DANMARKS FAUNA

26

VICTOR HANSEN

BILLER

V.

AADSELBILLER
STUMPBILLER
M.M.

591.948
D.F.

G.E.C.GADS FORLAG – KØBENHAVN

MBL/WHOI
0 0301 0015423 3

DANMARKS FAUNA

ILLUSTRERede HAANDBØGER OVER DEN DANSKE DYREVERDEN

MED STATSUNDERSTØTTELSE UDGIVNE AF

DANSK NATURHISTORISK FORENING

VICTOR HANSEN

BILLER

V.

AADSELBILLER, STUMPBILLER

M. M.

LARVERNE VED K. HENRIKSEN

MED 119 AFBILDNINGER

G. E. C. GADS FORLAG — KØBENHAVN

1922

HR. FULDMÆGTIG AUGUST TH. V. WEST
TILEGNES DETTE ARBEJDE
SOM TAK FOR FLERAARIGT ENTOMOLOGISK SAMARBEJDE
VICTOR HANSEN

TYP. BIANCO LUNO. KBHVN.

MARINE BIOLOGICAL LABORATORY
WOODS HOLE
LIBRARY
MASS.

Indledning.

Om den systematiske Inddeling af Billerne hersker der som bekendt endnu ikke Enighed i alle Enkeltheder. Billernes uhyre Artsrigdom og den store Variation i deres ydre Bygning har vanskeliggjort en Gruppering, der klart udtrykker de forskellige Formers indbyrdes Slægtskab. Efterat der i nyere Tid er blevet foretaget Undersøgelser af Billernes indre Organer, af deres Flyvevinger og af deres Larver og Resultaterne af disse Undersøgelser er blevet anvendt af de nyere systematiske Forskere (Sharp, Lameere, Kolbe, Peyerimhoff og Ganglbauer), er der dog adskillige Punkter af Systematikken, der nu kan siges at staa fast.

I saa Henseende er der for det første Enighed om en Hovedinddeling af Billernes Orden i to Underordener, nemlig 1. Adephaga eller Caraboidea og 2. Polyphaga eller Cantharidoidea.

Sondringen mellem disse to Underordener, af hvilke den første maa anses for den i fylogenetisk Henseende lavest staaende, er baseret paa vigtige Forskelligheder dels i Bygningen af visse indre Organer (Testiklerne, de mandlige Parringsorganer, Æggestokkene og de Malpighiske Rør) og af Flyvevingernes Ribbenet, dels i Larvestadiet.

Caraboidea udmærker sig i ydre Henseende iøvrigt ved 5-leddede Fødder og ved, at Bagkroppens 3 første Bugled er sammenvoksede til et enkelt Led, der i Midten

40571

i hele sin Længde dækkes af Baghofterne. Til denne Underorden hører kun et ringe Antal af Billefamilierne, nemlig foruden 3 Familier, der ikke er repræsenterede herhjemme (Rhysodidae, Cupedidae og Paussidae), Familierne Carabidae (Løbebiller og Sandspringere), Dytiscidae og Haliplidae (Vandkalve) samt Gyrinidae (Hvirvlere).

Cantharidoidea, der omfatter alle de øvrige Familier, lader sig paa Grund af Formernes store Variation vanskeligt karakterisere ved andre ydre Kendemærker end Flyvevingernes Ribbenet, der kan være af to forskellige Typer, som begge adskiller sig fra den tredje kendte Type, Caraboidea-Typen.

Den nærmere Gruppering af Familierne indenfor denne anden Underorden staar endnu ikke ganske fast, men der maa dog bl. a. siges at være Enighed om som første og i fylogenetisk Henseende lavest staaende Familiegruppe at udskille et mindre Antal Familier under Navn af Staphylinoidea.

Denne Familiegruppe, der altsaa maa antages at indeholde de næstefter Caraboidea lavest staaende Biller, og som er dannet af Ganglbauer, er især karakteriseret ved, at Flyvevingernes Ribbenet er dannet efter en Type forskellig fra den, hvortil alle de andre Cantharidoidea's Ribbenet hører, og ved forskellige Forhold i de indre Organer samt ved, at Larverne i Bygning nærmer sig til Larverne af den første Underorden.

Til denne Gruppe hører foruden nogle faa Familier, der ikke er repræsenterede herhjemme, Familierne Staphylinidae (Rovbiller), Pselaphidae, Scydmaenidae, Silphidae (Aadselbiller), Clambidae, Leptinidae, Corylophidae, Sphaeriidae, Ptiliidae, Scaphidiidae og Histeridae (Stumpbiller). Af disse Familier antages Staphylinidae og Silphidae at være de lavest staaende, Scaphidiidae og Histeridae de højest staaende.

Det er denne Familiegruppe, der behandles i nærnærende Hæfte, dog med Undtagelse af Familien Staphy-

linidae. Af denne Familie, der er den artrigeste af alle de danske Billefamilier, idet den indeholder ca. 700 danske Arter eller over en Femtedel af alle danske Biller, foreligger der en udførlig og moderne Bearbejdelse paa Dansk, Joh. P. Johansen: Danmarks Rovbiller, 1914.

Staphylinoídea.

Flyvevingerne uden Tværribber; 4. Hovedribbe (Media) forsvindende mod Vingeroden; 4. Hovedribbes Gren kun udviklet mod Vingespidsen, uden Forbindelse med Hovedribben; Vingens Foldested nærmet mere til Vingeroden end til Vingespidsen; Vingerne i Hvilestillingen foldede 2 Gange sammen, saaledes at den forreste Del af Vingen strækkes bagud, den mellemste Del fremefter og den bageste Del atter bagud. Hovedets Strubesømme ikke sammensmeltede. Pronotum adskilt fra Forbryststykkets Sider ved tydelige Sømme. Vingedækkerne ofte stærkt forkortede.

Gruppen Staphylinoidea, der væsentligst baseres paa Udviklingen af det i systematisk Henseende vigtige Ribbenet i Flyvevingerne, lader sig iøvrigt ikke let karakterisere ved enkelte ydre Kendemærker.

Hovedet uden tydelig Snude. Øjnene som Regel fuldt udviklede, men undertiden rudimentære eller endog helt manglende (f. Eks. Claviger, Leptinus). Følehornene oftest 11-leddede, sjældent 8- eller 10-leddede (Clambidae) eller 6-leddede (Claviger), i Reglen jævnt fortykkede mod Spidsen eller med mere eller mindre tydeligt afsat Kølle, undertiden

traadformede (f. Eks. Ptiliidae og mange Staphyliner), meget sjældent knæede (Histeridae).

Vingedækkerne ofte stærkt forkortede (Staphylinidae, Pselaphidae), i hvilket Tilfælde alle Bagkroppens Rygled, undtagen de 2 første, er stærkt kitiniserede. Undertiden er Vingedækkerne svagt forkortede (f. Eks. Histeridae), undertiden fuldstændige.

Forhofterne som oftest konisk tapformede, sjældent tværbrede eller valseformede, meget sjældent kugleformede (Leptinidae). Baghofterne oftest tværbrede, undertiden konisk tapformede eller dannende store Laardækker (Clambidae, Sphaeriidae). Benene oftest med 5-leddede Fødder. Undertiden er dog Fødderne 3-leddede (f. Eks. Pselaphidae), 4-leddede (f. Eks. Clambidae, Corylophidae), tilsyneladende uleddede (Sphaeriidae og Ptiliidae) eller endelig med et forskelligt Antal Led i For-, Mellem- og Bagfødderne (Gruppen Liodinae blandt Silpherne, hos hvilken Fodleddenes Antal undertiden er 5—5—4[1]), 5—4—4 eller 4—4—3).

De i dette Hæfte behandlede Billers Levevis[2]) er meget forskelligartet. Nogle Arter lever i Muldet af hule Træer eller Stubbe, under Bark og Mos, ved udsvedende Træsaft eller i Løvlaget omkring Træstubbe. Dette gælder mange Pselapher, Scydmaener og Ptilier. Ogsaa i Plantemøddinger og andre Samlinger af henraadnende Plantedele, f. Eks. i gamle Risbunker eller sammenfaldne Risgærder træffer man Repræsentanter for disse tre Familier

[1]) D. v. s. 5-leddede Forfødder, 5-leddede Mellemfødder og 4-leddede Bagfødder.

[2]) En samlet Oversigt findes bagest i Hæftet.

og andre nærstaaende Biller. Visse Arter er særlig bundne til fugtige Lokaliteter og findes i Opskyl ved Søer og Moser eller paa Strandbredder under Tang o. lign. (f. Eks. visse Pselapher).

Nogle Arter er særligt knyttede til Svamp, men findes iøvrigt under lignende Forhold som ovenfor nævnt, f. Eks. under svampet Træbark. Dette gælder f. Eks. Agathidierne. Ogsaa paa eller i fritvoksende Svampe træffes visse Arter, f. Eks. Anisotomaer, Scaphidier, Silpha-Arter og Histre. Ogsaa Liodinerne og Colonarterne er rimeligvis knyttede til Svamp (underjordisk Mycelium, Svampevæv), men kan dog som Regel kun indsamles, naar de færdes fremme, jfr. nedenfor.

Endvidere er mange Arter knyttede til Aadsler, f. Eks. Silpha-Arter, Necrophorerne og Histre. Nogle af disse Arter kan dog ogsaa, ligesom flere andre Arter, tages i Gødning eller i Svamp.

Endelig lever en Del af Arterne i Dyreboer. I Myretuer træffes saaledes adskillige Arter. Nogle af disse træffes dog mere lejlighedsvis her og kan ogsaa findes paa Steder, hvor ingen Myrer er tilstede. Dette gælder saaledes flere Pselapher og Scydmaener. Andre Arter lever derimod saa godt som udelukkende hos Myrer, særlig i den røde Skovmyre, Formica rufa's Tuer, f. Eks. enkelte Scydmaener, Ptilier og Histre. Ogsaa i Pattedyrs Boer er flere Arter fundne, især i Muldvarpe- og Musereder. Til Muldvarpereder og deres Gange er saaledes vistnok alle Choleva-Arterne knyttede, og i Musereder træffes f. Eks. flere Catops-Arter og den lille, blinde Leptinus. I Fuglereder lever ogsaa nogle Arter, f. Eks. Nemadus colonoides og enkelte Histre.

De her behandlede Biller udvikler sig vistnok for Størstedelen til Imago om Eftersommeren og overvintrer da som fuldvoksne. Hvor intet særligt er anført, vil de bedste Findetider derfor som Regel være Efteraars- og Foraarsmaanederne.

Af det foregaaende vil det fremgaa, at adskillige af de her behandlede Biller fører en meget skjult Levevis. Da tilmed mange af disse Dyr er smaa eller meget smaa, bliver en grundig Indsamling kun mulig ved Hjælp af Sigtning. En praktisk Sigte dannes ved Hjælp af to i Diameter c. 30 cm store Ringe af c. 6 mm tyk, galvaniseret Jerntraad. Af disse Ringe overspændes den ene med galvaniseret Metaltraadsnet med en Maskevidde af c. 6 mm og anbringes som Bundstykke i en til Ringens Diameter svarende, c. 60 cm lang Pose af stærkt Lærred, medens den anden Ring anbringes saaledes, at den danner Posens øverste Rand. Denne Ring er det praktisk at give en konkav Indbugtning, saa at den kan anbringes tæt op til Træstammer eller Grene, som man vil afbarke. Det undgaas herved, at Muldet mellem Bark og Ved, der ofte indeholder gode Arter, falder udenfor Sigten. Dersom Sigtegodset ønskes undersøgt ude, kan dette ske ved at sigte ud paa et stort, hvidt Lærredsstykke, der holdes stramt ved Hjælp af 4 i Hjørnerne anbragte Jernkramper, som kan stikkes i Jorden. Denne Sigtemaade har det Fortrin, at man med Sikkerhed kan konstatere, paa hvilket Sted en Art er taget, men da mange af de Biller, der sigtes, er smaa, og da Sigtningen oftest foretages i den kolde Foraarstid, vil det som Regel være det mest praktiske at undersøge Sigtegodset hjemme. Sigtningen sker da i Poser, som snøres om Sigten lidt over Bunden; mere praktisk er det forøvrigt at lade Sigtens Lærredsstof fortsætte c. 4 cm under Sigtebunden og her anbringe en Jernring af samme Diameter som Bunden. Posen kan da snøres fast mellem denne Ring og Sigtebunden, hvorved man opnaar, at denne sidste er fri i hele sit Omfang. For at kunne konstatere, hvor man har taget de forskellige Dyr, bør man saavidt muligt kun sigte i en Pose fra eet bestemt Terræn, og man bør derfor paa Ekskursioner være forsynet med et rigeligt Antal Poser. Undersøgelsen i Hjemmet foregaar mest hensigtsmæssigt ved, at man sigter Godset gennem en Spaansigte med en Maskevidde af c. 2 mm ud paa et hvidt Underlag, f. Eks. en stor hvid Porcellænsskaal eller Emaillebakke. Spaansigten bør rystes et Par Gange og i Mellemtiden, forsynet med et Laag, staa anbragt i en Beholder, f. Eks. et Fad, hvori de nedfaldende Dyr kan opsamles uden at kunne undløbe. Det Lag, der sigtes ud paa Skaalen, bør ikke være for tykt, for at Smaadyrene ikke skal kunne undgaa ens Blik. Saadanne Smaadyr, f. Eks. Ptilier, tages bedst ved Hjælp af en lille Pensel.

Som ovenfor nævnt vil en Maskevidde af c. 6 mm som Regel være praktisk. Undertiden vil dog en større Maskevidde, c. 8 mm være bedst, især paa meget fugtige Lokaliteter, men særlig vil man ofte have Brug for en Sigte med noget mindre Maskevidde, c. 3 mm. Dette kan opnaas ved at anskaffe særskilte Sigtebunde, der er af ganske lidt mindre Diameter end den almindelige Sigte og da kan lægges inden i denne. Det kan ogsaa opnaas ved at gøre Sigtebunden rektangulær og forsyne den med en Metalramme med Fals, i hvilken man da kan indskyde Bunde med forskellig Maskevidde. Sigtning med finere Maskevidde er praktisk ved Indsamling paa Lokaliteter, hvor man væsentlig venter at træffe Smaadyr; særlig ved Undersøgelse af Myretuer er en saadan Fremgangsmaade bedst, idet man da kan undgaa at blive besværet af Myrerne ved at gøre Maskevidden saa fin, at Myrerne ikke gaar igennem, hvorved det dog maa erindres, at der da vil være visse større Biller, som ikke gaar igennem Sigten.

Sigten er et af de allermest uundværlige Apparater for en Billesamler og kan med Fordel anvendes i langt flere Tilfælde, end det vistnok som Regel sker. Sigtning er saaledes den bedste Maade, paa hvilken man undersøger Mos, Løv, Plantemøddinger, Træbark og Træmuld, Opskyl ved Søer og Moser, Svampe, Myretuer og andre Dyreboer, osv. De bedste Tider at sigte paa er Foraaret og Efteraaret, især det første.

Særlig med Hensyn til Sigtning af Myretuer bemærkes, at de Myrearter, der huser de fleste Biller, er den store, røde Skovmyre (Formica rufa og F. pratensis) og den store, sorte Myre (Lasius fuliginosus), hvilken sidste hyppigst bygger i gamle, hule Træer, f. Eks. Eg. Som Regel er yngre Tuer bedre end gamle og Tuer, der ligger paa lune, tørre Steder i Skovbrynet, bedre end Tuer paa skygget, kold og fugtig Bund. Nogle Biller lever mest i Udkanten af Tuerne, andre, f. Eks. Pselapher og Scydmaener, mest i Tuens Indre. Som ovenfor nævnt er der adskillige Arter, som baade kan træffes i og udenfor Myretuer. De Biller, der saa at sige udelukkende lever hos Myrer, kan sondres i de egentlige Myregæster (f. Eks. Claviger og Hetaerius), der plejes og passes af Myrerne og udsveder Saft, som Myrerne eftertragter, og andre Arter, overfor hvilke Myrerne enten stiller sig fjendtligt eller dog ligegyldigt. Forøvrigt er det jo ikke blot de her behandlede Familier, blandt hvilke der findes Arter, som

lever hos Myrer, men dette gælder flere andre Familier, først og fremmest Rovbillerne.

Med Hensyn til andre Dyreboer bemærkes særligt, at Muldvarpeboer findes ved at grave et Stykke — i Reglen c. 25 cm, undertiden noget mere — ned i Jorden under de særlig store, oftest let kendelige Muldvarpeskud, der findes paa Steder, hvor Dyret lever. De Muldvarpeboer, der træffes paa Enge tæt ved Skove, synes at være dem, som giver det bedste Udbytte.

Ogsaa Pattedyr- og Fuglereder huser flere andre Biller end de i dette Hæfte omhandlede, særlig Rovbiller.

Angaaende Indsamlingen er der endelig Grund til at erindre om, at adskillige af de her behandlede Biller undertiden kommer frem fra deres skjulte Opholdssteder, særlig for Parringens Skyld og da kan tages ved Ketsning, siddende i Græsset og Stedets øvrige Vegetation eller sværmende hen over denne særlig ved Aftentid. Om nogle af de her behandlede Dyr, nemlig især Liodinerne og Slægten Colon, gælder det endog, at man saa at sige ingen anden Adgang har til Indsamling af dem end ved Ketsning henimod Solnedgang. Om saadan Aftenketsning henvises nærmere til, hvad der er anført under Slægten Liodes.

Præparationen bør for de fleste af de her behandlede Dyrs Vedkommende finde Sted kort Tid efter Dræbningen, f. Eks. Dagen efter, idet de fleste Arters Ben og Følehorn bliver bløde hurtigt og derefter atter ret hurtigt stivner. Præparationen er for de smaa Arters, særlig Ptiliernes Vedkommende ofte meget vanskelig og maa da finde Sted under Lupe. Denne bør ved Hjælp af et Stativ holdes anbragt hen over Præparationsunderlaget, da det ved Opstillingen er nødvendigt at kunne benytte begge Hænder. Ved Præparationen maa man være i Besiddelse af fine Pensler. Undertiden vil det kunne være praktisk først at klæbe Dyret op paa Ryggen i arabisk Gummi for at faa Ben og Følehorn spredt ud til Siden og derefter løsne det ved Hjælp af en Naal og med Penslen bringe det i Stilling paa Kartonen. For mange af de Smaaarter, som er vanskelige at præparere, vil det vistnok vise sig, at Eddikeæter er et mere praktisk Dræbemiddel end det sædvanligt brugte Cyankalium. Hvor der ved Bestemmelsen skal anvendes Undersidekendetegn, bør man naturligvis præparere enkelte Eksemplarer med Bugen opad. Af Hensyn til Bestemmelsen er det i det hele taget vigtigt, at Dyrene præpareres saa omhyggeligt og ensartet

som muligt, da en nøjagtig Undersøgelse af Dyrets enkelte Dele ellers kan vise sig umulig.

Bestemmelsen af de i dette Hæfte omhandlede Dyr er for adskillige Arters Vedkommende meget vanskelig. I saadanne Tilfælde, f. Eks. med Hensyn til Slægterne Liodes, Colon, Catops og Acrotrichis kan det da ikke kraftigt nok betones, at en Bestemmelse ofte vil vise sig forgæves, dersom man kun er i Besiddelse af en enkelt af Slægtens Arter. Forinden man gaar i Gang med Bestemmelsen, bør man derfor være i Besiddelse ikke blot af et større Antal af Slægtens Arter, men, da Arterne ofte varierer stærkt, ogsaa af et rigeligt Antal Eksemplarer af begge Køn af de enkelte Arter. Oftest vil en almindelig god Lupe være tilstrækkelig til Bestemmelsen, men til de mindste Arter, især Ptilierne, maa der enten benyttes Mikroskop eller i hvert Fald en særlig stærk Lupe, der mindst forstørrer c. 30—40 Gange.

Det vil af det foregaaende fremgaa, at saavel Indsamlingen som Præparationen og Bestemmelsen af de her behandlede Biller ofte er forbundet med ret stort Besvær. Kendskabet til denne Del af den danske Fauna er derfor ingenlunde tilfredsstillende, og de i det følgende om de enkelte Arter givne Oplysninger vedrørende deres Udbredelse maa derfor i flere Tilfælde betragtes som usikre. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om Indsamlingen af disse interessante Dyr kunde tage mere Fart og blive udstrakt til alle vore forskellige Landsdele.

Af de i dette Hæfte behandlede 10 Familier er der hidtil i Danmark fundet 262 Arter. Det vil dog af det foregaaende fremgaa, at dette Antal sikkert vil kunne forøges en Del. Foruden de hidtil her i Landet fundne Arter er der derfor ogsaa medtaget enkelte andre, om hvilke det tør formodes, at de kan træffes herhjemme. Saadanne Arter er opført uden Nummer.

Oversigt over Familierne.

1. Vingedækkerne forkortede, som Regel kun dækkende Bagkroppens 2 første Rygled fuldstændigt. Af Bagkroppens Rygled er i det højeste de 2 første bløde og hudagtige, de øvrige haarde og stærkt kitiniserede ..... 2.

   Vingedækkerne ikke forkortede eller noget forkortede, saa at de sidste af Bagkroppens Rygled er udækkede. Af Bagkroppens Rygled er i det mindste de 3 første bløde og hudagtige 3.

2. Bagkroppens Led indbyrdes bevægelige ..... Staphylinídae.
   Bagkroppens Led indbyrdes ubevægelige. Fødderne 3-leddede. Smaa Former (alle danske Arter under 3 mm) ..... 1. Pselaphídae.

Fig. 1. Følehorn af Hister cadaverinus.

3. Fødderne tilsyneladende uleddede. Meget smaa Former (ingen danske Arter over 1,2 mm) .. 10.
   Fødderne tydeligt leddede ..... 4.
4. Følehornene knæede, med langt, skaftformet Rodled, 7-leddet Svøbe og kompakt, oftest 3-

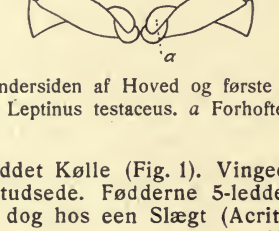

Fig. 2. Undersiden af Hoved og første Brystring af Leptinus testaceus. *a* Forhoften.

   eller 4-leddet Kølle (Fig. 1). Vingedækkerne bagtil afstudsede. Fødderne 5-leddede, Bagfødderne dog hos een Slægt (Acritus) 4-leddede ..... 10. Histerídae.
   Følehornene ikke knæede eller i modsat Fald Svøben tilsyneladende 5-leddet eller Køllen ikke kompakt ..... 5.
5. Baghofterne danner store Laardækker, under

hvilke Laar og Skinneben kan trækkes helt ind. Fødderne 4-leddede. Meget smaa, højt hvælvede Dyr med mere eller mindre ud-

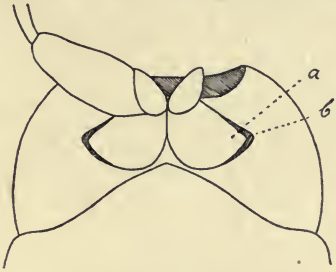

Fig. 3. Undersiden af første Brystring af Liodes cinnamomea (venstre Forben fjernet). *a* Forhoftens Trochantinus, *b* Forhofteskaalens Spalte.

præget Sammenrulningsevne (ingen danske Arter over 1,2 mm)..... 4. Clambidae.
Baghofterne danner ikke store Laardækker ... 6.
6. Forhofterne kugleformede (Fig. 2). Fødderne

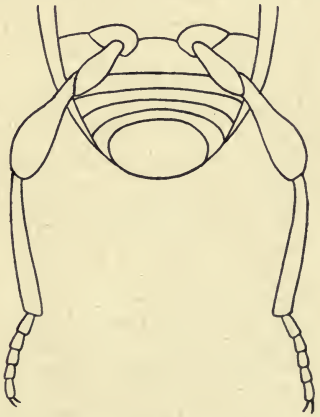

Fig. 4. Undersiden af Bagkroppen hos Scydmaenus tarsatus.

5-leddede. Baghofterne berørende hinanden. Hovedet uden Øjne. (I Danmark kun een, gul, flad, 2—2,2 mm stor Art) .... 5. Leptinídae.
Forhofterne konisk tapformede eller tværbrede eller ovale (Fig. 3); i sidste Fald Benene

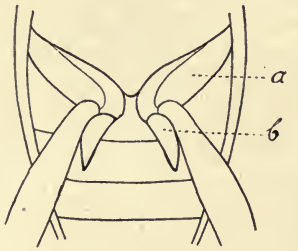

Fig. 5. Undersiden af Choleva elongata.
a Baghoften, *b* Bagbenets Hoftering.

4-leddede (eller tilsyneladende 3-leddede). Ingen danske Arter mangler Øjne..... 7.
7. Fødderne 4-leddede (eller tilsyneladende 3-leddede). Baghofterne adskilt langt fra hinanden.

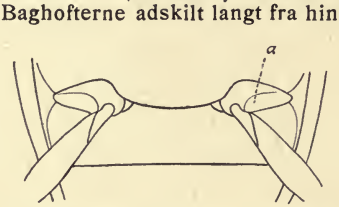

Fig. 6. Undersiden af Scaphidium quadrimaculatum.
a Baghoften.

Meget smaa Former (den største danske Art 1,1 mm) ..... 6. Corylophídae.
Fødderne 5-leddede eller i modsat Fald Baghofterne tæt ved hinanden..... 8.
8. Baghofterne svagt tværbrede eller konisk tapformede, adskilt fra hinanden (Fig. 4). Smaa Former (ingen danske Arter over 2 mm) ... 2. Scydmaenídae.

Baghofterne stærkt tværbrede (Fig. 5 og 6).... 9.
9. Baghofterne berørende hinanden eller ganske lidt adskilt fra hinanden (Fig. 5) ... 3. Silphídae.
Baghofterne adskilt langt fra hinanden (Fig. 6). Oversiden helt eller omtrent nøgen og blank. Vingedækkerne bagtil afstudsede, ikke dækkende Bagkroppens Spids ..... 9. Scaphidiídae
10. Kroppen omtrent halvkugleformet. Forlaarene paa Indersiden med en kraftig Tand. Baghofterne berørende hinanden ... 7. Sphaeriídae.
Kroppen ikke halvkugleformet. Forlaarene simple. Baghofterne mere eller mindre adskilt fra hinanden ..... 8. Ptiliídae.

1. Familie **Pselaphídae.**

Vingedækkerne forkortede, kun dækkende Bagkroppens 2 første Rygled. Bagkroppens Led indbyrdes ubevægelige; Rygleddene, undtagen de 2 første, kitiniserede. Fødderne 3-leddede.

Pselapherne er Smaadyr; ingen af de danske Arter naar en Længde af 3 mm. De er yderst nær beslægtede med Staphylinerne (Rovbillerne) og udmærker sig ligesom disse, i Modsætning til de følgende Familier, ved, at Vingedækkerne er forkortede og alle Bagkroppens Rygled med Undtagelse af de 2 første kitiniserede. Fra Staphylinerne adskiller de sig ved, at Bagkroppens Led er indbyrdes ubevægelige, og ved at Fødderne altid er 3-leddede, medens Fødderne hos Staphylinerne oftest er 5-leddede og kun sjældent 3-leddede.

Hovedet i Reglen halsformet indsnøret bagtil. Øjnene undertiden mindre hos ♀ end hos ♂ (Trimium), undertiden (dog ikke hos nogen dansk Art) tilstede hos ♂, men forsvundne hos ♀, undertiden endelig manglende hos begge Køn (f. Eks. Claviger). Følehornene hos de danske Arter 11-leddede eller (Claviger) 6-leddede, oftest med 3-leddet, mere eller mindre tydeligt afsat Kølle. Kæbe-

palperne ofte lange, i Reglen 4-leddede, ofte med stort Endeled (hos Claviger 1-leddede).

Pronotum af forskellig Form, ofte grubet eller furet. Scutellum meget lille.

Vingedækkerne oftest med en fuldstændig Sømstribe og med en eller to forkortede Rygstriber. Flyvevingerne uden tydelige Aarer (hos Claviger mangler Flyvevinger helt).

Forhofterne konisk tapformede, berørende hinanden, Mellemhofterne kugleformede eller ovale, smalt adskilte fra hinanden, Baghofterne tværbrede, undertiden med et Fremspring paa Indersiden. Hofteringene enten korte, med Laarene indleddede skraat paa Ydersiden, eller i hvert Fald paa Mellembenene lange, med Laarene indleddede paa Spidsen. Laarene oftest kraftige, Skinnebenene oftest slanke, paa Spidsen i det højeste med ganske svag Endespore. Fødderne 3-leddede, 1. Led meget lille. Endeleddet med 2 lige store eller ulige store Kløer eller med kun een Klo.

Bagkroppen med 7 Rygled og 6, til 2.—7. Rygled svarende Bugled. Af Rygleddene dækkes de 2 første af Vingedækkerne, medens de andre er frie og kitiniserede. Hos Claviger er de 3 første frie Rygled sammenvoksede. Meget sjældent fremviser Bagkroppen 7 (f. Eks. Hannerne af Slægten Euplectus) eller 8 Bugled. Bagkroppen i Reglen kort og hvælvet, undertiden (f. Eks. Euplectus) dog langstrakt og lineær. De forreste frie Rygled oftest med afsatte, opadbøjede Sider.

Pselapherne er smukke og ejendommelige Smaadyr, der antages væsentligt at leve af Midder. Nogle Arter synes at søge til udsvedende Træsaft. De træffes under Bark, Løv og Mos, i hule Træer og Stubbe, i Kompostdynger, eller i Opskyl ved Søer og Moser; enkelte Arter træffes paa Saltbund. Flere Arter (f. Eks. Trichonyx og Batrisus) træffes ofte hos Myrer, men kun Claviger hører til de ægte Myregæster, der fodres af Myrerne. Et Par danske Arter er — dog vistnok kun tilfældigt — fundet i Muldvarpeboer.

Pselapherne indsamles bedst ved Hjælp af Sigtning. Flere Pselapher (f. Eks. Pselaphus, Bryaxis, Reichenbachia og Tychus) kommer frem fra deres skjulte Opholdssteder paa lune, stille Sommeraftener kort før Solnedgang og kan da ketses i Græsset sammen med Liodes, Colon m. m. De fleste Pselapher udvikles vistnok om Eftersommeren og overvintrer som fuldvoksne.

Af Pselapher er der hidtil fundet 36 Arter i Danmark.

Oversigt over Slægterne.

1. Følehornene 6-leddede, 1. Led meget lille, Endeleddet afstudset. Bagkroppen med 3 frie Rygled, 1. Rygled meget stort... ..... 15. Cláviger.

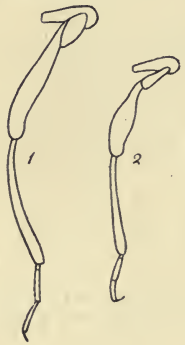

MARINE BIOLOGICAL LABORATORY
WOODS HOLE
LIBRARY
MASS.

Fig. 7. Højre Baghofte og Bagben af 1. Bryaxis, 2. Pselaphus.

Følehornene 11-leddede, Endeleddet ikke afstudset. Bagkroppen med 5 frie Rygled..... 2.

2. Fødderne med 2 lige lange Kløer. Forlaarene med en Tand paa Indersiden..... . 14. Týrus.
   Fødderne med kun 1 Klo eller med 2 ulige lange Kløer. Forlaarene uden Tand ..... 3.
3. Mellem- og Bagbenenes Hofteringe meget lange, Laarene indføjede paa deres Spids (Fig. 7, 2). Vingedækkernes Bagrand med tæt, gul Haarbræmme. Hoved og Pronotum smalle, begge

længere end brede. Bagkroppen meget bred. Fødderne med 1 Klo ..... 13. Psélaphus.
Alle Hofteringene kortere, Laarene indføjede skraat paa deres Yderside (Fig. 7, 1). Vingedækkernes Bagrand uden tæt, gul Haarbræmme ..... 4.
4. Fødderne med 2 ulige lange Kløer. Vingedækkerne betydeligt bredere end Pronotum..... 5.
Fødderne med kun 1 Klo ..... 7.
5. Bagkroppen højt hvælvet, Siderne ikke opadbøjede. Laarene kølleformede, indsnørede foran Spidsen. Bagkroppens 1. frie Rygled fortil med 3 Gruber, adskilte ved 2 kraftige Længdelister ..... 8. Batrísus.

Fig. 8. Højre Følehorn af Trimium.

Bagkroppen temmelig flad, med opadbøjede Sider, 1. frie Rygled uden Gruber..... 6.
6. Bagkroppens 1. frie Rygled lidt længere end 2.; 2. og 3. Bugled omtrent lige lange. 6. Tríchonyx.
Bagkroppens 1. frie Rygled omtrent dobbelt saa langt som 2.; 2. Bugled meget længere end 3..... 7. Amaūronyx.
7. Kroppen langstrakt, temmelig ligebred, oftest ret flad. Baghofterne med et konisk eller vinkelformet Fremspring paa Indersiden.... 8.
Kroppen mindre langstrakt, ikke ligebred, oftest ret stærkt hvælvet. Baghofterne uden Fremspring paa Indersiden ..... 12.
8. Bagkroppens 1. frie Rygled betydeligt længere end 2. Følehornene korte, Endeleddet meget stort, c. halvt saa langt som Resten af Følehornet (Fig. 8)..... 5. Trímium.
Bagkroppens 1. og 2. frie Rygled lige lange.

Følehornene længere, Endeleddet ikke nær halvt saa langt som Resten af Følehornene. 9.

9. Hovedet betydeligt smallere end Pronotum, dettes 3 Rodgruber ikke forbundne med hinanden ..... 4. Biblóporus.
Hovedet ikke eller kun ganske lidt smallere end Pronotum, dettes 3 Rodgruber forbundne med hinanden ved en Tværfure ..... 10.

10. Pronotum foran den midterste Rodgrube uden Midtfure. Vingedækkerne udenfor Sømstriben med en Rodgrube i Stedet for Rygstribe ... 3. Bibloplέctus.
Pronotum foran den midterste Rodgrube i hvert Fald med en kort Midtfure. Vingedækkerne med en forkortet Rygstribe udenfor Sømstriben ..... 11.

11. Bagkroppens 2 første frie Rygled ved Roden med 2, ofte meget korte Længdelinier og et Tværindtryk mellem disse. Bagkroppen med 7 Bugled hos ♂ og 6 hos ♀..... 1. Eupléctus.
Bagkroppens 2 første frie Rygled uden Længdelinier eller Tværindtryk ved Roden. Bagkroppen baade hos ♂ og ♀ med 6 Bugled ..... 2. Plectophlœus.

12. Vingedækkernes Sidedækker begrænsede af en Længdestribe ..... 13.
Vingedækkerne uden afsatte Sidedækker. 1. Rygled meget længere end 2. ..... 14.

13. 1. Rygled meget længere end 2., forsynet med 2 Længdelinier. Sort med røde Vingedækker 9. Bryáxis.
1. Rygled i det højeste lidt længere end 2., uden Længdelinier ..... 11. Bythínus.

14. 1. Rygled med 2 Længdelinier. Pronotums Rod med 3 Gruber ..... 10. Reichenbáchia.
1. Rygled uden Længdelinier. Pronotums Rod med 5 smaa, i en Tværrække staaende Gruber og med 2 store Sidegruber..... 12. Týchus.

1. *Eupléctus* Leach.

Denne og de følgende 6 Slægter udmærker sig ved, at Baghofterne er forsynede med et Fremspring paa Indersiden. Formen smal og langstrakt,

temmelig fladtrykt. Hovedet som Regel mindst saa bredt som Pronotum, med lange Tindinger, bag Pandens Forrand med en Tværfure (Pandetværfuren), der ofte begrænses af en Grube paa hver Side, mellem Øjnene oftest med 2 Gruber (Issegruberne) og med 2 fortil med Pandetværfuren forbundne Længdefurer. Pronotum i Reglen hjerteformet, foran Roden med 3 Gruber, der er forbundne med hinanden ved en Tværfure. Vingedækkerne med afsatte Sidedækker og med fuldstændig Sømstribe samt en forkortet Rygstribe. Bagkroppen langstrakt, temmelig ligebred, med opadbøjede Sider; de 4 første frie Rygled omtrent lige lange, de 2 første ved Roden med 2 ofte meget korte Længdelinier og et Tværindtryk mellem disse. Bugleddenes Antal 7 hos ♂, 6 hos ♀. Følehornene ret korte, med stort, ægformet Endeled. Benene temmelig korte. Baghofterne med et Fremspring paa Indersiden, alle Hofteringene korte; Fødderne med kun een Klo.

Flere af Euplectusarterne er stærkt varierende. De er for Hannernes Vedkommende oftest lette at bestemme ved Hjælp af de ydre Kønsmærker, der forøvrigt ogsaa hos enkelte Arter varierer betydeligt, medens Hunnerne tildels er yderst vanskelige at bestemme. Blandt de danske Arter vil der dog næppe være andre end Hunnerne af E. Karsteni og E. punctatus, som det kan volde virkeligt Besvær at adskille.

Arterne lever i hule Træer, under Løv, Mos og Bark eller i Plantemøddinger og andre henraadnende Plantedele.

Oversigt over Arterne.

1. Længdelinierne paa Bagkroppens 2 første frie Rygled over halvt saa lange som Leddet ... 2.
   Længdelinierne paa Bagkroppens 2 første frie Rygled i det højeste halvt saa lange som Leddet ..... 5.
2. Kroppen sort eller brunsort ..... 4. píceus.
   Kroppen rødgul eller rødbrun ..... 3.
3. Hovedet fortil betydeligt tilsmalnet, umiddelbart bag Øjnene betydeligt bredere end langt 3. bescídicus.
   Hovedet ikke eller kun svagt tilsmalnet fortil. 4.
4. Hovedet umiddelbart bag Øjnene noget bredere end langt..... 1. brúnneus.
   Hovedet umiddelbart bag Øjnene ikke eller kun yderst lidt bredere end langt..... 2. Dupónti.
5. Hovedet bagtil i Midten med et tydeligt Længdeindtryk. Kroppens Farve varierende fra brunrød til mørkebrun ..... 5. nánus.
   Hovedet bagtil uden tydeligt Længdeindtryk i Midten ..... 6.
6. Kroppen brunsort eller mørkebrun. 6. sanguíneus.
   Kroppen rødgul eller rustrød ..... 7.
7. Hovedet betydeligt smallere end Vingedækkerne; disse næppe saa lange som tilsammen brede. Hovedets Længdefurer dybe, dets Sider derfor ret ophøjede. Issen mellem Længdefurerne glat ..... 7. signátus.
   Hovedet kun lidt smallere end Vingedækkerne; disse lidt længere end tilsammen brede. Hovedets Længdefurer ikke dybe, dets Sider derfor næppe ophøjede. Issen mellem Længdefurerne oftest punkteret ..... 8.
8. Hovedet ikke eller kun ganske lidt bredere end langt ..... 8. Kársteni.
   Hovedet betydeligt bredere end langt. 9. punctátus.

1. E. brúnneus Grimmer. Rustrød eller rødbrun. Hovedet saa bredt som Pronotum, Forranden lidt ophøjet, svagest i Midten, Pandetværfuren svagest i Midten, Issegruberne store, men flade, Længdefurerne brede, men svage, Punkturen variabel, oftest indskrænket til Issegruberne og den bageste Del af Hovedets Sider. Pronotum lidt bredere end langt, bredest foran Midten, Siderne for-

til rundede, bagtil konvergerende, Midtfuren fortil forkortet. Vingedækkerne lidt længere end tilsammen brede, Rygstriben naaende til omkring Midten. Længde 1,8—2,2 mm.

♂: 4. Bugleds Bagrand paa hver Side svagt udrandet og derfor i Midten lidt fremstaaende. 5. Bugled omtrent saa langt som 4., i Midten med en dyb Tværgrube, der naar fra Leddets Forrand til dets Bagrand, er bredest fortil og oftest halvkredsformet begrænset bagtil; paa hver Side af denne Tværgrube findes et svagt Indtryk. 6. Bugled i Midten med en Tværgrube. Mellemskinnebenene svagt indadbøjede mod Spidsen. Pronotum og Vingedækker næppe (hos ♀ svagt) punkterede.

Denne vor største, let kendelige Art synes herhjemme at være meget sjælden, idet der hidtil kun kendes 2 danske Stkr., det ene sigtet fra et sammenfaldende Risgærde i Frejlev, $^{15}/_{5}$ 1908, det andet fundet under Bark af en Bøgestub i Maglemer Haveløkke, $^{17}/_{8}$ 1874.

2. E. Dupónti Aubé (Aubeanus Reitter, Ganglb.). Meget nærbeslægtet med den foregaaende, men adskilt fra denne, foruden ved det i Oversigten angivne Kendemærke, ved lidt lysere Farve, lidt fladere og mere parallelsidet Form, gennemsnitlig lidt ringere Størrelse og især ved Hannens Kønsmærker. Rødgul. Hovedets Skulptur omtrent som hos den foregaaende, Punkturen mere sparsom. Pronotum og Vingedækkerne omtrent som hos den foregaaende, næppe punkterede, Bagkroppen forholdsvis lidt længere. Længde 1,7—2 mm.

♂: 4. Bugled paa hver Side ved Bagranden med en stor, svag Grube. 5. Bugled i Midten meget kortere end 4., i Midten ved Roden med en dyb Tværgrube, der naar omtrent til Leddets Bagrand, og som bagtil er kølformet begrænset; paa hver Side af Tværgruben findes et ovalt Indtryk, der fortil begrænses af en svagt antydet Knude, 6. Bugled i Midten ved Roden med en Tværgrube og paa hver Side, tæt ved Leddets Bagrand med en tydelig Knude.

♀: Sidste Bugled som oftest med en svag Midtgrube.

Vistnok meget sjælden. 1 Stk. foreligger fra Classens Have i København (1859), 1 Stk. fra en Have paa Frederiksberg (1887), 1 Stk. fra Geels Skov (fundet i en Grusgrav, $^{29}/_{8}$ 1909), 2 Stkr. fra Falster og 1 Stk. uden Lokalitetsangivelse.

3. E. bescídicus Reitter. Nærbeslægtet med de 2 foregaaende (især Duponti), fra hvilke den adskilles ved det fortil tydeligt tilsmalnede Hoved og ved Hannens Kønsmærker. Rødgul. Hovedets Skulptur omtrent som hos de 2 foregaaende, den bageste Del af Hovedets Sider og Issegruberne ret stærkt punkterede. Pronotum og Vingedækkerne næppe punkterede, Vingedækkernes Rygstribe som oftest næppe naaende Midten. Længde 1,5—1,7 mm.

♂: 4. Bugled simpelt. 5. Bugled i Midten kort, kun c. halvt saa langt som 4.; 6. Bugled fortil i Midten med en svag Tværgrube, og bagtil i Midten med en yderst svag Antydning af en Knude.

Sjælden. Der foreligger 2 Stkr. fra Dyrehaven ($^{26}/_{6}$ 1874 og $^{30}/_{5}$ 1886), 1 Stk. fra Tureby (i Mos paa en Bøg, $^{20}/_{6}$ 1878), 1 Stk. fra Boserup, 4 Stk. fra Lejre (sigtede fra en hul, af sorte Myrer beboet Bøg, $^{23}/_{5}$ 1909 og $^{22}/_{5}$ 1910), 3 Stkr. fra Lolland (Lysemose og Bangs Have) og 1 Stk. uden Angivelse af Findested.

4. E. píceus Motsch. Let kendelig ved sin mørke Farve i Forbindelse med de lange Længdelinier paa de 2 første Bagkropsled. Sort eller brunsort, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet c. saa bredt som Pronotum, lidt bredere end langt, svagt tilsmalnet fortil; Pandetværfuren ret dyb, Issegruberne store, Længdefurerne svage, men tydelige; Siderne punkterede, Midten oftest glat. Pronotum lidt bredere end langt, oftest fint punkteret, Midtfuren fortil forkortet. Vingedækkerne bredere end Pronotum, ganske lidt længere end tilsammen brede, fint punkterede, Rygstriben naaende c. til Midten. Længde 1,4—1,8 mm.

♂: Laarene lidt tykkere, Mellemskinnebenene krummede, med en tydelig Endetorn. Bagbrystet i Midten med en Længdefure og paa hver Side af denne med en skarp,

aflang Knude. 4. Bugled paa hver Side svagt udrandet og derfor i Midten lidt fremstaaende. 5. Bugled paa hver Side fortil med en lille Knude. 6. Bugled i Midten med en Længdefure, der bagtil deler sig i 2 Furer langs Leddets Bagrand. 7. Bugled bagtil i Midten med en Længdeknude.

Under Bark af Løvtræer, f. Eks. Eg og Birk, sjælden. Frederikslund Skov ved Holte, ved Storkevad Station i Grib Skov (i Antal under Birkebark), Sorø; Falster, Sundby Storskov; Brahetrolleborg, Æbelø; Nim, Estrup Skov ved Brørup.

5. E. nánus Reichenb. (Fig. 9). Blandt Arterne med korte Bagkropslængdelinier let kendelig ved det tydelige, ret kraftige Længdeindtryk midt paa Hovedets bageste Del. Farven varierende fra brunrød til mørkebrun, Vingedækkerne ofte mørkere, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet c. saa bredt som Pronotum, næsten saa langt som bredt, fortil lidt tilsmalnet; Forranden og Siderne noget ophøjede; Længdefurerne bagtil omtrent parallele, fortil forenende sig med hinanden og erstattende Længdetværfuren, Siderne punkterede. Pronotum omtrent saa langt som bredt, oftest meget fint og spredt punkteret, bredest foran Midten, Siderne fortil rundede, Midtfuren kraftig, mere eller mindre forkortet. Vingedækkerne bredere end Pronotum, lidt længere end tilsammen brede, oftest meget fint punkterede, Rygstriben meget variabel, men som oftest kraftig og naaende betydeligt over Midten. Længdelinierne paa de 2 første Bagkropsled korte og, ligesom Tværindtrykket imellem dem, noget varierende i Tydelighed. Længde 1,4—1,6 mm.

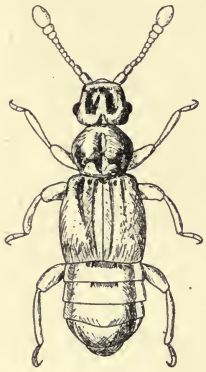

Fig. 9. Euplectus nanus. × 25.

♂: 5. Bugled ved Roden med en smal, dyb Tværgrube, i hvilken der staar 5 mere eller mindre tydelige

Gruber. 6. Bugled med et Tværindtryk, der oftest er mere eller mindre afbrudt i Midten, hvor der hyppigt findes en meget lille Grube.

Arten er noget varierende. En Form, der ogsaa er fundet herhjemme, udmærker sig ved gennemsnitlig lidt ringere Størrelse (1,4 mm, medens Hovedformen er 1,5—1,6 mm) og lidt lysere Farve samt ved, at den midterste Grube i Tværgruben paa 5. Bugled hos ♂ er noget større og naar længere tilbage paa Leddet.

Under Bark af Løvtræer, f. Eks. Bøg og Birk, udbredt og temmelig almindelig. Varieteten er fundet i Plantemøddinger i København.

6. E. sanguíneus Denny. Let kendelig fra de 3 følgende Arter ved sin mørke Farve. Brunsort eller mørkebrun, Vingedækkerne undertiden lidt lysere, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet c. saa bredt som Pronotum, lidt bredere end langt, fortil svagt tilsmalnet, Siderne noget ophøjede, punkterede, Issegruberne store, Længdefurerne ret kraftige. Pronotum omtrent saa langt som bredt, med kort Midtfure, omtrent glat. Vingedækkerne betydelig bredere end Pronotum, c. saa lange som tilsammen brede, omtrent glatte, Rygstriben ikke naaende Midten. Længde 1,4—1,5 mm.

♂: 5. Bugled meget kort i Midten. 6. Bugled i Midten med en dyb Grube, der naar fra Leddets Forrand til Bagrand, og hvis Sider bagtil er forsynede med en yderst svag Antydning af en Knude. Mellemskinnebenene paa Indersiden mod Spidsen indadkrummede, Spidsen med en ret kraftig, kort Torn.

Almindelig i Plantemøddinger.

7. E. signátus Reichenb. Ganske lidt slankere end den foregaaende, som den staar meget nær, men fra hvilken den let kendes ved sin lysere Farve, men lidt mindre slank end de 2 følgende. Rødgul eller rustrød. Hovedet omtrent som hos den foregaaende, dog næppe helt saa

bredt. Pronotum og Vingedækkerne omtrent som hos den foregaaende. Længde 1,3—1,4 mm.

♂: Omtrent som den foregaaende, dog er 6. Bugleds Grube lidt bredere og dens Sider omtrent i Midten af Leddet forsynede med en lille, tydelig Knude. Mellemskinnebenene paa Indersiden mod Spidsen lidt indadkrummede, Spidsen med en yderst fin og skarp Torn.

Almindelig i Plantemøddinger.

8. E. Kársteni Reichenb. Forholdsvis smal og parallelsidet. Rødgul. Hovedet saa bredt som Pronotum, c. saa langt som bredt eller ganske lidt bredere end langt, svagt tilsmalnet fortil, Skulpturen omtrent som hos de 2 foregaaende, men dog betydeligt svagere udpræget, saa at Hovedets Overflade er mere jævn og dets Sider næppe ophøjede; Punkturen meget variabel, ofte udstrakt over hele Hovedet, men undertiden omtrent indskrænket til Siderne. Pronotum rigeligt saa langt som bredt, Midtfuren dyb, men forkortet, Punkturen meget variabel, undertiden ret kraftig, undertiden næsten manglende helt. Vingedækkerne omtrent parallelsidede, som oftest næppe punkterede, Rygstriben næppe naaende Midten. Længde 1,1—1,3 mm.

♂: 4. Bugleds Bagrand paa hver Side med 1 eller 2 Udrandinger, foran hvilke der findes et mere eller mindre tydeligt Indtryk, og i Midten med et fremstaaende, afstudset, gulhaaret Parti. 5. Bugled ved Roden med en stærk, i Størrelse meget varierende Grube, der strækker sig ind under 4. Led, og hvis Bagrand oftest er mere eller mindre kølformet hævet. 6. Bugled med en Tværgrube, der varierer stærkt.

Denne Art varierer overordentligt stærkt, og der er derfor opstillet talrige Varieteter, mellem hvilke der dog findes jævne Overgange.

Temmelig almindelig i Plantemøddinger og under Bark af forskellige Træer, f. Eks. Bøg og Birk. Under-

tiden, men vistnok tilfældigt, truffet hos Myrer (Formica rufa).

9. E. punctátus Muls. Meget nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved, at Hovedet er betydeligt bredere end langt og, for Hannens Vedkommende, ved ganske andre Kønsmærker paa Bugen. Punkturen meget variabel, men som oftest kraftig og tæt paa Hovedet, finere paa Pronotum og endnu finere paa Vingedækkerne. Længde 1,4—1,6 mm.

♂: 4. Bugled simpelt. 5. Bugled i Midten meget kort. 6. Bugled i Midten med et dybt Indtryk, der strækker sig fra Leddets Forrand til Bagrand, og som i Bunden oftest har en lille Grube.

Denne Arts Udbredelse kendes ikke med Sikkerhed. Der foreligger Eks. fra Næsbyholm Skov (i Bøg) og fra Ry.

2. *Plectophlœus* Reitter.

Denne Slægt staar den foregaaende meget nær og adskiller sig væsentligt fra den ved de i Oversigten angivne Kendemærker.

1. Pl. nítidus Fairm. Rødgul, Oversiden glat og meget blank. Hovedet næppe saa langt som bredt, c. saa bredt som Pronotum, fortil lidt tilsmalnet; Pandetværfuren svag, dybest paa Siderne, Issegruberne tydelige, Længdefurerne svage; Øjnene ret smaa. Pronotum næppe saa bredt som langt, Siderne fortil rundede, bagtil konvergerende, Midtfuren kort. Vingedækkerne ganske lidt længere end tilsammen brede, næsten parallelsidede, Rygstriben kort, højst c. 1/4 saa lang som Vingedækkerne. Længde 1,2—1,4 mm.

♂: 6. Bugled lidt bag Forranden med en svag Tværfure.

Meget sjælden. 3 Stkr. taget i gammel Eg i Jægerspris Nordskov, 5/6 1892, 1 Stk. i den gamle Eg ved Ryde Station paa Lolland, 8/6 1913.

3. *Bibloplέctus* Reitter.

Nær beslægtet med de 2 foregaaende Slægter, men adskilt fra dem ved, at Pronotum mangler Midtfure og Vingedækkerne i Stedet for Rygstribe kun har en Rodgrube. Endvidere er Pronotum mindre stærkt tilsmalnet bagtil og derfor ikke tydeligt hjerteformet.

Arterne lever i Plantemøddinger, gamle Høstakke o. lign., oftest paa lidt fugtig Bund; de kommer undertiden frem om Aftenen og kan da tages ved Ketsning.

Oversigt over Arterne.

1. Større, 1,1 mm. Kroppen brunsort eller mørkebrun. Bagkroppens 2. frie Rygled ved Roden i Midten fordybet paa tværs ..... 1. ambíguus.
Mindre, 0,9 mm. Kroppen rødbrun eller rustrød. Bagkroppens 2. frie Rygled uden Fordybning ved Roden ..... 2. minutíssimus.

1. B. ambíguus Reichenb. Sort eller brunsort, Vingedækkerne hyppigt lidt lysere, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet c. saa bredt som Pronotum, næppe punkteret, med 2 tydelige Issegruber og 2 fortil konvergerende Længdefurer samt bagtil med en lille Midtgrube. Pronotum c. saa langt som bredt. Vingedækkerne noget bredere end Pronotum, lidt længere end tilsammen brede. Bagkroppens 2. frie Rygled næppe længere end 3., 4. næppe længere end 5. Længde 1,1 mm.

Udbredt og temmelig almindelig, især paa fugtig Skovbund, under Løv og Mos, i gamle Høstakke, osv.

2. B. minutíssimus Aubé. Nær beslægtet med den foregaaende, men adskilt fra denne ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Pronotums Rod i Midten er forsynet med en ganske fin Længdekøl, der naar

til Midtrodgrubens Bagrand, at Vingedækkerne er forholdsvis kortere, og at Bagkroppens 2. frie Rygled er tydeligt længere end 3., og 4. meget længere end 5. Længde 0,9 mm.

Fundet i København for adskillige Aar siden, i den barkblandede Gødning omkring Drivkasser, f. Eks. i Rosenborg Have.

4. *Biblóporus* Thoms.

Adskiller sig fra de foregaaende Slægter ved, at Hovedet er smallere end Pronotum og dets Tindinger korte samt ved, at Pronotums 3 Rodgruber, af hvilke Sidegruberne er forlængede fremefter, ikke er forbundne med hinanden ved nogen Tværfure. Bagkroppens 3 første, frie Rygled omtrent lige lange.

Fig. 10. Bibloporus bicolor. ♂. × 32.

1. B. bícolor Denny (Fig. 10). Brunsort, Følehorn og Ben rødgule. Oversiden yderst fint og utydeligt punkteret. Hovedet med 2 Gruber mellem Øjnene. Pronotum bredere end langt, med tilrundede Sider og forkortet Midtfure. Vingedækkerne meget bredere end Pronotum, c. saa lange som tilsammen brede med noget tilrundede Sider. Bagkroppens 1. eller 1. og 2. Rygled undertiden med 2 yderst korte Rodlinier. Længde 1,1—1,2 mm.

♂: Mellemlaarene stærkt fortykkede, Mellemskinnebenene midt paa Indersiden med en stor trekantet Tand.

Under Løv og Mos og især under Træbark, f. Eks. af El, Eg, Bøg og Birk. Udbredt, men ikke almindelig.

5. *Trimium* Aubé.

Adskiller sig fra de foregaaende Slægter ved, at Bagkroppens 1. frie Rygled er betydeligt længere end 2., samt ved at Følehornene er kortere, deres Endeled meget stort, c. halvt saa langt som Resten af Følehornene og mindst 3 Gange saa bredt som de mellemste Led, deres næstyderste Led pladeformet, asymmetrisk, sluttende tæt til Endeleddet (Fig. 8). Pronotum med 3 Rodgruber, der er forbundne med hinanden ved en Tværfure. Vingedækkerne længere hos ♂ end hos ♀. Hos denne sidste mangler Flyvevingerne.

1. T. brevicórne Reichenb. Hovedet yderst fint punkteret, omtrent saa bredt som Pronotum, med en dyb Grube fortil. Pronotum glat, længere end bredt, bredest foran Midten, uden Længdefure. Vingedækkerne betydeligt bredere end Pronotum, glatte. Bagkroppens 1. frie Rygled med 2 korte Rodlinier, hvis indbyrdes Afstand er c. 1/4 af Leddets Bredde (bortset fra de opadbøjede Siderande); mellem Rodlinierne findes en Tværfordybning. Længde 1—1,1 mm.

♂: Rødbrun eller gulrød med mørkere, oftest sort Bagkrop, sjældent ensfarvet rødgul; Følehorn og Ben rødgule. Øjnene store.

♀: Ensfarvet rødgul. Øjnene meget smaa. Pronotum og Vingedækkerne forholdsvis kortere.

Paa Skovbund, under Løv, Mos og Kvas, ved Roden af gamle Stubbe. Ogsaa fundet hos Myrer (Formica rufa).

6. *Trichonyx* Chaud.

Denne og den følgende Slægt adskiller sig fra de 5 foregaaende ved, at Fødderne har 2 ulige lange Kløer og ved, at Pronotums Midtfure fortil næppe er forkortet. Hovedet omtrent saa bredt som Pronotum, med 2 buede Længdefurer, der fortil løber sammen og bagtil udmunder i 2 Gruber mellem Øjnene. Følehornene med svagt afsat, 3-leddet Kølle, 3.—9. Led mindst saa lange som brede, 10. Led kun lidt bredere end langt. Pronotum hjerteformet, paa hver Side foran Roden med et svagt tandformet Fremspring og med 3 Rodgruber, der er forbundne med hinanden ved en Tværfure. Midtfuren naar helt tilbage til Pronotums Bagrand. Vingedækkerne med afsatte Sidedækker. Bagkroppens 1. frie Rygled lidt længere end 2., i det højeste med 2 rudimentære, meget korte Rodstriber; 2. og 3. Bugled omtrent lige lange.

1. Tr. sulcicóllis Reichenb. Rødbrun eller gulbrun. Hovedet næsten glat, Pronotum bredere end langt, yderst fint punkteret. Vingedækkerne c. $1^1/_2$ Gang saa lange som Pronotum, fint punkterede. Længde 2,8 mm.

♂: Laarene og Mellemskinnebenene tykkere, de sidste paa Indersiden nærved Spidsen med en lille Torn.

Denne vor største Pselaph er sjælden og lever mest under Bark og Mos paa gamle Træer og Stubbe og i saftigt Ved. Københavns Omegn, Valby, $^5/_6$, Hillerød (under Kvas), Ermelunden (1 Stk. i en Muldvarperede, $^{12}/_5$), Bognæs (flere Stkr. i saftigt Ved af en Poppelstub, $^{14}/_7$), Sorø (under Mos paa en gammel Pil, $^{16}/_7$), Næstved. Den angives ogsaa at leve hos Myrer (Lasius brunneus) og er undertiden fundet krybende paa Mure.

7. *Amāuronyx* Reitter.

Nær beslægtet med den foregaaende Slægt, fra hvilken den adskiller sig ved noget smallere Vingedækker og Bagkrop, ved at Bagkroppens 1. Rygled er næsten dobbelt saa langt som 2. og 2. Bugled meget længere end 3. samt ved, at Pronotums Midtfure ikke naar helt tilbage til Bagranden, men udmunder i den midterste Rodgrube. Hovedet c. saa bredt som Pronotum. Bagkroppens 1. Rygled med 2 meget korte, men tydelige Rodstriber. Følehornenes 6.—9. Led lidt bredere end lange, 10. meget bredere end langt.

1. A. Mäerkeli Aubé. Rustrød. Pronotum hjerteformet, c. saa langt som bredt. Vingedækkerne c. $1^1/_2$ Gang saa lange som Pronotum, fint og spredt punkterede. Længde 2 mm.

♂: Mellembenenes Hofteringe med en lille, stump Torn. Sidste Bugled indtrykt.

Yderst sjælden. 1 Stk. taget paa en Grøftevold paa Amager Fælled ($^{25}/_8$ 1882), 1 Stk. i en Have i Valby ($^8/_6$ 1910) og 1 Stk. i Amtmandshaven i Nykøbing F. Den angives at leve hos Myrer.

8. *Batrísus* Aubé.

Denne og de følgende 6 Slægter adskiller sig fra de 5 foregaaende ved, at Baghofternes Inderside ikke er forsynet med noget Fremspring. Fra samtlige andre danske Slægter adskiller nærværende Slægt sig ved, at Bagkroppens Sider ikke er opadbøjede og i det højeste utydeligt randede. Kroppen stærkt hvælvet. Hovedet stort, bagtil stærkt indsnøret. Pronotum med en fortil forkortet

Midtfure, der bagtil passerer en Midtgrube, og med 2 Sidefurer, der bagtil udmunder i en Grube; de 3 Gruber indbyrdes forbundne ved en Tværfure. Vingedækkerne stærkt hvælvede, med afsatte Sidedækker. Bagkroppens 1. frie Rygled mindst dobbelt saa langt som 2., fortil med 3 Gruber, adskilte ved 2 kraftige Længdelister. 1. Bugled meget kort, kortere end Baghofterne. Laarene lange, kølleformede, indsnørede foran Spidsen. Fødderne med 2 ulige lange Kløer.

Fig. 11. Batrisus venustus. × 19.

1. B. venústus Reichenb. (Fig. 11). Rødbrun, Bagkroppen og ofte Hoved og Pronotum mørkere. Hovedet med et Indtryk paa hver Side, bagtil paa hver Side med en skarp Køl, Issen undertiden med Køl. Pronotum bagtil paa hver Side med en lille Knude. Vingedækkerne meget fint punkterede. Længde 2—2,3 mm.

♂: Følehornenes Endeled paa Undersiden ved Roden med en lille Torn. Mellembenenes Hofteringe med en lille Tand. Mellemlaarene midt paa Indersiden med en yderst lille Torn, Mellemskinnebenene paa Indersiden udvidede svagt foran Spidsen og herfra til Spidsen udbuede.

I Muld af hule Træer eller under Bark, sjælden. Ved Storkevad Station i Grib Skov (under Birkebark), i Konge-

egen i Jægerspris Nordskov og i Jægerspris Slotshegn (i hul Eg), Boserup (i Antal i en rødmuldet Egestub), Tureby (i hul Bøg $^{3}/_{6}$); Sundby Storskov, Kjeld Skov ved Bremersvold (i Antal i hul Eg, $^{16}/_{6}$), Ryde (paa Eg); Trelde Skov ved Fredericia (i Ellestub). Arten angives at leve hos Myrer (Lasius brunneus, sjældnere L. niger). Den kan undertiden aftenketses (Aug.).

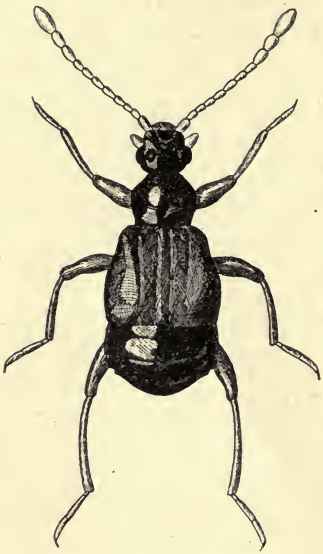

Fig. 12. Bryaxis sanguinea. ♂. × 18.

9. *Bryáxis* Leach.

Nær beslægtet med den følgende Slægt, fra hvilken den adskiller sig ved, at Pronotums 3 Rodgruber er indbyrdes forbundne ved en Tværfure og ved, at Vingedækkernes Sidedækker er afsatte ved en Længdestribe.

1. Br. sanguínea L. (Fig. 12). Sort eller brunsort med røde Vingedækker og brunlige Følehorn og Ben. Meget sjældent er Vingedækkerne mørke; undertiden er Dyret helt rødgult eller rødgult med brunlig Bagkrop. Hovedet lidt smallere end Pronotum, mellem Øjnene med 2 dybe Gruber, fortil med en bred Grube. Pronotum bredere end langt. Vingedækkerne saa lange som tilsammen brede. Bagkroppens 1. frie Rygled med 2 korte Rodlinier. Længde 1,5—2,4 mm.

♂: Forskinnebenene midt paa Indersiden med en lille Tand, Bagskinnebenene lidt indadkrummede og udvidede mod Spidsen.

Almindelig i Enge og ved Bredden af Søer og Moser, i Opskyl. Arten kommer frem kort før Solnedgang og kan da tages ved Ketsning.

10. *Reichenbáchia* Leach.

Kroppen temmelig hvælvet. Hovedet med 2 runde Gruber mellem Øjnene, fortil med et bredt Indtryk. Følehornene temmelig slanke, med svagt afsat, 3-leddet Kølle. Pronotum tværbredt, med tilrundede Sider, stærkere tilsmalnet fortil end bagtil, med 3 Rodgruber. Vingedækkerne meget bredere end Pronotum, uden afsatte Sidedækker, Rygstriben kun lidet forkortet. Bagkroppens 1. frie Rygled meget længere end 2., ved Roden med 2 Længdelinier. 1. Bugled meget kort, kortere end Baghofterne, 2. meget langt. Benene temmelig slanke, Fødderne med kun een Klo.

Oversigt over Arterne.

1. Midtgruben paa Pronotums Rod lige saa stor som de 2 Sidegruber ..... 2.
   Midtgruben paa Pronotums Rod meget mindre end de 2 Sidegruber ..... 5.
2. Omtrent ensfarvet rødgul eller gulbrun ..... 4. haemática.
   Sort eller sortebrun, undertiden med lysere Vingedækker ..... 3.
3. Vingedækkerne meget kortere end tilsammen brede, som Regel ikke lysere end den øvrige Del af Kroppen. Længde 1,7 mm ... 1. fossuláta.
   Vingedækkerne omtrent saa lange som tilsammen brede, lysere end den øvrige Del af Kroppen. Længde 1—1,3 mm ..... 4.
4. Afstanden mellem Længdelinierne paa Bagkroppens 1. frie Rygled ikke $^1/_3$ saa lang som Afstanden mellem Leddets 2 Sidelængdefurer.

Det første frie Rygled hos ♂ foran Midten af Bagranden med en dyb, halvmaaneformet Grube, der fortil begrænses af en lille Knude 2. Hélferi.

Afstanden mellem Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled over $^1/_3$ saa lang som Afstanden mellem Leddets 2 Sidelængdefurer. Det første frie Rygled hos ♂ uden dyb halvmaaneformet Grube ..... 3. nova species.

5. Omtrent ensfarvet rødgul eller gulbrun ..... 5. juncórum.

Kroppen sort med rødbrune Vingedækker. Følehorn og Laar sorte eller sortebrune. 6. impréssa.

1. R. fossuláta Reichenb. Sort eller mørkebrun, Følehorn og Ben rødlige. Pronotums Rodgruber meget store. Vingedækkerne meget kortere end tilsammen brede. Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled naar forbi Leddets Midte og divergerer kun lidt. Længde 1,7 mm.

♂: De forreste Hofteringe med en spids Tand, For- og Mellemskinnebenene indvendig ved Spidsen med en lille Torn.

Almindelig paa fugtig, halvskygget Bund, især ved Randen af Søer og Moser, under Løv og Mos og i Opskyl. Kan tages ved Aftenketsning.

2. R. Hélferi Schmidt. Sort eller mørkebrun med brunrøde Vingedækker, Følehorn og Ben brunsorte eller brunlige. Pronotum tydeligt bredere end langt. Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled korte og lidt divergerende. Længde 1,3 mm.

♂: Bagkroppens første frie Rygled foran Midten af Bagranden med en dyb, halvmaaneformet Grube, der fortil begrænses af en lille Knude. De forreste Hofteringe med en lang, spids Torn, Mellemskinnebenene indvendig ved Spidsen med en lang Torn.

Skarevis ved Bredden af brakke og salte Vande, paa Strandbredder og Marskbund, under Tang; sjælden.

Korsør; Bremersvold Strand; Horsens Fjord. Er aftenketset (Juni).

3. R. nova species? Adskilt fra den foregaaende ved noget smallere Form og ved, at Pronotum næppe er bredere end langt, samt ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Længde 1,2 mm.

♂: De forreste Hofteringe med en lang, spids Torn, Mellemskinnebenene indvendig, lidt ovenfor Spidsen med en lang Torn. Bagkroppens første frie Rygled i Midten noget foran Bagranden med 2 korte, fine, lidt skraa Tværridser.

Af denne, som det synes ubeskrevne Art foreligger kun et enkelt Eks. (♂), taget i Nordsjælland.

4. R. haemática Reichenb. Ensfarvet rødgul eller gulbrun, Bagkroppen ofte lidt mørkere. Vingedækkerne lidt kortere end tilsammen brede. Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled parallelle eller svagt divergerende, ikke helt naaende Leddets Midte. Længde 1,8—2 mm.

♂: Bagranden af Bagkroppens første frie Rygled i Midten med et halvrundt Udsnit, 2. Rygled ved Roden, bag 1. Leds Udsnit med 2 smaa Gruber.

Almindelig paa fugtig Bund, ved Randen af Søer og Moser, hyppigst i vore sydlige Egne. Kan tages ved Aftenketsning.

5. R. juncórum Leach. Ensfarvet rødgul eller gulbrun, Bagkroppen ofte lidt mørkere. Hoved og Pronotum ret tæt og ikke særlig fint punkteret, den øvrige Overside meget fint punkteret. Vingedækkerne meget kortere end tilsammen brede. Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled meget korte. Længde 1,5 mm.

♂: De forreste Hofteringe med en kort, de mellemste med en længere Torn. Forskinnebenene paa Indersiden

noget over Spidsen, Mellemskinnebenene paa Indersiden nær ved Spidsen med en lille Tand.

Ved Skovsøer og -moser, sjælden.

6. R. impréssa Panz. (Fig. 13). Sort, Vingedækkerne brunrøde, ofte med mørkere Rande, Følehorn og Ben brunlige eller brunsorte. Hoved og Pronotum fint, den øvrige Overside meget fint punkteret. Vingedækkerne kun lidt kortere end tilsammen brede. Længdelinierne paa Bagkroppens første frie Rygled c. 1/3 saa lange som Leddet. Længde 1,5—1,6 mm.

Fig. 13. Reichenbachia impressa. ♂. × 25.

♂: Mellemhofterne med en lille, krum Torn, Mellemskinnebenene paa Indersiden ved Spidsen med en skraa Torn.

Ved Søer og Moser, ikke almindelig.

11. *Bythínus* Leach. Denne og den følgende Slægt adskiller sig fra de 3 foregaaende ved, at Bagkroppens 1. Bugled er meget længere og naar forbi Baghofterne. Kroppen temmelig kort og hvælvet. Hovedet med korte Tindinger og med 2 Gruber mellem Øjnene. Følehornene med 3-leddet, svagt afsat Kølle. Kæbepalperne lange, Endeleddet stort. Pronotum med tilrundede Sider, foran Roden med 2

Sidegruber, der oftest er forbundne med hinanden ved en Tværfure. Vingedækkerne med afsatte Sidedækker. Bagkroppen med temmelig smalt opadbøjede Sider, 1. frie Rygled i det højeste lidt længere end 2., uden Længdelinier. Benene i Reglen kraftige, Fødderne med kun een Klo.

De fleste Arter af denne Slægt er for Hannernes Vedkommende lette at bestemme, særlig ved Hjælp af Følehornenes 2 første Led. Derimod er en sikker Bestemmelse af Hunnerne for nogle Arters Vedkommende — dog ingen af de danske — endnu umulig. Hos nogle Arter findes 2 Former af Hannen, den ene (»oedymere«) med stærkt fortykkede Laar, den anden med simple Laar.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum temmelig stærkt og ret tæt punkteret ..... 1. válidus.
   Pronotum glat eller spredt punkteret ..... 2.
2. 2. Følehornsled med stærkt konkav Inderside og med begge Inderhjørnerne spidst udtrukne (Fig. 14, 6) ..... 2. Burrélli ♂.
   2. Følehornsleds Inderside ikke konkav; i hvert Fald det bageste Inderhjørne ikke spidst udtrukket ..... 3.
3. 2. Følehornsled kugleformet, paa Indersiden ved Spidsen med en lille tapformet Udvækst (Fig. 14, 1). Mundskjoldet med et tyndt, opadrettet Horn, der ses tydeligt fra Siden 4. Curtísi ♂.
   2. Følehornsled uden tapformet Udvækst paa Indersiden ved Spidsen. Mundskjoldet uden Horn ..... 4.
4. Forskinnebenene paa Indersiden med en lille, ofte yderst fin Tand. 1. Følehornsled i det forreste Inderhjørne med et kort spidst Fremspring (Fig. 14, 2 og 3) ..... 5.
   Forskinnebenene paa Indersiden uden Tand. 1. Følehornsled uden Fremspring ..... 6.
5. 1. Følehornsled paa Indersiden uden Grube, i det højeste lidt bredere end 2. Led (Fig. 14, 3).

Bagskinnebenenes Spids uden Endetorn .... 5. clavicórnis ♂.

1. Følehornsled paa Indersiden bag Spidsen med en stor Grube, meget bredere end 2. Led (Fig. 14, 2). Bagskinnebenenes Spids med en kort Endetorn ..... 6. búlbifer ♂.
6. 2. Følehornsled med fladtrykt, skarpkantet Inderside og med forreste Inderhjørne udtrukket i en kort Spids (Fig. 14, 5) ..... 3. distínctus ♂.
2. Følehornsled simpelt, mere eller mindre kugleformet ..... 7.

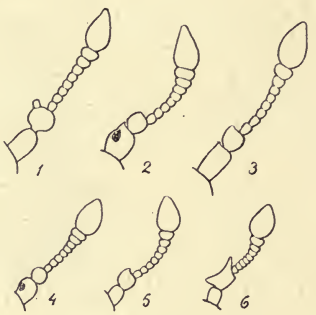

Fig. 14. Højre Følehorn af 1. Bythinus Curtisi ♂, 2. B. bulbifer ♂, 3. B. clavicornis ♂, 4. B. validus ♂, 5. B. distinctus ♂, 6. B. Burrelli ♂.

7. 4.—7. Følehornsled tydeligt tværbrede, 1. Led kun lidt længere end bredt. Vingedækkerne næppe saa lange som tilsammen brede. Længde 1 mm ..... 8.
4.—7. Følehornsled ikke eller i det højeste svagt tværbrede, 1. Led mindst $1^1/_2$ Gang saa langt som bredt. Længde 1,3—1,5 mm ..... 9.
8. 3.—8. Følehornsled meget stærkt tværbrede... 2. Burrélli ♀.
3.—8. Følehornsled mindre stærkt tværbrede.. 3. distínctus ♀.
9. Palpernes Endeled mindst 3 Gange saa langt som bredt, næsten saa langt som 3.—9. Følehornsled, bredest langt bag Midten, derfra tilspidset i næsten rette Linier. Hovedet kun

noget tilsmalnet fortil, her over halvt saa bredt som over Øjnene..... 4. Curtísi ♀.
Palpernes Endeled kortere, ikke 3 Gange saa langt som bredt, betydeligt kortere end 3.—9. Følehornsled, bredest nærmere Midten. Hovedet stærkt tilsmalnet fortil, her kun c. halvt saa bredt som over Øjnene; disse lidt mere fremstaaende. Følehornene indleddede lidt tættere ved hinanden..... 10.

10. Kroppen oftest lysere eller mørkere brun. Længde 1,5 mm. Følehornene kraftigere, især 1. og 2. Led, 1. Led rigeligt $1^1/_2$ Gang saa langt som bredt..... 5. clavicórnis ♀.
Kroppen sort eller brunsort. Længde 1,3 mm. Følehornene slankere, især 1. og 2. Led, 1. Led dobbelt saa langt som bredt..... 6. búlbifer ♀.

1. B. válidus Aubé. Brun, Vingedækkerne ofte mørkere, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet fint punkteret, Pronotum bredere end langt, temmelig groft og ret tæt punkteret. Vingedækkerne næppe saa lange som tilsammen brede, temmelig groft og ret spredt punkterede. Længde 1,1—1,3 mm.

♂: 1. Følehornsled stærkt fortykket, kun lidt længere end bredt, paa Oversiden indadtil med en tydelig Grube, 2. Led kugleformet (Fig. 14, 4). Med Hensyn til Benenes Udvikling findes der to Former; den ene Form (Neresheïmeri Wagner) har simple Ben; den anden Form (validus Aubé) har stærkt fortykkede Ben (især Laar) og en lille Tand fortil paa Indersiden af Forskinnebenene.

♀: 1. Følehornsled ikke nær saa tykt som hos ♂, uden Grube.

Udbredt og temmelig almindelig paa skygget Bund, især i Løv ved Roden af gamle Træstubbe. Den tykbenede Form af Hannen forekommer langt mere enkeltvis end den normale Form, blandet med denne.

2. B. Burrélli Denny. Mørkere eller lysere brun, Følehorn og Ben rødgule. 3.—10. Følehornsled stærkt tværbrede. Hovedet oftest meget fint punkteret. Pronotum

bredere end langt, næsten glat. Vingedækkerne næppe saa lange som tilsammen brede, spredt og temmelig groft punkterede. Længde 1 mm.

♂: Følehornenes 1. Led næppe fortykket, næppe længere end bredt, 2. Led stort, længere end bredt, med fladtrykt og skarpkantet, stærkt konkav Inderside og med begge Inderhjørner spidst udtrukne, det forreste længst (Fig. 14, 6).

♀: Følehornenes 1. Led simpelt, kun lidt længere end bredt, 2. Led kugleformet, næsten saa bredt som 1.

Udbredt, men ikke helt almindelig, paa skygget, fugtig Skovbund, f. Eks. i Ellemoser, under Løv.

3. B. distínctus Chaud. Lysere eller mørkere brun, Følehorn og Ben rødgule. 3.—10. Følehornsled noget tværbrede. Hovedet oftest meget fint og spredt punkteret. Pronotum bredere end langt, næsten glat. Vingedækkerne næppe saa lange som tilsammen brede, spredt og temmelig groft punkterede. Længde 1 mm.

♂: Følehornenes 1. Led næppe fortykket, kun lidt længere end bredt, 2. Led c. saa langt som bredt, lidt bredere end 1. Indersiden ret eller svagt konveks og, ligesom den inderste Del af Bagranden, fladtrykt og skarpkantet, bageste Inderhjørne stumpt, forreste Inderhjørne udtrukket i en kort Spids (Fig. 14, 5).

♀: Følehornenes 1. Led simpelt, lidt længere end bredt, 2. Led kugleformet, lidt smallere end 1.

Vistnok udbredt, men ikke almindelig, under Løv ved gamle Træstubbe paa skygget Bund, f. Eks. funden i Ermelunden, Dyrehaven, Rude Hegn og paa Møen. Arten er ogsaa en enkelt Gang, men maaske tilfældigt, truffet i en Muldvarperede.

4. B. Curtísi Leach. Lysere eller mørkere brun eller sortebrun, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet oftest meget fint punkteret. Pronotum lidt bredere end langt, glat eller næsten glat. Vingedækkerne omtrent saa lange som tilsammen brede, spredt og groft punkterede. Længde 1,4—1,5 mm.

♂: Følehornenes 1. og 2. Led stærkt fortykkede, 1. Led lidt længere end bredt, 2. Led stort, kugleformet, i det højeste lidt bredere end 1., paa Indersiden ved Spidsen med en lille tapformet Udvækst (Fig. 14, 1). Mundskjoldet med et tyndt, opadrettet Horn. Forskinnebenene fortil paa Indersiden med en lille Tand.

♀: Følehornenes 1. og 2. Led simple, 1. Led c. 1½ Gang saa langt som bredt, 2. Led noget smallere end 1., aflangt kugleformet.

Paa fugtig, skygget Skovbund under Løv og Mos, sjælden. Brede (hos Lasius fuliginosus) Ledreborg (dels hos samme Myre i hule Træer, dels under Løv); Marienlund, Fruens Bøge og Killerup paa Fyen; Brakør Skov ved Horsens, Nørholm Skov ved Varde (i stort Antal paa fugtig Skovbund under Løv i Selskab med den følgende; paa Lokaliteten fandtes talrige Musegange).

5. B. clavicórnis Panz. Lysere eller mørkere brun eller sortebrun, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet oftest meget fint punkteret. Pronotum bredere end langt, glat. Vingedækkerne ganske lidt længere end tilsammen brede, groft og temmelig spredt punkterede. Længde 1,5 mm.

♂: Følehornenes 1. Led cylindrisk, over 1½ Gang saa langt som bredt, i det forreste Inderhjørne med et kort, spidst Fremspring; 2. Led i det højeste lidt smallere end 1., lidt bredere end langt, med svagt konveks Inderside, det bageste Inderhjørne stumpt, det forreste retvinklet eller ganske lidt spidst fremtrukket (Fig. 14, 3). Forskinnebenene fortil paa Indersiden med en lille Tand. Foruden den normale Form findes ogsaa en Form med stærkt fortykkede Laar og Skinneben og med Bagskinnebenene udbugtede paa Indersiden mod Spidsen (var. inflátipes Reitter).

♀: Følehornenes 1. og 2. Led simple, 1. Led rigeligt 1½ Gang saa langt som bredt, 2. Led i det højeste lidt smallere end 1., aflangt kugleformet.

Som den foregaaende, men vistnok sjældnere. Marienlund og Fruens Bøge ved Odense; Nørholm Skov ved

Varde i stort Antal sammen med den foregaaende. Paa den sidstnævnte Lokalitet var den tykbenede Form af Hannen betydeligt talrigere end den normale Form.

6. B. **búlbifer** Reichenb. (Fig. 15). Sort eller brunsort, Følehorn og Ben brunrøde, Laarene ofte mørkere. Hovedet næsten glat. Pronotum lidt bredere end langt, næsten glat. Vingedækkerne ganske lidt længere end tilsammen brede, groft og temmelig spredt punkterede. Længde 1,3 mm.

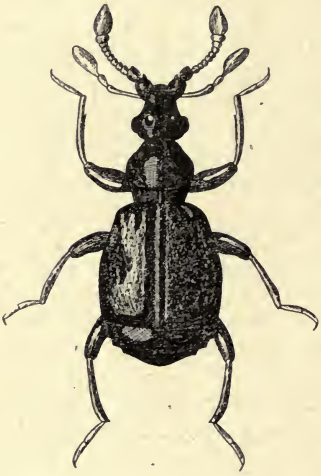

Fig. 15. Bythinus bulbifer. ♂. × 29.

♂: Følehornenes 1. Led fortykket, næppe 1½ Gang saa langt som bredt, med forreste Inderhjørne udtrukket i en kort Spids og bag denne med en stor Grube. 2. Led meget smallere end 1., i det højeste saa langt som bredt, med svagt konveks Inderside, bageste Inderhjørne stumpt eller retvinklet, forreste Inderhjørne yderst svagt spidst udtrukket (Fig. 14, 2). Forskinnebenene fortil paa Indersiden med en lille Tand, Bagskinnebenenes Spids med en kort Endetorn.

♀: Følehornenes 1. og 2. Led simple, 1. c. dobbelt saa langt som bredt, 2. smallere, aflangt kugleformet.

Almindelig paa fugtig Bund, i Moser og Enge. Arten kommer undertiden frem henimod Solnedgang og kan da tages ved Ketsning.

12. *Týchus* Leach.

Formen temmelig slank. Hovedet mellem Øjnene i det højeste med 2 meget smaa Gruber,

Følehornene med 3-leddet, tydeligt afsat Kølle. Pronotums Rod med 5 smaa, i en Tværrække staaende Gruber og med 2 store Sidegruber. Vingedækkerne uden afsatte Sidedækker. Bagkroppen med temmelig smalt opadbøjede Sider, det første frie Rygled meget længere end 2., uden Længdelinier. Benene ret slanke, Fødderne med kun een Klo.

Fig. 16. Tychus niger. ♂. × 29.

1. T. níger Payk. (Fig. 16). Sort, Følehorn og Ben rødlige, Vingedækkerne undertiden helt eller delvis røde. Hovedet smallere end Pronotum; dette bredere end langt. Vingedækkerne omtrent saa lange som tilsammen brede. Længde 1,2—1,5 mm.

♂: De mellemste Hofteringe med en lille bagudrettet Torn. Følehornenes 5. Led meget større end 4. og 6. (hos ♀ næppe større end 4. og 6.).

Ikke sjælden paa fugtig Bund, ved Bredden af Søer og Moser, i Opskyl. Kan tages ved Aftenketsning. Undtagelsesvis, vistnok tilfældigt, funden hos Myrer (Lasius fuliginosus).

13. *Psélaphus* Hbst.

Denne og de 2 følgende Slægter adskiller sig fra alle de foregaaende ved, at Hofteringene, i hvert Fald paa Mellembenene, er lange og Laarene indleddede paa deres Spids. Formen smal fortil, bred bagtil. Hovedet smalt; Følehornene slanke, med 3-leddet Kølle, Kæbepalperne meget lange. Pronotum smalt. Vingedækkerne bagtil stærkt udvidede, med afsatte Sidedækker, langs Bagranden med en tæt, gul Haarbræmme. Bagkroppen meget bred, 1. frie Rygled meget langt, de følgende meget korte. Benene slanke, Fødderne med kun een Klo.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum foran Roden med en dyb, buet Tværfure. Hovedet mellem Øjnene uden Knuder 1. dresdénsis.
   Pronotum uden Tværfure foran Roden. Hovedet mellem Øjnene med 2 smaa, lyse Knuder.. 2. Heisei.

1. Ps. dresdénsis Hbst. Brunlig med lysere Følehorn og Ben. Hovedet lidt længere end bredt, med 2, undertiden sammenflydende Gruber mellem Øjnene. Pronotum lidt længere end bredt, Siderne bagtil randede. Vingedækkerne med fuldstændig, fortil meget dyb Rygstribe. Længde 1,8 mm.

♂: Bagbrystet stærkere hvælvet, med en Midtfure.

Paa fugtig Bund, ved Søer og Moser, udbredt, men temmelig sjælden. Kan tages ved Aftenketsning, f. Eks. i Maj Maaned.

2. Ps. Heisei Hbst. (Fig. 17). Brunlig, Følehornenes inderste Del og Benene lidt lysere. Hovedet længere end

bredt. Pronotum længere end bredt, Siderne ikke randede. Vingedækkerne med fuldstændig, fin Rygstribe. Længde 1,6—1,8 mm.

♂: Pronotum kortere end hos ♀. Bagranden af Bagkroppens 1. frie Rygled stærkere tilbagetrukket end hos ♀. Bagbrystet i Midten med en bred Fure, der paa hver Side begrænses af en Køl. 2. Bugled indtrykt i Midten.

Almindelig paa fugtig Bund, ved Søer og Moser. Kan tages ved Aftenketsning.

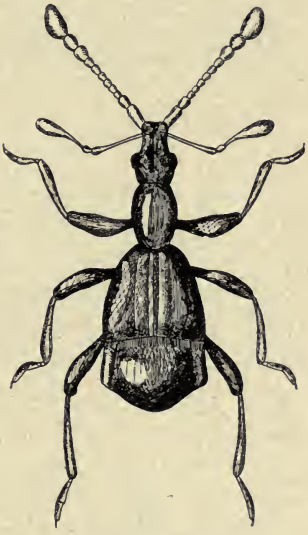

Fig. 17. Pselaphus Heisei. × 22.

14. *Týrus* Aubé.

Adskiller sig fra alle vore andre Slægter ved Føddernes 2 lige lange Kløer og de paa Inderside tandede Forlaar. Hovedet med 2 Gruber mellem Øjnene; Følehornene slanke, med 3-leddet, svagt afsat Kølle. Pronotum med 2 Sidegruber, der er forbundne med hinanden ved en fin Tværfure. Bagkroppen bred, de fire første frie Rygled omtrent lige lange, med bredt afsatte, opadbøjede Sider, det første i Midten med en lille ophøjet Fold ved Roden.

1. T. mucronátus Panz. Sort eller sortebrun, Vingedækkerne brunrøde, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet c. saa langt som bredt. Pronotum næppe bredere end Ho-

vedet, noget længere end bredt. Vingedækkerne fint punkterede, omtrent dobbelt saa brede som Pronotum. Længde 2—2,3 mm.

♂: Bagbrystet stærkt (hos ♀ svagt) udhulet. De mellemste Følehornsled tydeligt (hos ♀ kun ganske lidt) længere end brede.

Meget sjælden. Der foreligger 1 Stk., taget i Roden Skov paa Lolland og 3 Stkr., vistnok tagne ved Rugballegaard ved Vejle. Arten angives at leve under Barken af gamle Træer og i hule Træers Muld.

15. *Cláviger* Preyssler.

Denne Slægt adskiller sig fra alle de foregaaende ved, at Følehornene er 6-leddede, og ved, at Bagkroppen kun har 3 frie Rygled. Formen smal fortil, bred bagtil. Hovedet langt og smalt, uden Øjne. Munddelene meget smaa. Vingedækkerne stærkt udvidede bagtil, uden Sømstribe og uden afsatte Sidedækker, mod Baghjørnerne ophøjede og forsynede med lange, gule Haar. Bagkroppens første frie Rygled meget stort, i Forhjørnerne med et kraftigt gult Haarknippe og langs Forranden, undtagen i Midten, med en kort, gul Haarbræmme. Benene kraftige, Fødderne med kun een Klo, 1. og 2. Fodled meget korte.

Arterne af denne Slægt hører til de ægte Myregæster. De afsondrer fra de behaarede Dele af Kroppen et Stof, der afslikkes af Myrerne. De fodres af Myrerne, men søger dog maaske ogsaa tildels selv deres Næring.

Oversigt over Arterne.

1. 3. og 4. Følehornsled meget længere end brede (Fig. 18, 2). Bagkroppens første frie Rygled

ved Roden med 2 dybe Længdelinier, uden Grube ..... 1. longicórnis.

3. og 4. Følehornsled bredere end lange (Fig. 18, 1). Bagkroppens første frie Rygled ved Roden med en dyb, aflang Grube .. 2. testáceus.

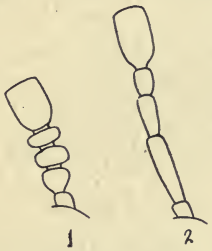

Fig. 18. Følehorn af 1. Claviger testaceus, 2. C. longicornis. (Det lille 1. Led ikke synligt).

1. Cl. longicórnis Müller. Rødgul. Hovedet smalt, næppe længere end Pronotum. Følehornene omtrent dobbelt saa lange som Hovedet, 3. Led over 4 Gange saa langt som bredt, 4. mindst dobbelt saa langt som bredt, 5. omtrent kvadratisk. Længde 2,5—2,7 mm.

♂: Mellemskinnebenene paa Indersiden noget over Spidsen med en lille, skarp Tand.

Meget sjælden. Et enkelt Eks. taget for mange Aar siden i en Tue af den gule Myre (Lasius flavus) paa en Grøftevold ved Ringsted Aa. 1 Stk. paa Refsnæs, under en Sten hos samme Myre. I Boserup Skov er Arten taget i stort Antal i et i Jorden anlagt Bo af Lasius fuliginosus, hvor ogsaa enkelte Lasius umbratus var tilstede. Af Wasmann

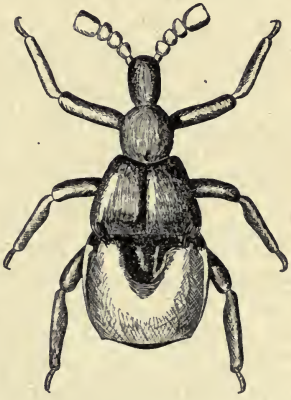

Fig. 19. Claviger testaceus. × 17.

angives Arten at leve hyppigst hos Lasius umbratus, sjældnere hos L. brunneus og niger.

2. Cl. testáceus Preyssler (Fig. 19). Rødgul. Hovedet lidt længere end Pronotum. Følehornene c. 1/8 længere end Hovedet, 4. og 5. Led over dobbelt saa brede som lange. Længde 2—2,5 mm.

♂: Som den foregaaende.

Paa solaaben Bund, i Tuerne hos den gule Myre (Lasius flavus), sjældnere hos andre Myrer, f. Eks. Lasius niger; udbredt, men noget stedegen.

2. Familie **Scydmaenídae.**

Følehornene 11-leddede, undertiden svagt knæede, mod Spidsen jævnt tykkere eller med tydelig Kølle. Kæbepalperne 3- eller 4-leddede, det sidste Led i Reglen lille, undertiden næppe synligt. For- og Mellemhofterne konisk tapformede, Baghofterne konisk tapformede eller svagt tværbrede, Forhofterne berørende hinanden, Mellemhofterne i Reglen smalt, Baghofterne mere eller mindre bredt adskilt fra hinanden. Fødderne 5-leddede. Vingedækkerne uden afsatte Sidedækker, ikke forkortede, saa at højst Pygidium er udækket.

Scydmaenerne er Smaadyr; den største danske Art er 2 mm lang. De er yderst nær beslægtede med Silpherne, fra hvilke de adskiller sig ved de konisk tapformede eller kun svagt tværbrede Baghofter.

Hovedet i Reglen halsformet indsnøret bagtil. Øjnene i Reglen ret smaa, undertiden (dog ikke hos nogen dansk Art) manglende. Følehornene indleddede mellem eller foran Øjnene.

Pronotum i Reglen meget smallere end Vingedækkerne, ved Roden ofte med Gruber. Scutellum meget lille.

Vingedækkerne ofte med Gruber ved Roden, Punkturen oftest uregelmæssig eller utydelig.

Mellembrystet oftest med Køl, Bagbrystet oftest meget stort.

Benene slanke, Hofteringene smaa (undtagen hos Scydmaenus), Laarene oftest kølleformede, Skinnebenene uden eller med utydelig Endespore, Fødderne 5-leddede.

Bagkroppen bestaaende af 8 Rygled og (hos de danske Arter) 6 Bugled.

Scydmaenerne er smukke Smaadyr, der i Levevis vistnok stemmer overens med Pselapherne, som de ofte træffes i Selskab med. De indsamles derfor ogsaa bedst ved Sigtning, men nogle Arter kan dog ogsaa tages ved Aftenketsning. De udvikler sig vistnok for Størstedelen om Eftersommeren og overvintrer som fuldvoksne.

Af Scydmaener er der hidtil fundet 23 Arter i Danmark.

Oversigt over Slægterne.

1. Pronotum ikke eller kun lidt smallere end Vingedækkernes bredeste Sted, dets Sider randede i hele deres Længde ..... 2.
   Pronotum betydeligt smallere end Vingedækkernes bredeste Sted, dets Sider ikke randede eller randede bagfra omtrent til Midten .... 3.
2. Pronotum uden Rodgruber; Vingedækkerne ikke afstumpede, i det højeste Pygidiums Spids udækket ..... Cephénnium.
   Pronotum med 5 Rodgruber; Vingedækkerne afstumpede, Pygidium udækket ..... 1. Euthía.
3. Vingedækkerne afstumpede, Pygidium udækket 2. Euthicónus.
   Vingedækkerne ikke afstumpede, i det højeste Pygidiums Spids udækket..... 4.
4. Følehornene svagt knæede, Spidsen af 1. Led paa Oversiden med en Udranding. Kæbepalperne 4-leddede, yderste Led rudimentært, næppe synligt, Spidsen af dette og af 3. Led afrundede sammen (Fig. 20, 2). Hovedet indsnøret bagtil, Tindingerne lange (Fig. 28) ... 6. Scydmǣnus.

Følehornene ikke knæede, 1. Led simpelt, Kæbepalperne 4-leddede, yderste Led lille, men tydeligt, sylformet, ragende ud over 3. Leds Spids (Fig. 20, 1) ..... 5.

5. Hovedet stærkt indsnøret bagtil, Tindingerne lange (Fig. 27)..... 5. Eucónnus

Fig. 20. Venstre Kæbepalpe af 1. Stenichnus Godarti, 2. Scydmaenus tarsatus.

Hovedet ikke stærkt indsnøret bagtil, Tindingerne korte (Fig. 23 og 25) ..... 6.

6. Den bageste Del af Pronotums Sider randede. 3. Neuráphes.

Pronotums Sider ikke randede..... 4. Stenichnus.

[Cephénnium thorácicum M. & K. lever under Løv og Mos og kunde muligvis findes hos os.]

1. *Euthia* Steph.

Formen temmelig flad og temmelig ligebred. Øjnene yderst nær ved Pronotums Forrand, Tindingerne helt forsvundne eller yderst korte. Følehornene med 3-leddet Kølle. Kæbepalperne 4-leddede, yderste Led meget lille, Spidsen af dette og af 3. Led afrundede sammen. Pronotum bredere end langt, med 5 Rodgruber, Siderne randede i hele deres Længde. Vingedækkerne hvert med 2 Rodindtryk og med afstumpet Spids; Pygidium udækket.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkerne mørke, næsten sorte. Følehornene temmelig korte og kraftige, de 2 næstsidste Led meget bredere end lange. Mindre, 1,1 mm ..... 3. scydmaenoides.
   Vingedækkerne brungule eller rødbrune. Følehornene slanke, de 2 næstsidste Led ikke eller kun svagt bredere end lange. Større, 1,3—1,6 mm ..... 2.
2. Større, 1,6 mm. Tindingerne meget korte, men dog tydelige. Vingedækkerne meget fint og spredt punkterede ..... 1. plicáta.
   Mindre, 1,3 – 1,4 mm. Tindingerne ganske forsvundne. Vingedækkerne temmelig tæt punkterede. Lidt fladere og mattere ..... 2. Schaūmi.

1. E. plicáta Gyll. Fint og spredt behaaret, brunrød, Hovedet tydeligt, Midten af Pronotum utydeligt mørkere, Følehorn og Ben rødlige. Øjnene kun lidt fremspringende. Panden fint og spredt punkteret. Pronotum og Vingedækkerne meget fint og spredt punkterede; de sidste med kun svagt tilrundede Sider, af deres Rodindtryk er det yderste i Reglen ganske lidt større end det inderste. Længde 1,6 mm.

♂: De 2 næstsidste Følehornsled svagt bredere end lange (hos ♀ c. saa lange som brede).

Sjælden. Rude Hegn, Geels Skov, Tokkekøb Hegn, Sjælsø; Christianssæde Skov (3 Stkr. aftenketsede omkring smaa Tuer af Formica rufa, 8/6). Den findes hos Formica rufa, oftest langs Kanten af Tuerne under Løv o. lign., men er dog ogsaa taget midt inde i Tuen. Den angives ogsaa at leve under Bark hos Myrer (Formica exsecta). Den er hyppigst taget i Foraarsmaanederne.

2. E. Schaūmi Kiesenw. (Fig. 21). Kort og jævnt tæt behaaret, Vingedækkerne brungule, Hoved og Pronotum mørke, det sidste med smalt lysere Siderande, Følehorn og Ben rødlige. Øjnene temmelig stærkt fremspringende. Panden fint og temmelig spredt punkteret. Pronotum oftest finere og mere spredt punkteret end Vingedækkerne;

disse sidste med meget svagt tilrundede Sider, deres Rodindtryk smaa, omtrent lige store. Længde 1,3—1,4 mm.

♂: De 2 næstsidste Følehornsled svagt bredere end lange (hos ♀ mindst saa lange som brede).

Fundet i og ved København i tør, barkblandet Gødning omkring Drivkasser og i gamle Sivbunker. Ogsaa taget ved Aftenketsning i Aug. og Septbr.

Fig. 21. Euthia Schaumi. ×30.

3. E. scydmaenoídes Steph. Spredt, gulgraat behaaret, mørk, næsten sort, Følehorn og Ben rødgule. Følehornenes Kølle stærkt afsat. Øjnene kun lidt fremspringende, Tindingerne helt forsvundne. Panden meget fint og spredt punkteret. Pronotum og Vingedækkerne temmelig tæt og ikke særlig fint punkterede; Vingedækkerne kortere end hos de 2 foregaaende Arter, med stærkere tilrundede Sider; af Rodindtrykkene er det inderste størst. Længde 1,1 mm.

♂: Følehornskøllen lidt bredere end hos ♀.

Meget sjælden. I forraadnet Opskyl ved Rødebro i Dyrehaven ($^{10}/_{4}$); Amtmandshaven, Nykøbing F., i en Kompostdynge (Maj, Oktbr.); klækket af Træ fra Sundby Storskov. Arten angives ogsaa at være fundet hos Myrer (Formica rufa og Lasius fuliginosus).

2. *Euthicónus* Reitter.

Øjnene meget nær ved Pronotums Forrand, Tindingerne derfor meget korte. Følehornskøllen

3-leddet. Kæbepalperne 4-leddede, yderste Led meget lille, Spidsen af dette og af 3. Led afrundede sammen. Pronotum c. saa langt som bredt, i Reglen tilsmalnet fortil, med 4 Rodgruber, Siderne ikke randede. Vingedækkerne hvert med 2 Rodindtryk og med afstumpet Spids; Pygidium udækket.

Fig. 22. Euthiconus conicicollis. × 37.

1. E. cónicicóllis Fairm. & Laboulb. (Fig. 22). Langt og opstaaende behaaret, rødbrun, Pronotum lidt lysere, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet lidt smallere end Pronotum, Panden glat og blank, tydeligt konkav paa langs, Følehornenes 9. Led c. saa langt som bredt, 10. Led lidt bredere end langt. Pronotum bredest ved Roden, herfra jævnt tilsmalnet fortil, de 2 yderste Rodgruber aflange, de 2 inderste smaa og runde, indbyrdes forbundne ved en meget svag Tværfure. Vingedækkerne meget fint og spredt punkterede, hvælvede, Siderne temmelig stærkt tilrundede, af Rodindtrykkene er det yderste dybest, det inderste svagt forlænget langs Sømmen omtrent til Vingedækkernes Midte. Længde 1 mm.

♂: Baglaarene lidt tykkere end hos ♀.

Af denne overalt meget sjældne Art er der herhjemme hidtil kun fundet 3 Eks. i Sigtegods fra Dyrehaven d. $^{25}/_{8}$ 1910 og 1 Stk. sammesteds d. $^{12}/_{8}$ 1922. Arten angives at

leve i hule Træer i Selskab med Myrer (Lasius). Dens Forekomst hos Myrer er dog vistnok kun tilfældig.

3. *Neuráphes* Thoms.

Øjnene meget nær ved Pronotums Forrand, Tindingerne derfor meget korte. Issen ofte med 2 Gruber. Følehornene jævnt fortykkede mod Spidsen eller med mere eller mindre tydeligt afsat, oftest 4-leddet Kølle. Pronotum med bagtil randede Sider, bagtil i Midten ofte med en Længdekøl. Vingedækkerne hvert med 2 Rodindtryk.

De danske Arter uden nogen tydelig ydre Kønsforskel.

Oversigt over Arterne.

1. Issen med en tydelig Grube paa hver Side, indenfor Øjet. Pronotums Rod i Midten med en Længdekøl ..... 2.
   Issen uden Gruber ..... 5.
2. Pronotum punkteret ..... 3. elongátulus.
   Pronotum glat ..... 3.
3. Større, 1,8 mm. Sort ..... 1. angulátus.
   Mindre, 1—1,4 mm. Rødgul eller rødbrun .... 4.
4. Hovedet mellem de store Issegruber hvælvet, Hvælvingen undertiden i Midten med en fin, kort Længdefure ..... 2. talpárum.
   Hovedet paa hver Side umiddelbart indenfor de noget mindre Issegruber med en Knude og i Midten mellem Knuderne med en bred Fordybning ..... rubicúndus.
5. Pronotums Rod i Midten med en kort Længdekøl ..... 6.
   Pronotums Rod i Midten uden Længdekøl .... 7.
6. Panden med en konisk Knude. Sort eller rødbrun. Længde 1,3—1,5 mm ..... coronátus.
   Panden uden Knude. Rødgul. Længde 1,3 mm parallélus.
7. Panden glat. Pronotum ved Roden med en Tværfure, hvori der kun staar een Grube paa

hver Side. Pronotum ikke udvidet foran Midten. Brunsort, noget fladtrykt; Længde 1,3 mm longicóllis.

Panden mere eller mindre tydeligt punkteret. Pronotum ved Roden med en Tværfure, hvori der paa hver Side staar 2 Gruber og undertiden endnu en 5te i Midten. Pronotum svagt udvidet foran Midten ..... 8.

8. Større, 1,3 mm, rødgul eller rustrød. Følehornenes 3 næstsidste Led kun noget bredere end lange. Panden bag Følehornenes Indledning med antydede Knuder og mellem disse fordybet. Pandens Punktur yderst fin og spredt 4. Hopffgárteni.

Mindre, 0,8—1 mm. Følehornenes 3 næstsidste Led meget bredere end lange. Panden uden tydelige Knuder eller Fordybning, dens Punktur tættere og ikke nær saa fin ..... 9.

9. Større, 1 mm ..... 5. Sparshálli.

Mindre, 0,8 mm. Vingedækkerne kortere og bredere, med stærkere tilrundede Sider ... minútus.

1. N. angulátus M. & K. Spredt, men temmelig langt, gult behaaret, sort, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet glat. Følehornenes 3 næstsidste Led kun meget lidt bredere end lange. Pronotum saa langt som bredt, Siderne bagtil omtrent parallelle, fortil tilrundede, Forhjørnerne (set fra oven) tydeligt fremtrædende; Roden med en Tværfure, der i Midten afbrydes af Længdekølen, og hvori der paa hver Side staar 2 Gruber, en kort indre og en aflang ydre. Vingedækkerne fint og spredt punkterede, det yderste Rodindtryk aflangt, det inderste rundt, ofte svagt fortsat et Stykke langs Sømmen. Længde 1,8 mm.

Paa fugtig Skovbund under Løv og Mos, ret sjælden og oftest kun enkeltvis. Luknam og Aagesholm ved Holte, Donse, Rude Hegn, Lave Skov, Tryggerød Hegn; Østerskov paa Falster; Odense; Ry Sønderskov, Horsensegnen, Esbjerg. Arten er ogsaa fundet hos Myrer og aftenketset i Maj, Juni og Aug.

2. N. talpárum Neresheimer & Wagner. Spredt, gult behaaret, rødgul, Vingedækkerne undertiden lidt mørkere.

Hovedet glat, med store og dybe Issegruber, der næsten støder helt op til Øjnene. Følehornenes 3 næstsidste Led tydeligt bredere end lange. Pronotum lidt længere end bredt, bagtil parallelsidet, i forreste Trediedel tilsmalnet, Forhjørnerne fuldstændigt afrundede, Roden omtrent som hos den foregaaende. Vingedækkerne næsten glatte; af Rodindtrykkene er det yderste langt og smalt, det inderste kort og dybt. Længde 1—1,2 mm.

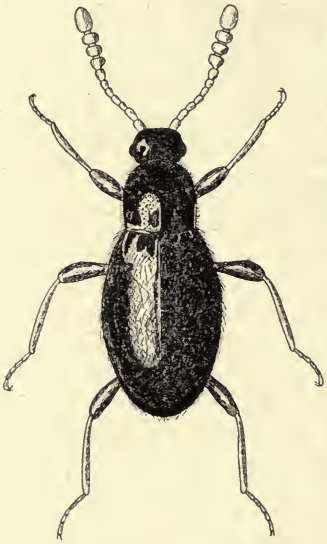

Fig. 23. Neuraphes elongatulus. × 26.

Sjælden. Damhusmosen (ved Roden af en gammel Pil), Dyrehaven (i hul Elm), Ravneholm (hos Formica rufa), Malmmosevej ved Holte (aftenketset $^{2}/_{6}$), Hillerød (i et hult Æbletræ), Grib Skov (i Bøgestub), Rydsebæk Skov paa Møen (ketset, Aug.); Kjeldskov ved Bremersvold, Lysemose Skov ved Maribo (i Selskab med Lasius fuliginosus), Ryde (ketset $^{19}/_{5}$), Falster; Aalborg (i Antal i Plantemuld). Arten er i Udlandet fundet i Muldvarpereder, vistnok kun i saadanne, der udelukkende er dannede af Løv; ogsaa herhjemme er den fundet i Muldvarpereder, nemlig i Dyrehaven, Rude Hegn og Boserup, men kun enkeltvis.

[N. rubicúndus Schaum. Ligner den foregaaende, men adskilles især fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Arten er vistnok en mere sydlig Art end N. talparum, og det er tvivlsomt, om den vil kunne findes hos os.]

3. N. elongátulus M. & K. (Fig. 23). Spredt, gult behaaret, sort eller brun, Følehorn og Ben rødgule. Hovedet yderst spredt punkteret. Følehornenes 3 næstsidste Led

tydeligt bredere end lange. Pronotum lidt længere end bredt, Siderne bagtil omtrent parallelle, fortil rundede, Forhjørnerne fuldstændigt forsvundne; Roden omtrent som hos de 2 foregaaende. Vingedækkerne fint punkterede; af Rodindtrykkene er det inderste bredest og dybest. Længde 1,4 mm.

Paa fugtig Skovbund, under Løv og Mos, udbredt og temmelig almindelig. Arten er undertiden fundet hos Formica rufa og en enkelt Gang i Muldvarpens Rede, begge Dele sikkert tilfældigt. Den kan aftenketses, f. Eks. i Juni.

[N. coronátus Sahlb., parallélus Chaud. og longicóllis Motsch. er fundne i Nord- eller Mellemeuropa og kunde muligvis træffes i Danmark].

4. N. Hopffgárteni Reitter. Spredt, gult behaaret, rødgul eller rustrød. Pronotum glat, med stærkere behaarede Sider, ved Roden med en Tværfure, hvori der paa hver Side staar 2 Gruber, den yderste forlænget fremefter, den inderste kort og mindre tydelig. Vingedækkerne fint og tydeligt punkterede; af Rodindtrykkene er det yderste langt og smalt, det inderste dybt og rundt, oftest fortsat et Stykke langs Sømmen i Form af en yderst fin Længdefure. Længde 1,3 mm.

Yderst sjælden. Nogle faa Stkr. sigtede i Frejlev, ved Foden af et gammelt Risgærde og ved Bremersvold under lignende Forhold; Maj og Aug.

5. N. Sparshálli Denny. Spredt, gult behaaret, Farven varierende fra rustrød til brunsort, Følehorn og Ben rødgule. Pronotum glat, med stærkere behaarede Sider og undertiden med en fin, længere eller kortere Midtfure; Roden omtrent som hos den foregaaende, dog er Tværfuren undertiden i Midten forsynet med en 5te Grube. Vingedækkerne temmelig korte og brede, fint og tydeligt punkterede, Rodindtrykkene som hos den foregaaende. Længde 1 mm.

Meget sjælden. 1 Stk., Sorø; 4 Stkr. ved Roden af gamle Pile i Hjørnet af en Eng ved Højbygaard paa Lol-

land, 1 Stk. ved Fuglse, 1 Stk. i Frejlev (ved Foden af et gammelt Risgærde); 3 Stkr. under Elleløv paa fugtig Bund i Skovlund (i Hammerbakker, nord for Aalborg), Bygholm Skov ved Horsens. Arten angives at være fundet hos Lasius fuliginosus.

[N. minútus Chaud. kunde muligvis findes i Danmark. Den angives at leve hos Myrer (Formica rufa og Lasius fuliginosus)].

4. *Stenichnus* Thoms.

Øjnene meget nær ved Pronotums Forrand, Tindingerne derfor meget korte. Følehornene mod Spidsen jævnt fortykkede. Pronotum svagt hjerteformet, i Reglen med et Antal Rodgruber, Siderne ikke randede. Vingedækkerne hvert med eet eller to Rodindtryk.

Hannens Forlaar i Reglen tykkere end Hunnens.

De danske Arter har glat Hoved og Pronotum og mere eller mindre fint punkterede Vingedækker.

Oversigt over Arterne.

1. Hvert Vingedække med 2 Rodindtryk, af hvilke det yderste er meget utydeligt. Pronotums Rod med en svag Tværfure, men næsten uden Spor af Gruber. 1,1 mm. Vingedækkerne røde eller brune ..... 4. exílis.
   Hvert Vingedække med 2 tydelige Rodindtryk. Pronotum med Rodgruber. Sort eller lysere, men i sidste Fald større (1,8—2 mm)..... 2.
2. Større, 1,8—2 mm. Lysere eller mørkere brun, bred ..... 1. Godárti.
   Mindre, højst 1,5 mm. Sort ..... 3.
3. Pronotum lidt bredere end langt, med 4 tydelige Rodgruber. Vingedækkerne brede, med stærkt tilrundede Sider. Scutellum og den tilstødende Del af Vingedækkerne fremstaaende i Form af en lille Trekant..... 2. scutellàris.

Pronotum mindst saa langt som bredt. Vingedækkerne temmelig langstrakte, med mindre stærkt tilrundede Sider ..... 4.

4. Pronotums inderste Rodgruber meget tydelige. Vingedækkernes inderste Rodindtryk kort, ikke forlænget langs Sømmen. Mindre, 1,1—1,3 mm ..... pusíllus.

Pronotums inderste Rodgruber meget utydelige. Vingedækkernes inderste Rodindtryk forlænget langs Sømmen omtrent til Vingedækkernes Midte. Større, 1,5 mm ..... 3. colláris.

1. St. Godárti Latr. Formen bred. Spredt, gult behaaret, lysere eller mørkere brun, Følehorn og Ben rødlige. Følehornenes 2 næstsidste Led kun ganske lidt bredere end lange. Pronotum højst saa langt som bredt, ved Roden med flere smaa, punktformede Gruber, der varierer i Antal og Størrelse og undertiden danner en svag Antydning af en Tværfure. Vingedækkerne brede, stærkt hvælvede, med stærkt tilrundede Sider, tydeligt punkterede; Rodindtrykkene korte, det inderste dybest. Længde 1,8—2 mm.

♂: Forlaarene paa Ydersiden stærkere fortykkede og jævnt afrundede.

Under Bark og i Muld i gamle hule Træer, meget sjælden. Ved Storkevad Station i Grib Skov (i Antal under Birkebark, i Selskab med sorte Myrer, $^{8}/_{8}$, $^{12}/_{9}$), Jægerspris Nordskov (hos Formica rufa, $^{28}/_{9}$); Sundby Storskov (i en gammel Eg, $^{6}/_{6}$), Midtlolland (i en gammel Egebul), Bremersvold (i en hul Eg, $^{21}/_{6}$); Gjerup Skov paa Fyen (hos Formica rufa, $^{9}/_{5}$), Brahetrolleborg.

2. St. scutelláris M. & K. Formen bred. Spredt, gult behaaret, sort, Følehorn og Ben rødgule, Laarene mørkere. Følehornenes 2 næstsidste Led c. saa lange som brede. Pronotum med 2 tydelige, punktformede Rodgruber paa hver Side. Vingedækkerne brede, stærkt hvælvede, med stærkt tilrundede Sider, fint og spredt punkterede; Rodindtrykkene store og dybe, det inderste skraatstillet, konvergerende med Sømmene; derved bliver Scutellum og den

tilstødende Del af Vingedækkerne tydeligt fremstaaende i Form af en lille Trekant. Længde 1,3—1,4 mm.

♂: Forlaarene sammentrykte, paa Ydersiden stærkt udvidede, foran Spidsen dannende en tydeligt stump Vinkel (Fig. 24).

Adskiller sig fra St. collaris ved de tydelige inderste Rodgruber paa Pronotum, de inderste, skraa, ikke saa lange Rodindtryk paa Vingedækkerne og Hannens Forlaar, fra St. pusillus ved finere punkterede Vingedækker og Hannens Forlaar, hvis Vinkel ikke, saaledes som hos pusillus, er tandformet fremtrædende, og fra dem begge ved meget kortere og bredere Form og det fremstaaende Scutellum.

Fig. 24. Venstre Forben af Stenichnus scutellaris ♂.

Paa fugtig Skovbund under Løv og Mos, udbredt, men sjælden. Ogsaa fundet hos Myrer (Formica rufa og Lasius fuliginosus).

3. St. colláris M. & K. (Fig. 25). Aflang. Spredt, gult behaaret, sort, Følehorn og Ben rødlige, Laarene oftest mørkere. Følehornenes 2 næstsidste Led lidt bredere end lange. Pronotum c. saa langt som bredt, Roden paa hver Side med 2 meget smaa Gruber, de inderste meget utydelige, næsten udviskede. Vingedækkerne fint, fortil omkring Sømmen dog oftest grovere punkterede; af Rodindtrykkene er det yderste lille, det inderste forlænget parallelt med, bagtil endog lidt divergerende fra Sømmen, naaende omtrent til Vingedækkernes Midte. Længde 1,5 mm.

♂: Forlaarene paa Ydersiden stærkere fortykkede og jævnt afrundede.

Adskiller sig fra St. pusillus ved de utydelige inderste Rodgruber paa Pronotum, det lange inderste Rodindtryk paa Vingedækkerne, Hannens Forlaar og Størrelsen.

Paa Skovbund under Løv og Mos, meget almindelig. Undertiden fundet hos Formica rufa og en enkelt Gang i en Muserede, begge Dele sikkert tilfældigt. Ofte taget ved Aftenketsning, f. Eks. i Juni.

[St. pusíllus M. & K. Denne Art, der lever paa fugtig Bund under Løv og Mos, er udbredt i Størstedelen af Evropa og f. Eks. fundet baade i Skaane og Nordtyskland. Den kunde derfor muligvis ogsaa findes hos os.]

4. St. exílis Er. Aflang. Spredt, temmelig langt behaaret, lysere eller mørkere brun, Hoved og Pronotum ofte næsten sorte, Følehorn og Ben rødgule. Følehornenes 7. Led lidt større end 6. og 8., de 2 næstsidste Led lidt bredere end lange. Pronotum saa langt som bredt. Vingedækkerne fint, mod Sømmen tydeligere punkterede; af Rodindtrykkene er det inderste dybt og rundt, meget svagt forlænget et Stykke langs Sømmen, det yderste overordentlig svagt og utydeligt. Længde 1,1 mm.

♂: Som St. collaris.

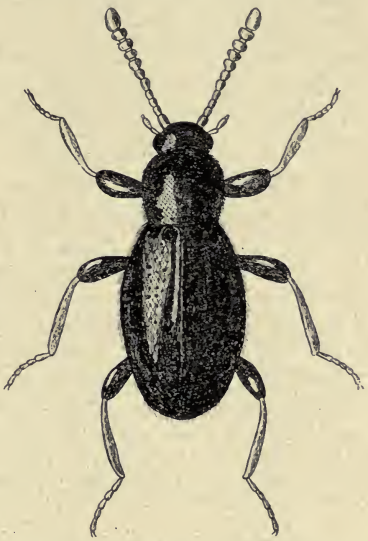

Fig. 25. Stenichnus collaris. × 26.

Under Bark af Løvtræer, f. Eks. Bøg, Eg, Birk og El, sjælden, men udbredt. Dyrehaven, Rude Hegn (hos Formica rufa), Grib Skov; Sundby Storskov; Kølske Krat ved Aalborg, Skørping Skov (hos Formica rufa), Hansted Skov ved Horsens, Skoven ved Nim.

5. *Eucónnus* Thoms.

Hovedet bagtil tydeligt halsformet indsnøret, Halsen højst $^1/_3$ saa bred som Hovedet; Øjnene

adskilt langt fra Pronotums Forrand, Tindingerne derfor lange. Pronotums Sider ikke randede.

Hannen har tykkere Forlaar, de 2 forreste Par Skinneben indvendigt, omtrent fra Midten til Spidsen, fladt udrandede og her tættere og længere behaarede og hos nogle Arter de første Led i Følehornskøllen særligt udviklede.

De danske Arter har glat Hoved og Pronotum, glatte eller fint punkterede Vingedækker, der hvert er forsynet med eet eller to Rodindtryk, og 3- eller 4-leddet Følehornskølle.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum ved Roden med en kort Køl i Midten. Tindingerne stærkt behaarede 3. denticórnis.
   Pronotums Rod uden Køl i Midten ..... 2.
2. Følehornskøllen 4-leddet ..... 3.
   Følehornskøllen 3-leddet. Tindingerne ikke stærkt behaarede..... 7.
3. Tindingerne stærkt behaarede..... 4.
   Tindingerne ikke stærkt behaarede..... 5.
4. Større, 1,5—1,7 mm. Følehornene tydeligt længere end Hoved + Pronotum, Køllen løst leddet, 9. og 10. Led c. 1½ Gang saa brede som lange, 10. Leds yderste Forhjørne afrundet..... 1. cláviger.
   Mindre, 1—1,2 mm. Følehornene c. saa lange som Hoved + Pronotum, Køllen tæt leddet, 9. og 10. Led over dobbelt saa brede som lange, 10. Leds yderste Forhjørne spidsvinklet, skraat udadtrukket ..... 2. Mäklíni.
5. Større, 1,8 mm. Vingedækkerne røde .....
   4. rútilipénnis.
   Mindre, 1,3 mm. Vingedækkerne som Regel sorte..... 6.
6. Vingedækkerne kortere og bredere, næsten glatte. Følehornene lidt slankere.. 5. hirticóllis.
   Vingedækkerne længere og smallere, yderst fint og spredt punkterede. Følehornene lidt mindre slanke ..... 6. fimetárius.

7. Større, 1,3 mm. Øjnene meget fint facetterede. 7. Wetterhálli.
Mindre, 0,5—0,7 mm. Øjnene meget groft facetterede ..... 8. nánus.

1. E. cláviger M. & K. Tindingerne og Pronotums Sider stærkt, iøvrigt spredt, men temmelig langt behaaret, sort eller mørkebrun, Følehorn og Ben rustrøde. Følehornskøllen langt behaaret, 8. Led næppe bredere end langt, Endeleddet mindst saa langt som bredt. Pronotums Rod med en svag Tværfure, der paa hver Side begrænses af en kort Køl. Vingedækkerne brede, næsten glatte, hvert med et dybt og bredt Rodindtryk. Længde 1,5—1,7 mm.

Hos Formica rufa, sjælden, men undertiden i Antal. Rude Hegn ($^{4}/_{5}$, $^{23}/_{5}$, Juli), Tokkekøb Hegn ($^{10}/_{4}$), Boserup Krat, Krogenberg Hegn (Gurre); Skørping. I Udlandet er Arten ogsaa undertiden fundet hos Lasius niger og fuliginosus.

2. E. Mäklíni Mannh. Nærbeslægtet med den foregaaende, men let at skelne fra den ved sin meget ringere Størrelse og de øvrige i Oversigten nævnte Kendemærker. Endvidere er Følehornenes 8. Led omtrent dobbelt saa bredt som langt og Endeleddet tydeligt bredere end langt. Lysere eller mørkere rødbrun, Følehorn og Ben rødgule. Vingedækkerne forholdsvis smallere end hos den foregaaende. Længde 1—1,2 mm.

Et enkelt Eks. fundet i Rude Hegn hos den røde Skovmyre (Formica rufa) d. $^{26}/_{9}$ 1921.

3. E. denticórnis M. & K. Tindingerne og Pronotum stærkt, iøvrigt spredt behaaret, sort, Følehorn og Ben rustrøde, Laarene mørkere. Pronotum ved Roden med 3 Længdekøle, en kort og yderst fin i Midten og en paa hver Side, de sidste begrænses hver af 2 Rodgruber, en større indre og en mindre ydre. Vingedækkerne næsten glatte, hvert med et stort, bredt Rodindtryk. Længde 1,8 mm.

♂: 8. Følehornsled længere end bredt, 9. Led bredest fortil og her saa bredt som langt, begge disse Led paa Indersiden fladtrykte. 8. Leds Inderside konkav, Inderhjørnerne fremtrukne, det forreste skarpt. 9. Leds bageste Inderhjørne stumpt, det forreste spidst og fremtrukket, 10. Led c. saa langt som bredt (Fig. 26).

♀: 8.—10. Følehornsled c. saa lange som brede.

Sjælden. »Bjerget« nordøst for Sandbjerg (1 Stk. aftenketset, $^{18}/_{8}$), Bøllemosen, Bognæs Skov (3 Stkr. ketsede i Aug.), Boserup Krat ($^{10}/_{5}$), Jægerspris Nordskov (ketset i stort Antal paa en Skovslette, men næsten udelukkende Hanner, $^{5}/_{6}$); Kjeld Skov (under Løv, $^{6}/_{4}$), Maglemer Skov (ketset $^{15}/_{6}$), Christianssæde Skov (ketset $^{8}/_{6}$); Ry Nørreskov, Silkeborg. Arten angives ogsaa at leve hos Formica rufa.

Fig. 26. Højre Følehorn af Euconnus denticornis ♂.

4. E. rútilipénnis M. & K. (Fig. 27). Pronotum tæt, iøvrigt meget spredt, gult behaaret, sort, Vingedækkerne blodrøde, ofte mørkere mod Spidsen, Følehorn og Ben rustrøde, Laarene og Følehornskøllen mørkere. Følehornene slanke, 8. Led lidt længere end bredt, 9. og 10. omtrent kugleformede. Pronotum paa hver Side med en utydelig Rodgrube og en kort Længdekøl. Vingedækkerne stærkt hvælvede, glatte, hvert med 2 Rodindtryk, det yderste dybt, langt, divergerende fra Sømmen, det inderste lille og utydeligt. Længde 1,8 mm.

I Opskyl og fugtigt Mos (Sphagnum) ved Søer og Moser, sjælden. Kagsmose (Brønshøj), Kobberdammen ved Frederiksdal, Lyngby Sø (under Rør), Rudersdal Mose, Kollemose, Børstingerød Mose, Donse, Esrom Sø, Teglstrup Hegn, Sorø, Lekkende; Vosemose og Ullerslev paa Fyen; Silkeborg, Skanderborg Sø. Oftest taget i Foraarsmaanederne.

5. E. hirticóllis Illig. Pronotum tæt, iøvrigt meget spredt behaaret, sort, Følehorn og Ben rustrøde, Laarene

og Følehornskøllen oftest mørkere. Følehornene slanke, 8.—10. Led omtrent kugleformede. Pronotums Rod med en svag Tværfure, hvori der staar 2 meget utydelige Gruber, og med en kort Længdekøl paa hver Side. Vingedækkerne hvert med et aflangt, fra Sømmen divergerende Rodindtryk og Antydning af et andet, indre, tæt ved Scutellum. Længde 1,3 mm.

Almindelig paa fugtig Bund, ved Søer og Moser.

6. E. fimetárius Chaud. Yderst nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskilles ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Længde 1,3 mm.

I Gødning og Kompost, f. Eks. omkring Drivkasser i Gartnerier, udbredt og vistnok ikke særlig sjælden, men noget overset.

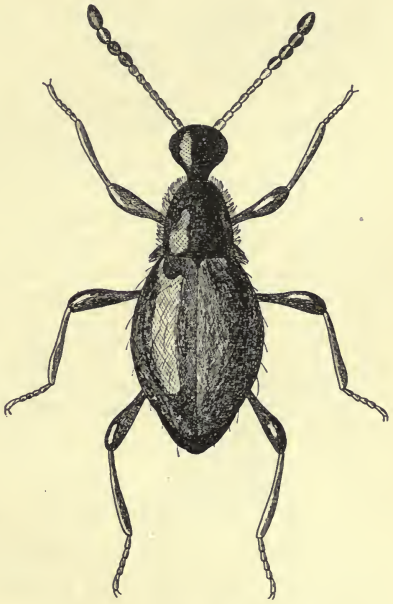

Fig. 27. Euconnus rutilipennis. × 23.

7. E. Wetterhálli Gyll. Temmelig kraftigt bygget. Spredt, gulbrunt behaaret, sort eller mørkebrun, Følehorn og Ben rustrøde, Laarene og Følehornskøllen lidt mørkere. Følehornenes 2 næstsidste Led bredere end lange. Pronotum paa hver Side med 2 Rodgruber, af hvilke den yderste er mindst. Vingedækkerne yderst fint og spredt punkterede, hvert med 2 Rodindtryk, det yderste dybt og

divergerende fra Sømmen, det inderste meget lille og utydeligt. Længde 1,3—1,5 mm.

♂: Forskinnebenene mod Spidsen stærkere fortykkede og indadkrummede. Bagskinnebenene fra Midten til Spidsen indadkrummede, med tydelig Endespore.

Meget sjælden. Nogle faa Stkr. for mange Aar siden taget paa Engpletter i Ravnstrup Krat, Lindeskov og Sundby Storskov, vistnok ketsede.

8. E. nánus Schaum. Meget fint, gult behaaret, Farven varierende fra rødgul til mørkebrun, Følehorn og Ben gule. Følehornenes 2 næstsidste Led tydeligt bredere end lange. Pronotum med temmelig stærkt rundede Sider, paa hver Side med 2 Rodgruber, af hvilke de inderste er store, de yderste meget utydelige. Vingedækkerne yderst fint punkterede, hvert med et stort, dybt, fra Sømmen ganske lidt divergerende Rodindtryk. Længde 0,5—0,7 mm.

Meget sjælden. Rude Hegn (2 Stkr. hos Formica rufa, $^{22}/_{5}$), Dyrehaven ($^{3}/_{4}$), Bognæs (i Mos paa en gammel El, $^{27}/_{4}$), Jægerspris Nordskov (i Antal ved gamle Bøgestubbe $^{16}/_{9}$), ved Storkevad Station i Grib Skov (under Birkebark, $^{8}/_{8}$, $^{12}/_{9}$), Tureby (i Mos paa en gammel Bøg, $^{16}/_{5}$).

6. *Scydmæenus* Latr.

Hovedet tydeligt halsformet indsnøret bagtil; Øjnene adskilt langt fra Pronotums Forrand, Tindingerne derfor lange. Følehornene svagt knæede, med 3-leddet Kølle. Pronotums Sider ikke randede.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum glat, med 4 Rodgruber. Vingedækkerne hvert med et Rodindtryk. Større, 2 mm ..... 1. tarsátus.

   Pronotum uden Rodgruber, men yderst fint punkteret. Vingedækkerne uden Rodindtryk. Mindre, 1,2—1,7 mm ..... 2.

2. Pronotum kun meget lidt længere end bredt. De 2 næstsidste Følehornsled omtrent kvadratiske. Mindre, 1,2—1,3 mm ..... 2. rúfus.
Pronotum tydeligt længere end bredt. De 2 næstsidste Følehornsled tydeligt længere end brede. Vingedækkerne mere aflange. Større, 1,6—1,7 mm ..... Hellwígi.

1. Sc. tarsátus M. & K. (Fig. 28). Spredt, gult behaaret, mørkebrun, Hoved og Pronotum oftest lidt mørkere, Følehorn og Ben rødlige. Følehornenes 2 næstsidste Led omtrent kvadratiske. Hoved og Pronotum glat, det sidste paa hver Side med 2 Rodgruber, af hvilke den yderste er mindst. Vingedækkerne meget fint og spredt punkterede, hvert med et kort og bredt Rodindtryk. Længde 2 mm.

♂: Forfødderne tydeligt, Mellemfødderne utydeligt udvidede.

Fig. 28. Scydmaenus tarsatus. ♂. × 19.

Almindelig i Gødning og Plantemøddinger, sjældnere under Løv og Mos.

2. Sc. rúfus M. & K. Fint, gult behaaret, rødgul. Hovedet glat. Følehornenes 2 næstsidste Led næsten kvadratiske. Pronotum yderst fint punkteret. Vingedækkerne forholdsvis korte, fint, men tydeligt punkterede. Længde 1,2—1,3 mm.

Udbredt omkring København, i Gødning og Kompost omkring Drivkasser i Haver. En enkelt Gang taget i Dyre-

haven paa en gammel Bøg. Angives i Udlandet at være fundet under Bark og i gamle Stubbe, i Selskab med Myrer.

[Sc. Hellwígi Hbst. Denne Art, der lever i Formica rufa's Tuer, er fundet f. Eks. i Skaane og Tyskland og kunde muligvis ogsaa findes hos os.]

3. Familie **Silphídae.**

Følehornene indleddede under Pandens Siderand, foran og noget indenfor Øjnene, 11-leddede, sjældent 10-leddede, oftest med en af 3—5 Led bestaaende Kølle. Hovedet hos alle de danske Former med tydelige Øjne. Vingedækkerne dækkende Bagkroppen helt eller delvist. Af Bagkroppens Rygled er i hvert Fald de 3 første Led ikke stærkt kitiniserede, men bløde og hudagtige. Forhofterne konisk tapformede eller tværbrede, berørende hinanden. Baghofterne stærkt tværbrede, berørende hinanden eller kun temmelig kort adskilte fra hinanden. Af Bagbenene kan i det højeste Laarenes Rod dækkes af Baghofterne. Føddernes Ledantal varierende fra 3 til 5. Bugen med 4 til 7 frie Bugled.

Silpherne eller, som de paa Dansk ofte kaldes, Aadselbillerne, hvilket Navn dog ogsaa hyppigt bruges i snævrere Forstand som kun omfattende Slægtsgruppen Silphini, er meget nær beslægtede med Staphylinerne (Rovbillerne). Det er hidtil ikke lykkedes at opstille noget andet almengyldigt Skelnemærke mellem disse to Familier, end at hos Silpherne er mindst de 3 første, hos Staphylinerne højst de 2 første af Bagkroppens Rygled ikke stærkt kitiniserede, men bløde og hudagtige.

Silpherne er endvidere nær beslægtede med de øvrige i dette Hæfte omhandlede Billefamilier. Forskelligheder vil fremgaa af Familieoversigten og af de ovenfor nævnte Familiekarakterer.

Silpherne lever for Størstedelen af henraadnende dyriske eller vegetabilske Stoffer og træffes ved Aadsler, Svampe, under Løv o. lign. Nogle Arter lever i Fugles eller Pattedyrs Reder, andre (men næppe nogen dansk Art) i Myretuer. For nogle Slægters Vedkommende, især Colon og Liodes kendes Dyrenes Levevis ikke med Sikkerhed, men de formodes at ernære sig af og yngle i underjordisk Svampevæv.

Flere af Slægterne blandt Silpherne, saaledes især Catops, Colon og Liodes hører til de Biller, der er allervanskeligst at bestemme. Forinden man giver sig i Lag med Bestemmelsen af disse Dyr, vil det derfor være absolut nødvendigt at have et nogenlunde fyldigt Materiale, ikke blot af forskellige Arter, men ogsaa, paa Grund af Arternes store Variationsevne, af samme Art. Særligt vil det ofte være nødvendigt at have begge Køn af Arten, idet de ydre Kønsmærker ofte maa benyttes til at sikre Bestemmelsen.

Af Silpher er der hidtil fundet 102 Arter i Danmark.

Oversigt over Underfamilierne.

1. Forhofternes Trochantinus lille, fuldstændigt skjult eller i det højeste svagt fremtrædende; de forreste Hofteskaale udadtil udvidede i en smal eller næsten lukket Spalte og bagtil lukkede (Fig. 29). Fødderne (hos de danske Former) femleddede ..... 1. Cholevínae.
   Forhofternes Trochantinus større, frit fremtrædende. De forreste Hofteskaale udadtil udvidede i en bred Spalte (Fig. 30 og Fig. 3) .. 2.
2. De forreste Hofteskaale bagtil aabne. Mellemhofterne mere eller mindre bredt adskilte fra Vingedækkernes Sidedækker af Mellembrystets Epimerer. Bagbrystets Episterner for Størstedelen frie (Fig. 30). Fødderne femleddede. Store, mindst 9 mm lange Former (undtagen Agyrtes: 4—5 mm)..... 2. Silphínae.
   De forreste Hofteskaale bagtil lukkede (men kun ganske kort adskilte fra Forbrystets Bag-

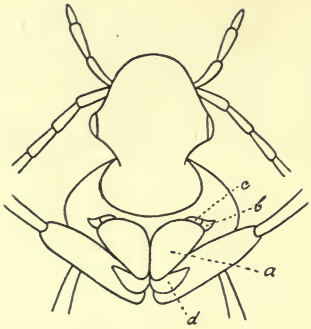

Fig. 29. Undersiden af Hoved og første Brystring hos Choleva. *a* Forhoften, *b* Forhofteskaalens Spalte, *c* Forhoftens Trochantinus, *d* Forbenets Hoftering.

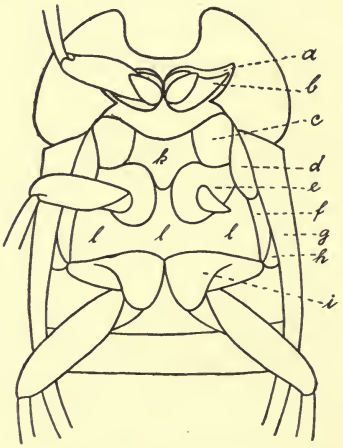

Fig. 30. Undersiden af Silpha obscura (venstre For- og Mellemben fjærnede). *a* Forhofteskaalens Spalte, *b* Forhoftens Trochantinus, *c* Mellembrystets Epistern, *d* Mellembrystets Epimer, *e* Mellemhoften, *f* Bagbrystets Epistern, *g* Vingedækkets Sidedække, *h* Bagbrystets Epimer, *i* Baghoften, *k* Mesosternum, *l* Metasternum.

rand (Fig. 3). Mellemhofterne naaende Vingedækkernes Sidedækker eller kun adskilte fra disse af et smalt, fritliggende Stykke af Mellembrystets Epimerer. Bagbrystets Episterner,

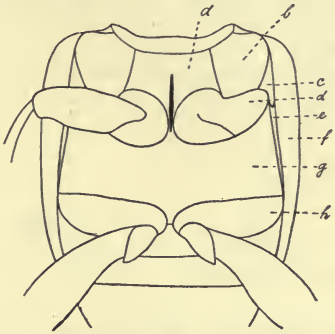

Fig. 31. Undersiden af Liodes cinnamomea (Venstre Mellemben fjærnet). *a* Mesosternum, *b* Mellembrystets Epistern, *c* Mellembrystets Epimer, *d* Mellemhoften, *e* Inderranden af Bagbrystets Epistern, *f* Vingedækkets Sidedække, *g* Metasternum, *h* Baghoften.

med Undtagelse af den smalle Inderrand dækkede af Vingedækkernes Sidedækker (Fig. 31). Føddernes Ledantal varierende fra 3 til 5. Mindre, højst 6 mm lange Former . . 3. Liodínae.

1. Underfamilie Cholevínae.

Følehornene 11-leddede. Forhofterne konisk tapformede med lille, skjult eller kun lidt fremtrædende Trochantinus. De forreste Hofteskaale udadtil udvidede i en smal eller næsten lukket Spalte, bagtil lukkede. Hos alle de danske Former er Fødderne femleddede, Baghofterne berørende eller næsten berørende hinanden og den fritliggende Del af Bagbrystets Episterner temmelig bred.

Oversigt over Grupperne.

1. Hovedet umiddelbart eller næsten umiddelbart bag Øjnene pludseligt indsnøret til et i Forbryststykket tilbagetrukket Halsparti. Issens Bagrand ved en skarp Kant adskilt fra Halspartiet (Fig. 32). Bugen med 6 (hos ♂ ofte 7) frie Bugled ..... 1. Cholevíni.
   Hovedet ikke halsformet indsnøret bagtil. Issen ikke eller i det højeste ved en fin Tværlinie

Fig. 32. Hoved af Catops picipes (noget udtrukket af sit naturlige Leje), set fra oven (tilvenstre) og fra Siden (tilhøjre).

   adskilt fra det brede i Forbryststykket tilbagetrukne bageste Parti af Hovedet. Bugen hos ♂ som Regel med 5, hos ♀ med 4 frie Bugled ..... 2. Colonini.

1. Gruppe Cholevíni.

Følehornene 11-leddede. Hovedet umiddelbart eller næsten umiddelbart bag Øjnene pludseligt indsnøret til et i Forbryststykket tilbagetrukket Halsparti. Issens Bagrand med en skarp Kant og under denne med en Fure, i hvilken Pronotums Forrand griber ind, saaledes at den kommer til at slutte tæt til Issens Bagrand. Fødderne femleddede. Bagkroppen med 6 (hos ♂ ofte med 7) frie Bugled.

Arterne af denne Gruppe lever ved henraadnende dyriske eller vegetabilske Stoffer, saasom ved Aadsler af Fugle eller mindre Pattedyr, ved Svampe, under Løv o. lign. Nogle Arter lever i Pattedyrs Reder, især Muldvarpe- og Musereder, eller i Fuglereder. De fleste Arter tages derfor bedst ved Sigtning. Dog kommer Arterne undertiden paa stille, lune Solskinsaftener frem henimod Solnedgang og kan da tages med Ketseren ligesom Arterne af Slægterne Colon, Liodes osv., men dog som Regel kun ganske enkeltvis.

Oversigt over Slægterne.

1. Vingedækkerne ikke tværridsede. Mellembrystet uden Længdekøl ..... 2.
   Vingedækkerne tværridsede. Mellembrystet med Længdekøl ..... 4.
2. Kindbakkernes Inderside uden Tand. Mellemføddernes 1. Led udvidet hos ♂ ..... 3. Cátops.
   Kindbakkernes Inderside med en Tand. Mellemfødderne simple hos begge Køn ..... 3.
3. Benene lange og slanke. Baglaarene dobbelt saa lange som Baghofternes Tværbredde 1. Choléva.
   Benene kortere. Baglaarene højst $1^1/_2$ Gang saa lange som Baghofternes Tværbredde.. 2. Nárgus.
4. Mellemhofterne berører hinanden. 7. Følehornsled længere end bredt. Mellem- og Bagfødderne ikke sammentrykte ..... 4. Némadus[3]
   Mellemhofterne adskilte fra hinanden af Længdekølen. 7. Følehornsled bredere end langt. Mellem- og Bagfødderne noget sammentrykte 5. Ptomáphagus.

1. *Choléva* Latr.

Følehornene slanke, ikke eller kun svagt fortykkede mod Spidsen, deres Led langstrakte, 8. som Regel kortere end de indesluttende. Kindbakkerne paa Indersiden med en Tand, mellem denne og Spidsen fint takkede. Mellemhofterne

berørende hinanden. Benene lange og slanke. Baglaarene dobbelt saa lange som Baghofternes Tværbredde. Fødderne ikke eller kun lidt kortere end Skinnebenene. Mellemfødderne simple hos begge Køn. Pronotum tilsmalnet for- og bagtil, med stumpe eller afrundede Baghjørner, kun lidt smallere end Vingedækkerne. Disse langstrakte, med svage Striber, Sømstriben dybere. Mellembrystet uden Længdekøl. 1. Bugled ikke eller næppe længere end 2.

Hannen er kendelig ved, at de tre første Led af Forfødderne er udvidede, samt oftest ved særligt udviklede Hofteringe paa Bagbenene.

Arterne i denne Slægt udmærker sig ved deres slanke og langstrakte Form.

Flere af eller maaske alle Arterne i denne Slægt yngler og opholder sig i Pattedyrs, især Muldvarpens, Reder eller disses Gange. De kommer undertiden frem henad Aften og kan da tages ved Ketsning.

Arterne er tildels vanskelige at bestemme. Ofte kræver Bestemmelsen, at man er i Besiddelse af begge Køn, for at man kan drage Nytte af de ydre Kønsmærker.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum bredest langt bag Midten, tilsmalnet meget stærkere fortil end bagtil (Fig. 33, 3) .. 6. ágilis.
   Pronotum bredest foran eller omkring Midten, fortil og bagtil omtrent lige stærkt tilsmalnet (Fig. 33, 1 og 2) ..... 2.
2. Vingedækkerne med opstaaende, temmelig lang Behaaring. Pronotum og Vingedækkerne stærkt punkterede ..... 5. spadícea.
   Vingedækkernes Behaaring nedliggende, i det højeste med enkelte, noget opstaaende Haar

iblandet. Pronotum og Vingedækkerne fint punkterede ..... 3.

3. Pronotum bredest langt foran Midten (Fig. 33, 1), meget spredt punkteret, temmelig blankt. Vingedækkernes Sømspids hos ♀ kort tandformet fremstaaende (Fig. 34) ..... 1. elongáta.

Fig. 33. Pronotum af 1. Choleva elongata, 2. Ch. cisteloides, 3. Ch. agilis.

Pronotum bredest i eller omkring Midten (Fig. 33, 2), mere eller mindre tæt punkteret, temmelig mat..... 4.

4. Baglaarene hos ♂ med en fin Tand paa Indersiden (Fig. 35, 1). Vingedækkernes Sømspids hos ♀ kort tandformet fremstaaende ... 2. Stúrmi.

Fig. 34. Vingedækkernes Spids hos Choleva elongata ♀.

Baglaarene hos begge Køn utandede. Vingedækkernes Sømspids hos begge Køn afrundet 5.

5. Oversiden oftest brunsort eller mørkebrun. Pronotums Hvælving strækker sig langt ud mod Siderne, disse derfor kun smalt afsatte og næppe opadbøjede. Vingedækkerne med fin og tæt, noget ru Punktur, deres nedliggende Behaaring uden iblandede opstaaende Haar. Bagbenenes Hofteringe hos ♂ skraat afstudsede mod Spidsen eller paa Indersiden forsynede med en Tand (Fig. 35, 4).. 3. cisteloídes.

Oversiden oftest gulbrun. Pronotums Sider bagtil temmelig bredt afsatte og lidt opadbøjede. Vingedækkerne med meget finere, mindre tæt og mindre ru Punktur, deres nedliggende Be-

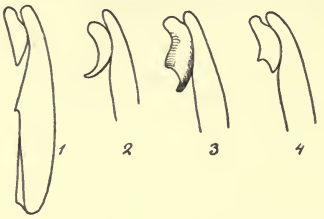

Fig. 35. Bagbenets Hofteringe hos 1. Choleva Sturmi ♂, 2. og 3. Ch. oblonga ♂, 4. Ch. cisteloides ♂.

haaring med enkelte iblandede opstaaende Haar. Bagbenenes Hofteringe hos ♂ hulmejselformede eller spidse og seglformet indadkrummede (Fig. 35, 2 og 3)..... 4. oblónga.

1. Ch. elongáta Payk. (angustáta Sturm). Hoved og Pronotum sorte eller brune, det sidste bagtil med lysere Sider, Vingedækkerne lysere eller mørkere brunlige, Følehorn og Ben rødgule. Følehornene meget slanke, alle Led længere end brede, 8. Led kortere end 9., over dobbelt saa langt som bredt. Hovedet blankt, fint og spredt punkteret. Pronotum blankt, ikke helt saa langt som bredt, bredest temmelig langt foran Midten, bagtil næsten retliniet tilsmalnet, med afrundede Baghjørner, Punkturen temmelig fin og meget spredt, mod Siderne noget tættere. Vingedækkerne fint stribede, med fin og ikke særlig tæt, noget ru Punktur. Længde 4,5—5 mm.

♂: Vingedækkernes Sømspids afrundet. Bagbenenes Hofteringe enten hulmejselformede eller med Spidsen udtrukket i en tornformet Tand.

♀: Vingedækkernes Sømspids kort tandformet fremstaaende. Bagtil skiller Vingedækkerne oftest lidt ad, hvorefter det ene dækker det andet lidt (Fig. 34).

Ret let kendelig ved Pronotums Form og Punktur.

I Muldvarpereder, undertiden ogsaa i Musegange; sjælden, men rimeligvis meget udbredt. Dyrehaven ($^{24}/_{8}$), Eng ved Vejlesø ($^{16}/_{11}$), Bistrup Enge; Hvorup Bakker, Restrup, Bramminge, Esbjerg.

2. Ch. Stúrmi Bris. Ligner den følgende Art stærkt, men er i begge Køn let at adskille saavel fra denne som fra alle vore andre Arter ved de ydre Kønsmærker. Farven lysere eller mørkere brun. Længde 5—6 mm.

♂: Vingedækkernes Sømspids afrundet. Baglaarene med en fin Tand paa Indersiden, omtrent $^{1}/_{3}$ fra Roden. Bagbenenes Hofteringe lancetformet tilspidsede, meget sjældent hulmejselformede (Fig. 35, 1). De mellemste Bugled i Midten svagt indtrykte.

♀: Vingedækkernes Sømspids kort tandformet fremstaaende. Vingedækkerne bagtil oftest svagt gabende.

I Muldvarpereder, sjælden, men rimeligvis meget udbredt. Dyrehaven ($^{2}/_{4}$); Ry, Randers ($^{21}/_{8}$), Kølske Dam og Vang Skov i Vendsyssel ($^{9}/_{9}$ og $^{1}/_{11}$), Esbjerg, Nørholm Skov.

3. Ch. cisteloídes Frøl. Hoved og Pronotum brunsorte, Pronotums Baghjørner undertiden lysere, Vingedækkerne lysere eller mørkere brune eller brunsorte, Følehorn og Ben rødlige, Følehornene ofte mørkere mod Spidsen. Følehornene slanke, alle Led længere end brede, 8. Led tydeligt kortere end 9., omtrent dobbelt saa langt som bredt. Hoved yderst fint og temmelig spredt punkteret. Pronotum tydeligt bredere end langt, bredest i eller omkring Midten, med rundede Sider og tilrundede Baghjørner, Punkturen fin og tæt. Vingedækkerne fint stribede, med fin og ret tæt, noget ru Punktur. Længde 4,5—5,5 mm.

♂: Bagbenenes Hofteringe skraat afstudsede mod Spidsen eller paa Indersiden forsynede med en kraftig, spids Tand, derimod vistnok aldrig hulmejselformede (Fig. 35, 4). De mellemste Bugled i Midten tydeligt indtrykte.

I Muldvarpereder, udbredt, men temmelig sjælden. Ofte taget ved Aftenketsning, f. Eks. $^{25}/_{6}$, $^{14}/_{6}$, $^{7}/_{7}$, $^{24}/_{9}$, $^{2}/_{10}$, $^{9}/_{10}$.

4. Ch. oblónga Latr. (intermédia Kraatz) (Fig. 36). Yderst nær beslægtet med den foregaaende Art, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Farven gulbrun, Hoved og undertiden Pronotum noget mørkere. Længde 5—6 mm.

♂: Bagbenenes Hofteringe hulmejselformede eller spidse og seglformet indadkrummede (Fig. 35, 2 og 3). Bugleddene uden Indtryk.

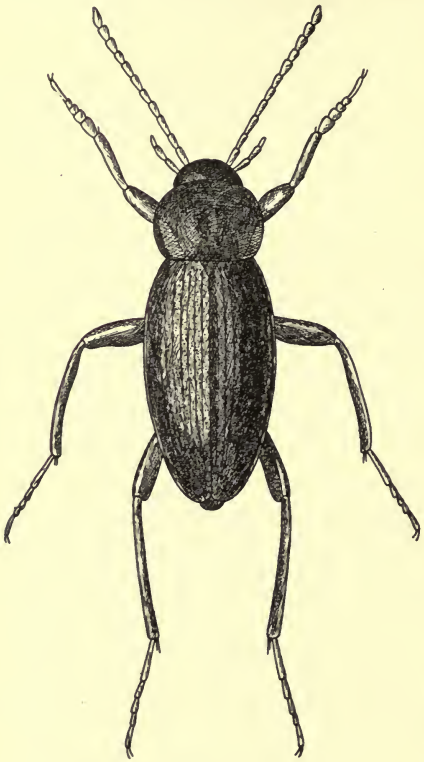

Fig. 36. Choleva oblonga. ♂. × 9.

I Muldvarpereder, sjælden, men rimeligvis meget udbredt. Valby, Bistrup Enge, Donse, Hillerød ($^{20}/_{3}$); Lundby Krat, Vang Skov, Randers. Ofte taget ved Aftenketsning, f. Eks. $^{12}/_{5}$, $^{3}/_{6}$, $^{5}/_{6}$.

5. Ch. spadícea Sturm. Noget mindre langstrakt end de foregaaende Arter. Lysere eller mørkere brun, Hoved og Pronotum mørkere, Følehorn og Ben rødlige. Følehornene meget slanke, alle Led meget længere end brede, 8. Led meget kortere end 9., $1^{1}/_{2}$ Gang saa langt som

bredt. Hovedets Punktur grovere end hos de foregaaende Arter. Pronotum c. 1½ Gang saa bredt som langt, bredest i eller omkring Midten, med stærkt tilrundede Sider og afrundede Baghjørner, temmelig tæt og groft punkteret. Vingedækkerne stribede, temmelig tæt og groft punkterede, med opstaaende, temmelig lang Behaaring. Længde 4,5—5,5 mm.

♂: Bagbenenes Hofteringe mejselformede, lancetformede eller hulmejselformede.

Let kendelig ved sin forholdsvis grove Punktur og ved Vingedækkernes opstaaende Behaaring.

Af denne Art foreligger hidtil kun eet dansk Eks., taget for mange Aar siden i Vintersbølle Skov ved Vordingborg, under Løv i en gammel hul Bøgestub.

6. Ch. ágilis Illig. Formen noget kortere og bredere end hos de foregaaende Arter. Brunsort eller lysere eller mørkere brun, Følehorn og Ben rødlige, Følehornene ofte mørkere mod Spidsen. Oversidens Behaaring nedliggende. Følehornene mindre slanke end hos de foregaaende Arter, mod Spidsen tydeligt fortykkede, 8. Led meget kortere end 9., i det højeste ganske lidt længere end bredt. Hovedet meget fint og spredt punkteret. Pronotum c. 1½ Gang saa bredt som langt, med rundede Sider og afrundede Baghjørner, fint og temmelig tæt punkteret. Vingedækkerne fint stribede, fint og temmelig tæt, noget ru punkterede. Længde 4,5—5 mm.

♂: Mellemskinnebenene indadkrummede og paa Indersiden stærkt udrandede. Bagbenenes Hofteringe paa Indersiden med en skarp Tand.

Let kendelig ved sin forholdsvis brede Legemsform, ved Pronotums Form og ved Følehornenes Bygning.

I Muldvarpereder, udbredt, men temmelig sjælden. Undertiden taget ved Aftenketsning (f. Eks. ⁴/₆).

2. *Nárgus* Thoms.

Adskiller sig fra den foregaaende Slægt ved mindre langstrakt Form, kortere Følehorn og Ben samt ved, at Baglaarene i det højeste er $1^1/_2$ Gang saa lange som Baghofternes Tværbredde. Vingedækkerne uden eller med ganske svagt antydede Striber. Hannens Forfødder udvidede.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum og Vingedækkerne yderst fint og tæt og omtrent ensartet punkterede og yderst fint og tæt, graat behaarede. Pronotums Baghjørner retvinklede (selve Spidsen dog lidt rundet) og lidt bagudtrukne, idet Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne er svagt udbuet. Længde 2,7—3 mm ..... 1. vélox.
   Vingedækkernes Punktur tættere og grovere end Pronotums. Oversidens Behaaring mindre fin og mindre tæt ..... 2.
2. Pronotums Baghjørner retvinklede og lidt bagudtrukne, idet Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne er svagt udbuet. Længde 2,5—3 mm ..... bádius.
   Pronotums Baghjørner stumpvinklede og ikke bagudtrukne, idet Pronotums Bagrand ikke er udbuet paa hver Side. Længde 1,5—2,7 mm 3.
3. Pronotum i Grunden yderst fint chagrineret (kun synligt ved stærk Forstørrelse). Dyret temmelig langstrakt og kun svagt hvælvet .. 2. Wilkíni.
   Pronotum i Grunden glat. Dyret kortere og stærkere hvælvet ..... 4.
4. Pronotum ikke helt dobbelt saa bredt som langt, temmelig tæt punkteret. Større, 2,2—2,7 mm brúnneus.
   Pronotum dobbelt saa bredt som langt, spredt punkteret. Mindre, 1,5—2 mm. 3. ánisotomoídes.

1. N. vélox Spence (Fig. 37). Temmelig stærkt hvælvet, lysere eller mørkere brun, Følehorn og Ben rødlige.

Følehornene mod Spidsen jævnt og svagt fortykkede, 3. Led omtrent af samme Længde som 2. og kun lidt kortere end 4. + 5. Hovedet yderst fint punkteret. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, ved Roden saa bredt som Vingedækkerne, fortil tilsmalnet, med rundede Sider. Vingedækkerne temmelig stærkt hvælvede, paa forreste Halvdel undertiden med svagt antydede Striber. Længde 2,7—3 mm.

♂: Forfødderne stærkt udvidede. Bagbenenes Hofteringe med indadkrummet Spids.

Fig. 37. Nargus velox. ♂. × 13.

Udbredt, men ikke helt almindelig, oftest i Skove ved Aadsler eller paa Svampe, især om Efteraaret paa Stinksvamp (Phallus impudicus). Vil muligvis ogsaa kunne findes i Dyreboer, saasom Musereder.

[N. bádius Sturm. Denne Art, der er udbredt i Tyskland, kunde muligvis ogsaa findes hos os.]

2. N. Wilkíni Spence. Rustrød eller brungul, Hovedet oftest mørkere. Følehornene mod Spidsen jævnt fortykkede, 3. Led lidt kortere end 2. og kortere end 4. + 5. Hovedet fint punkteret. Pronotum næppe dobbelt saa bredt som langt, bagtil saa bredt som Vingedækkerne, fortil tilsmalnet, med rundede Sider, ret tæt og meget fint punkteret. Vingedækkerne meget mere langstrakte og mindre stærkt hvælvede end hos de to følgende Arter, c. 1¾ Gang saa lange som tilsammen brede, med tættere og grovere Punktur end Pronotum. Længde 2,2—2,3 mm.

♂: Forfødderne noget udvidede.

Udbredt, men sjælden, ved Svamp under Løv, i gamle Risbunker og ved Træstubbe. Odense; Haderslev, Taps, Ry Sønderskov, Horsensegnen, Aarhus, Floes ved Randers. Arten er ogsaa taget ved Aftenketsning, f. Eks. i Aug.

[N. brúnneus Sturm. Adskiller sig fra den følgende Art ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved noget længere, tættere og grovere punkterede Vingedækker og stærkt udvidede Forfødder hos ♂. Arten er udbredt i Tyskland og kunde muligvis findes hos os.]

3. N. ánisotomoídes Spence. Temmelig stærkt hvælvet, brunsort eller brun, lysere mod Siderne, Følehorn og Ben rødlige. Følehornene mod Spidsen jævnt fortykkede, 3. Led noget kortere end 2. og betydelig kortere end 4. + 5. Hovedet fint og spredt punkteret. Pronotum bagtil saa bredt som Vingedækkerne, fortil tilsmalnet, med rundede Sider, fint og spredt punkteret. Vingedækkerne meget grovere og tættere punkterede end Pronotum, c. $1^1/_8$ Gang saa lange som tilsammen brede, Siderne meget stærkere rundede end hos N. Wilkini. Længde 1,5—2 mm.

♂: Forfødderne svagt udvidede.

Almindelig i Musereder og under Løv og Mos. Ogsaa taget i Antal i Hermelinens Rede.

3. *Cátops* Payk.

Adskiller sig fra Choleva ved, at Kindbakkernes Inderside ikke er tandet, og ved, at Mellemføddernes 1. Led (foruden Forfødderne) er udvidet hos Hannen. Endvidere er Kroppen som Regel meget bredere og mindre slank, Benene kortere og kraftigere og Følehornene mindre slanke og ofte forsynede med en mere eller mindre tydeligt afsat Kølle, der bestaar af 7.—11. Led, dog saaledes at 8. Led er kortere og smallere end de

indesluttende Led og derfor afbryder Køllen. Vingedækkerne har oftest foruden den almindelige Behaaring en ejendommelig blaalig, rim- eller dugagtig Beklædning, der let ødelægges og ikke taaler Fugtighed.

Arterne lever ved henraadnende dyriske eller vegetabilske Stoffer og træffes derfor oftest ved Aadsler af Fugle eller mindre Pattedyr eller ved Svampe under Løv og lign. Nogle Arter lever i Pattedyrs Reder, især Muldvarpe- eller Musereder.

Arterne er tildels yderst vanskelige at bestemme. Bestemmelsen kræver ofte, især for Begynderen, at man er i Besiddelse af Hannen.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum bagtil ikke eller næppe smallere end Vingedækkerne, ikke tilsmalnet bagtil. Dyrets Omrids derfor uden nogen tydelig Indsnævring mellem Pronotum og Vingedækkerne (Fig. 40) ..... 2.

   Pronotum bagtil tydeligt smallere end Vingedækkernes Rod, tydeligt tilsmalnet bagtil. Dyrets Omrids derfor indsnævret mellem Pronotum og Vingedækkerne (Fig. 41 og 42) ... 4.

2. Følehornskøllen kun svagt afsat, 8. Led i det højeste ganske lidt bredere end langt (Fig. 38, 1). Vingedækkerne ogsaa i deres forreste Halvdel tydeligt stribede. Længde 3,5—4 mm ... 3. umbrínus.

   Følehornskøllen tydeligere afsat, 8. Led c. dobbelt saa bredt som langt, Vingedækkerne oftest kun mod Spidsen svagt stribede. Længde 2,5—3,5 mm ..... 3.

3. Følehornenes 4. og 5. Led tværbrede. Pronotums Baghjørner ikke eller næppe bagudtrukne, idet Pronotums Bagrand ikke eller næppe er udbuet paa hver Side. Hoved og Pronotum temmelig blanke ..... 1. Watsóni.

   Følehornenes 4. og 5. Led ikke tværbrede. Pronotums Baghjørner tydeligt bagudtrukne, idet

Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne er tydeligt udbuet. Hoved og Pronotum temmelig matte ..... 2. fumátus.

4. Pronotum fint og tæt kornet, men uden fordybede Punkter. Pronotums Siderande temmelig stærkt udbuede foran Baghjørnerne, disse retvinklede ..... 16. Kírbyi.
   Pronotum punkteret ..... 5.
5. Pronotum groft og tæt punkteret, Punkterne ikke indstukne bagfra, lidet dybe.. 15. negléctus.
   Pronotum fint punkteret, Punkterne indstukne skraat bagfra ..... 6.
6. Følehornene med svagt afsat Kølle, 6. Led tværbredt ..... 7.

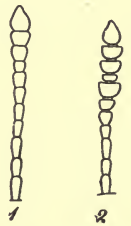

Fig. 38. Følehorn af 1. Catops umbrinus, 2. C. tristis.

Følehornene med stærkt afsat Kølle, 6. Led tværbredt[1]) (Fig. 38, 2) ..... 14.

7. Større, 5—6,5 mm, bred og stærkt hvælvet. Pronotum bredest lidt foran Roden, med stumpvinklede Baghjørner ..... 5. pícipes.
   Mindre, 3—4,5 mm, eller i modsat Fald (nigricans) Pronotums Baghjørner spidsvinklet bagudtrukne ..... 8.
8. Bred. Pronotum mindst dobbelt saa bredt som langt, bredest lidt foran Roden, Baghjørnerne omtrent retvinklede, oftest lidt bagudtrukne. Vingedækkerne rødbrune ..... 4. fúscus.
   Pronotum bredest i eller lidt bag Midten. Vingedækkerne hos udhærdede Individer sorte eller brunsorte ..... 9.
9. Pronotums Baghjørner i hvert Fald svagt bag-

[1]) Dog ikke altid hos C. tristis.

udtrukne, idet Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne i hvert Fald er svagt udbuet. 7. Følehornsled tydeligt længere end bredt. ♂'s Forlaar simple ..... 10.

Pronotums Baghjørner ikke bagudtrukne, idet Pronotums Bagrand ikke er udbuet paa hver Side ..... 11.

10. Større, 4,5—5,5 mm, og temmelig stærkt hvælvet. Pronotums Baghjørner temmelig stærkt bagudtrukne. 8. Følehornsled ikke eller kun svagt

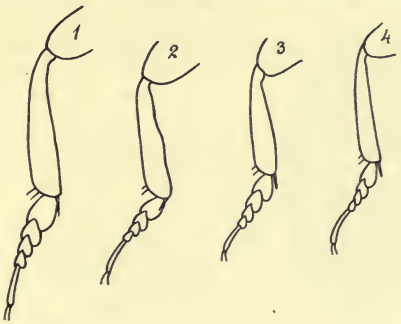

Fig. 39. Højre Forben af 1. Catops nigricans ♂, 2. C. fuliginosus ♂, 3. C. nigrita ♂, 4. C. morio ♂.

tværbredt. ♂'s Forskinneben paa Indersiden i Midten kun yderst svagt udvidede (Fig. 39, 1) 6. nígricans.

Mindre, 3,5—4,5 mm, og langt mindre hvælvet. Pronotums Baghjørner meget svagt bagudtrukne. 8. Følehornsled tydeligt tværbredt, ogsaa hos ♂. ♂'s Forskinneben paa Indersiden i Midten temmelig stærkt udvidede (Fig. 39, 2) 7. fuliginósus.

11. Bred. Pronotum bredere end eller saa bredt som (♂) eller yderst lidt smallere end (♀) Vingedækkerne, med meget stærkt rundede Sider. Vingedækkerne korte og brede, højst c. $1^1/_3$ Gang saa lange som tilsammen brede. Yderste Følehornsled tydeligt smallere end næstyderste; 8. Led meget kort, over dobbelt saa bredt som langt. ♂'s Forlaar paa Inder-

siden lidt foran Midten med en lille Knude 11. grandicóllis.

Pronotum hos begge Køn oftest tydeligt, omend undertiden yderst svagt smallere end Vingedækkerne, Siderne mindre stærkt rundede. Vingedækkerne i hvert Fald noget mere langstrakte, mindst omtrent $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede. Yderste Følehornsled næppe smallere end næstyderste, 8. Led mindre stærkt tværbredt ..... 12.

12. Benene mørke, Skinnebenene næsten sorte. Mindre, 3—3,5 mm. Yderste Følehornsled mørkt. Vingedækkerne næppe $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede, bredest langt foran Midten. ♂'s Forlaar paa Indersiden lidt foran Midten med en lille Knude. 10. coracínus.

Benene lysere, Skinnebenene lysebrune. Større, 3,5—4,5 mm. Vingedækkerne i hvert Fald rigeligt $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede. ♂'s Forlaar simple ..... 13.

13. Vingedækkerne rigeligt $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede, bredest foran Midten. Følehornene med mere end to lysere Rodled. ♂'s Forskinneben i yderste Halvdel temmelig stærkt udvidede og paa Indersiden stærkt buede (Fig. 39, 3) ..... 8. nigríta.

Mere langstrakt. Vingedækkerne omtrent dobbelt saa lange som tilsammen brede, bredest omtrent i Midten. Følehornene som Regel med kun to lysere Rodled. ♂'s Forskinneben simple (Fig. 39, 4)..... 9. mório.

14. Følehornenes Endeled kun lidt kortere end de to næstyderste Led tilsammen ..... 12. chrýsomeloídes.

Følehornenes Endeled meget kortere end de to næstyderste Led tilsammen ..... 15.

15. 8. Følehornsled kun lidt kortere end 6. Kroppen langstrakt ..... lóngulus.

8. Følehornsled kun c. halvt saa langt som 6. (Fig. 38, 2) ..... 16.

16. 5. Følehornsled mindst saa langt som bredt (Fig. 38, 2). Pronotum temmelig mat, meget tæt punkteret, med retvinklede Baghjørner. Vingedækkerne fint punkterede, men mindre fint og mindre tæt end Pronotum .... 13. trístis.

5. Følehornsled tværbredt. Pronotum temmelig

blankt, ikke meget tæt punkteret, med stumpvinklede Baghjørner. Vingedækkerne grovere og tættere punkterede end Pronotum. Behaaringen længere ..... 14. alpínus.

1. C. Watsóni Spence (Fig. 40). Denne og de to følgende Arter udmærker sig ved deres Form, idet Pronotum ikke er tilsmalnet bagtil og her næppe smallere end Vingedækkernes Rod, hvorved Dyrets Omrids ikke indsnævres mellem Pronotum og Vingedækkerne. Brunsort, Vingedækkerne og ofte Pronotums Rande rødbrune. Følehornene brunsorte med rødgul Rod og Spids, Benene rødlige. Oversiden temmelig fint og kort, gulbrunt behaaret. Følehornene korte, 4.—6. Led tværbrede, 7. Led stærkt tværbredt, 8. Led tværbredt, omtrent af samme Længde og Bredde som 6.; 9. og 10. Led smallere end 7. Hovedet tæt punkteret. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, fortil tilsmalnet, med retvinklede Baghjørner, Punkturen tæt og meget fin, finere end paa Hovedet. Vingedækkerne noget grovere punkterede end Pronotum. Længde 2,5—3,5 mm.

Fig. 40. Catops Watsoni. ♂. ×13.

Almindelig, især ved mindre Aadsler. Tages ofte i Musereder i gamle Træstubbe. Ogsaa hyppigt aftenketset.

2. C. fumátus Spence. Meget nær beslægtet med den foregaaende Art, men let at adskille fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Vingedækkerne lidt

mørkere farvede end hos Watsoni, ofte brunsorte mod Spidsen. Følehornene brunlige med rødgul Rod og yderste Spids, 4. og 5. Led ikke tværbrede, 6. Led i det højeste svagt tværbredt, 7. Led ikke tværbredt, 8. Led tværbredt, kortere og bredere end 6.; 9. og 10. Led næppe smallere end 7. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, fortil tilsmalnet. Oversidens Punktur noget finere og tættere end hos Watsoni, Behaaringen mere mørkebrun. Længde 3—3,5 mm.

Ved mindre Aadsler, sjælden og oftest enkeltvis. Nord- og Sydsjælland (f. Eks. Sorø, Svenstrup); Lindeskov, Bremersvold, Frejlev; Brahetrolleborg; Taps Nørreskov. Er ogsaa taget ved Aftenketsning.

3. C. umbrínus Er. Lysere eller mørkere brun eller brunsort, temmelig mat, Oversiden meget fint og kort, graagult behaaret, Følehorn og Ben rødlige. Følehornene slanke, 3.—5. Led længere end brede, 6. Led mindst saa langt som bredt, 7. Led længere end bredt, 8.—10. Led ikke eller kun svagt tværbrede (Fig. 38, 1). Hovedet meget fint og tæt punkteret. Pronotum tværbredt, fortil tilsmalnet, med noget bagudtrukne, paa Spidsen afrundede Baghjørner, yderst fint og tæt punkteret. Vingedækkerne i Grunden fint chagrinerede, Punkturen stærkere og mindre tæt end paa Pronotum, Striberne kraftigst bagtil, men ogsaa fortil tydelige. Længde 3,5—4 mm.

Angives at være fundet for mange Aar siden enkeltvis i Smaaskovene omkring Vesterborg paa Lolland, ved Foden af gamle Ege i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus).

4. C. fúscus Panz. Denne og den følgende Art er let kendelige ved deres brede Form og ved, at Pronotums bredeste Sted falder langt tilbage, lidt foran Roden. Brunsort, Vingedækkerne og ofte Pronotums Sider rødbrune, Følehorn og Ben rødlige, de første undertiden delvis brune. Behaaringen fin, paa Hoved og Pronotum gulbrun, paa Vingedækkerne lidt mere graalig. Følehornene slanke,

kun svagt fortykkede mod Spidsen, 3. Led betydeligt længere end 2., 4.—6. Led længere end brede. Hovedet fint og tæt punkteret. Pronotum med stærkt rundede Sider og omtrent retvinklede, oftest lidt bagudtrukne Baghjørner, Punkturen fin og tæt, meget finere end Hovedets. Vingedækkerne bredest foran Midten, fortil fint, mod Spidsen stærkere stribede, Punkturen fin og tæt, men meget grovere end Pronotums. Længde 4—4,5 mm.

♂: Forskinnebenene paa Indersiden bag Midten svagt udbuede.

Udbredt, men ikke almindelig, oftest i Kældere under henraadnende Plantedele o. lign. Rimeligvis knyttet til Rottereder og -gange.

Fig. 41. Catops picipes. ♂. × 7.

5. C. pícipes Fabr. (Fig. 41). Bred, stærkt hvælvet. Sort eller brunsort, Følehorn og Ben rødlige. Behaaringen fin og spredt, paa Hoved og Pronotum brunlig, paa Vingedækkerne graa. Følehornene slanke, kun ganske svagt fortykkede mod Spidsen, 3. Led meget længere end 2.; 4.—6. Led betydeligt længere end brede. Hovedet fint og tæt punkteret. Pronotum med stærkt rundede Sider, Bagranden paa hver Side kun yderst svagt udbuet, Punkturen fin og meget tæt, finere end Hovedets. Vingedækkerne bredest hos ♀, fortil fint, mod Spidsen stærkere stribede, Punkturen temmelig fin og tæt, men ikke nær saa fin og tæt som Pronotums. Længde 5–6,5 mm.

Denne vor største, let kendelige Art er udbredt, men ikke almindelig. Den lever i hule Træer, ved gamle Træstubbe og lignende Steder, i Musereder og -gange.

6. C. nígricans Spence. Ret let kendelig ved sin betydelige Størrelse, Pronotums temmelig stærkt bagudtrukne Baghjørner og de stærkt hvælvede Vingedækker. Sort, Vingedækkerne og Pronotums Sider undertiden lidt lysere. Følehorn og Ben brunrøde, Følehornskøllen og Laarene undertiden lidt mørkere. Behaaringen fin, paa Hoved og Pronotum brunlig, paa Vingedækkerne mørkegraa. Følehornene slanke, svagt fortykkede mod Spidsen, 3. Led meget længere end 2.; 4.—6. Led meget længere end brede, 7. Led længere end bredt. Hovedet temmelig fint og tæt punkteret. Pronotum smallere end Vingedækkerne, hos ♂ 1½ Gang, hos ♀ næsten dobbelt saa bredt som langt, bredest lidt bag Midten, med jævnt rundede Sider, Baghjørnerne temmelig stærkt bagudtrukne, idet Bagranden paa hver Side indenfor Baghjørnerne er temmelig stærkt udbuet, Punkturen fin og tæt, meget finere og tættere end Hovedets. Vingedækkerne bredere hos ♀ end hos ♂, Striberne svagt antydede fortil, tydelige bagtil, Punkturen meget tæt, grovere end Pronotums. Længde 4,5—5,5 mm.

♂: Forskinnebenene paa Indersiden i Midten yderst svagt udvidede (Fig. 39, 1).

Udbredt, men temmelig sjælden. Oftest sigtet enkeltvis ved gamle Træstubbe. Muligvis knyttet til Musereder og -gange. Undertiden aftenketset (4/10).

7. C. fuliginósus Er. Ligner den foregaaende yderst stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved kortere, mod Spidsen næsten altid brunsorte Følehorn og ved, at Pronotums Bagrand paa hver Side er svagere udbuet. Længde 3,5—4,5 mm.

♂: Forskinnebenene paa Indersiden i Midten temmelig stærkt udvidede (Fig. 39, 2).

Udbredt og vistnok ikke sjælden. Lever i Muse- og Muldvarpereder og er ogsaa fundet i Grævlingens Bo. Undertiden aftenketset.

8. C. nigríta Er. (Fig. 42). Denne og de 2 følgende Arter er for Hannernes Vedkommende lette at adskille, men for Hunnernes Vedkommende de vanskeligste af Slægtens Arter. Sort, Benene rødlige, Laarene oftest mørkere, Mellem- og Bagskinnebenenes Behaaring og Torne okkergule; Følehornene sorte eller sortebrune, de inderste 3 eller 4 Led lyse, Endeleddet ligeledes næsten altid lyst. Behaaringen meget fin. Følehornene med kun svagt afsat Kølle, 6. Led ikke helt saa bredt som langt, 7. Led lidt bredere end 6., saa bredt eller næsten saa bredt som langt, 8. Led lidt mindre stærkt tværbredt end hos de 2 følgende Arter. Hovedet ret fint og temmelig tæt punkteret. Pronotum som oftest, især hos ♂ stærkt hvælvet, kun ganske lidt smallere end Vingedækkerne, med ret stærkt rundede Sider og omtrent retvinklede Baghjørner, bredest omtrent i eller lidt bag Midten, ikke helt dobbelt saa bredt som langt, Punkturen tæt, meget finere end Hovedets. Vingedækkerne rigeligt $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede, bredest foran Midten, i det højeste med svagt antydede Striber, fint og tæt punkterede. Længde 3,5—4,5 mm.

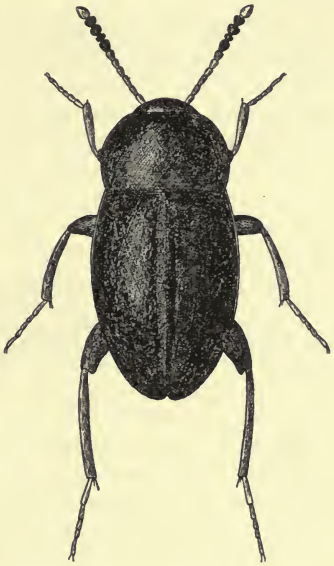

Fig. 42. Catops nigrita. ♀. × 10.

♂: Forlaarene simple, Forskinnebenene i yderste Halvdel temmelig stærkt udvidede og paa Indersiden stærkt buede (Fig. 39, 3).

Udbredt, men vistnok ret sjælden. Arten er rimeligvis knyttet til Muse- og Muldvarpereder. Undertiden aftenketset.

9. C. mório Fabr. Yderst nær beslægtet med den foregaaende, men adskilt fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Endvidere er Følehornenes Kølle lidt tydeligere afsat, Pronotum forholdsvis mindre bredt, bredest bag Midten, mindre stærkt hvælvet, Siderne lidt mindre stærkt rundede og Baghjørnerne ganske lidt mere stumpvinklede. Følehornenes Endeled ofte noget lysere, men som Regel ikke nær saa lyst som hos den foregaaende. Længde 3,5—4,5 mm.

♂: Forlaar og -skinneben simple (Fig. 39, 4).

Udbredt, men vistnok ret sjælden. Arten er rimeligvis knyttet til Muse- og Muldvarpereder. Undertiden aftenketset.

10. C. coracínus Kellner. Nær beslægtet med de 2 foregaaende, men adskilt fra dem ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Endvidere er Mellem- og Bagskinnebenenes Behaaring mere graalig og deres Torne næsten sorte. Følehornenes 3 eller 4 inderste Led lysere. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, bredest omtrent i Midten, mindre stærkt hvælvet og med mindre stærkt rundede Sider end hos C. nigrita, Baghjørnerne omtrent retvinklede. Længde 3—3,5 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden lidt foran Midten med en lille Knude. Forskinnebenene omtrent som hos C. nigrita.

Sjælden, men vistnok udbredt. Arten er taget i Musereder, i Antal paa Hjorteknogler og undertiden aftenketset.

11. C. grandicóllis Er. Nær beslægtet med de 3 foregaaende, men adskilt fra dem ved de i Oversigten

nævnte Kendemærker og som Regel ret let kendelig ved det store, brede, paa Siderne stærkt rundede Pronotum. Følehornene brunlige, Roden lysere, Køllen undertiden mørkere, 8. Led meget stærkt tværbredt. Hovedets og Pronotums Punktur grovere end hos C. nigrita. Længde 3,5—4 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden lidt foran Midten med en lille Knude. Forskinnebenene omtrent som hos C. nigrita.

Sjælden, men vistnok udbredt. Rimeligvis knyttet til Muse- og Muldvarpereder. Undertiden aftenketset.

12. C. chrysomeloides Panz. Let kendelig ved Følehornenes Bygning. Temmelig kraftigt bygget, sort, Følehornene brune eller brunsorte, deres Rod og Benene brunrøde. Behaaringen fin, paa Hoved og Pronotum brunsort, paa Vingedækkerne graasort. Følehornene kraftige, 3. Led længere end 2. og saa langt som 4. + 5., 4.—6. Led korte, aftagende i Længde, tiltagende i Bredde, 6. Led bredere end langt, 7. Led stort, bredere end og omtrent dobbelt saa langt som 6., bredere end langt, 8. Led meget kort og bredt, lidt bredere end, men kun halvt saa langt som 6.; 9. og 10. Led lidt kortere, men næppe smallere end 7., Endeleddet meget smallere end 10., kun lidt kortere end 9. + 10. Led. Hovedet temmelig groft og meget tæt punkteret. Pronotum noget smallere end Vingedækkerne, hos ♂ over 1½ Gang, hos ♀ næsten dobbelt saa bredt som langt, bredest i eller lidt bag Midten, Siderne rundede, foran Baghjørnerne oftest tydeligt udbuede, Punkturen meget fin og tæt, meget finere end paa Hovedet. Vingedækkerne temmelig hvælvede, bagtil med Antydning af Striber, fint og tæt punkterede. Længde 4—5 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden foran Midten med en lille Knude.

Yderst sjælden. 1 Eks. taget ved Ydre Bjerrum, Vest for Ribe, 2 Eks. ved Esbjerg, paa en Svamp, og 1 Eks.

paa Fanø, aftenketset ($^{20}/_{9}$). Arten angives at leve i raadne Svampe.

[C. lóngulus Kellner. Denne Art, der udmærker sig ved det i Oversigten nævnte Kendemærke og ved sin langstrakte Form og temmelig kraftige Følehornskølle, er fundet bl. a. i Sverrig og Tyskland og kunde muligvis findes ogsaa hos os.]

13. C. trístis Panz. Sort, Vingedækkerne lysere eller mørkere brune, Følehorn og Ben rustrøde, Laarene ofte mørkere, Følehornskøllen brunlig eller brunsort. Hovedet tyndt, Pronotum ret tæt, brungult behaarede. Vingedækkernes Behaaring meget fin og graa, mod Roden noget længere og mere gullig. Følehornene med temmelig kraftig Kølle, 3. Led noget længere end 2., 6. Led oftest, men ikke altid bredere end langt, 7. Led stort, bredere og $1^1/_2$ Gang længere end 6., fortil i Reglen lidt bredere end langt, 8. Led stærkt tværbredt, 9. og 10. Led lidt kortere end og næppe saa brede som 7. (Fig. 38, 2). Hovedet tæt og temmelig fint punkteret. Pronotum forholdsvis lille, meget smallere end Vingedækkerne, næppe dobbelt saa bredt som langt, bredest i eller lidt foran Midten, Siderne rundede, foran Baghjørnerne ikke eller svagt udbuede, Punkturen meget fin og meget tæt, meget finere end paa Hovedet. Vingedækkerne bredest foran Midten, bagtil forholdsvis stærkt tilspidsede, bagtil med svagt antydede Striber. Længde 3,5—4 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden foran Midten med en lille Knude.

Udbredt, men temmelig sjælden, paa mindre Aadsler. Ofte taget ved Aftenketsning.

14. C. alpínus Gyll. Let kendelig ved Følehornenes Bygning og Vingedækkernes meget tætte og ru Punktur. Sort, Vingedækkerne lysere eller mørkere brune eller brunsorte, Følehornene sorte med lysere Rod, Benene rustrøde, Laarene ofte mørkere. Behaaringen brungul, forholdsvis lang og tæt. Følehornenes 4.—6. Led korte, til-

tagende i Bredde, 4. Led omtrent saa langt som bredt, 5. Led noget, 6. Led meget bredere end langt, 7. Led meget stort, bredere og dobbelt saa langt som 6., bredere end langt, 8. Led stærkt tværbredt, 9.—11. Led aftagende i Bredde. Hovedet tæt og ikke særlig fint punkteret. Pronotum meget smallere end Vingedækkerne, over $1^1/_2$ Gang saa bredt som langt. Vingedækkerne uden tydelige Spor af Striber. Længde 3—4 mm.

♂: Forskinnebenene paa Indersiden bag Midten udbuede.

Meget sjælden. Et Par Stkr. tagne ved Odense (Juni 1886) og paa Als. I stort Antal paa et Hareaadsel og et Pindsvineaadsel ved Indgangen til en Rævegrav i Boller Skov ved Horsens, $^{14}/_4$—$^4/_5$; enkeltvis i Hansted og Stensballe Skove ved Horsens, sigtede af Løv fra Rævegange.

15. C. negléctus Kraatz. Let kendelig fra alle vore andre Arter ved Pronotums Punktur. Sort eller brunsort, Følehorn og Ben brunrøde, Følehornskøllen oftest mørkere. Behaaringen paa Pronotum gulbrun, temmelig tæt, paa Vingedækkerne graa, tyndere. Følehornene med svagt afsat Kølle, 6. Led i det højeste ganske lidt bredere end langt, 7. Led ligesaa, men længere og bredere end 6. Led, 8. Led saa bredt som, men meget kortere end 6., bredere end langt, 9. og 10. Led næppe smallere end 7. Endeleddet meget kortere end 9. + 10. Led. Hovedet meget tæt og temmelig groft punkteret. Pronotum kun ganske lidt smallere end Vingedækkerne, Siderne rundede, bagtil ikke eller kun svagt udbuede, Baghjørnerne retvinklede, Punkturen meget tæt og temmelig grov, omtrent af samme Styrke som Hovedets, Punkterne ikke indstukne bagfra, runde og lidet dybe. Vingedækkerne aflange, temmelig fint og tæt punkterede, i det højeste med svagt antydede Striber bagtil. Længde 3,5—4 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden lidt foran Midten med en lille Knude.

Hidtil kun fundet ved Aalborg, hvorfra der foreligger 2 Eks., tagne i Juni 1892.

16. C. Kirbyi Spence. Nær beslægtet med den foregaaende, men adskilt fra denne saavel som fra alle vore andre Arter ved, at Pronotum ikke er punkteret, men fint og tæt kornet. Mørkebrun, Vingedækkernes Skuldre lysere, Hovedet sort, Følehorn og Ben brunrøde, de første med lysere Rod. Behaaringen paa Hovedet tynd, paa Pronotum tættere, brungul, paa Vingedækkerne graa, ved Roden gullig. Følehornenes Bygning omtrent som hos den foregaaende. Hovedet temmelig fint og meget tæt punkteret. Pronotum større end hos den foregaaende, saa bredt som eller lidt smallere end Vingedækkerne, dobbelt saa bredt som langt, Siderne stærkt rundede, bagtil tydeligt udbuede, Baghjørnerne retvinklede. Vingedækkerne lidt mindre aflange end hos den foregaaende, fint og temmelig tæt punkterede, bagtil uden tydeligt antydede Striber. Længde 3—3,8 mm.

♂: Som den foregaaende.

Af denne Art kendes hidtil kun et enkelt dansk Eks., fundet d. $^4/_7$ 1877 i Merrits Skov eller Maglemer Haveløkke.

4. *Némadus* Thoms.

Denne og den følgende Slægt adskiller sig fra de 3 foregaaende ved Vingedækkernes Tværridsning og Mellembrystets Længdekøl. Fra den følgende Slægt adskiller Nemadus sig ved, at Mellemhofterne berører hinanden, ved at 7. Følehornsled er længere end bredt, og ved at Bagfødderne ikke er sammentrykte, samt for den danske Arts Vedkommende ved, at Pronotum ikke er tværridset. Følehornenes 8. Led kortere end de indesluttende. Vingedækkernes Tværridsning mindre skraa end hos Ptomaphagus.

1. N. cólonoídes Kraatz. Aflang, lysere eller mørkere brun, Hoved og Pronotums Midte mørkere, Følehorn og Ben rustrøde, Følehornskøllen, undtagen Spidsen, mørkere. Behaaringen meget fin, graa. Følehornene ret korte, Køllen ret smal. Hovedet meget fint og temmelig tæt punkteret. Pronotum saa bredt som Vingedækkerne, omtrent dobbelt saa bredt som langt, bredest bagtil, Bagranden ganske svagt udbuet, Baghjørnerne derfor lidt bagudtrukne, mere eller mindre spidsvinklede; Punkturen fin og tæt. Vingedækkerne fint tværridsede og i Ridserne yderst svagt punkterede, uden tydelige Længdestriber, deres Spidser rundede i Fællesskab. Længde 1,5—1,7 mm.

♂: Forføddernes 3 første Led og Mellemføddernes 1. Led svagt udvidede.

Denne Art har hidtil været anset for meget sjælden, men er muligvis ret udbredt. Den lever i Fuglereder i gamle hule Træer, hvorimod det vistnok beror paa en Fejltagelse, naar den i Udlandet angives at leve hos Myrer. Arten er taget i Dyrehaven (i Antal i en Fuglerede i en hul El, friskklækkede Eks. $^{23}/_{7}$), ved Frederiksborg (i et hult Æbletræ, hvori der fandtes Spor af Myrebo og Fuglerede), ved Sorø, i Sundby Storskov og ved Bremersvold (i Antal i en Uglerede i en fældet Eg, der ogsaa var beboet af Myrer, Aug.).

5. *Ptomáphagus* Thoms.

Adskilt fra de 4 foregaaende Slægter ved, at Mellemhofterne er adskilte fra hinanden ved Mellembrystets meget kraftige Længdekøl. Følehornene temmelig korte, med mere eller mindre tydeligt afsat Kølle, 8. Led kortere end 7. og 9. Pronotum fint tværridset, bredest ved Roden og her saa bredt som Vingedækkerne, Baghjørnerne spidsvinklet bagudtrukne. Vingedækkerne fint tværridsede, bredest over Skuldrene, derfra tilsmalnede i kun svagt buede Linier, bagtil afstudsede, med

dyb Sømstribe, men iøvrigt uden Længdestriber. Benene temmelig kraftige, Bagskinnebenene ved Spidsen beklædt med korte, lige lange, tæt stillede Børster, Mellem- og Bagfødderne noget sammentrykte.

Hos Hannen er Forfødderne udvidede.

Arterne træffes ved mindre Aadsler og i henraadnende Plantedele. Muligvis yngler de i Dyreboer. De er ofte tagne ved Ketsning, især henad Aften.

Oversigt over Arterne.

1. Bagføddernes 1. Led næsten saa langt som de 3 følgende Led tilsammen. Følehornenes Endeled rødgult ..... 3. varicórnis.

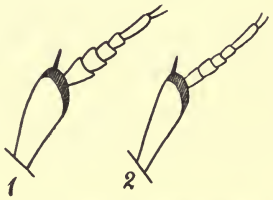

Fig. 43. Højre Forben af 1. Ptomaphagus sericeus ♀, 2. Pt. ruthenus ♀.

Bagføddernes 1. Led næppe længere end de 2 følgende Led tilsammen. Følehornenes Endeled sort ..... 2.

2. Hannens Bagskinneben paa Indersiden i forreste Halvdel bredt og temmelig dybt udbuede. Hunnens Forfødder svagt udvidede, paa det bredeste Sted over dobbelt saa brede som Kloleddet (Fig. 43, 1) ..... 2. seríceus.
   Hannens Bagskinneben ikke udbuede paa Indersiden, Hunnens Forfødder ikke udvidede, paa det bredeste Sted ikke dobbelt saa brede som Kloleddet (Fig. 43, 2) ..... 3.
3. Pronotum og Vingedækkerne tættere tværrid-

sede, Afstanden mellem Tværridserne paa den forreste Del af Vingedækkerne c. 1/3 saa stor som Afstanden fortil mellem Vingedækkernes Søm og Sømstribe. Bagskinnebenene hos ♂ rette ..... 1. ruthénus.
Pronotum og Vingedækkerne mindre tæt tværridsede, Afstanden mellem Tværridserne paa den forreste Del af Vingedækkerne omtrent halvt saa stor som Afstanden fortil mellem Vingedækkernes Søm og Sømstribe. Bagskinnebenene hos ♂ ganske svagt indadkrummede sericátus.

1. Pt. ruthénus Reitter. Sort, fint behaaret, Følehornenes Rod rødlig, Benene brunrøde. Følehornenes 3. Led kortere end 2., 10. Led bredere end langt. Hovedet yderst fint, mere eller mindre tydeligt tværridset punkteret. Pronotum c. 1 1/2 Gang saa bredt som langt. Vingedækkerne bagtil tilsmalnede i næsten lige Linier. Længde 2—3 mm.

♂: Forfødderne stærkt udvidede. Mellemskinnebenene tydeligt indadkrummede, Bagskinnebenene rette.

♀: Forfødderne ikke udvidede, paa det bredeste Sted næppe dobbelt saa brede som Kloleddet, 1. Led ved Spidsen kun lidt bredere end ved Roden (Fig. 43, 2). Mellemskinnebenene svagere krummede.

Almindelig. Taget i Antal i Musereder og undertiden i Selskab med Myrer.

[Pt. sericátus Chaud. ligner den foregaaende yderst stærkt og adskiller sig vistnok kun fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Arten er vistnok en mere sydlig Art end Pt. ruthenus, og det er tvivlsomt, om den vil kunne findes hos os.]

2. Pt. seríceus Panz. Yderst nærbeslægtet med de 2 foregaaende, men adskilt fra dem ved Kønsmærkerne. Endvidere er Arten gennemsnitligt større, 3. Følehornsled ikke eller kun lidt kortere end 2., og 10. Følehornsled ikke eller kun lidt bredere end langt. Længde 2,5—3,3 mm.

♂: Forfødderne stærkt udvidede. Mellemskinnebenene

tydeligt indadkrummede, Bagskinnebenene i forreste Halvdel paa Ydersiden let krummede, paa Indersiden bredt og temmelig dybt udbuede.

♀: Forfødderne svagt udvidede, paa det bredeste Sted over dobbelt saa brede som Kloleddet, 1. Led ved Spidsen betydeligt bredere end ved Roden (Fig. 43, 1). Mellemskinnebenene svagere krummede.

Sjælden og oftest kun enkeltvis. Muligvis knyttet til Fuglereder og Musereder.

3. Pt. varicórnis Rosenh. Meget nærbeslægtet med de 3 foregaaende, men let at adskille fra dem ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Pronotums og Vingedækkernes Tværridsning meget tæt. Følehornenes 3. Led kortere end 2., 10. Led meget bredere end langt. Længde 2,5—3,5 mm.

♂: Forfødderne stærkt udvidede. Mellemskinnebenene tydeligt, Bagskinnebenene næppe indadkrummede.

Sjældnere end den foregaaende og oftest kun enkeltvis. Københavns Omegn, Roskilde; Roden og Frejlev Skove; Rønne; Odense.

2. Gruppe Colonini.

Følehornene 11-leddede. Hovedet ikke halsformet indsnøret bagtil. Issen ikke eller i det højeste ved en fin Tværlinie adskilt fra det brede, i Forbryststykket tilbagetrukne bageste Parti af Hovedet. Fødderne 5-leddede. Bagkroppen hos ♂ som Regel med 5, hos ♀ med 4 frie Bugled.

1. *Cólon* Hbst.

Følehornene temmelig korte, med 4-leddet, ikke afbrudt, ofte ikke tydeligt afsat Kølle. Kroppen

aflang, med oftest nedliggende Behaaring. Hovedet tilbagetrukket i Forbryststykket indtil Øjnene. Kindbakkernes Inderside utandet. Pronotum i Reglen saa bredt som eller lidt bredere end Vingedækkerne, bredest nær ved Roden, fortil tilsmalnet. Vingedækkerne med dyb Sømstribe, iøvrigt i det højeste med Antydninger af Længdestriber. Mellembrystet svagt kølet. Benene temmelig korte og kraftige. Forfødderne hos nogle Arter udvidede hos begge Køn, stærkest hos ♂, hos andre Arter simple hos begge Køn.

Hannen har som Regel særlige Kendetegn paa Baglaarene, Bagskinnebenene, Forlaarene eller Forskinnebenene.

Arternes Levevis kendes ikke med Sikkerhed, men man formoder, ligesom om Slægten Liodes og de denne nærstaaende Slægter, at de lever og yngler i underjordiske Svampes Mycelium. De er »Aftendyr«, dvs. kommer ligesom Liodes-Arterne som Regel kun frem fra deres skjulte Opholdssteder for Parringens Skyld i de sidste Timer før Solnedgang, og man har derfor som Regel ingen anden Adgang til at indsamle dem end at afketse Græsset paa denne Tid af Døgnet. Arterne kommer frem paa forskellige Aarstider, se nærmere nedenfor under de enkelte Arter, træffes baade i og udenfor Skove og ketses talrigst paa stille, lune Solskinsaftener. Iøvrigt henvises med Hensyn til Indsamlingen til Bemærkningerne under Slægten Liodes, hvis Arter oftest træffes sammen med Colon-Arterne. En noget afvigende Levevis gælder dog maaske for Colon latum.

Arterne er tildels yderst vanskelige at bestemme. Bestemmelsen kræver ofte, især for Begynderen, at man er i Besiddelse af Hannen.

Oversigt over Arterne.

1. Forfødderne udvidede hos begge Køn (men stærkest hos ♂). Forskinnebenene mod Spidsen udvidede (Fig. 44, 1 og 2)..... 2.

Forfødderne hos begge Køn simple. Forskinnebenene smalle, kun svagt udvidede mod Spidsen (Fig. 44, 3) ..... 10.

2. Formen meget bred. Vingedækkerne c. $1^1/_5$ Gang saa lange som tilsammen brede, c. $1^1/_3$ Gang saa lange som Pronotum, bredest ved Roden, deres Siderande synlige fortil, naar Dyret betragtes fra oven ..... 1. látum.

Formen meget mere langstrakt. Vingedækkerne mindst $1^1/_3$ Gang saa lange som tilsammen brede, c. dobbelt saa lange som Pronotum, ikke bredest ved Roden ..... 3.

3. Vingedækkernes Siderande, i hvert Fald fortil, synlige, naar Dyret betragtes fra oven. Pro-

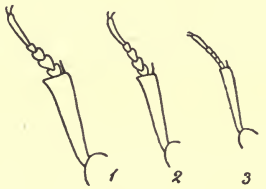

Fig. 44. Venstre Forben af 1. Colon dentipes ♂, 2. C. dentipes ♀, 3. C. viennense ♂.

notums Punktur grovere end Vingedækkernes. ♂'s Baglaar oftest med en lang, krum Tand (Fig. 45, 1) ..... 3. déntipes.

Vingedækkernes Siderande ikke synlige, naar Dyret betragtes fra oven ..... 4.

4. Pronotums Punktur grovere end Vingedækkernes. ♂'s Baglaar i det højeste med en ganske kort Tand ..... 5.

Pronotums Punktur ikke grovere end Vingedækkernes ..... 7.

5. Rustrød. Pronotum kun lidt bredere end langt, med stumpvinklede Baghjørner, groft, men ikke tæt punkteret, Punkturen meget grovere end Vingedækkernes. Følehornenes Endeled næppe længere end det næstyderste Led. ♂'s Forskinneben stærkt krummede (omtrent som Fig. 49) ..... 2. rufescens.

Brun. Pronotum mere eller mindre tæt punk-

teret. Følehornenes Endeled tydeligt længere end det næstyderste Led. ♂'s Forskinneben simple ..... 6.

6. Pronotum noget bredere end langt, med omtrent retvinklede Baghjørner. ♂'s Forlaar simple, dens Baglaar med kort, tandformet fremstaaende yderste Apicalhjørne.. 4. anguláre.
Pronotum betydeligt bredere end langt, med stumpvinklede Baghjørner. ♂'s Forlaar indvendig, foran Roden med en stump Udvidelse (Fig. 46), dens Baglaar med afrundet yderste Apicalhjørne ..... 5. brúnneum.

7. Vingedækkerne med antydede Længdestriber.

Fig. 45. Venstre Bagben (set fra neden) af 1. Colon dentipes ♂, 2. C. appendiculatum ♂.

Pronotum hos ♂ paa hver Side indenfor Baghjørnerne udbuet (Fig. 47). ♂'s Baglaar med en lige, oftest temmelig lang og paa Spidsen behaaret Tand (Fig. 45, 2). ♂'s Bagskinneben indadkrummede ..... 6. áppendiculátum.
Vingedækkerne uden Antydning af Længdestriber[1].. ..... 8.

8. Pronotums og Vingedækkernes Punktur ikke særlig tæt. ♂'s Forlaar indvendig foran Roden med en stump Udvidelse ..... (5. brúnneum.)
Pronotums og Vingedækkernes Punktur yderst tæt. ♂'s Forlaar simple..... 9.

9. Større, 1,8—2,2 mm. ♂'s Baglaar med en lille,

[1]) C. denticulatum skal undertiden kunne have svage Antydninger af Længdestriber paa Vingedækkernes Rod.

spids Tand. ♂'s Bagskinneben mod Spidsen ikke eller kun ganske svagt krummede..... denticulátum.
Mindre, 1,5—1,8 mm. ♂'s Baglaar med en temmelig lang, lige, paa Spidsen behaaret Tand.

Fig. 46. Venstre Forben (set fra neden) af Colon brunneum ♂.

♂'s Bagskinneben mod Spidsen tydeligt krummede..... calcarátum.

10. Formen bredere. 8. Følehornsled betydeligt smallere end 9. (Fig. 48, 2). Pronotum bredere end Vingedækkerne ..... 11.
Formen mere langstrakt. 8. Følehornsled næppe smallere end 9. (Fig. 48, 1). Pronotum ikke eller næppe bredere end Vingedækkerne ... 12.

Fig. 47. Pronotum af Colon appendiculatum ♂.

11. Pronotum og Bagbrystet mindre groft punkterede. ♂'s Baglaar ikke eller kun svagt og stumpt tandede..... ..... 7. fúsculum.
Pronotum og Bagbrystet grovere punkterede. ♂'s Baglaar med en kraftig, spids, noget krummet Tand ..... 8. puncticólle.
12. Bagbrystet langs Ydersiden meget kraftigere og mere spredt punkteret end indvendig. ♂'s Bagskinneben uden Tand..... 9. viennénse.

Bagbrystet, med Undtagelse at det glatte Part foran Bagranden, med ensartet, stærk og

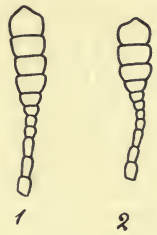

Fig. 48. Følehorn af 1. Colon viennense, 2. C. fusculum.

yderst tæt Punktur. ♂'s Bagskinneben paa Indersiden nær ved Roden med en tandformet Udvidelse..... ..... 10. bidentátum.

1. C. látum Kraatz. Let kendelig fra alle de andre Arter ved sin brede Legemsform. Lysere eller mørkere brun, med fin og tæt, nedliggende, graagul Behaaring, Følehorn og Ben rødlige. Følehornene med forholdsvis slank Kølle. Hovedet fint og tæt punkteret. Pronotum stort, mindst saa bredt som Vingedækkerne, bredest bagtil, her c. 1½ Gang saa bredt som langt, Siderne rundede, stærkest fortil, Punkturen meget tæt og fin, men stærkere end Vingedækkernes. I Grunden er Pronotum yderst fint skælridset (kun synligt i Mikroskop), medens Pronotum hos alle de andre Arter er glat i Grunden. Vingedækkerne korte, meget tæt og fint punkterede, bortset fra Sømstriben uden Striber, Siderandene fortil synlige, naar Dyret betragtes fra oven, en Karakter, der blandt de andre Arter kun genfindes — i svagere Grad — hos den langt slankere C. dentipes. Længde 2,5—3,2 mm.

♂: Forskinnebenene ved Roden krummede, paa Indersiden udbuede, mod Spidsen stærkt udvidede (Fig. 49), en Karakter, der blandt de andre danske Arter kun gen-

findes hos C. rufescens. Baglaarene simple, meget sjældent midt paa Indersiden med en meget lille Knude.

Sjælden, men meget udbredt. Ermelunden, Dyrehaven, Holte, Trørød Hegn, Freerslev Hegn, Grib Skov, Boserup, Sorø, Vordingborg; Lolland-Falster, f. Eks. i Sundby Storskov; Odense; Ry Sønderskov, Bygholm Skov ved Horsens, Nørholm Skov, Estrup Skov ved Brørup, Styding. Medens de andre Arter som Regel tages ved Aftenketsning, og kun ganske undtagelsesvis er sigtede, er denne Art hyppigst sigtet af Løv ved gamle Stubbe, især Ellestubbe, og kun sjældnere og mest kun enkeltvis aftenketset ($^{24}/_{6}$, $^{7}/_{9}$). Parringen foregaar næppe, saaledes som det vistnok er Tilfældet hos de andre Arter, medens Dyrene er fremme i Græsset. Muligvis er Arten knyttet til Musereder eller Musegange. Disse Forhold saavel som Artens afvigende Ydre sandsynliggør, at C. latum bør udskilles som en særlig Slægt, dannende en Overgang mellem Colonini og Cholevini.

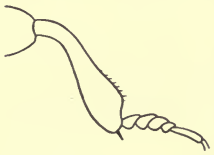

Fig. 49. Venstre Forben af Colon latum ♂.

2. C. ruféscens Kraatz. Blandt Arterne med udvidede Forfødder ret let kendelig ved den rustrøde Farve og Pronotums forholdsvis langstrakte Form og grove, ikke ret tætte Punktur. Rustrød, Følehorn og Ben lidt lysere, Behaaringen temmelig fin, gullig. Følehornene med jævnt kraftig Kølle, yderste Led omtrent af samme Bredde og Længde som næstyderste. Hovedet jævnt fint og tæt punkteret. Pronotum bredest langt bag Midten, temmelig hvælvet, Siderne rundede, Punkturen ret grov, ikke tæt, meget grovere end Vingedækkernes. Vingedækkerne langstrakte, temmelig hvælvede, ret fint og tæt punkterede, bortset fra Sømstriben uden Striber. Længde 2—2,3 mm.

♂: Forskinnebenene ved Roden krummede, paa Indersiden udbuede, mod Spidsen stærkt udvidede. Baglaarene simple.

Af denne overalt meget sjældne Art er der herhjemme aftenketset 2 Stkr. i Boserup Skov ($^{24}/_{5}$), 2 Stkr. ved

Leire ($^{22}/_{5}$), 2 Stkr. i Lindeskov paa Falster ($^{18}/_{6}$) og 1 Stk. paa Flatø i Guldborgsund (Juli).

3. C. déntipes Sahlb. (Fig. 50). Kendelig fra alle de andre Arter, bortset fra den brede C. latum, ved, at Vingedækkernes Siderande i hvert Fald fortil er synlige, naar Dyret betragtes fra oven. Lysere eller mørkere brun, nedliggende graagult behaaret, Følehorn og Ben rødlige, Følehornskøllen undertiden mørkere. Følehornenes yderste Led noget smallere og kun meget lidt længere end næstyderste. Hovedet fint og tæt punkteret. Pronotum c. $1^{1}/_{3}$ Gang saa bredt som langt, bredest langt bag Midten, Baghjørnerne omtrent retvinklede eller ganske lidt stumpvinklede, Punkturen meget tæt og ret fin, men grovere end Vingedækkernes. Vingedækkerne meget fint og tæt punkterede, bortset fra Sømstriben uden Striber. Længde 2—3,2 mm.

Fig. 50. Colon dentipes. ♂. × 14.

♂: Baglaarene paa Indersiden bag Midten med en lang, krum tilspidset Spore (Fig. 45, 1). Sporen er kraftigst udviklet hos store Individer, hos hvilke den er $^{2}/_{3}$ saa lang som Laaret, medens den hos de svagest udviklede, mindste Individer er svundet ind til en kort, næppe krummet Torn; mellem disse Yderpunkter findes jævne Overgange. Bagskinnebenene rette.

Var. Zébei Kraatz. Denne Form adskiller sig fra Hovedarten ved lidt længere og mindre nedliggende Behaaring, grovere punkteret Pronotum, mindre fint og mindre tæt punkterede Vingedækker, meget grovere Punktur paa Mellembrystets Sider, og ved at Vingedækkernes Side-

rande, naar Dyret ses fra oven, kun er synlige et lille Stykke bag Skuldrene, medens de hos Hovedarten er synlige i langt over deres halve Længde. Som oftest er Varieteten, der af flere Forfattere anses for en selvstændig Art, let at skelne fra Hovedarten, men der findes Individer, som danner Overgange og vanskeligt lader sig henføre til den ene eller den anden Form. Hertil kommer, at Hannens Kønsmærker er ens hos begge Former, og at der i Udlandet er gjort Iagttagelser, der kunde tyde paa, at de to Former parrer sig indbyrdes, idet man gentagne Gange har ketset Dyrene parvis, saaledes at Hannen tilhørte den ene Form, Hunnen den anden.[1])

Sjælden, men udbredt. Varieteten træffes i Selskab med Hovedarten og er snart hyppigere, snart sjældnere end denne. Arten træffes fra Begyndelsen af Juni til langt hen i Oktober ($^{24}/_{10}$) og er maaske talrigst i Juli og August. Ingen af de andre danske Arter er ketsede saa sent paa Aaret som denne. Arten er taget saavel paa Sjælland, Lolland-Falster og Fyen som i Jylland.

4. C. anguláre Er. Meget nær beslægtet med den følgende og for Hunnens Vedkommende vanskelig at skelne fra denne. Foruden ved de i Oversigten nævnte Kendemærker adskiller den sig fra C. brunneum ved, at Oversidens Punktur gennemgaaende er grovere og tættere. Længde 1,8—2,5 mm.

♂: Forlaarene simple. Baglaarene paa Indersiden bag Midten med en lille Tand, deres yderste Apicalhjørne ganske kort tandformet fremstaaende, Bagskinnebenene lige.

Sjælden og stedegen, men vistnok ret udbredt. Taget fra Maj til September.

5. C. brúnneum Latr. Denne Art varierer saavel i Størrelse og Farve som i Skulptur stærkt og er for Hunnens Vedkommende ofte vanskelig at bestemme. Den udmærker sig væsentligst ved bagtil forholdsvis stærkt til-

[1] A. Fleischer, Wiener Entom. Zeit. 1903, Side 265.

smalnet Legemsform, ikke ganske nedliggende Behaaring, forholdsvis blank Overside og temmelig bredt Pronotum. Lysere eller mørkere brun, Hoved og Pronotum oftest mørkere, Ben og Følehorn rødlige, Køllen ofte mørkere. Følehornenes yderste Led næppe eller lidt smallere, men noget længere end næstyderste. Hovedet temmelig fint og mere eller mindre tæt punkteret. Pronotum c. $1^1/_2$ Gang saa bredt som langt, bredest omtrent ved Roden, Punkturen temmelig grov, mere eller mindre tæt, som Regel tydeligt grovere end Vingedækkernes. Vingedækkerne bortset fra Sømstriben uden Længdestriber, Punkturen varierende, ikke ret tæt og noget ru. Længde 1,5—2,3 mm.

♂: Forlaarene paa Indersiden, lidt foran Roden med en lille stumpvinklet, afrundet Udvidelse, mellem denne og Spidsen udbuet (Fig. 46). Baglaarene paa Indersiden omtrent i Midten med en lille, undertiden utydelig Tand, Bagskinnebenene lige.

Udbredt og i de fleste Egne mindre sjælden end de andre Arter. Taget fra Maj til September.

6. C. *áppendiculátum* Sahlb. Adskilt fra alle de andre danske Arter med udvidede Forfødder ved Vingedækkernes antydede Længdestriber. Lysere eller mørkere brun, fint graagult, nedliggende behaaret, Ben og Følehorn rødlige, Køllen oftest brunlig med lysere Spids, svagt tilsmalnet mod Spidsen. Hovedet temmelig fint og meget tæt punkteret. Pronotum c. $1^1/_2$ Gang saa bredt som langt, bredest omtrent ved Roden, Punkturen fin og yderst tæt, ikke grovere end Vingedækkernes. Vingedækkerne fint og meget tæt, lidt ru punkterede, foruden Sømstriben med Antydninger af Længdestriber, der ses tydeligt, naar Dyret betragtes skraat fra Siden. Længde 2—2,8 mm.

♂: Hos veludviklede Individer er Baglaarene paa Indersiden bag Midten forsynede med en kraftig, temmelig lang, lige Tand, der i Spidsen er tornformet udtrukket og forsynet med gule Haar (Fig. 45, 2), Bagskinnebenene mod

Spidsen udvidede og stærkt indadkrummede og Pronotums Bagrand paa hver Side stærkt udbugtet indenfor Baghjørnerne, der herved bliver skarpt spidsvinklede (Fig. 47). Hos de svagest udviklede Individer er denne Udbugtning næsten eller helt forsvundet, Baglaarenes Tand ganske kort og simpel (var. subinérme Sahlb.) eller endog utydelig eller forsvunden (var. regiomontánum Zwalina) og Bagskinnebenene næsten eller helt lige. Mellem disse Yderpunkter findes jævne Overgange.

Sjælden. Holte, Søllerød, Boserup; Christianssæde Skov, Falsters Østerskov; Ry, Silkeborg, Munkebjerg. Arten optræder undertiden pludseligt i Antal paa Steder, hvor den ellers ikke eller kun sjældent træffes; i Juli 1916 var den saaledes talrig tilstede ved Egholmsvej og Aagesholm (Holte). Arten er taget i Juni, Juli og August (indtil $^{22}/_{8}$) og kan muligvis ogsaa tages ind i September. Talrigst og i kraftigst udviklede Individer tages den bedst i Juli; jo længere man kommer hen mod Efteraaret, desto hyppigere optræder svagt udviklede Hanner.

[C. denticulátum Kraatz og C. calcarátum Er., der vil kunne kendes ved de i Oversigten angivne Skelnemærker, kunde muligvis findes hos os.]

7. C. fúsculum Er. (símplex Thoms., sérripes Sahlb.). Denne og de 3 følgende Arter udmærker sig ved, at Forfødderne ikke er udvidede og Forskinnebenene smalle, kun ganske svagt udvidede mod Spidsen. Mørkt eller undertiden lysere brun, fint nedliggende, gult behaaret, Ben og Følehorn brunrøde eller rødlige, Køllen oftest mørkere. Hovedet temmelig stærkt og tæt punkteret. Pronotum stort, noget bredere end Vingedækkerne, bredest lidt foran Roden, c. $1^{1}/_{8}$ Gang saa bredt som langt, hvælvet, Baghjørnerne rundede, tæt og jævnt fint punkteret. Vingedækkerne forholdsvis korte, foruden Sømstriben oftest med yderst svage Antydninger af Længdestriber, fint og yderst tæt, noget ru punkterede. Længde 2—2,5 mm.

♂: Baglaarene langs Inderranden fint takkede, foran Spidsen uden eller med en i Størrelse varierende, stump

Tand. Bagskinnebenene næppe krummede, paa Indersiden yderst utydeligt takkede.

Sjælden. Nordsjælland (f. Eks. Rude Hegn og Holte); Møen; Lolland (f. Eks. Christianssæde Skov og Kjeld Skov samt Maglemer Skov i stort Antal ^{14}—$^{19}/_{6}$); Falster (Lindeskov); Bogense; Nørholm Skov, Tørning ved Haderslev. Taget i Juni, Juli og August.

8. C. puncticólle Kraatz. Yderst nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved lidt grovere og tættere Behaaring. Længde 2,2—2,5 mm.

♂: Baglaarene paa Indersiden bag Midten med en kraftig, spids, noget krummet, langs Inderranden fint takket Tand.

1 Stk. taget i Dyrehaven (Juni 1853), 1 Stk. i Lyngby Mose ($^{28}/_{4}$ 1872) og 1 Stk. i Falsters Østerskov.

9. C. viennénse Hbst. Langstrakt, lysere eller mørkere brun, temmelig fint, nedliggende, gult behaaret, Føle horn og Ben rødlige. Hovedet tæt og temmelig fint punkteret. Pronotum ikke eller næppe bredere end Vingedækkerne, bredest lidt foran Roden, c. $1^{1}/_{3}$ Gang saa bredt som langt, Baghjørnerne meget stumpe eller afrundede, Punkturen temmelig fin og meget tæt. Vingedækkerne med tydelige Spor af Længdestriber, Punkturen lidt finere og ikke helt saa tæt som Pronotums, noget ru. Længde 2,2—3 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne retvinklet eller udtrukket i en kort Tand. Bagskinnebenene indadkrummede, paa Indersiden mere eller mindre tydeligt takkede.

Temmelig sjælden, men udbredt og funden i alle vore Landsdele. Taget fra Maj til September.

10. C. bidentátum Sahlb. Yderst nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Længde 2—2,8 mm.

♂: Baglaarene paa Indersiden foran Spidsen med en lille, undertiden utydelig Tand. Bagskinnebenene let krummede, paa Indersiden nærved Roden med en tandformet Udvidelse, mellem denne og Spidsen udbugtet.

Et enkelt Eks. af denne overalt meget sjældne Art er taget ved Øbjerggaard i Sydsjælland.

2. Underfamilie **Silphinae.**

Følehornene 11-leddede eller tilsyneladende 10-leddede. Forhofterne konisk tapformede, ved Roden udvidede paa tværs udad, med stor, fri Trochantinus. De forreste Hofteskaale udadtil udvidede i en bred Spalte, bagtil aabne. Mellemhofterne mere eller mindre bredt adskilt fra Vingedækkernes Sidedækker af Mellembrystets Epimerer. Bagbrystets Episterner for Størstedelen frie (Fig. 30). Fødderne 5-leddede.

Oversigt over Grupperne.

1. Vingedækkerne med 9 regelmæssige Punktstriber. Scutellum lille ..... 3. Agyrtíni.
   Vingedækkerne uden regelmæssige Punkstriber, men ofte med Længderibber. Scutellum stort 2.
2. Følehornene tilsyneladende 10-leddede, med skarpt afsat, knopformet, bladet, 4-leddet Køl le (Fig. 51)..... 1. Necrophoríni.
   Følehornene tydeligt 11-leddede, Køllen ikke knopformet eller bladet..... 2. Silphíni.

1. Gruppe **Necrophoríni.**

Følehornene tilsyneladende 10-leddede, idet 2. Led er stærkt forkortet og delvis omsluttet af 1. Leds Spids. Køllen skarpt afsat, knopformet, bladet, 4-leddet. De 3 yderste Følehornsled matte.

Hovedet indsnøret bagtil. Scutellum stort. Vingedækkerne forkortede, i det højeste dækkende Bagkroppens 5 første Rygled fuldstændigt, bagtil afstudsede, uden regelmæssige Punktstriber. 5. Rygled i Midten med to parallelle Knirkelister. Bugen med 6 frie Bugled. Benene kraftige. Mellemhofterne langt adskilte fra hinanden.

Hannen er kendelig ved, at Forføddernes 4 første Led er stærkere udvidede.

Gruppen kaldes paa Dansk for Aadselgraverne.

Fig. 51. Følehorn af Necrophorus humator.

1. *Necróphorus* Fabr.

Pronotum oftest noget tilsmalnet bagtil, med afrundede For- og Baghjørner, fortil som oftest med 4 buleagtige Forhøjninger, der bagtil begrænses af en bølgeformet Tværfure. Vingedækkerne med to eller tre svagt antydede, næppe ophøjede Længdelinier. Bagkroppens 5. Rygled i Midten med to parallelle, tværriflede Længdelister. Ved Hjælp af disse Lister i Forbindelse med en Tværliste paa Undersiden af Vingedækkerne, lidt foran disses Bagrand, er Aadselgraverne i Stand til at frembringe en knirkende Lyd. 6.—8. Rygled udækkede.

Arterne lever som bekendt af Aadsler af Fugle og smaa Pattedyr, som de nedgraver, og i hvilke de lægger Æg og yngler. De to store, sorte Arter lever dog oftest ved større Aadsler, som de ikke nedgraver, og enkelte Arter træffes ogsaa undertiden i henraadnende Svampe.

Oversigt over Arterne.

1. Bagskinnebenenes Yderrand bag Midten udvidet, herfra og til Spidsen udbugtet. Følehornskøllen sort. Vingedækkerne sorte med rødbrune Sidedækker, yderst sjældent med røde Pletter..... 1. germánicus.
   Bagskinnebenenes Yderrand simpel ..... 2.
2. Vingedækkerne og deres Sidedækker ensfarvet sorte. Pronotum nøgent. De tre yderste Følehornsled rødgule ..... 2. humátor.
   Vingedækkerne sorte med to gule eller røde Tværbaand eller i modsat Fald (vestigator) Pronotum gult behaaret ..... 3.
3. Pronotum nøgent ..... 4.
   Pronotum gult behaaret ..... 7.
4. Følehornene helt sorte ..... 6. vespilloídes.
   Følehornenes tre yderste Led rødgule..... 5.
5. Bagkroppen sort behaaret. Det bageste Tværbaand paa Vingedækkerne oftest fjernet fra disses Bagrand ..... 5. sepúltor.
   Bagkroppen i hvert Fald paa Spidsen gult behaaret. Det bageste Tværbaand paa Vingedækkerne udadtil ikke eller kun ved en ganske smal Søm adskilt fra Vingedækkernes Bagrand..... 6.
6. I hvert Fald de to sidste Rygled samt Baglaarenes Yderside gult behaarede. Vingedækkernes forreste Tværbaand oftest afbrudt ved Sømmen..... 3. interrúptus.
   Kun det yderste Rygled (Pygidium) gult behaaret. Baglaarene sort behaarede. Vingedækkernes forreste Tværbaand i det højeste yderst smalt afbrudt af Vingedækkernes Sømribbe. 4. investigátor.
7. Pronotum kun gult behaaret langs Forranden. Bagskinnebenene krummede ..... 7. vespíllo.
   Pronotums Rand overalt gult behaaret. Bagskinnebenene rette..... 8. vestigátor.

1. N. germánicus L. Sort, Vingedækkerne med rødbrune Sidedækker og meget sjældent hvert med en eller to røde Pletter af variabel Form og Udstrækning. Pronotum meget fint, langs Side- og Bagrand grovere og tættere punkteret. Vingedækkerne jævnt fint og tæt punkterede,

Siderandene for- og bagtil beklædt med lange, mørke Haar. Længde 20—30 mm.

Denne vor største Art er sjælden og stedegen. Lyngby, Roskilde, Tissø, Egnen mellem Slagelse og Kallundborg; Odense, Hofmansgave, Rønninge; Æbeltoft. Ved større Aadsler.

2. N. humátor Oliv. Meget slankere end den foregaaende. Sort, de 3 yderste Følehornsled rødgule. Pronotum mindre og fladere end hos den foregaaende. Vingedækkerne mere langstrakte og noget grovere og tættere punkterede end hos den foregaaende, Siderandene for- og bagtil beklædt med lange, mørke Haar. Længde 18—25 mm.

Temmelig almindelig. Søger især større Aadsler, men kan ogsaa træffes ved henraadnende Svampe.

3. N. interrúptus Steph. Sort, Følehornenes 3 yderste Led rødgule, Vingedækkerne med 2 rødgule, takkede Tværbaand, der ikke helt naar Sømmen, og med rødgule Sidedækker. Pronotum nøgent, fint og spredt, langs Side- og Bagrand grovere og tættere punkteret. Vingedækkerne temmelig tæt punkterede, Siderandene for- og bagtil beklædt med gule Haar. Den sorte Farve paa Vingedækkernes Rod strækker sig oftest noget over paa Sidedækkerne. Forholdet mellem Vingedækkernes sorte og rødgule Farve iøvrigt stærkt varierende, saaledes at snart den sidste, snart den første er fremherskende, undertiden er det forreste rødgule Tværbaand opløst i Pletter. Længde 14—18 mm.

Kraftige Hanner udmærker sig ved, at den inderste Tand paa Bagbenenes Hofteringe er forlænget og krummet.

Temmelig sjælden og stedegen, mest paa Sandbund. Nord- og Sydsjælland (Vejlø Bugt); Vendsyssel, Thy, Randers.

4. N. investigátor Zett. (ruspátor Er.) (Fig. 52). Meget nær beslægtet med den foregaaende, men adskilt fra denne ved de i Oversigten nævnte Kendemærker.

Vingedækkernes Siderande for- og bagtil beklædt med oftest ret mørke Haar. Længde 18—22 mm.

Kraftige Hanner som hos den foregaaende.

Temmelig almindelig, mest i Skove.

5. N. sepúltor Charp. Nær beslægtet med de to foregaaende, fra hvilke den adskiller sig ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Den sorte Farve paa Vingedækkernes Rod strækker sig henover Sidedækket i dettes fulde Bredde; det forreste rødgule Tværbaand som oftest kun yderst smalt afbrudt af Sømribben. Behaaringen paa den forreste og bageste Del af Siderandene kort og mørk. Længde 14—22 mm.

Fig. 52. Necrophorus investigator. ♂. × 2.

Kraftige Hanner som hos de 2 foregaaende.

Sjælden og stedegen, mest i Skove. Roskilde; Lolland-Falster; Ry, Randers.

6. N. vespilloídes Hbst. (mortuórum Fabr.). Adskilt fra alle de andre rødtegnede Arter ved den sorte Følehornskølle. Sort, Vingedækkernes forreste lyse Tværbaand bredt, ikke eller kun ganske smalt afbrudt ved Sømmen, det bageste indskrænket til en Tværplet; Vingedækkernes sorte Grundfarve strækker sig for- og bagtil noget over paa Sidedækkerne. Pronotums Punktur fin og ikke ret spredt, langs Side- og Bagrand kun lidt grovere og næppe tættere. Vingedækkerne forholdsvis korte, Siderandene kun bagtil med tydelige, ret mørke Haar. Bagkroppen sort behaaret, undtagen den yderste Spids, der er gult behaaret. Længde 12—18 mm.

Temmelig almindelig, mest i Skove. Træffes ofte i henraadnende Svampe.

7. N. vespíllo L. Let kendelig ved Pronotums gult behaarede Forrand og de krumme Bagskinneben. Sort, de 3 yderste Følehornsled rødgule, Vingedækkernes forreste, lyse Tværbaand ikke eller kun smalt afbrudt ved Sømmen, den sorte Grundfarve strækker sig ikke over paa Sidedækkerne. Pronotum fint og spredt, langs Side- og Bagrand grovere og tættere punkteret. Vingedækkernes Siderande for- og bagtil beklædt med lange, gule Haar. Bagkroppens 3 sidste Rygled med gul Behaaring langs Bagranden. Den inderste Tand paa Bagbenenes Hofteringe tornformet udtrukket. Længde 12—22 mm.

♂: Bagskinnebenenes Krumning stærkere.

Almindelig.

8. N. vestigátor Herschel. Let kendelig ved den gule Behaaring langs hele Randen af Pronotum. Ligner iøvrigt den foregaaende, men adskiller sig fra den ved de lige Bagskinneben og ved, at Randbehaaringen paa Vingedækkernes Sider bagtil er meget kortere end fortil. Ofte er Vingedækkernes bageste og undertiden ogsaa det forreste lyse Tværbaand opløst i Pletter, undertiden er omvendt den røde Farve stærkere udbredt og de to Tværbaand indbyrdes forbundne. Den inderste Tand paa Bagbenenes Hofteringe ikke forlænget. Længde 14—22 mm.

Udbredt over hele Landet, hyppigst i Heder, Klitter og paa Havstokke.

2. Gruppe Silphini.

Følehornene tydeligt 11-leddede, 2. Led ikke forkortet, med mere eller mindre tydeligt afsat Kølle, eller jævnt fortykkede mod Spidsen, de tre yderste Led matte. Hovedet ofte indsnøret bagtil.

Scutellum stort. Vingedækkerne ofte forkortede, men dog aldrig saa stærkt, at 5. Rygled er udækket, uden Punktstriber, oftest med Længderibber. 5. Rygled uden Knirkelister. Bugen med 6 frie Bugled. Benene mindre kraftige end hos den forrige Gruppe.

Hannen er kendelig ved, at For- og Mellemføddernes 4 første Led er udvidede.

Gruppen kaldes paa Dansk for Aadselbillerne, hvilket Navn dog ogsaa bruges om hele Familien Silphidae.

Oversigt over Slægterne.

1. Mellemhofterne adskilte langt fra hinanden ... 2.
   Mellemhofterne kun adskilte ganske kort fra hinanden ..... 4.
2. Hoved og Pronotum nøgne. Pronotum bagtil omtrent lige saa stærkt tilsmalnet som fortil 1. Necródes.
   Hoved og Pronotum behaarede. Pronotum fortil meget stærkere tilsmalnet end bagtil .... 3.
3. Hovedet indsnøret bag Øjnene (Fig. 53, 2). Pronotums Forrand i Midten fladt udskaaret. Pronotum sort..... 2. Thanathóphilus.
   Hovedet kun let tilsmalnet bag Øjnene. Pronotums Forrand paa hver Side med et vinkelformet Indsnit. Pronotum rødt.. 3. Oeceoptóma.
4. Hovedet fortil snudeformet forlænget. 1. Følehornsled næsten saa langt som de tre følgende tilsammen (Fig. 53, 3)..... 7. Phosphúga.
   Hovedet ikke snudeformet forlænget. 1. Følehornsled i det højeste c. saa langt som de to følgende tilsammen..... 5.
5. Hovedet tykt, ikke indsnævret bag Øjnene (Fig. 53, 1)..... 4. Blitóphaga.
   Hovedet indsnævret bag Øjnene ..... 6.
6. Begge Kindbakker med simpel Spids. Alle Fødder paa Undersiden gult behaarede. Vingedækkerne brungule..... 5. Xylódrepa.

Den venstre Kindbakkes Spids tvetandet. Fødderne, med Undtagelse af ♂'s udvidede For-

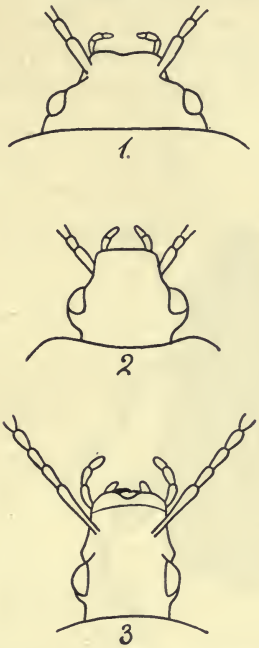

Fig. 53. Hoved af 1. Blitophaga opaca, 2. Thanatophilus sinuatus, 3. Phosphuga atrata.

og Mellemfødder, nøgne paa Undersiden. Oversiden sort..... 6. Silpha.

1. *Necródes* Leach.

Adskilt fra alle de følgende Slægter i Gruppen ved, at Pronotum omtrent er lige saa stærkt tilsmalnet bagtil som fortil og ved de store, stærkt fremtrædende Øjne. Hovedet umiddelbart bag Øj-

nene pludseligt halsformet indsnøret. Følehornene jævnt fortykkede mod Spidsen, 1. Led mindst saa langt som de to følgende tilsammen. Vingedækkerne bagtil udvidede, med afstudset Spids. Den yderste Del af Bagkroppen udækket. Fødderne paa Undersiden gult behaarede.

Fig. 54. Necrodes litoralis, kraftigt udviklet ♂. × 2.

1. N. litorális L. (Fig. 54). Sort, de tre yderste Følehornsled røde. Pronotum smallere end Vingedækkerne, lidt bredere end langt, paa Siderne og bagtil fint og tæt punkteret, i Midten blankt og kun yderst fint og spredt punkteret. Vingedækkerne flade, i bageste Tredjedel med en Tværbule, matte, fint og meget tæt punkterede, hvert med tre ophøjede Længderibber foruden Sømribben. Længde 15—25 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede. Hos store Hanner er Baglaarene stærkt fortykkede og paa Indersiden mod Spidsen tandede og Bagskinnebenene stærkt indadkrummede.

Skarevis ved større Aadsler, udbredt over hele Landet.

2. *Thanatóphilus* Leach.

Hovedet temmelig lille, indsnøret bag Øjnene. Følehornenes 1. Led næppe saa langt som de to følgende tilsammen, de 3 yderste Led store. Begge Kindbakker med simpel Spids. Pronotum med trebugtet Bagrand og svagt udrandet Forrand. Vingedækkerne med tre Længderibber foruden Sømribben, i bageste Tredjedel med en Tværbule. Hoved og Pronotum behaarede.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Ribbemellemrum med blanke, flade Knuder .... 3. rugósus.
   Vingedækkernes Ribbemellemrum uden Knuder 2.
2. Vingedækkernes Skuldervinkel tandformet fremstaaende. Scutellum bagtil gult behaaret .... 1. sinuátus.
   Vingedækkernes Skuldervinkel ikke tandformet fremstaaende. Scutellum gult behaaret, bagtil med to mørkt behaarede Pletter..... 2. díspar.

1. Th. sinuátus Fabr. Sort, mat, Vingedækkerne brunsorte, Følehornenes inderste Del undertiden rødbrun. 7. Følehornsled oftest stærkt tværbredt, meget bredere end 6. Pronotum meget tæt punkteret, med tyndt, sort behaarede Pletter, iøvrigt tæt hvidgraat behaaret. Vingedækkerne mat chagrinerede, fint og spredt punkterede, bagtil hos ♂ afstudsede, hos ♀ tilspidsede, med udtrukket, afrundet Sømspids, og ved Siden af denne en temmelig dyb Udbugtning (Fig. 55, 1). Længde 9—12 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede. Bagranden af Bagkroppens 7. (delvis udækkede) Rygled svagt udrandet (hos ♀ i Midten med en dyb halvrund Udranding).

Skarevis ved Aadsler, temmelig almindelig.

2. Th. díspar Hbst. Nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten

nævnte Kendemærker og ved, at 7. Følehornsled næppe er bredere end 6. Vingedækkerne hos ♀ med kortere udtrukket Sømspids og svagere Udbugtning ved Siden af denne (Fig. 55, 2). Længde 9—11 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede. Bagranden af Bagkroppens 7. Rygled svagt udrandet (hos ♀ trebuet).

Sjældnere end den foregaaende; træffes oftest paa Syltenge og Strandfælleder.

3. Th. rugósus L. Sort. 7. Følehornsled tværbredt, noget bredere end 6. Pronotum meget tæt punkteret, med

Fig. 55. Vingedækkernes Spids hos 1. Thanatophilus sinuatus ♀, 2. Th. dispar ♀.

tyndt, sort behaarede, tydeligt ophøjede Pletter, iøvrigt graat behaaret. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler, Ribbemellemrummene mat chagrinerede, fint og spredt punkterede, forsynede med blanke, flade Knuder; bagtil er Vingedækkerne hos ♂ afrundede, hos ♀ er Sømspidsen yderst svagt udtrukket. Længde 12—14 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede. Bagranden af Bagkroppens 7. Rygled omtrent lige afstudset (hos ♀ trebuet).

Skarevis ved Aadsler, almindelig.

3. *Oeceoptóma* Leach.

Nær beslægtet med den foregaaende Slægt, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker.

1. Oec. thorácica L. (Fig. 56). Sort, Pronotum rødt med gul Behaaring, Vingedækkernes Sidedækker med rød Rod. Følehornene med 4-leddet Kølle, 8. Led meget mindre end 9., 1. Led næppe saa langt som 2. + 3. Pronotum temmelig fint og tæt punkteret, Bagranden paa hver Side udbuet, Baghjørnerne afrundede. Vingedækkerne svagt silkeskinnende, med tandformet fremspringende Skuldervinkel, spredt og meget fint punkterede, med 3 fine Længderibber foruden Sømribben og i bageste Tredjedel med en Tværbule, bagtil hos ♂ afrundede, hos ♀ svagt tilspidsede. Længde 12—16 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede.

Denne ved sin Farve let kendelige Art er almindelig i Skovegne, ved Aadsler, henraadnende Svampe eller Menneskeekskrementer.

Fig. 56. Oeceoptoma thoracica. ♀. × 3.

4. *Blitóphaga* Reitter.

Adskilt fra Gruppens andre Slægter ved det tykke, bag Øjnene ikke indsnørede Hoved, der er meget bredere end langt. Følehornene temmelig korte. Pronotum fortil afstudset, Bagranden svagt trebuet. Vingedækkerne bagtil afrundede hos begge Køn.

Arterne i denne Slægt er planteædende.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Ribbemellemrum ikke tværrynkede ..... 1. opáca.
   Vingedækkernes Ribbemellemrum, i hvert Fald de inderste, tværrynkede ..... 2. undáta.

1. Bl. opáca L. Aflang, temmelig flad, mat, sort, Oversiden med brunlig, gullig eller graalig Behaaring. Følehornene med ret tydeligt afsat, 4-leddet Kølle. Pronotum meget tæt punkteret. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler, med 3 Længderibber, foruden Sømribben, og i bageste Tredjedel med en kraftig Bule, Mellemrummene fint og tæt punkterede. Længde 9—12 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede. Bagskinnebenenes Spids paa Indersiden langt behaarede og — foruden Endesporerne — forsynet med en krum, spids Endetorn.

Udbredt, men ikke almindelig; undertiden skadelig for Runkelroer.

2. Bl. undáta Müller (reticuláta Fabr.). Temmelig bred, fladt hvælvet, sort, Hoved og Vingedækkerne fint, utydeligt behaarede. Følehornskøllen utydeligt afsat. Pronotum med meget tæt, i Midten fin, langs Sider og Bagrand noget grovere Punktur. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler og foruden Sømribben med 3 Længderibber, af hvilke de 2 inderste er svagest og undertiden utydelige, bagtil med svagt eller næppe antydet Bule, Mellemrummene mere eller mindre tæt punkterede og — i hvert Fald de inderste — forsynede med uregelmæssige Tværrynker. Længde 11—15 mm.

♂: For- og Mellemfødderne udvidede.

Udbredt, men temmelig sjælden, oftest paa Sandbund. Undertiden skadelig for Runkelroer.

5. *Xylódrepa* Thoms.

Nær beslægtet med den følgende Slægt, fra hvilken den adskiller sig ved de simpelt tilspidsede Kindbakker og den gule Behaaring paa Føddernes Underside.

1. X. quadripunctáta L. (Fig. 57). Blankt sort, Pronotums Sider og Vingedækkerne brungule, de sidste hvert med sort Skulderbule og en sort, flad Bule bag Midten. Hovedet og Scutellums Rod fint behaaret, Oversiden iøvrigt nøgen. Følehornskøllen temmelig tydelig afsat. Pronotum med afrundede Baghjørner og paa hver Side svagt udbuet Bagrand, Punkturen tættere og finere paa Siderne end i Midten. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler, tæt punkterede, med 3 fine Længderibber. Længde 12—15 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede. Mellem- og Bagskinnebenene temmelig stærkt indadkrummede (hos ♀ er de mellemste Skinneben svagt, de bageste næppe indadkrummede).

Udbredt, men ikke almindelig. Saavel det udviklede Dyr som Larven er Rovdyr og træffes paa Træer, især Ege, hvor de jager Sommerfuglelarver.

Fig. 57. Xylodrepa quadripunctata. ♂. × 3.

6. *Sílpha* L.

Oversiden næsten nøgen. Følehornene med 4-leddet, ret utydeligt afsat Kølle. Den venstre Kindbakkes Spids tvetandet, den højre simpel. Pronotum med svagt tve- eller trebuet Bagrand. Vingedækkerne med 3 mere eller mindre tydelige Længderibber, foruden Sømribben, bagtil afrundede hos begge Køn.

Hos Hannen er For- og Mellemfødderne udvidede.

Arterne i denne Slægt — saavel de fuldvoksne Dyr som Larverne — lever ikke blot af Aadsler, men jager ogsaa Snegle, Orme og Insekter.

Oversigt over Arterne.

1. 8. Følehornsled meget længere end 9. Pronotums Forrand, set fra oven, svagt udrandet. Furen langs Vingedækkernes opadbøjede Siderand fortil meget bredere end bagtil. 1. carinata.
   8. Følehornsled ikke eller kun ganske lidt længere end 9. Pronotums Forrand, set fra oven, ikke udrandet. Furen langs Vingedækkernes opadbøjede Siderand fortil kun lidt bredere end bagtil ..... 2.
2. Vingedækkernes Punkter fortil begrænsede af et lille, blankt, ophøjet Korn, Skuldervinklen fuldstændigt afrundet ..... 2. tristis.
   Vingedækkernes Punkter simple, Skuldervinklen stumpt, men tydeligt afsat ..... 3. obscura.

1. S. carinata Hbst. (Fig. 58). Sort, undertiden med svagt brunligt Skær. Pronotum fint og tæt punkteret. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler, Ribbemellemrummene tæt punkterede, Punkterne fortil begrænsede af et lille, yderst svagt antydet Korn. Flyvevingerne svagt udviklede. Længde 11—20 mm.

Udbredt, men temmelig sjælden. Træffes ofte paa Paddehatte.

2. S. tristis Illig. Sort. Pronotum fint og temmelig tæt punkteret. Vingedækkerne med temmelig kraftige Længderibber og i bageste Tredjedel med en mere eller mindre tydeligt antydet Bule, Ribbemellemrummene temmelig tæt og kraftigt punkterede, Punkturen kun lidt finere i det yderste end i de 3 inderste Mellemrum. Flyvevingerne udviklede. Længde 13—16 mm.

Almindelig.

3. S. obscura L. Sort, noget mattere end den foregaaende. Pronotum fint og meget tæt punkteret, tættere

end hos den foregaaende Art. Vingedækkerne med svagere Ribber end hos den foregaaende, de 3 inderste Ribbemellemrum ret kraftigt punkterede og langs Ribberne med en Række finere Punkter, det yderste Mellemrum meget finere punkteret end de 3 inderste. Flyvevingerne svagt udviklede. Længde 13—17 mm.

Almindelig.

Fig. 58. Silpha carinata. ♀. × 2½.

7. *Phosphúga* Leach.

Adskilt fra alle de andre Slægter i Gruppen ved det stærkt snudeformet forlængede Hoved. Følehornenes 1. Led omtrent saa langt som de 3 følgende tilsammen. Vingedækkerne bagtil afrundede hos begge Køn, med 3 Længderibber, foruden Sømribben. Fødderne paa Undersiden behaarede.

1. Ph. atráta L. Sort, undertiden med svagt brunligt Skær, forholdsvis blank. Følehornene ikke ret stærkt fortykkede mod Spidsen. Pronotum meget tæt punkteret. Vingedækkerne med afrundede Skuldervinkler, Ribbemellemrummene meget tæt og groft rynket-punkterede. Længde 10—16 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede.

Almindelig i Skove, under Mos og løs Træbark.

3. Gruppe **Agyrtíni.**

Følehornene tydeligt 11-leddede, med mere eller mindre tydeligt afsat Kølle eller jævnt for-

tykkede mod Spidsen. Scutellum lille. Vingedækkerne med 9 regelmæssige Punktstriber.

1. *Agýrtes* Frøl.

Kæbepalpernes yderste Led fortykket, tykkere end de andre Led. Kroppen aflang, temmelig hvælvet. Følehornene temmelig korte og kraftige. Pronotum smallere end Vingedækkerne, bredere end langt, fortil stærkere tilsmalnet end bagtil, Siderne rundede. Vingedækkerne temmelig parallelsidede, bagtil afrundede, 2. eller 2. og 3. Punktstribe bagtil forkortet. Benene kraftige og temmelig korte, Fødderne ikke udvidede hos ♂.

1. A. bícolor Lap. Oversiden sort eller mørkebrun, Følehorn og Ben rødlige. Følehornene med svagt afsat, 4-leddet Kølle. Pronotum med stumpvinklede Baghjørner, spredt punkteret. Vingedækkerne med temmelig grove Punktstriber og svagt hvælvede, glatte Mellemrum. Længde 4—5 mm.

Yderst sjælden. Et Stk. taget under Bark paa en gammel Egestamme i Dyrehaven, 2 Stkr. fundne i en Grusgrav i Geels Skov, d. 9/11 1907, 1 Stk. aftenketset ved Luknam (Holte) d. 5/5 1916; 1 Stk. fra Nordfalster. Arten lever under Mos og Bark, men kommer undertiden frem henad Solnedgang, dels om Forsommeren, dels vistnok ogsaa om Efteraaret.

3. Underfamilie **Liodínae.**

Følehornene 11-leddede eller (Cyrtusa) tilsyneladende 10-leddede. Forhofterne konisk tapformede eller tværbrede, med stor, fri Trochantinus. De forreste Hofteskaale udadtil udvidede i en bred Spalte, bagtil lukkede, men kun ganske kort ad-

skilte fra Forbrystets Bagrand. Mellemhofterne naaende Vingedækkernes Sidedækker eller kun adskilte fra disse ved et smalt, fritliggende Stykke af Mellembrystets Epimerer. Bagbrystets Episterner, med Undtagelse af den smalle Inderrand, dækkede af Vingedækkernes Sidedækker. Baghofterne næsten berørende hinanden. Føddernes Ledantal varierende fra 3 til 5.

Oversigt over Slægterne.

1. Følehornene tilsyneladende 10-leddede, med stor, tilsyneladende 4-leddet Kølle, idet 8. Led er yderst lille og næppe synligt. Fodleddenes Antal 5, 5, 4[1]) ..... 6. Cyrtúsa.
   Følehornene tydeligt 11-leddede ..... 2.
2. Hovedet paa Undersiden uden Følehornsfurer. Skinnebenene uden Længdelister paa Oversiden, alle paa Ydersiden kraftigt tornede. Forskinnebenenes Spids paa Oversiden med en kort Fure (undtagen hos Colenis) ..... 3.
   Hovedet paa Undersiden med Følehornsfurer (Fig. 59). Skinnebenene paa Oversiden med to fine Længdelister, i hvert Fald Forskinnebenene ikke tydeligt tornede paa Ydersiden. Forskinnebenenes Spids paa Oversiden uden Fure ..... 7.
3. Alle Fødder 5-leddede. Pronotums Bagrand skarpt randet. Mellembrystet uden Køl ..... 4.
   I hvert Fald Bagfødderne 3- eller 4-leddede. Pronotums Bagrand ikke randet. Mellembrystet med Køl ..... 5.
4. Følehornene med 3-leddet Kølle (Fig. 60) ..... 1. Triárthron.
   Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle ..... 2. Hydnóbius.
5. Fodleddenes Antal 4, 3, 3. Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle. Vingedækkerne tæt tværridsede ..... 4. Agaricóphagus.

[1]) D. v. s. Forfødderne 5-leddede, Mellemfødderne 5-leddede, Bagfødderne 4-leddede.

Fodleddenes Antal 5, 5, 4 eller 5, 4, 4 ..... 6.

6. Fodleddenes Antal 5, 5, 4. Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle ..... 3. Liódes.
   Fodleddenes Antal 5, 4, 4. Vingedækkerne tæt tværridsede..... 5. Colénis.
7. Mundskjoldet ikke eller kun meget utydeligt ved en fin buet Linie afsat fra Panden. Pro-

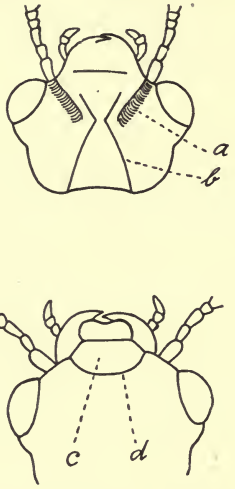

Fig. 59. Hovedet af Anisotoma humeralis, set fra neden (øverst) og fra oven (nederst).
a. Følehornsfure, *b*. Strubesøm, *c*. Mundskjold, *d*. Søm mellem Mundskjoldet og Panden.

notums Forrand tvebuet, i Midten afrundet fremtrukket, dets Bagrand rundet, med fuldstændigt afrundede Baghjørner. Vingedækkerne ved Roden skraat afstudsede eller skraat afrundede, med stumpe eller fuldstændigt afrundede Skuldervinkler, uden tydelige Punktstriber..... 9. Agathídium.

Mundskjoldet skarpt afsat fra Panden ved en Tværsøm (Fig. 59). Pronotums Forrand simpelt udskaaret i Midten eller i det højeste

med meget svagt fremtrukket Midte, dets Bagrand lige afstudset eller mod Baghjørnerne skraat rundet, Baghjørnerne tydeligt afsatte, med kun smalt afrundet Spids. Vingedækkerne ved Roden lige eller næsten lige afstudsede, oftest med Punktstriber ..... 8.

8. Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle, 8. Led mindre end 7. Led ..... 7. Anisótoma.

Fig. 60. Følehorn af Triarthron.

Følehornene med 4- eller 3-leddet, ikke afbrudt Kølle, 8. Led saa stort som eller større end 7. Led ..... 8. Amphicýllis.

1. *Triárthron* Schmidt.

Følehornene med stor, bred, 3-leddet Kølle. Pronotum tværbredt, omtrent saa bredt som Vingedækkerne, Bagranden randet (d. v. s. langs Randen forsynet med en fordybet Linie). Vingedækkerne med 9 stærke Punktstriber. Mellembrystet uden Køl. Benene temmelig kraftige; Fodleddenes Antal 5, 5, 5.

1. T. Mā̄erkeli Schmidt. Aflang, hvælvet, rustrød, Følehornskøllen ikke mørkere. Pronotum med stærkt rundede Sider og afrundede, stumpvinklede Baghjørner, Punkturen noget varierende. Vingedækkerne aflange, Stribemellemrummene glatte eller fint og spredt punkterede,

det første Mellemrum med en uregelmæssig Række stærkere Punkter. Længde 2,8—3,2 mm.

♂: Hovedet større. Baglaarene hos kraftige Individer bredt udvidede, i inderste Trediedel dybt udrandede, i Midten udvidede, den inderste af de Skinnebensfuren begrænsende Kanter med tre stumpe Tænder. Hos mindre kraftigt udviklede Individer er Baglaarene i inderste Trediedel svagt udrandede og i Midten svagt udvidede.

Denne overalt i sit Udbredelsesomraade meget sjældne Art er aftenketset i betydeligt Antal ved Esbjerg i Strandskoven og Nørreskoven, i Juni og Begyndelsen af Juli samt i August, talrigst i Begyndelsen af Juni. Endvidere er der aftenketset et Eks. i Jels Skov, Syd for Vamdrup, $^{27}/_{6}$ 1914 og et Eks. ved Fakkegrav, $^{11}/_{6}$ 1919. Arten formodes ligesom Liodes-Arterne at leve ved underjordiske Svampe og er hidtil kun taget ved Aftenketsning.

2. *Hydnóbius* Schmidt.

Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle, 8. Led meget mindre end de indesluttende. Pronotums Bagrand randet. Vingedækkerne med 9 Punktrækker og i Stribemellemrummene ligeledes med 9 Punktrækker, der undertiden er lige saa kraftige og regelmæssigt ordnede som Hovedrækkerne. Benene temmelig kraftige; Fodleddenes Antal 5, 5, 5.

Arternes Levevis stemmer vistnok overens med Liodes-Arternes. Indsamling maa følgelig ske ved Aftenketsning.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkerne langs Sideranden med en Række tydelige, udstaaende Haar. Oversidens Punktur meget grov ..... 1. Perrísi.
   Vingedækkerne uden Haarrække langs Sideranden ..... 2.

2. Følehornskøllen sort eller mørk. Større, 1,8—2,5 mm ..... 2. punctátus.
Følehornskøllen rødgul. Mindre, 1,2—1,6 mm .·. strigósus.

1. H. Perrísi Fairm. Let kendelig ved Oversidens grove Punktur og de udstaaende Haar langs Vingedækkernes Siderande. Aflang, gulbrun eller brunrød, Følehornskøllen oftest mørkere. Følehornene korte, med kraftig Kølle, yderste Led betydeligt smallere end næstyderste. Pronotum smallere end Vingedækkerne, c. dobbelt saa bredt som langt, bredest i eller lidt bag Midten, Baghjørnerne stumpe eller afrundede. Vingedækkernes Punktstriber grove, Mellemrummenes Punktrækker ikke eller kun lidt finere end Hovedstriberne, ligesom disse undertiden lidt uregelmæssige. Forskinnebenene stærkt udvidede mod Spidsen. Længde 2,6—4 mm.

♂: Baglaarene brede, fladtrykte, paa Indersiden foran Spidsen med en kraftig Tand; Bagskinnebenene indadkrummede.

Yderst sjælden. Hidtil kun fundet ved Dronninglund, Aalborg og Hvorup om Efteraaret ($^{11}/_{9}$, $^{5}/_{10}$, $^{21}/_{10}$).

2. H. punctátus Sturm. Aflang, Farven varierende fra rødgul til sort. Følehornskøllen altid mørk. Yderste Følehornsled betydeligt smallere end næstyderste. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne, bredere end langt, fortil stærkere tilsmalnet end bagtil, bredest bag Midten, Punkturen variabel. Vingedækkernes Punktstriber som Regel næppe stærkere end Punktrækkerne i Mellemrummene, disse sidste ofte mere eller mindre tydeligt tværridsede. Længde 1,8—3 mm.

♂: Baglaarene paa Indersiden foran Spidsen med en kraftig, paa Spidsen svagt krummet Tand.

Meget sjælden. Vallø Dyrehave (Juli); Maglemer Haveløkke (aftenketset $^{15}/_{6}$, $^{19}/_{6}$); Taps ($^{12}/_{9}$), Aarhus (aftenketset $^{31}/_{7}$, $^{17—26}/_{8}$), Hvorup (Oktbr., i Antal), Dronninglund (Septbr.), Esbjerg, Fanø (Septbr., Oktbr.); den sorte Form

(var. punctatissimus Steph.) hører maaske mest hjemme paa mere sandet Bund, den lyse Form paa frugtbarere Bund).

[H. strigósus Schmidt. Denne Art, der udmærker sig ved sin lyse, rødgule Følehornskølle, hvis yderste Led kun er lidt smallere end næstyderste, kunde muligvis træffes i Danmark.]

3. *Liódes* Latr. (Anisótoma Schmidt).

Hovedet oftest med 4 større Punkter mellem Øjnene. Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle, idet 8. Led er meget mindre end de indesluttende Led, kort og stærkt tværbredt. Pronotum i Reglen bredest ved Roden eller lidt foran denne, tilsmalnet fortil, foran Bagranden oftest med en Tværrække af større Punkter; Bagranden ikke randet (d. v. s. ikke afsat ved nogen langs Randen løbende Tværlinie). Vingedækkerne med 9 Punktstriber; fra den yderste Stribe (Randstriben) udgaar som oftest fortil en skraat mod Roden løbende, kort Punktrække („Skulderrækken"). De afvekslende Stribemellemrum med enkelte større Punkter. Mellembrystet i Midten med en Længdekøl. Skinnebenene paa Ydersiden tornede. Fodleddenes Antal 5, 5, 4.

Hannen er kendelig ved, at For- og Mellemfødderne er svagt (sjældent noget stærkere) udvidede. Endvidere er Bagskinnebenene ofte forlængede og stærkere krummede. Endelig er ofte Spidserne af de to ophøjede Rande, der langs Undersiden af Baglaarene begrænser disses Skinnebensfurer, udtrukne i en tandformet eller afrundet

Forlængelse (se f. Eks. Fig. 62). (I det følgende kaldes disse to Spidser for Baglaarenes yderste og inderste Apicalhjørne). De nævnte Kønsmærker er som Regel kraftigst og mest typisk udviklede hos store Individer, svagere hos mindre.

Liodes-Arternes Levevis kendes ikke med Sikkerhed. De allerfleste Arter kommer kun frem fra deres skjulte Opholdssteder for Parringens Skyld i de sidste Timer før Solnedgang og kryber da tilvejrs i Stedets Vegetation eller sværmer lavt hen over denne. De Klokkeslet paa Døgnet, imellem hvilke Arterne træffes fremme, afhænger følgelig af, hvilken Aarstid det drejer sig om. Herhjemme vil nedenstaaende Tabel kunne være vejledende, men ogsaa kun vejledende, idet Tidspunktet noget afhænger af Stedets Beliggenhed, især af hvor tidligt Solen forsvinder. Enkelte Gange er Dyrene ogsaa truffet fremme tidligt om Morgenen, kort efter Solopgang, men om dette har været tilfældigt, eller om nogle Arter muligt regelmæssigt kommer frem ogsaa om Morgenen, foreligger der endnu ikke tilstrækkelige Iagttagelser til at afgøre. Endelig er enkelte Arter, især den almindelige L. calcarata, trufne fremme hele Dagen, men da Dyrene vistnok aldrig er truffet i Antal undtagen om Aftenen, beror dette rimeligvis paa Tilfældigheder. Enkelte Iagttagelser kunde nemlig tyde paa, at Dyrene undertiden, f. Eks. under særlige Belysningsforhold, »tager fejl« og kommer frem paa andre Klokkeslet end ellers.

Liodes-Arterne er jo ikke de eneste Biller, der kun kommer frem om Aftenen; dette gælder f. Eks. ogsaa Colon-Arterne, mange Scydmaener og Pselapher, visse Catops-Arter, Cryptophager, Lathridier og enkelte Løbebiller. Men om disse Dyr gælder det som Regel, at man har andre og bedre Maader at indsamle dem paa end ved Aftenketsning, nemlig ved Eftersøgning paa Dyrenes egentlige Opholdssteder ved Hjælp af Sigtning o. l. Kun om Arterne af Slægten Liodes og de denne nærstaaende Slægter, Triarthron, Hydnobius, Agaricophagus, Cyrtusa og Colenis samt om Colon-Arterne gælder det, at man hidtil ikke har fundet nogen anden rationel Maade at indsamle dem paa end ved at afketse Vegetationen paa de Steder og til de Tider, Dyrene kommer frem.

Hvad Aarstiden angaar, træffes nogle Arter, især flere almindelige, saasom L. calcarata, fremme lige fra Maj til

Oktober. Andre Arter, deriblandt nogle af de allersjældneste, træffes derimod kun om Efteraaret, September eller Oktober eller undertiden endnu senere. De tidligste og seneste Datoer, paa hvilke Dyrene herhjemme er truffet fremme, er henholdsvis d. $^{21}/_{5}$ (L. calcarata) og d. $^{9}/_{11}$ (L. rugosa).

Liodes-Arterne tages bedst paa saadanne Steder, hvor Solen skinner sent paa Dagen, især paa aabne Steder i Skove eller langs Skovbryn. Mange Arter træffes ogsaa udenfor Skove, langs Veje o. lign., især paa Steder, hvor Græsset vokser temmelig sparsomt og tuevis. Enkelte Arter træffes i Klitter (f. Eks. L. ciliaris og furva) og ganske enkelte paa fugtige Lokaliteter som Enge og Moser (f. Eks. L. badia). De træffes bedst og talrigst i stille, lunt Solskinsvejr. Dog er især de Arter, der kommer frem i det sene Efteraar, mindre fordringsfulde med Hensyn til Vejret. I Regnvejr faar man dem næsten aldrig. Dog kommer de undertiden talrigt frem lige før Torden og sværmer da endnu, medens de første Draaber falder. Meget tørre Aar egner sig ikke til Indsamling af disse Dyr.

Det vil af det ovennævnte fremgaa, at Indsamlingen af Liodes-Arterne er ret besværlig og kræver stor Taalmodighed. Stederne, hvor Dyrene er at træffe, maa først efterspores. Mange Aftener vil man ketse forgæves efter dem, selv paa Steder, hvor man ved, de lever, og flere Arter faar man næsten altid kun enkeltvis. Andre Arter kan undertiden under særlig gunstige Omstændigheder ketses i større Antal, saasom et halvt Hundrede Stkr. paa en enkelt Aften, saaledes f. Eks. L. silesiaca. De nævnte Vanskeligheder forklarer, at Indsamlingen af Liodes-Arterne — og de nærstaaende Slægter — ikke har været drevet ret meget herhjemme, og Kendskabet til de enkelte Arters Udbredelse er derfor foreløbig ikke godt.

Arterne formodes at leve under Jorden af underjordiske Svampes Mycelium (Bladvæv). Om L. cinnamomea ved man, at den kan tages i Trøfler, og den er fodret med Trøfler. I Frankrig er L. furva i 12—20 Dage holdt i Live ved underjordiske Svampe, der fandtes ved Roden af Sandhjelme (Ammophila arenaria) paa et Sted, hvor Dyret forekom talrigt. I Adamstal ved Brünn i Mähren har man ved en enkelt Lejlighed i et særlig tørt Aar, men paa et Sted ved en Bæk, hvor Fugtigheden længst havde holdt sig, paa et lille begrænset Omraade fundet c. 80 Eks. i 10 forskellige Arter ved at grave nogle Centimeter ned i Jorden, der paa dette Sted var gennemtrukket med et spindelvævsagtigt Svampemycelium. Ved paa Stedet at

nedgrave Flasker med Trøfler i fangede man imidlertid kun L. cinnamomea, skønt mindst 4 andre Arter kunde ketses lige omkring. Dette synes at vise, at mange Arter ikke lever i Trøfler. Herpaa tyder det forøvrigt ogsaa, at Trøfler er sjældne eller meget sjældne herhjemme, medens nogle Liodes-Arter er udbredt næsten overalt.

Arterne viser en yderst stor Variationsevne. Baade i Størrelse, Form, Punktur, Farve og med Hensyn til mange andre Forhold, der er af Betydning ved Bestemmelsen, varierer de enkelte Arter meget stærkt, og af adskillige Arter forekommer der smaa Individer, hos hvilke Artskendemærkerne er svagt og utydeligt udviklede. Bestemmelsen er derfor for flere Arters Vedkommende yderst vanskelig og kræver et stort Materiale, der er godt og især ensartet præpareret. For at lette Bestemmelsen har man undersøgt Hannernes Kønsorgan, og det er ogsaa lykkedes at finde Kendetegn ved dette Organ, som gør det let at bestemme nogle Arters Hanner. Da det imidlertid har vist sig, at Penis ofte er næsten ens hos Arter, der iøvrigt staar hinanden fjernt, men omvendt ret forskellig hos meget nærstaaende Arter, er disse Kendetegn vistnok af tvivlsom systematisk Værdi.

Tabel over de Tidspunkter i Døgnet, da Liodes-Arterne kommer frem.

Maaned	Fra d. 1ste til d. 10de	Fra d. 11te til d. 20de	Fra d. 21de
Maj	....	....	Kl. 5 til 8^{30}
Juni	Kl. 5^{30} til 8^{30}	Kl. 5^{30} til 8^{30}	- 6 - 8^{30}
Juli	- 6^{45} - 8^{15}	- 6^{45} - 8	- 6^{30} - 8
August	- 6 - 8	- 5 - 7^{45}	- 5 - 7^{30}
September ..	- 4 - 7	- 3^{30} - 6	- 3 - 5^{45}
Oktober	- 1^{15} - 5	- 1 - 4^{15}	- 1 - 4

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Stribemellemrum skraat tværridsede ..... 2.
   Vingedækkernes Stribemellemrum ikke tværridsede ..... 3.

2. Stor, 3,3—4 mm. Forskinnebenene temmelig stærkt udvidede mod Spidsen. Pronotums Baghjørner stumpvinklet afrundede ..... 4. rugósa.
   Lille, 1,5—2,3 mm. Forskinnebenene næppe udvidede mod Spidsen. Pronotums Baghjørner retvinklede ..... 18. párvula.
3. Vingedækkerne langs Sideranden med en Række fine, tydelige, udstaaende Haar. Kroppen temmelig plump, stærkt hvælvet. Pronotum tilsmalnet bagtil. Forskinnebenene stærkt udvidede mod Spidsen. Følehornene korte, Ende-

Fig. 61. Følehorn af Liodes ciliaris.

leddet tydeligt smallere end det næstyderste Led (Fig. 61) ..... 4.
   Vingedækkerne langs Sideranden uden Haarrække ..... 5.
4. Rødbrun. 2. Følehornsled omtrent dobbelt saa langt som bredt, kun lidt kortere end 3., 4. og 5. Led ikke eller kun svagt tværbrede. Pronotum med temmelig jævnt rundede Sider 3. fúrva.
   Rødgul. 2. Følehornsled kun lidt længere end bredt, betydeligt kortere end 3.; 4. og 5. Følehornsled stærkt tværbrede (Fig. 61). Pronotums Sider (set fra Siden) i Midten noget vinkelformet udvidede ..... 2. ciliáris.
5. Vingedækkerne fortil mellem Randstriben og 8. Punktstribe uden Punkter eller med nogle uregelmæssigt ordnede Punkter eller med en fra Randstriben kun ganske lidt adskilt, kort Punktrække. Følehornenes Endeled tydeligt smallere end det næstyderste. Forskinne-

benene mod Spidsen temmelig stærkt udvidede. Store Arter, 4—7 mm ..... 6.

Vingedækkerne fortil mellem Randstriben og 8. Punktstribe med en kort, regelmæssig, skraat mod Roden løbende, fra Randstriben vel adskilt Punktrække (Skulderrækken) .... 7.

6. Vingedækkerne fortil mellem Randstriben og 8. Punktstribe uden Punkter. Følehornene kortere, med bredere Kølle ..... rhaetica.

Vingedækkerne fortil mellem Randstriben og 8. Punktstribe med nogle uregelmæssigt ordnede Punkter eller med en fra Randstriben kun ganske lidt adskilt Punktrække. Følehornene længere, med slankere Kølle ..... 1. cinnamómea.

7. Mellembrystets Længdekøl ikke høj, fortil jævnt skraanende ned mod Mellembrystets Forrand. Pronotum tydeligt, om end ofte fint punkteret 8.

Mellembrystets Længdekøl høj, fortil pludseligt og stejlt nedfaldende mod Mellembrystets Forrand. Pronotums Baghjørner retvinklede (om end afrundede paa selve Spidsen)..... 20.

8. Følehornenes Endeled tydeligt smallere end det næstyderste Led ..... 9.

Følehornenes Endeled ikke eller næppe smallere end det næstyderste Led[1]) ..... 17.

9. Pronotums Siderande buede lige til Baghjørnerne[2]), disse stumpvinklede, ofte med afrundet Spids ..... 10.

Pronotums Siderande bagtil dannende en ret eller næsten ret Linie; Baghjørnerne retvinklede eller næsten retvinklede. Forskinnebenene næppe udvidede mod Spidsen ..... 16.

10. Forskinnebenene næppe udvidede mod Spidsen. Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne (undtagen hos smaa Eksemplarer) noget udbuet. Baglaarenes yderste Apicalhjørne hos ♂ udtrukket i en kraftig og spids Tand, hos ♀ næsten altid tydeligt stumpvinklet (Fig. 62, 4 og 5). Formen aflang..... 10. calcaráta.

[1]) Hos L. picea er Endeleddet ofte tydeligt smallere end det næstyderste, men denne Art er som Regel let kendelig ved sin ensfarvet sorte Overside.

[2]) Hos L. pallens er den bageste Del af Siderne ofte omtrent ret, men Baghjørnerne er stumpvinklede og Forskinnebenene udvidede mod Spidsen.

Forskinnebenene mere eller mindre tydeligt udvidede mod Spidsen. Baglaarenes yderste Apicalhjørne hos ♂ i det højeste stumpvinklet eller ganske kort tandformet fremtrukket, hos ♀ ikke stumpvinklet, men afrundet ..... 11.

11. Punkterne paa Vingedækkernes afvekslende Stribemellemrum meget store og temmelig tæt stillede. Formen aflang, stærkt hvælvet. For- og Mellemfødderne hos ♂ stærkt udvidede. Pronotum temmelig stærkt og tæt punkteret .... 5. silesíaca.

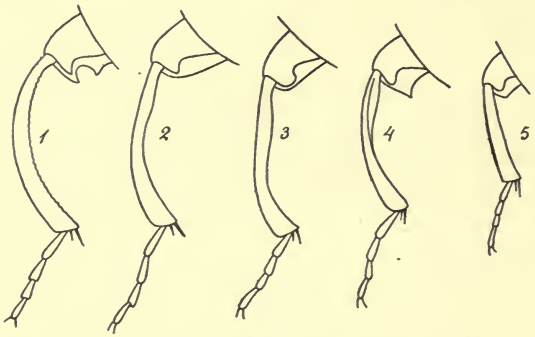

Fig. 62. Venstre Bagben af 1. Liodes cinnamomea ♂, 2. L. Triepkei ♂, 3. L. dubia var. obesa ♂, 4. L. calcarata ♂, 5. L. calcarata ♀.

Punkterne paa Vingedækkernes afvekslende Stribemellemrum ikke særlig store og meget eller ret spredt stillede ..... 12.

12. Følehornene paafaldende korte. Pronotum fint eller yderst fint punkteret ..... 13.

Følehornene ikke paafaldende korte. Pronotums Bagrand ikke udbuet paa hver Side. Panden mellem Øjnene med de sædvanlige 4 større Punkter ..... 14.

13. Formen noget mere aflang. Pronotum kun utydeligt smallere end Vingedækkerne, Bagranden (undtagen hos smaa Eks.) udbuet paa hver Side indenfor Baghjørnerne. Større, 2,5—4 mm 6. Triepkei.

Formen kortere. Pronotum tydeligt smallere end

Vingedækkerne, Bagranden ikke udbuet paa hver Side. Mindre, 2—3 mm ..... 7. rubiginósa.

14. Følehornenes Endeled i det højeste meget lidt smallere end det næstyderste Led, Dyret i Reglen sort eller sortebrunt..... 11. pícea.
Følehornenes Endeled betydeligt smallere end det næstyderste Led. Vingedækkerne i Reglen rødgule eller rødbrune ..... 15.

15. Formen kort. Vingedækkerne rødgule, deres Stribemellemrum meget fint og spredt punkterede ..... 9. flavéscens.
Formen aflang. Vingedækkerne rødbrune, deres Stribemellemrum oftest tydeligere punkterede 8. cúrta.

16. Punkturen i Vingedækkernes Striber temmelig grov og ikke særlig tæt..... 15. nigríta.
Punkturen i Vingedækkernes Striber tæt og temmelig fin..... 16. litúra.

17. Forskinnebenene tydeligt og i Reglen ret stærkt udvidede mod Spidsen ..... 18.
Forskinnebenene næppe eller svagt udvidede mod Spidsen ..... 19.

18. Oversiden oftest mørkebrun eller begsort (11. pícea).
Oversiden oftest rødgul eller rødbrun ... 12. dúbia.

19. Mindre, 2—2,2 mm. Formen aflang. Vingedækkernes Stribemellemrum spredt punkterede. Følehornskøllen altid rødgul..... 13. brúnnea.
Større, 2,8—3,5 mm. Formen bredere, stærkt oval. Vingedækkernes Stribemellemrum ret tæt punkterede..... 14. ovális.

20. Større, 2,3—3 mm. Formen aflang. Pronotum fint, men dog tydeligt punkteret. Hovedet mellem Øjnene uden eller højst med to større Punkter. Vingedækkernes 2.—4. Punktstribe fortil noget udadsvunget ..... scíta.
Mindre, 1,5—2,2 mm. Formen kort ægformet, højt hvælvet. Pronotum næppe synligt punkteret. Hovedet mellem Øjnene som sædvanligt med 4 større Punkter. Vingedækkernes 2.—4. Punktstribe normal ..... 17. bádia.

1. L. cinnamómea Panz. Denne Art adskilles let fra alle vore andre Arter ved, at Vingedækkernes Skulderrække enten nærmer sig Randstriben meget stærkt eller erstattes af nogle uregelmæssigt ordnede Punkter; iøvrigt

udmærker den sig ved sin betydelige Størrelse og langstrakte Form. Rødgul eller rustrød. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne, fint og temmelig tæt punkteret, bagtil lidt tilsmalnet. Vingedækkerne langstrakte, Længdestribernes Punktur tæt, Mellemrummene fint og ret tæt punkterede. Længde 4—7 mm.

♂: Bagbenene forlængede, Baglaarene paa Indersiden fint takkede, den yderste Rand noget foran Spidsen med en tydelig Tand, begge Rande herfra til Spidsen stærkt udrandede, begge Apicalhjørner med en spids, fremadbøjet Tand; Bagskinnebenene temmelig stærkt indadkrummede (Fig. 62, 1). Som hos de fleste andre Arter er Karaktererne svagere og utydeligere udviklede hos mindre Individer.

Varieteten oblónga Er., til hvilken de danske Eksemplarer i hvert Fald for Størstedelen hører, adskiller sig fra Hovedformen ved rødgul eller brunrød (ikke sort) Følehornskølle, gennemgaaende lidt ringere Størrelse og ved, at Pronotum bagtil er lidt tydeligere tilsmalnet og dets Baghjørner næppe afrundede paa Spidsen.

Temmelig sjælden, men meget udbredt; den træffes oftest i Skov, men undertiden ogsaa paa aaben Bund og er taget fra $^{29}/_{1}$ til $^{20}/_{10}$ (en enkelt Gang dog d. $^{15}/_{6}$), hyppigst i Tiden $^{15}/_{8}$—$^{15}/_{9}$). Den angives i Udlandet at leve i Trøfler (Tuber brumale), men er i hvert Fald herhjemme, hvor Trøfler er meget sjældne, næppe indskrænket hertil.

(L. rhaetica Er., der udmærker sig ved, at Vingedækkernes Skulderrække fuldstændigt mangler, og ved sin betydelige Størrelse (4—6 mm), kunde muligvis findes herhjemme).

2. L. ciliáris Schmidt. Denne og den følgende Art adskilles let fra alle vore andre Arter — bortset fra rugosa — ved den udstaaende Haarrække langs Vingedækkernes Siderand og udmærker sig iøvrigt ved de korte Følehorn og de kraftige Ben. Kort, højthvælvet, rødgul, Følehornskøllen i Reglen mørk, Oversiden ret mat, Følehornskøllen bred. Pronotum fint punkteret. Vingedækkernes

Længdestriber med meget tæt Punktur, Mellemrummene mere eller mindre fint og tæt punkterede. Længde 3—3,3 mm.

♂: Forfødderne svagt udvidede. Baglaar og -skinneben simple.

Sjælden, oftest i Klitter. Bornholm (Balka Strand); Skagen, Frederikshavn, Blokhus, Harboøre, Hvorup, Alling Bakker ved Laven. Taget fra Juni til Oktbr. ($^{21}/_{10}$).

3. L. fúrva Er. Nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved lidt kortere Randbehaaring paa Vingedækkerne, lidt længere Følehorn og lidt længere Bagskinneben og Bagfødder. Længde 3—4,2 mm.

♂: Forfødderne svagt udvidede. Bagskinnebenene svagt forlængede og indadkrummede; Baglaarenes inderste Apicalhjørne hos begge Køn med en afrundet Udvidelse.

Sjælden, oftest i Klitter. Tisvilde ($^{7}/_{9}$), Skagen ($^{12}/_{8}$), Tornby ($^{26}/_{8}$), Hjørring ($^{15}/_{7}$), Dronninglund Bakker ($^{18}/_{9}$), Hvorup (Septbr., Oktbr.), Mikkelshøj ved Aalborg (Septbr.).

4. L. rugósa Steph. Let kendelig fra alle vore andre Arter — bortset fra den meget mindre L. parvula — ved Vingedækkernes skraat tværridsede Stribemellemrum. Temmelig bred og kort, noget hvælvet, rødgul eller brunrød, Følehornskøllen brunsort. Følehornene med temmelig bred Kølle, Endeleddet tydeligt smallere end det næstyderste Led. Pronotum lidt smallere end Vingedækkerne, bagtil svagt tilsmalnet, temmelig kraftigt og tæt punkteret. Vingedækkerne brede, Striberne med tæt Punktur, Mellemrummene fint og spredt punkterede, Siderandene især bagtil med yderst korte Haar. Længde 3,3—4 mm.

♂: Forfødderne stærkt udvidede. Baglaarene midt paa Indersiden med en lille Tand, det yderste Apicalhjørne kort, næppe fremtrukket, det inderste med en meget kort, afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene forlængede, jævnt indadkrummede.

Denne vor seneste Efteraarsart synes herhjemme at være meget sjælden, men er maaske blevet overset noget. Den er udbredt i Holteegnen (Aagesholm, Kollemose, Rude Hegn; »Bjerget«), men iøvrigt kun fundet i eet enkelt Eks. ved Østbirk, Nord for Horsens (sigtet af Kompost og Kvas, $^{8}/_{10}$). Arten træffes saavel i Skov som paa aaben Bund og er taget i Tiden $^{20}/_{9}$—$^{9}/_{11}$, talrigst i Slutningen af Septbr. og Begyndelsen af Oktober.

5. L. silesíaca Kraatz. Kendelig ved den betydelige Størrelse, den aflange, stærkt hvælvede Form, den brede Følehornskølle, hvis Endeled er tydeligt smallere end det næstyderste, de mod Spidsen stærkt udvidede Forskinneben og de store, ret tæt stillede Punkter i Vingedækkernes afvekslende Stribemellemrum. Lysere eller mørkere rødbrun, Følehornskøllen brunsort. Pronotum lidt smallere end Vingedækkerne, bagtil ikke tilsmalnet, Baghjørnerne stumpvinklede og noget afrundede, Punkturen temmelig kraftig og tæt. Vingedækkerne aflange, Stribernes Punktur grov og ret tæt, Mellemrummene fint og spredt punkterede. Længde 3,5—4,5 mm.

♂: For- og Mellemfødderne stærkt udvidede. Baglaarenes yderste Apicalhjørne simpelt, det inderste med en ganske kort, afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene noget indadkrummede.

Denne let kendelige Efteraarsart er udbredt, men temmelig sjælden. Dyrehaven, Holte, Geels Skov, Rude Hegn, Tokkekøb Hegn, Ravnsholt Hegn ($^{31}/_{8}$, i meget stort Antal), Ryget Skov, Store Dyrehave, Grønholt Hegn, Kelleris Hegn; Lundby Bakker Syd for Aalborg, Lindum, Ry Nørreskov, Nagbøl Skov. Den er taget i Tiden $^{13}/_{7}$—$^{2}/_{10}$, talrigst i Slutningen af Aug. Oftest i Skove.

6. L. Triepkei Schmidt. Kendelig ved det store Hoved, de korte Følehorn med bred, kun sjældent mørk Kølle, hvis Endeled er betydeligt smallere end det næstyderste, de mod Spidsen stærkt udvidede Forskinneben og Udbugtningen paa hver Side af Pronotums Bagrand. Denne Udbugtning er stærkest hos store Hanner og svag

eller ganske forsvundet hos smaa Individer, især Hunner. Rødgul eller brunrød. Panden som Regel med 2 større Punkter. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne, bagtil kun yderst svagt tilsmalnet, temmelig fint og tæt punkteret. Vingedækkernes Striber med ikke ret grov, men tæt Punktur, Mellemrummene fint og spredt punkterede. Længde 2,5—4 mm.

♂: Baglaarene midt paa Indersiden stumpvinklet udvidede, det yderste Apicalhjørne fuldstændigt afrundet, det inderste med en stumpvinklet, afrundet Udvidelse (Fig. 62,2). Hos store Individer er Bagbenene stærkt forlængede og deres Skinneben paa Indersiden tydeligt tvebuede, hos mindre Individer næppe forlængede og Skinnebenene jævnt indadkrummede.

Denne Art er i Jylland meget udbredt, særlig paa sandet Bund, hvor den nogle Steder, f. Eks. i Esbjergegnen synes at være den almindeligste Liodes-Art og at erstatte L. calcarata; paa Fyen er den taget f. Eks. ved Faaborg, og ogsaa paa Lolland-Falster er den fundet; paa Sjælland er den kun en enkelt Gang fundet i den nordlige Del (Fortunens Indelukke), medens nogle Stkr. er tagne i Næstvedegnen. Den lever saavel i Skov som paa aaben Bund; i Esbjergegnen træffes den i stort Antal i Naaletræsplantager paa Sandbund. Den er taget i Tiden $^{16}/_{6}$—$^{27}/_{9}$, talrigst fra $^{15}/_{8}$ til $^{15}/_{9}$.

7. L. rubiginósa Schmidt. Kendelig ved de korte Følehorn med bred, oftest mørk Kølle, hvis Endeled er tydeligt smallere end det næstyderste, og de mod Spidsen udvidede Forskinneben samt ved, at Panden kun har 2, ikke som sædvanligt 4, større Punkter. Fra den foregaaende Art er den for Hannens Vedkommende let at kende, medens Hunnen er vanskelig at skelne fra smaa Hunner af L. Triepkei, men dog lader sig adskille ved de i Oversigten angivne Kendemærker samt ved, at Pronotums Punktur gennemgaaende er finere, Vingedækkernes Stribemellemrum endnu finere og utydeligere punkterede og de afvekslende Mellemrums større Punkter betydeligt mere spredte. Rødgul eller brunrød. Pronotum, naar Dyret

betragtes fra Siden, som oftest med Siderandene stumpvinklet udvidede ganske lidt bag Midten og derfra tilsmalnede for- og bagtil i næppe eller svagt krummede Linier. Vingedækkerne korte og brede, Striberne med ikke ret grov, men tæt Punktur. Benene korte og kraftige. Længde 2—3 mm.

♂: Bagbenene næppe forlængede, Baglaarene uden stumpvinklet Udvidelse midt paa Indersiden, det yderste Apicalhjørne ganske kort, men tydeligt stumpvinklet fremstaaende, det inderste med en afrundet Udvidelse, Bagskinnebenene svagt indadkrummede.

Af denne Art foreligger hidtil kun 4 danske Eks., de 3 tagne paa Fanø $^{14}/_{6}$ og $^{28}/_{9}$ 1920 samt $^{15}/_{6}$ 1921, det 4de ved Hvorup, Nord for Aalborg, $^{21}/_{10}$ 1891. Arten hører vistnok fortrinsvis hjemme i Klitter og vil antagelig bedst kunne tages i Septbr. og Oktbr.

8. L. cúrta Fairm. Kendelig ved den aflange Form, den temmelig brede, brunsorte Følehornskølle, hvis Endeled er tydeligt smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen stærkt udvidede Forskinneben og det temmelig groft og tæt punkterede Pronotum. Lysere eller mørkere brunrød, Følehornskøllen samt ofte Hoved og Pronotum brunsorte. Pronotum ganske lidt smallere end Vingedækkerne, bagtil oftest lidt tilsmalnet. Vingedækkerne ret langstrakte, Striberne med meget tæt Punktur, Mellemrummenes Punktur variabel, men oftest ret tydelig. Længde 3—4 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne med en yderst kort, stumpvinklet Udvidelse, det inderste med en noget længere, tandformet, paa Spidsen lidt afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene forlængede, svagt tvebuet indadkrummede.

Sjælden, men vistnok noget overset. Enkeltvis ved »Bjerget« (Øst for Sandbjerg) og i Kelleris Hegn; Dronninglund Bakker, Hjørring, Hvorup, Skivum ved Vægger Station; ved Esbjerg i stort Antal i Strandskoven og Nørreskoven, hvor den næstefter L. Triepkei synes at være

den almindeligste Efteraarsart. Den er taget i Tiden $^{13}/_{8}$—$^{21}/_{10}$, talrigst i første Halvdel af Septbr.

9. L. flavéscens Schmidt. Nærbeslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Fra L. rubiginosa adskiller den sig ved 4 større Punkter paa Panden og kraftigere Punktur paa Pronotum og fra L. Triepkei ved noget længere Følehorn, med brunsort Kølle, mindre Hoved og manglende Udbugtning paa Pronotums Bagrand. Lyst brungul eller rødgul, Hoved og Pronotum oftest mørkere, Følehornskøllen bred, brunsort. Pronotums Punktur ikke helt saa grov og tæt som hos den foregaaende. Vingedækkernes Striber med tæt Punktur, Mellemrummene meget fint og spredt punkterede. Længde 2,5—3,5 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne simpelt, det inderste med en kort, afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene lidt forlængede, svagt tvebuet indadkrummede.

Synes at være meget sjælden herhjemme. 3 Stkr. tagne ved Aagesholm (Holte) $^{25}/_{9}$, $^{26}/_{9}$ og $^{8}/_{10}$, 1 Stk. paa Bejsebakken ved Aalborg $^{22}/_{8}$ og 1 Stk. i Nørreskoven ved Esbjerg ($^{15}/_{9}$).

10. L. calcaráta Er. (Fig. 63). Denne overordentlig variable Art er kendelig ved den aflange Form, den ret brede, næsten altid brunsorte Følehornskølle, hvis Endeled er tydeligt smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen som Regel kun ganske svagt udvidede Forskinneben, Udbugtningen paa hver Side af Pronotums Bagrand, Pronotums fine og spredte Punktur og Formen af Baglaarenes Apicalhjørner. Pronotums Udbugtning er ligesom hos L. Triepkei stærkest hos store Hanner, svag eller ganske forsvundet hos smaa Individer, især Hunner. Farven varierende fra lyst rødgul til mørkt rødbrun, Hoved og Pronotum ofte noget mørkere end Vingedækkerne; hos var. nigréscens Fleischer er Hoved og Pronotum samt Vingedækkerne langs Søm og Siderande sorte. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne, bagtil ikke eller

næppe tilsmalnet. Vingedækkerne langstrakte, Striberne med ret kraftig, temmelig tæt Punktur, Mellemrummene meget fint og spredt punkterede. Længde 1,8—3,5 mm.

♂: Bagbenene forlængede; Baglaarenes inderste Apicalhjørne med en ret kort, afrundet eller noget tandformet Udvidelse, det yderste med en længere, kraftig, nedadbøjet, mere eller mindre spids Tand; Bagskinnebenene hos store Individer forlængede og stærkt indadkrummede (Fig. 62, 4).

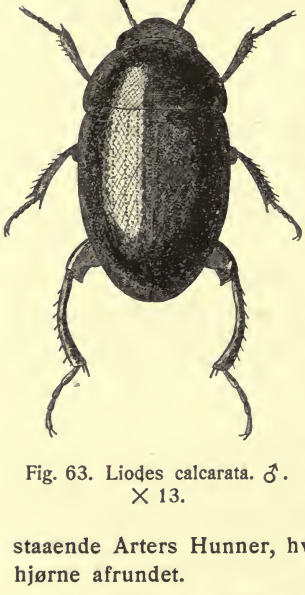

Fig. 63. Liodes calcarata. ♂. × 13.

♀: Baglaarenes inderste Apicalhjørne omtrent retvinklet, paa Spidsen mere eller mindre afrundet, det yderste mere fremstaaende, tydeligt stumpvinklet (Fig. 62, 5), hos store Individer ganske svagt tandformet, hos smaa Individer maaske undertiden, men vistnok meget sjældent, noget afrundet. Denne Form af det yderste Apicalhjørne gør som Regel denne Arts Hun ret let kendelig fra de nærstaaende Arters Hunner, hvis Baglaar har yderste Apicalhjørne afrundet.

Almindelig og udbredt saa godt som overalt, og i de frugtbarere Egne af Landet, f. Eks. Nordsjælland, som Regel langt hyppigere end nogen af de andre Arter; i magrere Egne, f. Eks. Nord- og Vestjylland synes den derimod adskillige Steder at være mindre hyppig end L. dubia, og nogle Steder end L. Triepkei og curta. I Esbjergegnen synes den endog at være yderst sjælden. Arten træffes saavel i som udenfor Skove og er taget lige fra $^{21}/_{5}$ til $^{6}/_{10}$; den er undertiden ketset enkeltvis midt om Dagen. Varieteten nigrescens forekommer sjældent og meget enkeltvis, maaske mest i Skove.

11. L. pícea Illig. Yderst nær beslægtet med den følgende Art, men som Regel let at adskille saavel fra denne som fra alle vore andre Arter ved, at Kroppen er ensfarvet sort eller brunsort. Undertiden, omend sjældent, er dog Vingedækkerne lysere eller mørkere gulbrune, og yderst sjældent er Dyret helt gulbrunt. Fra L. dubia adskiller den sig endvidere ved gennemsnitlig betydeligere Størrelse, lidt mere ægformet Krop, fortil stærkere tilsmalnet Pronotum, større Bredde over Vingedækkernes Skuldre og lidt tættere og kraftigere Punkter i Vingedækkernes afvekslende Stribemellemrum. Ben og Følehorn rødlige, Køllen oftest mørkere. Følehornskøllen ikke ret bred, Endeleddet ikke eller kun lidt smallere end det næstyderste Led. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne, ikke eller næppe tilsmalnet bagtil, temmelig fint og tæt punkteret. Vingedækkernes Striber i Reglen med tæt Punktur, Mellemrummene meget fint og spredt punkterede. Længde 2,5—4 mm.

♂: Bagbenene noget forlængede, Baglaarene oftest med svagt takket Inderside, det yderste Apicalhjørne med en kort, stumpvinklet Udvidelse, det inderste med en større, paa Spidsen lidt afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene temmelig stærkt indadkrummede, med ganske svag og utydelig Tvebugtning.

Meget sjælden. 3 Stkr. af en lys, ensfarvet gulbrun Varietet fundne i Grib Skov ($^{20}/_{7}$, $^{10}/_{8}$); iøvrigt kun fundet i Jylland; Hjørring, Hvorup, Agdrup og Lundby Bakker i Aalborgegnen, Silkeborg, Ry Nørreskov, Taps, Esbjerg (i Antal i Strandskoven og Nørreskoven). Taget fra Juli til $^{27}/_{9}$, talrigst i første Halvdel af Septbr.

12. L. dúbia Kugel. (var. obésa Schmidt) (Fig. 64). Denne vor mest varierende og i svagt udviklede Individer undertiden vanskeligt kendelige Art er i det væsentlige karakteriseret ved, at Følehornenes Endeled ikke eller næppe er smallere end det næstyderste, og at Forskinnebenene er mere eller mindre tydeligt udvidede mod Spidsen. Formen som oftest kort, sjældent noget langstrakt.

Farven varierende fra lyst rødgul til mørkt rødbrun eller endog sortebrun, Hoved og Pronotum ofte mørkere, undertiden næsten helt sorte; Vingedækkernes Søm undertiden mørkere. Følehornskøllen i Reglen brunsort, hos var. obesa rødgul. Pronotum i Reglen noget tilsmalnet bagtil og bredest lidt bag Midten, hos var. obesa næppe tilsmalnet bagtil og bredest omtrent ved Roden; Punkturen varierende en Del i Styrke og Tæthed. Vingedækkernes Striber som Regel med tæt Punktur, hos var. obesa med temmelig spredt Punktur; Mellemrummene fint og spredt punkterede. Længde 2—4 mm.

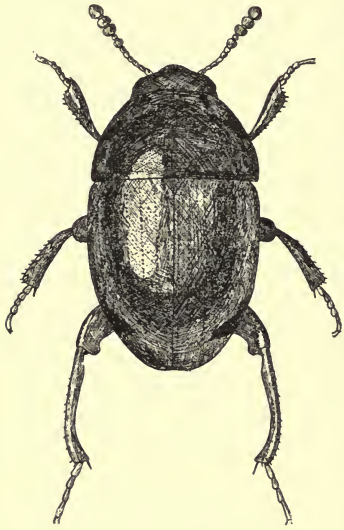

Fig. 64. Liodes dubia var. obesa. ♂. × 13.

♂: Bagbenene mere eller mindre forlængede; Baglaarenes yderste Apicalhjørne ofte med en kort, stumpvinklet Udvidelse, det inderste med en noget længere, afrundet Udvidelse; Bagskinnebenene hos større Individer tydeligt tvebuet indadkrummede (Fig. 62, 3).

Udbredt og temmelig almindelig, i frugtbarere Egne af Landet, f. Eks. Nordsjælland mindre hyppig end L. calcarata, i magrere Egne, f. Eks. Nord- og Vestjylland derimod adskillige Steder hyppigere og talrigere end L. calcarata. Den træffes saavel i som udenfor Skove, undertiden ogsaa i Klitter, og er taget lige fra $^{24}/_{5}$ til $^{25}/_{10}$. Varieteten obesa Schmidt, der forbindes ved jævne Overgange med Hovedformen, er gennemgaaende mindre hyppig end denne. I Nordsjælland, f. Eks. i Rude Hegn er der fundet en Efteraarsform, der i Omrids nærmest hører til obesa, men har mere eller mindre mørktfarvet Følehorns-

kølle, og som iøvrigt udmærker sig ved sin klare, lyst rødgule Farve og gennemgaaende betydelige Størrelse.

13. L. brúnnea Sturm. Ret let kendelig ved den ringe Størrelse, aflange Form, den ret smalle rødgule Følehornskølle, hvis Endeled ikke eller næppe er smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen kun svagt udvidede Forskinneben og den ret fine og meget tætte Punktur i Vingedækkernes Striber. Rødgul eller rustrød. Pronotum næppe smallere end Vingedækkerne, bagtil ikke tilsmalnet, fint og spredt punkteret. Vingedækkernes Stribemellemrum fint og spredt punkterede. Længde 2—2,2 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne simpelt, det inderste med en ganske kort, stumpvinklet, paa Spidsen lidt afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene jævnt indadkrummede.

Denne temmelig lille Art synes at være yderst sjælden herhjemme. 1 Stk. i Dyrehaven (Fortunens Indelukke), en Del Eks. fra Holteegnen (Geels Skov, Aagesholm, Egholmsvej); 1 Stk. fra Bremersvold. Den er taget i Tiden $^{13}/_{8}$—$^{26}/_{9}$, talrigst i Begyndelsen af Septbr.

14. L. ovális Schmidt (Fig. 65). For den øvede er denne Art som Regel straks kendelig ved sin typiske, stærkt ovale Form. Iøvrigt er den karakteriseret ved den ret slanke Følehornskølle, hvis Endeled ikke eller næppe er smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen kun svagt udvidede Forskinneben, den tætte og temmelig fine Punktur i Vingedækkernes Striber, de fint og temmelig tæt punkterede Stribemellemrum, og ved at Pronotums Siderande i bageste Tredjedel er næsten retliniede og dets Baghjørner derfor ikke meget stumpvinklede. Rustrød eller brunrød, Følehornskøllen ofte brunsort. Pronotum næppe smallere end Vingedækkerne, bredest ved Roden, temmelig fint og tæt punkteret. Længde 2,8—3,5 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne simpelt, det inderste med en kort, afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene jævnt indadkrummede.

Udbredt og særlig i Landets frugtbarere Egne temmelig almindelig, især mod Syd, f. Eks. paa Lolland-Falster, derimod vistnok sjældnere i de magrere Egne. Den er taget lige fra $^{22}/_{5}$ til $^{26}/_{9}$ og træffes talrigst i Begyndelsen af Juni.

15. L. nigríta Schmidt. Denne og den følgende Art udmærker sig ved den brunsorte Følehornskølle, hvis Endeled er betydeligt smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen kun svagt udvidede Forskinneben, den aflange Form og især ved Pronotums omtrent retvinklede Baghjørner. Rødgul eller brunrød, sjældnere brunsort eller brunsort med rødligt Hoved og Pronotum. Pronotum næppe smallere end Vingedækkerne, bredest ved Roden, temmelig fint og ikke særlig tæt punkteret. Vingedækkernes Stribemellemrum meget fint og spredt punkterede. Længde 2—3,5 mm.

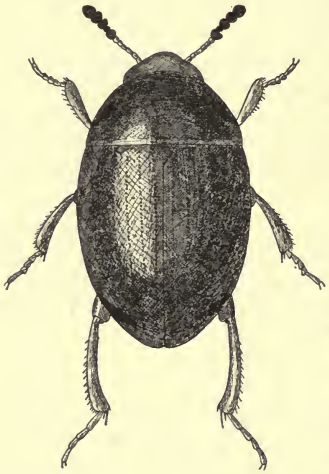

Fig. 65. Liodes ovalis. ♂. × 12.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne simpelt, det inderste med en kort, afrundet Udvidelse. Bagskinnebenene ikke forlængede, jævnt indadkrummede.

Meget sjælden. 1 Stk. taget ved Ry, nogle faa Stkr. ved Haderslev og en længere Række i Nagbøl Skov ved Vamdrup, $^{20}/_{9}$ 14.

16. L. litúra Steph. Yderst nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den kun adskiller sig ved noget finere og tættere Punktur i Vingedækkernes Striber, endnu

mere spredt og utydelig Punktur i Stribemellemrummene, gennemgaaende lidt finere og mere spredt Punktur paa Pronotum og forlængede Bagskinneben hos Hannen. Rødgul, undertiden Hoved og Pronotum samt Vingedækkernes Søm og Siderande sorte. Længde 2—3,2 mm.

♂: Baglaarene forlængede, deres Apicalhjørner som hos den foregaaende. Bagskinnebenene længere, slankere og stærkere indadkrummede end hos den foregaaende.

Sjælden. Den ensfarvede Form er taget i Antal i Juli ved Kallehave samt enkeltvis ved Antvorskov og Næstved, paa Falster og ved Silkeborg. Den sorttegnede Form er hidtil kun fundet i Nordsjælland (Ermelunden, Dyrehaven, Geels Skov, Rude Hegn og Tokkekøb Hegn) i Tiden $^{5}/_{9}$—$^{17}/_{10}$. Arten findes muligvis kun i Skove.

Fra Hø Skov ved Aarhus foreligger et Eks. (♂, taget $^{10}/_{7}$ 1908), der synes at være en Varietet af L. litura eller en denne yderst nærstaaende, muligvis ubeskreven Art. Den adskiller sig fra L. litura ved lidt kortere og mere hvælvede Vingedækker, endnu finere Punktur paa Pronotum og ved, at Udvidelsen paa det inderste Apicalhjørne hos ♂ er kortere og Bagskinnebenene hos ♂ ikke forlængede.

17. L. bádia Sturm. Denne og de 2 følgende Arter adskiller sig fra alle de foregaaende ved, at Mellembrystets Længdekøl er høj og fortil pludseligt og stejlt nedfaldende mod Mellembrystets Forrand. Kort ægformet, højt hvælvet, meget blank, Farven varierende fra rødgul til brunsort, Hoved og Pronotum ofte mørkere end Vingedækkerne, Følehornskøllen varierende i Farve, temmelig smal, Endeleddet kun meget lidt smallere end det næstyderste Led. Pronotum bredest ved Roden, Baghjørnerne omtrent retvinklede, Punkturen yderst fin og næppe synlig. Vingedækkernes Striber med ret grov, ikke tæt Punktur, Mellemrummene næsten glatte. Forskinnebenene mod Spidsen kun svagt udvidede. Længde 1,5—2,2 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede.

Sjælden, oftest vistnok paa Engbund. Ladegaardsaaen ved København (i Antal i gamle Sivbunker), Vangede Mose,

Flommen ved Sorø; Sanderum Mose (Fyen); Skørping, Tørning. Arten kan vistnok tages fra Maj til Septbr.

18. L. párvula Sahlb. Adskilt fra alle vore andre Arter, undtagen den meget større L. rugosa ved Vingedækkernes skraat tværridsede Stribemellemrum. Kort og hvælvet, rødgul eller brunrød, Følehornskøllen brunsort, dens Endeled kun ganske lidt smallere end det næstyderste Led. Pronotum bredest ved Roden, med retvinklede Baghjørner, meget fint og spredt punkteret. Vingedækkernes Striber med temmelig fin, ikke tæt Punktur, Mellemrummene meget fint og spredt punkterede. Længde 1,5—2,3 mm.

♂: Som den foregaaende.

Udbredt og temmelig almindelig, i hvert Fald paa frugtbarere Bund, saavel i som udenfor Skove. Den er taget i Tiden $^{4}/_{6}$—$^{2}/_{10}$, hyppigst i Juni.

[L. scíta Er. Kendelig ved de i Oversigten nævnte Skelnemærker samt ved den sorte Følehornskølle, hvis Endeled kun er ganske lidt smallere end det næstyderste Led, de mod Spidsen kun svagt udvidede Forskinneben og den skarpe, krummede Tand paa yderste Apicalhjørne af Hannens Baglaar. Arten, der overalt er meget sjælden, kunde muligvis træffes hos os; den angives at flyve fra $^{1}/_{7}$ til $^{15}/_{9}$.]

4. *Agaricóphagus* Schmidt.

Nærbeslægtet med den foregaaende Slægt, men adskilt fra denne saavel som fra alle de andre nærstaaende Slægter ved, at Fodleddenes Antal er 4, 3, 3. Følehornene med 5-leddet, afbrudt Kølle. Vingedækkerne tæt tværridsede.

1. A. cephalótes Schmidt. Aflang, rødgul eller brunrød, Følehornskøllen ikke mørkere. Hoved og Pronotum yderst fint og tæt tværridsede og yderst fint og spredt punkterede. Vingedækkernes Punktstriber fine, Mellemrummene hver med en Punktrække, der næppe er svagere end Hovedstriberne. Længde 1,6—2,5 mm.

♂: Baglaarene midt paa Indersiden med en mere eller

mindre tydelig Tand, herfra til Spidsen mere eller mindre tydeligt udrandede. Veludviklede Individer har stort Hoved.

Sjælden og stedegen. Holte (Geels Skov, Egholmsvej), Boserup; Møen (Rydsebæk og Fanefjord Skove); Alslev Skov og Østerskov paa Falster, Maribo; Langaa. Den tages ved Aftenketsning og er fundet fra $^{20}/_{7}$ til $^{9}/_{9}$.

5. *Colénis* Er.

Nærbeslægtet med Liodes, men adskilt fra denne saavel som fra de andre nærstaaende Slægter ved, at Fodleddenes Antal er 5, 4, 4. Følehornenes 7. Led kun temmelig lidt bredere end 6. eller 8. Led, saa at Følehornskøllen snarere maa betegnes som 3-leddet end som afbrudt 5-leddet. Vingedækkerne tæt tværridsede.

1. C. immúnda Sturm. Formen kort og hvælvet. Rødgul eller rustrød, Følehornskøllen ikke mørkere. Hoved og Pronotum yderst fint og tæt tværridsede, næppe synligt punkterede. Pronotums Baghjørner næsten retvinklede. Vingedækkerne med meget fine Punktstriber, Sømstriben bagtil stærkt fordybet. Længde 1,3—2 mm.

♂: Baglaarene paa Indersiden i forreste Tredjedel med en svag, ofte utydelig, i bageste med en lidt tydeligere Tand.

Denne Art, der ved et overfladisk Blik minder om Liodes parvula, men let kendes fra denne bl. a. ved den lyse Følehornskølle og det forholdsvis lille 7. Følehornsled, er udbredt og, især vistnok i de frugtbarere Egne af Landet, temmelig almindelig paa Enge og Skovsletter, derimod maaske sjældnere eller muligvis undertiden endog helt manglende i de magrere Egne. Den tages ved Aftenketsning og er ketset i Tiden $^{1}/_{6}$—$^{31}/_{8}$, hyppigst maaske i Juni. Den er ogsaa undertiden sigtet i Antal om Foraaret.

6. *Cyrtúsa* Er.

Let kendelig fra de foregaaende Slægter ved de tilsynelaadende 10-leddede Følehorn og den

store, tilsyneladende 4-leddede Kølle. Fodleddenes Antal 5, 5, 4. Hovedet paa Undersiden med svage Følehornsfurer. Pronotums Bagrand ikke randet. Vingedækkerne med bagtil dyb Sømstribe og fine, fortil oftest udviskede Punktstriber.

Arterne har vistnok samme Levevis som Liodes-Arterne.

Oversigt over Arterne.

1. Bagskinnebenene temmelig smalle, fra Midten til Spidsen næsten ligebrede, ved Spidsen meget smallere end Mellemskinnebenene. Vingedækkernes Punktstriber ogsaa bagtil utydelige ..... 1. subtestácea.
   Bagskinnebenene jævnt udvidede mod Spidsen, hvor de er lige saa brede som Mellemskinnebenene. Vingedækkernes Punktstriber bagtil tydelige ..... 2.
2. Pronotums Bagrand ikke udbuet paa hver Side 2. pauxílla.
   Pronotums Bagrand paa hver Side indenfor Baghjørnerne svagt udbuet..... minúta.

1. C. subtestácea Gyll. Oval, stærkt hvælvet. Rustrød eller brunrød, Hoved og Pronotum oftest mørkere. Ben og Følehorn rødlige, Køllen brun eller brunsort. Hovedet temmelig groft punkteret. Pronotums Bagrand ikke udbuet, Baghjørnerne stumpvinklede, Punkturen lidt finere end Hovedets. Vingedækkerne spredt og temmelig groft punkterede, Punktstriberne utydelige, fortil ganske udviskede. Længde 1,6—1,8 mm.

♂: Baglaarenes yderste Apicalhjørne med en spids Tand.

Yderst sjælden. 1 Stk. taget i Ravnstrup Krat (Falster), Aug. 1856, 1 Stk. i Lerchenborg Dyrehave under Egebark, Aug. 1857.

2. C. pauxílla Schmidt. Adskilt fra den foregaaende ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved lidt

smallere og mindre hvælvet Form og skarpere stumpvinklede Baghjørner paa Pronotum. Rødgul eller rustrød, Følehornskøllen oftest brunsort. Hovedet temmelig fint punkteret. Pronotum fint punkteret. Vingedækkerne spredt og temmelig groft punkterede, med bagtil tydelige, fortil mere eller mindre udviskede Punktstriber. Længde 1,2—1,5 mm.

♂: Som den foregaaende.

Yderst sjælden. 2 Stkr. taget i Rydsebæk Skov paa Møen (Aug.), 1 Stk. paa Sørup Søeng paa Falster (Aug.) og 2 Stkr. i Maglemer Haveløkke paa Lolland (aftenketset $^{17}/_{6}$ og $^{22}/_{6}$).

[C. minúta Ahrens, der er bredere og stærkere hvælvet end de to foregaaende, kunde muligvis findes i Danmark.]

7. *Anisótoma* Illig. (Liódes Schmidt).

Kroppen kort, stærkt hvælvet. Følehornene med stor, 5-leddet, afbrudt Kølle. Pronotum tværbredt, Roden lige afskaaret eller paa hver Side mod Baghjørnerne skraat afskaaret, Baghjørnerne ret- eller stumpvinklede, paa selve Spidsen næppe eller kun lidt afrundede. Vingedækkerne med tydelige Punktrækker eller uregelmæssigt punkterede. Mellembrystet uden Køl. Fodleddenes Antal hos ♂ 5, 5, 4, hos ♀ 5, 4, 4 eller 4, 4, 4.

Arterne lever i Træsvampe og kommer sjældent frem.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkerne fint, nedliggende behaarede, oftest sorte med rød Skulderplet, sjældent rødbrune ..... 1. humerális.
   Vingedækkerne nøgne ..... 2.
2. Vingedækkerne med rød Skulderplet .... axilláris.
   Vingedækkerne ensfarvet sorte eller brune ... 3.

3. Vingedækkerne med uregelmæssige, temmelig kraftige Dobbelt-Punktrækker. 3,2—3,8 mm.. 3. castánea.
Vingedækkernes Punktrækker temmelig fine, enkle eller kun hist og her fordoblede ..... 4.
4. Større, 3—4 mm. Pronotums Bagrand paa hver Side kun yderst lidt skraat afskaaret... 2. glábra.
Mindre, 2—3 mm. Pronotums Bagrand paa hver Side temmelig stærkt skraat afskaaret ..... 4. orbiculáris.

1. A. humerális Fabr. (Fig. 66). Let kendelig fra de andre Arter ved Vingedækkernes fine, nedliggende Behaaring. Kroppen næsten halvkugleformet, sort, en Pandeplet og Pronotums Rande lysere, Vingedækkerne med en stor, rød eller gullig Skulderplet, Ben og Følehorn rødbrune, Køllen brunsort med lysere Spids; sjældent er Vingedækkerne eller tillige Pronotum helt eller delvis rødbrune. Pronotum fint og spredt punkteret. Vingedækkerne med temmelig fine, hist og her fordoblede Punktstriber, Mellemrummenes Punktur temmelig kraftig og jævnt tæt, hos Hunnen fortil fin og meget tæt. Længde 2,7—4 mm.

Fig. 66. Anisotoma humeralis. ♂. × 11.

♂: For- og Mellemføddernes 2 første Led meget stærkt udvidede. Baglaarene paa Indersiden bag Midten stumpvinklet udvidede.

♀: Fodleddenes Antal 5, 4, 4.

Almindelig i Træsvampe, særlig under Bark af gamle Stubbe.

[A. axilláris Gyll., der er let kendelig ved de nøgne, skulderplettede Vingedækker, kunde muligvis træffes i Danmark.]

2. A. glábra Kugel. Adskilt fra de 2 følgende ved, at Vingedækkernes yderste Punktrække foran Midten fjerner sig temmelig stærkt fra Sideranden og fortsættes mod Roden som en skraa, oftest dobbelt Skulderrække. Lidt bredere og mere hvælvet end A. humeralis, blankt sort, en Pandeplet og Pronotums Rande lysere, Ben og Følehorn rødbrune, Køllen mørk, oftest med lidt lysere Spids. Pronotum meget fint og spredt punkteret. Vingedækkernes Stribemellemrum temmelig fint og spredt punkterede. Længde 3—4 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede.

♀: Fodleddenes Antal 5, 4, 4.

Selskabelig, i Støvsvampe paa Naaletræsstubbe, meget sjælden. Tisvilde Hegn; Hannenov Skov (Falster); Tørning.

3. A. castánea Hbst. Adskilt fra den foregaaende og den følgende ved Vingedækkernes uregelmæssige, temmelig kraftige Dobbeltpunktrækker. Ægformet, bagtil mere tilsmalnet end den foregaaende, blankt sort eller brunsort, en Pandeplet og Pronotums Rande lysere, Ben og Følehorn rødbrune, Køllen mørk, med lysere Spids. Pronotum meget fint og spredt punkteret, Bagranden paa hver Side lidt skraat afskaaret. Vingedækkernes Stribemellemrum grovere punkterede end hos den foregaaende. Længde 3,2—3,8 mm.

♂: For- og Mellemføddernes 2 første Led temmelig stærkt udvidede.

♀: Fodleddenes Antal 4, 4, 4.

I Træsvamp, sjælden. Tulstrup Hegn (i Lærkestubbe), Jægerspris Nordskov (i Egestubbe), Grib Skov (under Birkebark), Næstved; Hals, Lindum, Ry Sønderskov (i Svamp paa Bøgestubbe), Horsens, Gram (i en gammel Eg).

4. A. orbiculáris Hbst. Kort, stærkt hvælvet, brunsort eller brun, en Pandeplet og Pronotums Rande oftest lysere, Ben og Følehorn brunrøde, Køllen mørk, med lidt lysere Spids. Pronotum meget fint og spredt punkteret.

Vingedækkernes Stribemellemrum temmelig fint, mere eller mindre tæt punkterede. Længde 2—3 mm.

♂: For- og Mellemfødderne svagt udvidede. Bagbenenes Hofteringe udtrukne i en kort, skarp Spids, Baglaarene midt paa Indersiden med en ganske lille, skarp Tand.

♀: Fodleddenes Antal 4, 4, 4.

I Træsvamp, særlig under Bark, udbredt, men temmelig sjælden. Er undertiden aftenketset (7/7).

8. *Amphicýllis* Er.

Kroppen kort, stærkt hvælvet. Følehornene med 3- eller (hos begge de danske Arter) 4-leddet, ikke afbrudt Kølle. Pronotum omtrent som hos Anisotoma, kun med svagere udbuet Forrand. Vingedækkerne i bageste Halvdel med dyb Sømstribe, iøvrigt med antydede Punktrækker eller uregelmæssigt punkterede. Mellembrystet uden Køl. Fodleddenes Antal hos ♂ 5, 5, 4, hos ♀ 4, 4, 4.

Hannen har de 3 første Led af Forfødderne og de to første Led af Mellemfødderne svagt udvidede.

Arterne lever i Træsvampe eller under svampet Løv. De kommer kun sjældent frem, men er dog undertiden tagne ved Ketsning, især om Aftenen.

Oversigt over Arterne.

1. Sort, med rødt Pronotum. Vingedækkerne uden tydelige Punktrækker. Større, 2,5—3 mm.... 1. glóbus.

   Sort, Pronotums Side- og Bagrand og Vingedækkernes Spids lysere. Vingedækkerne med uregelmæssige Punktrækker. Mindre, 2—2,5 mm..... 2. globifórmis.

1. A. glóbus Fabr. Næsten halvkugleformet, blankt sort, Pronotum rødt, Følehorn og Ben rødlige, de 2 næstyderste Følehornsled og Bagbenene ofte mørkere. Sjældent er hele Kroppen rustrød. Hoved og Pronotum temmelig fint og tæt punkterede. Vingedækkerne med grovere og finere, temmelig tæt Punktur, uden tydelige Punktrækker. Længde 2,5—3 mm.

Sjælden og enkeltvis. Frederiksdal, Geels Skov, Grib Skov, Tisvilde Hegn, Næstved; Søholt (Lolland), Maribo; Ekkodalen i Almindingen; Ry, Vejle. Undertiden aftenketset.

2. A. globifórmis Sahlb. Nærbeslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved noget finere Punktur paa Hoved og Pronotum. Sort, Pronotums Side- og Bagrand og Vingedækkernes Spids lysere, Følehorn og Ben brunrøde, de 2 næstsidste Følehornsled mørkere. Vingedækkerne med uregelmæssige Punktrækker, Mellemrummene fint og spredt punkterede. Længde 2—2,5 mm.

Sjælden. Frederiksdal, Dyrehaven, Geels Skov; Sundby Storskov, Maribo, Falster; Ry, Vejle.

9. *Agathídium* Illig.

Følehornene med stor, 3-leddet Kølle; undertiden er dog 7. Led bredere end 8. og nærmer sig i Bredde det 9., saaledes at Køllen bliver afbrudt 5-leddet. Pronotum hvælvet, Forranden dobbeltbuet, Bagranden rundet, med fuldstændigt afrundede Baghjørner. Vingedækkerne korte og stærkt hvælvede. Deres Rod er paa hver Side skraat afstudset eller skraat afrundet og danner med Sideranden enten en i det højeste paa Spidsen afrundet eller en fuldstændigt afrundet Skuldervinkel.

I sidste Tilfælde er Dyrets Evne til at rulle sig sammen som en Kugle fuldstændig, i første Tilfælde kun ufuldstændig. Vingedækkerne ofte, i hvert Fald bagtil, med en fordybet Sømstribe, men uden tydelig Antydning af Punktstriber. Mellembrystet med eller uden Længdekøl. Benene korte og temmelig spinkle. Fodleddenes Antal hos ♂ 5, 5, 4, hos ♀ enten 5, 4, 4 eller 4, 4, 4.

Hannen er foruden ved de 5-leddede Mellemfødder ofte udmærket ved udvidede For- og Mellemfødder, ved tandformet fremtrædende Spids paa Baglaarene eller ved, at den venstre Kindbakke er forstørret eller forsynet med et tilbagekrummet Horn.

Arterne udvikler sig i Træsvampe, især i Støvsvampe under løs Bark paa hensmuldnende Stammer og Stubbe, under svampede Kvasbunker o. lign. eller under svampet Løv. De kommer kun sjældent frem, men er dog ganske enkelte Gange tagne ved Aftenketsning.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkerne med fladt eller (atrum) meget stumpt afrundet Skuldervinkel (Fig. 67, 1 og 2). Mellembrystet med Køl næsten til Bagranden. ♂'s Kindbakker simple. Fodleddenes Antal hos ♀ 5, 4, 4 ..... 2.
   Vingedækkerne med stump eller omtrent ret, paa Spidsen afrundet Skuldervinkel (Fig. 67, 3). Mellembrystet i det højeste fortil med kort Køl ..... 6.
2. Rød, Vingedækkerne sorte. 7. Følehornsled betydeligt bredere end 8. ..... 1. nigripénne.
   Sort eller rødbrun. 7. Følehornsled næppe bredere end 8. ..... 3.
3. Vingedækkerne uden tydelig Punktur og uden Sømstribe ..... 5. laevigátum.
   Vingedækkerne tydeligt om end fint punkterede, i hvert Fald bagtil med antydet Sømstribe .. 4.

4. 3. Følehornsled over dobbelt saa langt som 2. og omtrent saa langt som de 3 følgende tilsammen; 2. Led næppe længere end bredt. Vingedækkerne med stumpt afrundet Skuldervinkel (Fig. 67, 2). Større, 2,5—3,2 mm.. 2. átrum.
   3. Følehornsled c. eller rigeligt $1^1/_2$ Gang saa langt som 2. og tydeligt kortere end de 3 følgende

Fig. 67. Pronotum og Vingedækkernes Rod (set fra Siden) hos 1. Agathidium laevigatum, 2. A. atrum, 3. A. varians.

tilsammen. 2. Led tydeligt længere end bredt. Vingedækkerne med fladt afrundet Skuldervinkel (Fig. 67, 1). Mindre, 2—2,5 mm..... 5.

5. Hoved og Pronotum fint punkterede. Vingedækkernes Sømstribe dyb, strækkende sig bagfra mindst til deres Midte..... 3. semínulum.
   Hoved og Pronotum næppe synligt punkterede. Vingedækkernes Sømstribe svag, næppe naaende deres Midte ..... 4. bádium.

6. Hovedet bag Øjnene med veludviklede Tindinger (Fig. 68). Stor, 3—4 mm ... 11. nigrínum.

Hovedet tilsmalnet umiddelbart bag Øjnene. Mindre, 1,5—2,5 mm ..... 7.

7. Vingedækkerne uden Sømstribe, tydeligt punkterede..... 6. marginátum.

Fig. 68. Hoved af Agathidium nigrinum.

Vingedækkerne i hvert Fald bagtil med tydelig Sømstribe ..... 8.

8. Mundskjoldets Forrand i Midten temmelig dybt udrandet (Fig. 69, 1). Følehornenes 3. Led c.

1

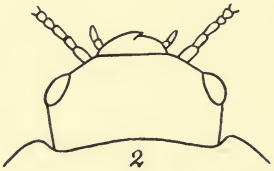

2

Fig. 69. Hoved af 1. Agathidium confusum, 2. A. varians.

$1^1/_3$ Gang saa langt som 2. Vingedækkerne fint, men tydeligt punkterede..... 8. confúsum.

Mundskjoldets Forrand i Midten afstudset, men næppe eller kun yderst svagt udrandet (Fig. 69, 2)..... 9.

9. Følehornenes 3. Led c. $1^1/_3$ Gang saa langt som 2. Hovedet rødligt eller brunligt. Vingedækkerne kun med svag Antydning af Punktur. Længde 2—2,5 mm ..... 7. várians.
   Følehornenes 3. Led c. dobbelt saa langt som 2. Hovedet sort ..... 10.
10. Vingedækkerne uden tydelig Punktur. De 2 næstyderste Følehornsled mørke ..... 11.
    Vingedækkerne med tydelig Punktur ..... 12.
11. Større, 2—2,5 mm ..... mandibuláre.
    Mindre, 1,5—1,8 mm ..... 10. sphāērulum.
12. Vingedækkernes Punktur meget fin. De 2 næstyderste Følehornsled ikke mørkere. Længde 2—2,3 mm ..... 9. píceum.
    Vingedækkernes Punktur temmelig kraftig. De 2 næstyderste Følehornsled mørkere. Længde 1,5—2,2 mm ..... rotundátum.

1. A. nigripénne Kugel. Let kendelig fra de følgende Arter ved Farven og den smallere Form. Blank, rød, Vingedækkerne sorte, Følehornene med mørkere Kølle. 3. Følehornsled mindst dobbelt saa langt som 2., omtrent saa langt som de 3 følgende tilsammen. Pronotum fint punkteret. Vingedækkerne tydeligt længere end tilsammen brede, temmelig fint og tæt punkterede, Sømstriben dyb, naaende frem forbi Midten. Længde 2—2,7 mm.

♂: Baglaarenes Spids paa Indersiden kort, tandformet fremspringende.

Sjælden. Boserup; Stubbekøbing, Riserup, Frejlev, Pederstrup, Maribo, Sundby Storskov, Ryde (under Egebark); Almindingen; Tommerup og Hunderup (Fyen); Buderuplund (paa Bøgestub), Randers (i Kastaniestub).

2. A. átrum Payk. (Fig. 70). Blankt sort, Pronotums Sideranде og Vingedækkernes Spids lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben rødbrune. Pronotum meget fint og temmelig spredt punkteret. Vingedækkerne temmelig tæt, ikke særlig fint punkterede. Sømstriben dyb, naaende frem forbi Midten. Længde 2,5—3,2 mm.

♂: Baglaarenes Spids paa Indersiden med en kort, bred, trekantet Tand.

Udbredt og temmelig almindelig.

3. A. semínulum L. Brunsort eller brun, Pronotums Side- og Bagrand og Vingedækkernes Spids lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben rødlige. Hoved og Pronotum meget fint og temmelig spredt punkteret samt i Grunden yderst fint netridsede. Vingedækkerne temmelig fint og tæt punkterede. Hannens Baglaar utandede. Længde 2—2,5 mm.

Fig. 70. Agathidium atrum. × 13.

Udbredt og temmelig almindelig.

4. A. bádium Er. Ligner den foregaaende meget stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten angivne Kendemærker samt ved næppe synlig Netridsning paa Hoved og Pronotum, lidt finere punkterede Vingedækker og gennemgaaende lidt lysere Farve. Længde 2—2,5 mm.

♂: Baglaarenes Spids paa Indersiden med en skarp, bred, trekantet Tand.

Temmelig sjælden. Grib Skov; Restrup, Skørping, Ry (i Støvsvampe under løs Bark paa Bøgestubbe), Horsensegnen, Trelde Skov, Taps Nørreskov, Jels Skov.

5. A. laevigátum Er. Let kendelig fra de foregaaende ved Vingedækkernes Mangel paa Sømstribe og den næppe synligt punkterede Overside. Blankt sort, Pronotums Side- og Bagrand lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben brunrøde, de 2 næstsidste Følehornsled oftest mørkere. 3. Følehornsled c. $1^1/_2$ Gang saa langt som 2., ikke eller næppe længere end 4. + 5. Led. Længde 1,8—2,3 mm.

Udbredt, men temmelig sjælden.

6. A. marginátum Sturm. Denne og de følgende Arter udmærker sig ved Vingedækkernes tydelige Skuldervinkel. Fra de følgende adskiller denne Art sig ved Vingedækkernes Mangel paa Sømstribe. Blankt sort, Pronotums Side- og Bagrand og oftest Vingedækkernes Spids lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben rødlige, de 2 næstsidste Følehornsled oftest mørkere. Følehornenes 3. Led omtrent dobbelt saa langt som 2., c. saa langt som 4.+ 5. Hoved og Pronotum fint og spredt punkterede. Vingedækkerne temmelig fint og tæt punkterede, Skuldervinklen nærmer sig en ret Vinkel. Længde 2—2,3 mm.

♂: Venstre Kindbakke forstørret og forlænget.

♀: Fodleddenes Antal 4, 4, 4.

Udbredt, men temmelig sjælden.

7. A. várians Beck. Denne og de 3 følgende Arter er de vanskeligste blandt de danske Arter. Lysere farvet end de følgende. Blank, rødlig eller brunrød, Vingedækkerne og Pronotums Midte i større eller mindre Udstrækning mørkere, ofte omtrent sorte, Følehorn og Ben rødlige, de 2 næstsidste Følehornsled mørke. Pronotum glat eller yderst fint og spredt punkteret. Vingedækkerne glatte eller med ganske svag Antydning af Punktur, Sømstriben skarp, naaende frem c. til Midten. Længde 2—2,5 mm.

♂: Venstre Kindbakke simpel eller forstørret, muligvis undertiden hornet.

♀: Fodleddenes Antal 4, 4, 4.

Udbredt og temmelig almindelig.

8. A. confúsum Bris. Kendelig paa Mundskjoldets Udranding. Blankt sort, Pronotums Rande og Vingedækkernes Spids lysere gennemskinnende, undertiden Hoved og hele Pronotum eller hele Oversiden brunlig; Følehorn og Ben rødlige, de 3 sidste Følehornsled mørke. Hoved og Pronotum yderst fint og spredt punkterede. Vingedækkerne tydeligt, men fint og spredt punkterede. Længde 2 mm.

♂: Venstre Kindbakke forstørret, ofte forsynet med et opstaaende, skraat indad og bagudrettet Horn af stærkt varierende Størrelse.

♀: Fodleddenes Antal 4, 4, 4.

Meget sjælden, men muligvis overset. Hillerød, Boserup; Hansted Skov ved Horsens, Estrup Skov ved Brørup Station.

9. A. píceum Er. (globósum Muls. & Rey). Kendelig ved de ensfarvet rødlige Følehorn og Vingedækkernes fine, men tydelige Punktur. Blankt sort, Pronotums Rande og Vingedækkernes Spids oftest lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben rødlige. Hovedet fint og spredt, Pronotum yderst fint og spredt, meget utydeligt punkteret. Vingedækkernes Sømstribe naaende frem til eller omtrent til Midten. Længde 2—2,3 mm.

♂: Venstre Kindbakke skarpt tilspidset.

♀: Fodleddenes Antal 5, 4, 4.

Sjælden og enkeltvis. Lyngby Mose, Grib Skov; Lundby Bakker ved Aalborg, Ry Nørreskov (under Birkebark), Silkeborg, Grimstrup Krat ved Bramminge.

10. A. sphāerulum Reitter (Rēitteri Ganglb.). Kendelig ved Vingedækkernes næppe synlige Punktur og den ringe Størrelse. Farven som hos den foregaaende, de 2 næstyderste Følehornsled dog mørkere. Hoved og Pronotum meget fint og spredt punkterede. Vingedækkernes Sømstribe naaende frem til eller omtrent til Midten. Længde 1,5—1,8 mm.

♂: Venstre Kindbakke forstørret, ofte forsynet med et opstaaende, bagudrettet Horn.

♀: Fodleddenes Antal 5, 4, 4.

Udbredt, men vistnok ret sjælden; under svampet Træbark.

[A. mandibuláre Sturm, der er kendelig ved sin betydelige Størrelse og næppe synligt punkterede Overside, og A. rotundátum Gyll., der udmærker sig ved

Vingedækkernes forholdsvis kraftige Punktur, kunde muligvis findes hos os.]

11. A. nigrínum Sturm. Meget let kendelig ved sin betydelige Størrelse og Hovedets tydelige Tindinger. Blankt sort, Pronotums Rande og Vingedækkernes Spids oftest lysere gennemskinnende, Følehorn rødlige, de 2 næstyderste Led oftest mørkere, Benene brunlige med lysere Fødder. 3. Følehornsled mindst dobbelt saa langt som 2., 7. Led lidt større og bredere end 8. Hoved og Pronotum med fin Punktur, iblandet med endnu finere, tættere stillede Punkter. Vingedækkerne temmelig fint og tæt punkterede, Sømstriben dyb, naaende frem til eller lidt forbi Midten. Længde 3—4 mm.

♂: Venstre Kindbakke oftest lidt forstørret.

♀: Fodleddenes Antal 5, 4, 4.

Sjælden. Sorø; Falsters Østerskov, Aalholm Hestehave; Marienlund ved Odense; Lindum, Buderuplund, Ry Sønderskov, Haderslev.

4. Familie **Clambídae.**

Kroppen med mere eller mindre veludviklet Evne til Sammenrulning. Følehornene indleddede foran Øjnene, 8- eller 10-leddede, med 2-leddet Kølle, de 2 første Led fortykkede. Hovedet stort, foran Øjnene med en Tværspalte, gennem hvilken Følehornene kan drejes ned under Hovedet. Vingedækkerne højt hvælvede, uden Sidedækker, dækkende Bagkroppen helt eller næsten helt. Hofterne berørende eller næsten berørende hinanden, For- og Mellemhofterne omtrent valseformede, skraat stillede, Baghofterne dannende store Plader, under hvilke Baglaar og -skinneben helt kan trækkes

ind. Fødderne 4-leddede. Bagkroppen med 5 til 7 frie Bugled.

Denne Familie er meget nær beslægtet med Silpherne og blandt disse især med Agathidierne, men adskilles let fra dem ved Baghofternes store Laardækker.

Arterne er meget smaa; de lever under Træbark, i henraadnende Plantestoffer o. lign. I Danmark er der hidtil fundet 4 Arter.

Oversigt over Slægterne.

1. Pronotums For- og Bagrand løbende sammen i en spids, noget afrundet Vinkel, saa at Pronotums Siderande er ganske forsvundne. Ho-

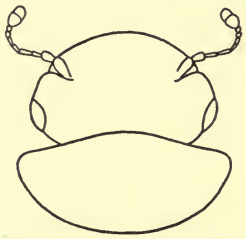

Fig. 71. Hoved og Pronotum af Calyptomerus.

vedet kun lidt smallere end Pronotum (Fig. 71). Vingedækkerne bagtil med fin Sømstribe ... 1. Calyptomérus.

Pronotum med korte, men tydelige Siderande. Hovedet betydeligt smallere end Pronotum. (Fig. 72). Vingedækkerne uden Sømstribe ... 2. Clámbus.

1. *Calyptomérus* Redtb. (Cómazus Fairm.).

Kroppen med Evne til fuldstændig Sammenrulning. Følehornene 10-leddede. Pronotum over 2 Gange saa bredt som langt. Vingedækkerne fortil højt hvælvede, bagtil tilspidsede.

1. C. dúbius Marsh. (enshaménsis Steph.). Lyst rødbrun, Vingedækkernes Spids lysere gennemskinnende, Følehorn og Ben rødgule. Oversiden fint, nedliggende behaaret. Vingedækkerne mod Siderne og Spidsen temmelig fint punkterede, Sømspidsen retvinklet. Længde 1—1,2 mm.

I henraadnende Plantestoffer, sjælden. København (undertiden i Kældere), Amager Fælled, Dyrehaven; Marselisborg Tærskelade. Oftest paa fugtige, mørke Steder.

2. *Clámbus* Fischer.

Adskilt fra den foregaaende Slægt ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Øjnene er delt af Hovedets Siderand i en øverste og en nederste Halvdel, Følehornene indleddede nærmere ved Øjnene og Fødderne meget kortere. Kroppen med Evne til fuldstændig Sammenrulning.

Oversigt over Arterne.

1. Oversiden omtrent nøgen..... 2.
   Oversiden behaaret ..... 3.
2. Større, 0,9—1,1 mm .... 1. minútus.
   Mindre, 0,5—0,7 mm..... púnctulum.
3. Behaaringen nedliggende, temmelig kort og tæt. Vingedækkerne bagtil fint og temmelig tæt, ved stærk Forstørrelse tydeligt punkterede. 0,5—0,7 mm..... 2. pubéscens.
   Behaaringen ganske lidt opstaaende, længere og mere spredt. Vingedækkerne selv med stærk Forstørrelse næppe synligt punkterede bagtil. 0,9—1 mm ..... 3. armadíllo.

1. Cl. minútus Sturm. Blankt sort, Pronotums Sider og undertiden Roden lysere gennemskinnende, Vingedækkerne ofte med en stor rødlig Plet, Ben og Følehorn rødgule, Køllen oftest mørkere. Pronotum helt glat, ikke chagrineret. Længde 0,9—1,1 mm.

♂: Sidste Bugled med en lille Grube.

Udbredt og vistnok almindelig i henraadnende Plantestoffer. Ogsaa fundet hos Myrer (Formica rufa), samt enkeltvis i Muldvarpe- og Musereder.

[Cl. púnctulum Beck, der adskiller sig fra den foregaaende ved betydeligt ringere Størrelse, vil rimeligvis kunne findes i Danmark.]

2. Cl. pubéscens Redtb. (Fig. 72). Brunsort eller brun, Pronotums Sider og oftest Vingedækkernes Midte noget lysere, Ben og Følehorn rødgule, Køllen oftest mørkere. Pronotum mikroskopisk fint chagrineret. Længde 0,5—0,7 mm.

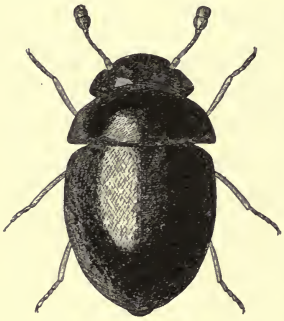

Fig. 72. Clambus pubescens. × 58.

♂: Sidste Bugled i Midten med en fin Længdekøl.

Udbredt, men ikke almindelig; i henraadnende Plantestoffer.

3. Cl. armadíllo De Geer. Smallere end de andre Arter. Sort, Pronotums Sider og ofte ogsaa Roden smalt, rødbrunt gennemskinnende, Følehorn og Ben mørkere end hos de andre Arter. Pronotum mikroskopisk fint chagrineret. Længde 0,9—1 mm.

Almindelig i henraadnende Plantestoffer.

5. Familie **Leptinídae.**

Følehornene indleddede under Hovedets Siderand, 11-leddede, mod Spidsen i det højeste ganske svagt fortykkede. Hovedet uden Øjne. Vingedækkerne dækkende Bagkroppen helt. Flyvevinger manglende. Forhofterne smaa, kugleformede, kun lidt fremstaaende, Baghofterne tværbrede, berø-

rende hinanden. Fødderne 5-leddede, 4. Led svagt tvelappet. Bagkroppen med 6 frie Bugled.

Denne Familie er nær beslægtet med Silpherne, men adskilles fra disse ved de kugleformede Forhofter.

Familien indeholder 2 Slægter, hver kun bestaaende af een Art; af Slægterne er kun den ene, Leptinus, fundet i Europa, medens den anden, Leptinillus, hører hjemme i Nordamerika.

Fig. 73. Leptinus testaceus. ♂. × 17.

1. *Leptínus* Müller.

Formen fladtrykt. Pronotums Bagrand i hele sin Bredde udbuet, Baghjørnerne spidsvinklede. Vingedækkerne kun lidt længere end tilsammen brede, bagtil rundede i Fællesskab, Sidedækkerne smalle, ikke naaende til Midten.

1. L. testáceus Müller (Fig. 73). Ensfarvet gul eller rødgul, Oversiden fint, gult behaaret og tæt, ru punkteret. Pronotum bredere end langt. Vingedækkerne med yderst svage Spor af Længdestriber. Længde 2—2,2 mm.

♂: Pronotum lidt bredere end (hos ♀ saa bredt som) Vingedækkerne.

Udbredt og vistnok ikke sjælden i Muse- og Muldvarpereder. Undertiden er den ogsaa taget i Humlereder, hvilket imidlertid vistnok beror paa, at Humlebier ofte bygger i Musegange.

6. Familie Corylophídae.

Følehornene indleddede foran Øjnene, 8- til 11-leddede, med 3-leddet Kølle eller med 5-leddet, afbrudt Kølle, de 2 første Led fortykkede. Vingedækkerne dækkende Bagkroppen helt eller næsten helt. Forhofterne ovale eller kort tapformede, ganske lidt adskilte fra hinanden. Baghofterne tværbrede, langt adskilte fra hinanden. Fødderne 4-leddede, 3. Led undertiden vanskeligt at skelne. Bagkroppen med 6 frie Bugled.

Arterne i denne Familie er meget smaa Dyr, der udmærker sig ved mere eller mindre oval og hvælvet Form og lille, helt eller delvis af Pronotum overdækket Hoved. De lever under Træbark eller i henraadnende Plantedele o. lign.

Familiens systematiske Stilling er omtvistet. Paa Grund af Flyvevingernes stærkt reducerede Ribber og Ukendskab til de malpighiske Kars Antal kan den ikke med Sikkerhed henføres til Familierækken Staphylinoidea, hvor den ogsaa kun med Tvivl anbringes af Ganglbauer. Andre Forfattere anser Familien for nærbeslægtet med Familien Coccinellidae (Mariehønsene).

Af Familien er der hidtil i Danmark fundet 4 Arter.

Oversigt over Slægterne.

1. Hovedet kun delvis dækket af Pronotum; dettes Forrand i Midten udbuet. Pronotums Baghjørner omtrent retvinklede. Følehornene 9-leddede ..... 3. Orthóperus.
   Hovedet helt dækket af Pronotum, dettes Forrand afrundet (Fig. 74) ..... 2.
2. Pronotums Baghjørner ikke spidsvinklet bagudtrukne. Oversiden nedliggende behaaret .... 3.
   Pronotums Baghjørner spidsvinklet bagudtrukne, omfattende Vingedækkernes Rod ..... 4.

3. Følehornene 11-leddede. Pronotums Bagrand i Midten stærkt bagudtrukket ..... Sácium.
Følehornene 10-leddede. Pronotums Bagrand i det højeste svagt bagudtrukket..... Árthrolips.
4. Følehornene 9-leddede. Oversiden omtrent nøgen 1. Corýlophus.
Følehornene 10-leddede. Oversiden nedliggende behaaret ..... 2. Sericóderus.

1. *Corýlophus* Steph.

Let kendelig ved de spidsvinklet bagudtrukne Baghjørner paa Pronotum, de 9-leddede Følehorn og den omtrent nøgne Overside. Kroppen oval, temmelig hvælvet. Følehornenes 5. Led meget større end 4. eller 6. Led, hvorved der dannes en 5-leddet, af 6. Led afbrudt Kølle. Pronotums Sider gaaende jævnt over i dets Forrand, Bagranden paa hver Side svagt udbuet. Vingedækkerne bagtil tilsmalnede, Siderne rundede, Sidedækkerne smalle, bagtil forsvindende. Benene korte.

Fig. 74. Corylophus cassidoides. × 33.

1. C. cassidoídes Marsh. (Fig. 74). Brunsort, Pronotum rødligt med lysere Rande, Vingedækkerne ved Spidsen og undertiden langs Sømmen brunrøde, Følehorn og Ben rødgule. Oversiden tæt og yderst fint netridset, Vingedækkerne spredt punkterede. Længde 0,8—1 mm.

Selskabelig, i henraadnende Plantedele, især paa lettere, solaaben Bund, stedegen, men vistnok meget udbredt.

2. *Sericóderus* Steph.

Adskilt fra den foregaaende Slægt ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved det større Pronotum med stærkere udbuet Bagrand og stærkere bagudtrukne Baghjørner, og de bagtil temmelig retliniet tilsmalnede Vingedækker. Endvidere er 5. Følehornsled næppe større end 4. eller 6. og Vingedækkerne bagtil forsynede med en fin Sømstribe.

1. S. laterális Gyll. Brungul eller rødbrun, Pronotum med sort gennemskinnende Hoved, Vingedækkerne mørkere, Følehorn og Ben gule. Vingedækkerne yderst fint og temmelig tæt punkterede. Længde 0,8—1 mm.

Selskabelig i henraadnende Plantedele, vistnok udbredt og ikke sjælden. Ogsaa fundet i Musereder.

[Sácium Leconte. Af denne Slægt kunde særlig S. pusíllum Gyll., der lever under tør Træbark eller i Risbunker, ventes fundet hos os.]

[Árthrolips Wollaston. Af denne Slægt kunde særlig A. obscúrus Sahlb., der lever under tør Bøgebark, ventes fundet hos os.]

3. *Orthóperus* Steph.

Kroppen oval, hvælvet. Følehornene 9-leddede, 5. Led betydeligt større end 4. og 6., hvorved der dannes en 5-leddet, af 6. Led afbrudt Kølle. Vingedækkerne uden tydelige Sidedækker. Benene temmelig korte.

Oversigt over Arterne.

1. Temmelig bred, dybt sort, blank. Ben og Følehorn brunrøde, Køllen brunsort... 1. brúnnipes.
   Smallere, brunsort eller brun, mindre blank. Ben og Følehorn rødgule, Køllen ofte noget mørkere ..... 2. atómus.

1. O. brúnnipes Gyll. Temmelig bred. Oversiden blank, mikroskopisk fint netridset, dybt sort, Pronotums Sider og Vingedækkernes Spids ofte lysere, Følehorn og Ben brunrøde, Køllen brunsort, Laarene oftest brune. Vingedækkerne med yderst fin og spredt, ved stærk Forstørrelse dog ret tydelig Punktur. Længde 0,9 mm.

I henraadnende Plantedele, almindelig og udbredt.

2. O. atómus Gyll. Ligner den foregaaende yderst stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Pronotum fortil er stærkere tilsmalnet og Vingedækkernes Punktur svagere og utydeligere. Brunsort eller brun, Pronotums Sider og Vingedækkernes Spids lysere, Ben og Følehorn rødgule, Køllen ofte noget mørkere. Længde 0,8—0,9 mm.

Vistnok en sjælden Art. Eksemplarer foreligger fra Dyrehaven og Møen. Angives at leve under Træbark.

7. Familie **Sphaeriidae.**

Kroppen omtrent halvkugleformet, højt hvælvet. Følehornene indleddede mellem Øjnene, korte, 11-leddede, med 3-leddet, temmelig kompakt Kølle, de 2 første Led fortykkede. Vingedækkerne dækkende Bagkroppen helt, med tydelige Sidedækker. Forhofterne bredt valseformede, omtrent berørende hinanden. Mellemhofterne langt adskilte fra hinanden. Baghofterne dannende store, brede, hinanden berørende Plader, under hvilke Baglaarene kan trækkes helt ind. Benene korte, Forlaarene midt paa Indersiden med en stærk Tand, Fødderne tilsyneladende uleddede, i Virkeligheden 3-leddede. Bagkroppen med kun 3 frie Bugled.

Familien indeholder kun een Slægt, af hvis 3 Arter kun den ene er fundet i Europa.

1. *Sphāerius* Waltl.

Pronotum c. 3 Gange saa bredt som langt, fortil tilsmalnet, Baghjørnerne omtrent retvinklede. Vingedækkerne med meget fin, bagtil forsvindende Randstribe.

Fig. 75. Sphaerius acaroides. × 53.

1. Sph. acaroides Waltl. (Fig. 75). Nøgen, blank, sort eller brun. Pronotum mikroskopisk fint netridset. Længde 0,6—0,7 mm.

Ved Søbredder o. lign., under Mos og Plantedele eller i Sandet, ogsaa paa fugtig Tørvebund, vistnok udbredt, men ikke almindelig.

8. Familie **Ptiliidae.**

(Trichopterygidae).

Følehornene indleddede under Pandens Siderand, foran Øjnene, hos de europæiske Slægter 11-leddede og mere eller mindre haarformede, med mere eller mindre tydeligt afsat, 3-leddet Kølle, de 2 første Led fortykkede. Vingedækkerne dækkende Bagkroppen helt eller delvis, Sidedækkerne meget smalle. Flyvevingerne hos de danske Slægter fjerformede, bestaaende af et hornagtigt, slankt Skaft og en hudagtig, lancetformet Del, der langs Randen er beklædt med lange Haar (Fig. 81).

Forhofterne koniske eller tværbrede, berørende hinanden eller adskilt fra hinanden, Baghofterne mere eller mindre adskilt fra hinanden, dannende Laardækker, der oftest dækker Bagbenenes Hofteringe og Laarrod. Fødderne tilsyneladende uleddede, i Virkeligheden 3-leddede. Bagkroppen med 6 eller 7 frie Bugled.

Til denne Familie hører de mindste Biller, der kendes. Familiens største Arter er under 1,5 mm og den mindste (Nanosella fungi Motsch. fra Nordamerika) er kun 0,25 mm. De danske Arter er fra 0,5 til 1,2 mm store.

Af Arterne i nogle Slægter (herhjemme Ptinella og Pteryx) forekommer 2 Former, en normal og en Form, hvis Øjne og Flyvevinger er enten helt manglende eller rudimentære.

Arterne lever under Træbark, i hule Træer, i Løvet omkring Træstubbe og i Plantemøddinger og lign. Nogle lever hos Myrer. Arterne træffes i Reglen selskabeligt. Ved Undersøgelse af Tarmindholdet er det godtgjort, at Arterne hovedsagelig ernærer sig af Svampesporer. De fleste Arter er meget hurtige og løber med noget stødvise Bevægelser. Enkelte Arter kan træffes fremme sværmende.

Kendskabet til den danske Fauna er for denne Families Vedkommende endnu daarligt. Paa Grund af Dyrenes ringe Størrelse og den deraf følgende Vanskelighed ved Præparationen og Bestemmelsen er Indsamlingen af disse Dyr hidtil blevet meget forsømt.

Af Ptilier er der hidtil fundet 38 Arter i Danmark.

Oversigt over Slægterne.

1. Vingedækkerne ikke forkortede, bagtil ikke afstudsede[1]), dækkende hele Bagkroppen, undertiden med Undtagelse af Pygidium. Pronotums Baghjørner ikke bagudtrukne..... 2.
   Vingedækkerne forkortede, bagtil mere eller mindre afstudsede, Bagkroppens 2 eller 3

[1]) Hos Ptiliolum dog undertiden svagt afstudsede.

sidste Rygled udækkede[1]). Pronotum uden Midtfure eller Midtgrube. Bagbrystets Episterner dækkede af Vingedækkerne..... 7.

2. Scutellum meget stort, bag Roden med en skarpt indridset Tværfure. Forhofterne lidt adskilt fra hinanden. Pygidiums Bagrand med 7 yderst smaa Tænder. Oversiden i Reglen meget blank. Pronotum uden Længdefurer eller Tværgrube ..... 1. Ptenídium.

Scutellum uden skarpt indridset Tværfure bag Roden, oftest ret lille. Forhofterne berørende hinanden. Pygidiums Bagrand utandet eller med 1 eller 2 Smaatænder ..... 3.

3. Pronotum bredest omtrent ved Roden, kun tilsmalnet fortil, ikke bagtil, uden Længdefurer eller Tværgrube. Pygidiums Bagrand med 2

Fig. 76. Pronotum af Actidium Boudieri.

meget fine Tænder. Vingedækkernes Rod paa hver Side med en yderst fin Tand 4. Euryptílium.

Pronotum bredest foran Roden, ogsaa tilsmalnet bagtil..... 4.

4. Pronotums Sider umiddelbart foran Roden skraat udbuede, saa at Roden synes kort og bredt bagudtrukket (Fig. 76). Pronotum uden Længdefurer eller Tværgrube. Pygidiums Bagrand med 2 yderst utydelige Tænder .... 6. Actídium.

Pronotums Sider ikke skraat udbuede umiddelbart foran Roden ..... 5.

5. Pronotum i Midten foran Roden med en stor Tværgrube. Pygidiums Bagrand med en yderst utydelig Tand i Midten. Følehornenes mellemste Led uden Indsnøring ..... 3. Oligélla.

Pronotum uden Tværgrube i Midten ..... 6.

6. Pronotum i Midten med en Længdefure[2]), Baghjørnerne skarpe. Pygidiums Bagrand med 2

[1]) Undertiden trækker Bagkroppen sig efter Døden noget sammen, saa at kun Pygidium er udækket. Dette er særlig ofte Tilfældet hos Acrotrichis, der imidlertid har bagudtrukne Baghjørner paa Pronotum.

[2]) Hos Pt. modestum Wank. er Midtfuren dog ofte udvisket.

smaa Tænder. Bagbrystets Episterner frie, ikke dækkede af Vingedækkerne ..... 2. Ptílium.
Pronotum uden Midtfure, Baghjørnerne ikke skarpe. Pygidiums Bagrand i Midten med en lille, skarp Tand. Bagbrystets Episterner dækkede af Vingedækkerne ..... 5. Ptilíolum.
7. Pronotum bredest foran Midten, stærkere tilsmalnet bagtil end fortil. Pygidiums Bagrand utandet ..... 8.
Pronotum ikke bredest foran Midten og ikke stærkere tilsmalnet bagtil end fortil (i modsat Fald — Smicrus — Pygidiums Bagrand med 2 smaa Tænder)..... 9.
8. Mellemhofterne adskilte fra hinanden, Baghofterne kun smalt adskilte fra hinanden. Sort eller sortebrun ..... 7. Microptílium.
Mellemhofterne berørende hinanden, Baghofterne bredt adskilte fra hinanden. Gul eller brunlig ..... 8. Ptinélla.
9. Pronotum med bagudtrukne Baghjørner, bredest langt bag Midten. Pygidiums Bagrand med 1 eller 3 smaa Tænder..... 13.
Pronotum uden tydeligt bagudtrukne Baghjørner, bredest i, foran eller lidt bag Midten (eller i modsat Fald — Pteryx — Pygidiums Bagrand utandet)..... 10.
10. Pronotum bredest langt bag Midten. Pygidiums Bagrand utandet ..... 9. Ptéryx.
Pronotum bredest i, foran eller lidt bag Midten 11.
11. Pronotums Baghjørner afrundede, Siderne bagtil ikke udbuede..... 10. Néphanes.
Pronotums Baghjørner skarpe, Siderne bagtil svagt udbuede ..... 12.
12. Pronotum bredest foran Midten, ret mat, fint chagrineret og tæt kornet. Vingedækkerne omtrent parallelsidede, noget længere end tilsammen brede ... . 11. Smícrus.
Pronotum bredest omtrent i Midten, blankt, ret groft, men ikke tæt punkteret, ikke chagrineret i Grunden. Vingedækkerne med svagt rundede Sider, c. saa lange som tilsammen brede..... Baeócrara.
13. Pronotums Bagrand ikke randet og ikke opstaaende. Pygidiums Bagrand med 3 smaa Tænder..... .. 12. Acrótrichis.
Pronotum med en tydelig fin Randlinie langs

Bagranden og et Tværindtryk foran denne, hvorved Roden synes tydeligt opstaaende. Pygidiums Bagrand i Midten med en lille Tand, men uden Sidetænder.. 13. Actinópteryx.

1. *Ptenídium* Er.

Oversiden som Regel blank, Punkturen kun hos en enkelt Art (Pt. punctatum) grov, oftest kun fint og spredt behaaret eller næsten nøgen. Pronotum oftest bredest bag Midten, for- og bagtil tilsmalnet, hos en enkelt Art (Pt. Gressneri) bredest ved Roden, foran Roden med en Tværrække af 4 Punkter, der dog mangler hos nogle Arter. Vingedækkernes Farve som Regel lysere mod Spidsen. Forbrystet i Midten med en Længdekøl, bagtil med en smal Forlængelse, der adskiller Forhofterne fra hinanden. Baghofterne langt adskilt fra hinanden.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum bredest ved Roden, kun tilsmalnet fortil, hvælvet i Flugt med Vingedækkerne.. 1. Grédssneri.
   Pronotum bredest i eller bag Midten, tilsmalnet baade for- og bagtil, ikke hvælvet i Flugt med Vingedækkerne ..... 2.
2. Scutellums Rodtværfure med 4 dybe Gruber, i Midten uden Køl. Pronotums 4 Rodgruber tydelige..... 9. nítidum.
   Scutellums Rodtværfure i Midten med en fin og kort Længdekøl ..... 3.
3. Scutellums Rodtværfure paa hver Side af Midtkølen med 6 yderst smaa punktformede Gruber ..... 4. intermédium.
   Scutellums Rodtværfure paa hver Side med i det højeste en enkelt lille Grube ..... 4.
4. Scutellums Rodtværfure paa hver Side med en lille, undertiden utydelig Grube omtrent midt imellem Midtkølen og Sidehjørnet..... 5.

Scutellums Rodtværfure paa hver Side med en lille Grube i Sidehjørnet ..... 6.

5. Oversiden næsten nøgen; Vingedækkerne næppe synligt punkterede ..... 2. laevigátum.
Oversiden spredt og kort behaaret; Vingedækkerne spredt, men dog synligt punkterede. Formen meget bredere ..... 3. túrgidum.

6. Pronotum og Vingedækkernes forreste Del groft og temmelig tæt punkterede ..... 8. punctátum.
Pronotum og Vingedækkerne i det højeste fint og spredt punkterede..... 7.

7. Følehornene mørkebrune ..... 7. fuscicórne.
Følehornene rødgule, de 2 yderste Led undertiden brunlige ..... 8.

8. Pronotum fint og spredt, men dog synligt punkteret. Oversiden spredt og temmelig langt behaaret..... 5. pusíllum.
Pronotum næppe synligt punkteret. Oversiden meget kortere og mere spredt behaaret..... 6. myrmecóphilum.

1. Pt. Grédssneri Er. Let kendelig ved det bagtil bredeste, i Flugt med Vingedækkerne hvælvede Pronotum. Oversiden blank, næsten glat og nøgen, lysere eller mørkere brun, Hoved og Pronotum oftest mørkere, Følehorn og Ben gule. Pronotum med retvinklede Baghjørner, uden Rodgruber. Scutellums Rodtværfure i Midten med en yderst fin og kort Længdekøl, uden Gruber. Vingedækkerne bagtil stærkt tilspidsede. Forbrystforlængelsen furet i hele sin Længde. Længde 0,8—0,9 mm.

Synes at være sjælden, men udbredt. Arten træffes i Smuldet af hule Træer og Stubbe, undertiden, men kun tilfældigt, i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus). Der foreligger Eks. fra Dyrehaven (i Antal i hule Bøge, Ege og Elme), Tirsdagsskoven ved Hillerød og Søholt ved Maribo, Brahetrolleborg og Skanderborg Dyrehave; sidstnævnte Sted er Arten taget i Hundredvis i en hul Bøg. Arten er langsom i sine Bevægelser.

2. Pt. laevigátum Er. Let kendelig ved Scutellums Skulptur. Oversiden blank, næsten glat og nøgen. Sort, Vingedækkerne ofte brune, Følehorn og Ben rødgule. Pronotums 4 Rodgruber meget smaa. Vingedækkerne tem-

melig hvælvede, under stærk Forstørrelse af Udseende, som om de var fint hamrede. Forbrystforlængelsen furet i hele sin Længde. Længde 0,9—1 mm.

Af denne Art foreligger endnu kun ganske faa danske Eks. (Antvorskov; Lundby Krat ved Aalborg). Arten er sikkert sjælden, men muligvis udbredt. Den er i Udlandet taget hyppigt i Muldvarpereder, men kun i saadanne Reder, der var dannede af Løv.

3. Pt. túrgidum Thoms. Nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Scutellums Sidegruber i Rodtværfuren er meget utydelige og Vingedækkernes Bund ikke hamret. Sort eller brunlig, Følehorn og Ben rødgule. Forbrystforlængelsen furet i hele sin Længde. Længde 0,9—1 mm.

Hidtil kun fundet i Dyrehaven, hvor nogle Eks. er sigtede fra Smuld af hule Bøgetræer i Selskab med Pt. Gressneri, som den ved en overfladisk Betragtning har en vis Lighed med, og som den minder om ved sine langsomme Bevægelser. Den er i Udlandet undertiden, men kun tilfældigt, fundet hos Myrer (Formica rufa).

4. Pt. intermédium Wank. Let kendelig ved Scutellums Skulptur. Blank, Oversiden temmelig kort og spredt behaaret, sort, Vingedækkerne oftest brune, Følehorn og Ben gule. Pronotum fint og spredt punkteret, Rodgruberne meget smaa. Vingedækkerne fint og spredt, men tydeligt punkterede. Forbrystforlængelsen kun bagtil med Længdefure. Længde 0,9—1 mm.

Af denne Art foreligger hidtil kun eet dansk Eks., fra Nordsjælland. Arten vil dog muligvis vise sig udbredt, men sjælden.

5. Pt. pusíllum Gyll. (Fig. 77). En ret stærkt varierende Art. Blank, Oversiden spredt og temmelig langt behaaret; sort, sjældent brunlig; Følehorn og Ben rødgule, de førstes Spids undertiden lidt mørkere. Pronotum fint og spredt, men især paa Siderne ret tydeligt punkteret, Rod-

gruberne meget smaa. Vingedækkerne spredt, men tydeligt, mere eller mindre rækkevis punkterede. Forbrystforlængelsen uden Fure, Mellembrystet i det mindste paa Siderne yderst fint netridset. Længde 0,9—1,2 mm.

Den almindeligste Art i Slægten.

6. Pt. myrmecóphilum Motsch. Nær beslægtet med den foregaaende, men adskilt fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved gennemsnitlig lidt ringere Størrelse, stærkere Hvælving, finere punkterede, bag Roden lidt stærkere udvidede, som oftest lidt lysere Vingedækker og fuldstændig glat Mellembryst. Længde 0,9—1 mm.

Fig. 77. Ptenidium pusillum. × 38.

Denne Art lever hos Myrer (Formica rufa, undertiden ogsaa Lasius fuliginosus) og er vistnok udbredt.

7. Pt. fuscicórne Er. Nær beslægtet med de 2 foregaaende, men adskilt fra dem ved de mørkebrune Følehorn og lidt ringere Størrelse. Blank, Oversiden spredt og temmelig langt behaaret; sort, Benene lysere eller mørkere brungule. Kroppen af temmelig sammentrængt Bygning. Pronotum oftest tydeligt, men spredt punkteret. Vingedækkernes Punktur omtrent som hos Pt. pusillum. Forbrystforlængelsen uden Fure, Mellembrystet fuldstændig glat. Længde 0,75—0,85 mm.

Udbredt, men vistnok ret sjælden. Lever paa fugtige Steder, ved Søer og Moser; ogsaa paa Strandbredder under Tang.

8. Pt. punctátum Gyll. Let kendelig fra alle vore andre Arter ved den grove Punktur og den kun svagt

hvælvede, ret smalle Legemsform. Sort, Oversiden spredt, langt behaaret, Følehorn og Ben rødgule. Pronotum, undtagen langs Midten, groft og dybt punkteret. Vingedækkernes Punktur noget rækkevis, fortil grov og dyb, mod Spidsen jævnt finere. Forbrystforlængelsen uden Fure. Længde 0,8—0,9 mm.

Paa Strandbredder under Tang, udbredt, men vistnok sjælden. Skodsborg; Møens Klint; Falsters Øststrand.

9. Pt. nítidum Heer. Let kendelig ved Scutellums Skulptur. Blank, meget kort og spredt behaaret, i det højeste med meget spredt og udvisket Punktur; sort, Følehorn og Ben rødgule, de førstes Spids ofte mørkere. Pronotums 4 Rodgruber tydelige, de 2 yderste oftest størst. Vingedækkerne forholdsvis korte. Forbrystforlængelsen med en Længdefure langs hver Siderand. Længde 0,7—0,8 mm.

Udbredt, men ikke helt saa almindelig som Pt. pusillum.

2. *Ptílium* Er.

Kendelig ved Pronotums Midtfure, der kun hos en enkelt Art (Pt. modestum) ofte er udvisket. De mellemste Følehornsled indsnørede ved Roden, forsynede med 2 Haarkranse. Pronotum bagtil tilsmalnet, Siderne bagtil udbuede, Baghjørnerne retvinklede eller (Pt. modestum) lidt stumpvinklede; paa hver Side af Midtfuren findes ofte en mere eller mindre tydelig Længdefure. Scutellum oftest med en Midtfure, undertiden tillige med 2 Sidegruber. Vingedækkernes Farve som Regel lysere mod Spidsen. Pygidiums Bagrand med 2 tætstaaende Smaatænder. Bagbrystets Episterner frie, bagtil udvidede.

Hannerne er kendelige ved en kort Endetorn paa Mellemskinnebenene og ved, at 6. (næstsidste) Bugleds Bagrand i Midten er stærkt udskaaret.

Oversigt over Arterne.

1. Oversiden blank, med yderst kort og spredt, meget utydelig Behaaring. Pronotum med bred og dyb Midtfure og 2 dybe, oftest fortil divergerende Sidefurer (Fig. 78) 1. minutíssimum.
   Oversiden temmelig mat, tydeligt behaaret. Pronotums Midt- og Sidefurer smalle eller udviskede ..... 2.
2. Pronotum med svag eller udvisket Midtfure og

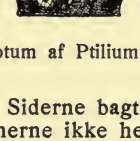

Fig. 78. Pronotum af Ptilium minutissimum.

   uden Sidefurer, Siderne bagtil kun svagt udbuede, Baghjørnerne ikke helt retvinklede .. 5. modéstum.
   Pronotum med skarp og tydelig Midtfure, Siderne bagtil tydeligt udbuede, Baghjørnerne skarpt retvinklede ..... 3.
3. Pronotums Sidefurer skarpe, parallelle, svagt S-formet bøjede eller fortil svagt konvergerende; Siderne, særlig bagtil, temmelig bredt randede ..... 4.
   Pronotums Sidefurer svage eller udviskede, fortil divergerende; Siderne yderst smalt randede ..... 5.
4. Større, 0,6—0,65 mm, bredere. Pronotums Sidefurer parallelle eller svagt S-formet bøjede. Vingedækkerne rigeligt $1^1/_4$ Gang saa lange som tilsammen brede ..... 2. affíne.
   Mindre, 0,55—0,6 mm, smallere. Pronotums Sidefurer oftest fortil konvergerende. Vingedækkerne omtrent $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede, med svagere rundede Sider. cāēsum.

5. Vingedækkerne sorte eller mørkebrune, med svagt rundede Sider..... 3. exarátum.
Vingedækkerne brungule, med temmelig stærkt rundede Sider ..... 4. myrmecóphilum.

1. Pt. minutíssimum Web. & Mohr. Let kendelig ved den blanke Overside og Pronotums og Scutellums Skulptur. Sort, Vingedækkerne ofte brune, Følehorn og Ben rødgule, Oversiden med yderst kort og spredt, meget utydelig Behaaring. Pronotum med bagtil stærkt udbuede Sider og skarpt retvinklede Baghjørner, Siderne meget smalt randede. Scutellum med dyb og bred Midtfure og 2 Sidegruber. Vingedækkerne yderst fint og spredt, meget utydeligt punkterede. Længde 0,5—0,6 mm.

I Plantemøddinger o. lign., vistnok temmelig almindelig.

2. Pt. affíne Er. Kendelig ved Pronotums tydelige, skarpe Sidefurer og, særlig bagtil, temmelig bredt randede Sider. Oversiden temmelig mat, meget fint og tæt netridset, yderst fint og kort behaaret; sort, Vingedækkerne ofte brunlige, Følehorn og Ben rødgule. Pronotums Sider bagtil stærkt udbuede. Vingedækkerne temmelig hvælvede, i Midten noget udvidede, uden Punktur. Længde 0,6—0,65 mm.

Sjælden. Der foreligger Eks. fra Sjælsølund, Hillerød, Freerslev Hegn (under Løv), Bognæs og Nebølle Skov (Nordfalster).

[Pt. cāesum Er. er nær beslægtet med den foregaaende, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Den kunde muligvis findes hos os. Træffes oftest paa fugtig Bund.]

3. Pt. exarátum Allib. Oversiden temmelig mat, yderst fint og tæt kornet, meget fint og kort behaaret; sort, Vingedækkerne oftest mørkebrune, Følehorn og Ben rødgule. Pronotum c. 1½ Gang saa bredt som langt, Siderne bagtil stærkt udbuede, Sidefurerne svage, ofte ud-

viskede. Vingedækkerne bagtil rundede i Fællesskab, Sømspidsen smalt afrundet. Længde 0,6 mm.

I Plantemøddinger o. lign., temmelig almindelig.

4. Pt. myrmecóphilum Allib. Meget nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Oversiden ikke er tydeligt kornet, Pronotum noget smallere og Vingedækkerne bagtil rundede hver for sig. Brungul, Hoved og Pronotum ofte mørkere, Følehorn og Ben gule, Oversiden meget fint og kort behaaret. Pronotum meget smallere end Vingedækkerne, Sidefurerne oftest udviskede, Siderne bagtil mindre stærkt udbuede end hos den foregaaende. Vingedækkerne stærkere hvælvede end hos den foregaaende. Længde 0,5—0,55 mm.

Hos Myrer (Formica rufa, sanguinea og truncicola), temmelig almindelig.

5. Pt. modéstum Wank. Ligner de 2 foregaaende, fra hvilke den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Farven omtrent som hos Pt. myrmecophilum, Vingedækkernes Form og Spids omtrent som hos Pt. exaratum. Pronotum omtrent saa bredt som Vingedækkerne. Længde 0,5 mm.

Fundet hos Myrer (Formica rufa) ved Hillerød. Arten, der ogsaa lever i Kompost og Gødning, vil rimeligvis vise sig udbredt, men sjælden.

3. *Oligélla* Motsch.

Nær beslægtet med den foregaaende Slægt, men adskilt fra den ved, at Pronotum ved Roden har en bred Midtgrube, at Bagbrystets Episterner er dækkede af Vingedækkerne, at de mellemste Følehornsled ikke er indsnørede bagtil og kun forsynede med en enkelt Haarkrans, og at Pygidiums

Bagrand i Midten har en yderst svag lille Tand. Fra de 2 følgende Slægter adskilles denne Slægt bl. a. ved det foran Midten bredeste, med Midtgrube forsynede Pronotum. 9. og 10. Følehornsled ved Spidsen med halsformet Forlængelse. Scutellum udhulet. Baghofterne temmelig kort adskilt fra hinanden.

1. O. foveoláta Allib. Smal, svagt hvælvet, Overside mat, fint og ret spredt behaaret; lysebrun, Vingedækkernes Spids lysere, Følehorn og Ben gule. Pronotum næsten saa bredt som Vingedækkerne, bredest foran Midten, bagtil tilsmalnet og svagt udbuet, Baghjørnerne stumpvinklede, bagtil i Midten med en bred Tværgrube og med en kort, mere eller mindre tydelig Midtfure. Vingedækkerne langstrakte, bagtil rundede i Fællesskab. Længde 0,5—0,6 mm.

I Plantemøddinger o. lign., ikke almindelig.

4. *Euryptílium* Matth.

Meget nær beslægtet med den følgende Slægt, men adskilt fra den ved, at Pronotum er bredest omtrent ved Roden og kun tilsmalnet fremefter, og at Pygidiums Bagrand er forsynet med 2 yderst fine Tænder. Vingedækkernes Skuldre forsynede med en meget fin Tand (oftest kun synlig, naar Pronotum fjernes). Baghofterne kun kort adskilt fra hinanden.

Oversigt over Arterne.

1. Følehornene gule. Vingedækkerne sortebrune, med lysere Bagrand. Pronotum og Vingedækkerne ret fint kornede. Større, 0,8 mm ..... 1. saxónicum.

Følehornene brune. Vingedækkerne sorte, med

lysere Bagrand. Pronotum og Vingedækkerne betydeligt grovere kornede. Mindre, 0,67—0,77 mm ..... marginátum.

1. Eur. saxónicum Gillm. Hvælvet, Oversiden temmelig mat, temmelig fint og tæt behaaret; sort, Vingedækkerne sortebrune, med lysere Bagrand, Følehorn og Ben gule. Oversiden fint netridset og temmelig fint og spredt kornet. Pronotum c. dobbelt saa bredt som langt, saa bredt som Vingedækkerne, sluttende sig temmelig tæt til disses Rod, Baghjørnerne med afrundet Spids. Vingedækkerne langstrakte, bagtil rundede i Fællesskab, Sømmen bagtil svagt hævet. Længde 0,8 mm.

Under Løv omkring gamle Stubbe o. lign., vistnok sjælden eller meget sjælden. Hidtil kun fundet i Ermelunden, hvor den er sigtet i Antal, samt ved Hillerød (1 Eks.).

[E. marginátum Aubé, der staar den foregaaende meget nær, men ret let adskilles fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker, er bl. a. fundet i Nordtyskland, Sverrig og Finland og kunde muligvis træffes ogsaa hos os.]

5. *Ptiliolum* Flach.

Følehornenes mellemste Led indsnørede foran Roden og bag Spidsen og forsynede med 2 Haarkranse, 9. og 10. Led ved Spidsen med halsformet Forlængelse. Pronotum tilsmalnet baade for- og bagtil, Bagranden oftest svagt hævet. Vingedækkernes Skuldre kun hos en enkelt Art (Pt. Kunzei) med en yderst fin Tand. Pygidiums Bagrand med en lille, skarp Tand i Midten. Bagbrystets Episterner dækkede af Vingedækkerne.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Skuldre med en yderst fin Tand. Pronotums Baghjørner tydeligt stumpvinklede, Spidsen kun smalt afrundet ..... 1. Kúnzei.

Vingedækkernes Skuldre uden Tand. Pronotums Baghjørner fuldstændigt afrundede ..... 2.

2. Større, 0,7 mm, bredere. Pronotum rigelig dobbelt saa bredt som langt, kraftigt og ret tæt kornet. Vingedækkerne c. $1^1/_4$ Gang saa lange som tilsammen brede, meget finere end Pronotum, men dog tydeligt, og temmelig tæt kornede ..... 2. fúscum.

Mindre, 0,6—0,64 mm, smallere. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, ret fint og spredt kornet. Vingedækkerne c. $1^1/_3$ Gang saa lange som tilsammen brede, meget fint og spredt kornede ..... 3. Spéncei.

1. Pt. Kúnzei Heer. Temmelig kort og bred, fladt hvælvet, Oversiden mat, fint, temmelig kort og tæt behaaret; sort, langs Vingedækkernes noget afstudsede Bagrand med en ret skarpt begrænset, gul Stribe, Benene brungule, Følehornene oftest brunsorte med lidt lysere Rod. Oversiden fint netridset og ret tæt kornet. Pronotum saa bredt som Vingedækkerne, omtrent dobbelt saa bredt som langt, fortil stærkere tilsmalnet end bagtil, Siderne temmelig svagt rundede, Bagranden tydeligt randet. Vingedækkerne kun c. $1^1/_4$ Gang saa lange som tilsammen brede, Siderne kun meget svagt rundede. Længde 0,5—0,55 mm.

♂: Forfødderne noget udvidede. Bagkroppen med 7 (hos ♀ med 6) Bugled.

I Plantemøddinger o. lign., vistnok udbredt og ikke ret sjælden.

2. Pt. fúscum Er. (angustátum Flach). Aflang, noget hvælvet, Oversiden temmelig mat, fint og ret kort, nedliggende, graat behaaret; sort eller brunsort, Vingedækkerne lysere mod Spidsen, undertiden helt brune, Følehornene brunlige med lysere Rod, Benene brungule. Pronotum bredest i eller lidt bag Midten, kun ganske lidt smallere end Vingedækkerne. Disse med noget rundede Sider. Længde 0,7 mm.

♂: Yderste Bugled med en stor, rund Grube. Baglaarene paa Indersiden, nær Roden med et Børsteknippe.

I henraadnende Plantedele, vistnok sjælden. Der foreligger Eksemplarer fra Ermelunden (under Løv), Dyrehaven, Hillerød, Svenstrup ved Borup Station og Odense.

3. Pt. Spéncei Allib. (oblóngum Gillm., Flach). Yderst nær beslægtet med den foregaaende, fra hvilken den adskiller sig ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved gennemgaaende lysere Vingedækker og ved, at Oversiden er mindre mat og dens Behaaring lidt længere, ikke helt nedliggende og lidt mere hvidlig. Længde 0,6—0,64 mm.

♂: Yderste Bugled med en rund Grube. Baghofterne med mindre udviklede Laardækker end hos den foregaaende, Bagbenenes Hofteringe ved Bagranden med et Børsteknippe.

I henraadnende Plantedele, vistnok udbredt og hyppigere end den foregaaende. København (i Aspargesbede), Hillerød.

6. *Actídium* Matth.

Adskilt fra de foregaaende Slægter ved, at Pronotum paa hver Side umiddelbart foran Roden er skraat udbuet, hvorved Roden synes lidt bagudtrukket, samt ved de korte Fødder. Følehornenes mellemste Led kun indsnøret foran Roden, 9. og 10. Led uden halsformet Forlængelse. Vingedækkerne med afrundede Skuldre. Pygidiums Bagrand med 2 yderst svage Tænder. Bagbrystets Episterner dækkede af Vingedækkerne. Bagkroppen hos ♂ med 7, hos ♀ med 6 Bugled.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum næppe smallere end Vingedækkerne, disse temmelig parallelsidede.... 1. coarctátum.
   Pronotum betydeligt smallere end Vingedækkerne, disse i Midten noget udvidede, med temmelig stærkt rundede Sider ..... 2.

2. Pronotum yderst fint kornet og yderst fint punkteret. Følehornene med yderst svagt afsat, 3-leddet Kølle ..... 2. Boudiéri.
Pronotum temmelig tæt og groft punkteret. Følehornene med tydeligt afsat, 2-leddet Kølle..
Neresheimeri.

1. Act. coarctátum Hal. Smal og langstrakt, svagt hvælvet, Oversiden meget fint og kort behaaret; sort, Følehorn og Ben gule. Følehornene c. saa lange som den halve Krop, med tydeligt 2-leddet Kølle. Pronotum tæt og ret stærkt punkteret, c. dobbelt saa bredt som langt, foran Bagranden oftest med et Tværindtryk. Vingedækkerne c. 3 Gange saa lange som Pronotum, meget fint kornede, Sømmen bagtil svagt hævet. Længde 0,5—0,63 mm.

Af denne Art foreligger 2 Eks. fra Rosendal Have i København. Arten angives at leve ved Havkyster.

2. Act. Boudiéri Allib. Temmelig hvælvet, Oversiden yderst fint og kort behaaret; sort, Følehorn brunsorte, Ben lysere eller mørkere brune. Følehornene kortere end den halve Krop, med yderst svagt afsat, 3-leddet Kølle. Pronotum yderst fint kornet og yderst fint punkteret, med stærkt rundede Sider, c. dobbelt saa bredt som langt, foran Bagranden med et tydeligt Tværindtryk. Vingedækkerne yderst fint kornede, bagtil tilspidsede. Længde 0,5—0,63 mm.

I Opskyl ved Moser. Eksemplarer foreligger fra en Mose ved Søndersø og en Mose Syd for Hareskov.

[Act. Neresheimeri Wagner, der staar den foregaaende Art nær, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker, kunde muligvis træffes hos os. Den lever paa fugtig Engbund i Lav og Mos.]

7. *Microptilium* Matth.

Nærbeslægtet med den følgende Slægt, men adskilt fra den ved de i Oversigten nævnte Kende-

mærker og ved mindre fladtrykt Form og længere Følehorn.

1. M. pulchéllum Allib. Smal, sort eller sortebrun, Vingedækkernes Bagrand, Følehornene og Benene brungule. Oversiden kort, nedliggende, hvidgraat behaaret. Hovedet kun lidt smallere end Pronotum, med ret store Øjne, ligesom Pronotum temmelig tæt punkteret. Pronotum saa bredt som Vingedækkerne, bredest foran Midten, tilsmalnet stærkere bagtil end fortil, oftest med et fladt Indtryk paa hver Side, Siderne rundede, Baghjørnerne stumpe. Vingedækkerne langstrakte, parallelsidede, c. $1^1/_2$ Gang saa lange som tilsammen brede, bagtil afstudsede, fint netridsede og skælagtigt kornede. Længde 0,7 mm.

Af denne Art kendes hidtil kun 3 danske Eks., fundne i Nebølle Skov paa Nordfalster, April 1877.

8. *Ptinélla* Motsch.

Blandt Slægterne med forkortede Vingedækker kendelig ved den flade Form, det foran Midten bredeste og bagtil stærkere end fortil tilsmalnede Pronotum samt den lyse Farve. Kroppens Sider med enkelte udstaaende Haar. Følehornenes mellemste Led indsnørede foran Roden og bag Spidsen. Vingedækkerne temmelig stærkt forkortede, bagtil afrundet afstudsede. Mellembrystet uden Køl, med noget fremspringende Forhjørner, der er synlige, naar Dyret ses fra oven. Bagkroppen med 6 Bugled. Pygidium utandet, med lange Børster.

Arterne optræder i 2 Former, af hvilke den ene har Flyvevinger og normalt udviklede, sorte Øjne og oftest er brungul eller kastaniebrun, medens den anden er gul eller rødgul, vingeløs og har flade, pigmentløse Øjne eller

i disses Sted en lille, med nogle Børster besat Knude. Vingedækkerne er noget kortere hos den uvingede Form end hos den vingede. Af begge Former forekommer baade Hanner og Hunner.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotums Baghjørner afrundede. Mellembrystets Forhjørner stumpe..... tenélla.
   Pronotums Baghjørner skarpvinklede. Mellembrystets Forhjørner tandformet fremspringende 2.
2. Større, 0,8—0,86 mm. Hovedets og Pronotums Skulptur tæt netridset og fladt kornet 1. testácea.
   Mindre, 0,65—0,7 mm. Hovedets og Pronotums Skulptur aabent netridset og ikke kornet 2. áptera.

1. Pt. testácea Heer. Større og bredere end de 2 følgende. Rødgul, Oversiden kort behaaret. Den uvingede Form med tydelige, pigmentløse Øjne. Hovedets og Pronotums Skulptur tæt netridset og fladt kornet. Pronotum c. dobbelt saa bredt som langt, med 2 tydelige Længdeindtryk, Siderne fortil stærkt rundede, bagtil noget udbuede, Baghjørnerne retvinklede. Vingedækkerne c. dobbelt saa lange som Pronotum, omtrent parallelsidede. Længde 0,8—0,86 mm.

Selskabelig under fugtig Bark saavel af Løvtræer som Naaletræer og i hule Træer, vistnok udbredt.

2. Pt. áptera Guér. (Fig. 79). Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved noget svagere rundede Sider paa Pronotum, hvis Baghjørner er lidt stumpvinklede. Bleggul, den vingede Form oftest mørkere. Den uvingede Form i Stedet for Øine med nogle sorte Børster. Pronotum kun sjældent med Antydning af Længdeindtryk. Vingedækkerne hos den vingede Form c. dobbelt, hos den uvingede Form c. $1^1/_3$ Gang saa lange som Pronotum. Længde 0,65—0,7 mm.

Som den foregaaende.

[Pt. tenélla Er. Ligner den foregaaende stærkt og adskiller sig væsentligt kun fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Hovedets og Pronotums Skulptur er tættere netridset og yderst fladt kornet. Vingedækkerne hos den vingede Form c. dobbelt, hos den uvingede Form c. 1½ Gang saa lange som Pronotum. Længde 0,6—0,65 mm.

Denne Art er udbredt i Nordeuropa og vil rimeligvis kunne findes ogsaa hos os.]

Fig. 79. Ptinella aptera. × 60.

9. *Ptéryx* Matth.

Kroppen noget hvælvet. Følehornenes mellemste Led kun tydeligt indsnørede bag Spidsen. Pronotum bredest langt bag Midten, stærkere tilsmalnet fortil end bagtil, Baghjørnerne næsten retvinklede, afrundede paa Spidsen, Vingedækkernes Sider kun svagt rundede. Mellembrystet uden Køl, Mellemhofterne berørende hinanden. Mellembrystets Forhjørner tandformet fremspringende. Bagkroppen med 7 Bugled. Pygidium utandet, med 2 længere og 2 kortere Børster.

Ogsaa af denne Slægt forekommer 2 Former, en med fuldt udviklede Øjne og Flyvevinger og en anden med flade, pigmentløse Øjne og rudimentære Flyvevinger.

1. Pt. suturális Heer (Fig. 80). Oversiden temmelig blank, ret spredt behaaret; den vingede Form oftest rødbrun, den anden Form oftest rustrød; Vingedækkerne hyppigt delvis mørkere, Følehorn og Ben bleggule. Pro-

notum og Vingedækker fint netridsede og ret spredt kornede. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt, ved Roden lidt bredere end Roden af Vingedækkerne. Disse c. dobbelt saa lange som Pronotum, lidt længere end tilsammen brede, bagtil afstudsede. Længde 0,7—0,75 mm.

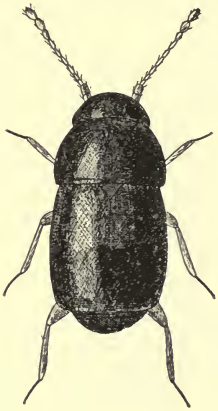

Fig. 80. Pteryx suturalis. × 45.

Under Bark saavel af Løvtræer som Naaletræer og i nedfaldent Løv, udbredt. Ogsaa fundet i Musereder.

10. *Néphanes* Thoms.

Nær beslægtet med Acrotrichis, fra hvilken den væsentligt kun adskiller sig ved, at Pronotum er bredest i eller lidt bag Midten, omtrent lige stærkt tilsmalnet for- og bagtil og forsynet med stumpvinklede, paa Spidsen afrundede, ikke bagudtrukne Baghjørner, og at Mellembrystet kun er ophøjet, men ikke tydeligt kølet imellem Mellemhofterne, samt at Pygidiums 3 Tænder er yderst svage og utydelige. Følehornene kraftige, deres mellemste Led indsnørede bag Spidsen, uden Haarkranse, kun c. $1^1/_2$ Gang saa lange som brede. Vingedækkerne c. saa lange som tilsammen brede, med svagt rundede Sider, bagtil skraat afstudsede.

1. N. Títan Newm. Noget hvælvet, Oversiden temmelig blank, temmelig fint og spredt behaaret; brunsort eller brun, Vingedækkernes Bagrand gul, Benene brungule, Følehornene brune med lysere Rod. Pronotum ret

tydeligt, Vingedækkerne utydeligt netridsede og kornede. Længde 0,5 mm.

I Plantemøddinger, Gødning o. lign. Udbredt.

11. *Smicrus* Matth.

Nær beslægtet med Acrotrichis, men let kendelig fra den ved, at Pronotums Bagrand er lige og Baghjørnerne derfor ikke bagudtrukne, men skarpt retvinklede, at Pronotums Siderande bagtil er lidt udbuede, at Pygidiums Bagrand er forsynet med 2 meget smaa, utydelige Tænder og omtrent lige afstudset mellem disse, og at Formen er betydeligt mere langstrakt.

1. Sm. filicórnis Fairm. Aflang, parallelsidet, temmelig flad, sort, temmelig mat, Vingedækkerne ofte helt eller delvis brune, de lange, slanke Følehorn og Benene rødgule. Oversiden fint og kort, nedliggende behaaret, yderst fint netridset. Hovedet kun lidt smallere end Pronotum, dette saa bredt som Vingedækkerne, bredest foran Midten, Siderne svagt rundede, bagtil svagt, men tydeligt udbuede, Bagranden fint, i Midten oftest utydeligt randet. Vingedækkerne noget længere end tilsammen brede, parallelsidede, bagtil afstudsede. Længde 0,7—0,8 mm.

♂: Yderste Bugled med 2 dybe Gruber, der foran Leddets Bagrand er indbyrdes forbundne ved en dyb Tværfure.

Af denne Art, der antages at være blevet overført fra Amerika til Europa, hvor den har bredt sig stærkt, er der hidtil herhjemme kun fundet et enkelt Eks. i en Kompostdynge i Valby. Arten er i Udlandet fundet i Kompostdynger og ved sandede Flodbredder og undertiden taget flyvende.

[Baeócrara Thoms. Ligeledes nær beslægtet med Acrotrichis, fra hvilken den væsentlig kun adskiller sig ved, at Pronotum er bredest omtrent i Midten, de skarpt

retvinklede Baghjørner næppe bagudtrukne og de bredt randede Sider svagt udbuede foran Baghjørnerne samt ved, at Oversiden ikke er netridset eller kornet i Grunden, men glat og temmelig kraftigt, ikke særlig tæt punkteret, og at Pygidiums Bagrand er utandet og fint randet.

B. litorális Thoms. Temmelig bred og hvælvet. Oversiden ret blank; sort eller brun, Vingedækkernes Spids og Pronotums Siderande lysere, Benene rødgule, Følehornene brunlige, med lysere Rod. Vingedækkerne c. saa lange som tilsammen brede, Siderne svagt rundede. Længde 0,75—0,8 mm.

Lever paa fugtig Bund, især paa Enge under Hø og kunde muligvis findes hos os.]

Fig. 81. Højre Flyvevinge af Acrotrichis.

12. *Acrótrichis* Motsch. (Trichópteryx Kirby).

Kroppen oftest ret bred. Oversiden fint behaaret, i Grunden fint netridset (eller chagrineret) og kornet. Følehornene slanke, oftest længst hos ♀, de mellemste Led i det højeste indsnørede bag Spidsen, uden Haarkrans. Pronotum bredt, tilsmalnet betydeligt fortil, ikke eller kun svagt bagtil, bredest ved Roden eller lidt foran denne, Bagranden mere eller mindre tydeligt udskaaret, ofte tve- eller trebuet, Baghjørnerne mere eller mindre stærkt bagudtrukne og omfattende Vingedækkernes Skuldre, Farven oftest lysere mod Siderne. Vingedækkerne oftest ret korte, Farven bagtil lysere. Mellembrystet med skarp Køl, Mellemhofterne adskilt fra hinanden. Afstanden mellem Baghofterne c. $^1/_4$ af Bagbrystets Bagrand;

deres Laardækker brede. Bagkroppen med 6 Bugled. Pygidiums Bagrand med 3 smaa, tydelige Tænder.

Arterne i denne Slægt er vanskelige at bestemme. Bestemmelsen kræver, at man har rigeligt og velpræpareret Materiale for Haanden og stærk Forstørrelse, helst Mikroskop.

Arterne lever i Plantemøddinger, under nedfaldent Løv, under Træbark o. s. v. De træffes i Reglen i Antal. Nogle af Arterne, f. Eks. A. Montandoni, atomaria og fascicularis er nu og da tagne i den røde Skovmyres Tuer. Arterne kan undertiden aftenketses.

Oversigt over Arterne.

1. Kroppen paa hver Side med 3 udstaaende, sorte Børster, 1 paa Pronotum, 2 paa Vingedækkerne. Oversiden med mørkt Metalskær .... 1. grandicóllis.
   Kroppen uden udstaaende Børster paa Siden. Oversiden uden Metalskær ..... 2.
2. Forskinnebenene paa Indersiden med 5—7 Børster[1]). Kroppen ret parallelsidet. Oversiden blank, Pronotum meget spredt netridset og kornet. Længde 0,62—0,7 mm 2. Montandóni.
   Forskinnebenene paa Indersiden kun med 3 Børster..... 3.
3. Meget lille, 0,54—0,6 mm. Pronotum blankt, spredt netridset og kornet, med kun kort bagudtrukne Baghjørner. Kroppen ret parallelsidet. Følehornene mørke, de mellemste Led c. $2^1/_2$ Gang saa lange som brede. 8. Chevroláti.
   Større, 0,65—1,2 mm. Pronotum ret tæt netridset og kornet, eller i modsat Fald Baghjørnerne stærkt bagudtrukne og Pronotum bredere end Vingedækkerne ..... 4.
4. Pronotum ret blankt, i Midten spredt netridset og kornet, bredere end Vingedækkerne, Baghjørnerne stærkt bagudtrukne. De mellemste Følehornsled c. 3—$3^1/_2$ Gang saa lange som brede ..... 5.

[1]) Ses tydeligst, naar Dyret ligger paa Ryggen.

Pronotum ret mat, tæt eller ret tæt netridset og kornet..... 6.

5. Pronotum ret stærkt hvælvet, foran Baghjørnerne udvidet i stærkt buede Linier. Scutellum kun lidt tættere kornet end Vingedækkerne ..... 3. atomária.

Pronotum mindre stærkt hvælvet, foran Baghjørnerne mindre stærkt udvidet. Scutellum c. dobbelt saa tæt kornet som Vingedækkerne; disse ikke helt saa korte, bagtil lidt stærkere tilsmalnede..... 4. thorácica.

6. Pronotum med kun svagt bagudtrukne, omtrent retvinklede Baghjørner, ret mat, tæt netridset og kornet, ikke bredere end Vingedækkerne, disse ikke tilsmalnede bagtil. Følehornenes

Fig. 82. Venstre Forben af Acrotrichis brevipennis ♂.

mellemste Led c. 2—3 Gange saa lange som brede. Længde 0,65—0,85 mm..... 10.

Pronotum med spidsvinklet bagudtrukne Baghjørner..... 7.

7. Større, 0,84—1,2 mm. Kroppen bredere..... 8.

Mindre, 0,64—0,8 mm. Kroppen smallere, mere parallelsidet ..... 9.

8. Større, 0,9—1,2 mm. Pronotum ret tæt kornet, foran Baghjørnerne noget udvidet. Følehornene rødgule, ofte lidt mørkere mod Spidsen, de mellemste Led c. 4 Gange saa lange som brede ..... 5. intermédia.

Mindre, 0,84—0,9 mm. Pronotum meget tæt kornet, foran Baghjørnerne kun svagt udvidet. Følehornene brunlige, de mellemste Led 3—3½ Gang saa lange som brede..... 6. fasciculáris.

9. Større, 0,78—0,8 mm, bredere. Hannens Forskinneben og -fødder simple..... suffocáta.

Mindre, 0,64—0,75 mm, smallere. Hannens Forskinneben og -fødder stærkt udvidede (Fig. 82) 7. brevipénnis.

10. De mellemste Følehornsled c. 3 Gange saa lange som brede. Vingedækkerne omtrent dobbelt saa lange som Pronotum, rigeligt saa lange som tilsammen brede. Hannens Forskinneben og -fødder ret stærkt udvidede... 9. longicórnis.

De mellemste Følehornsled c. 2—2½ Gang saa lange som brede. Vingedækkerne ikke dobbelt saa lange som Pronotum, næppe saa lange som tilsammen brede. Hannens Forskinneben og -fødder næppe udvidede..... 11.

11. Følehornene brunsorte, ret kraftige. Vingedækkerne parallelsidede..... 10. séricans.

Følehornene brungule, slankere. Vingedækkerne bagtil svagt udvidede..... 11. díspar.

1. A. grandicóllis Mannh. (Fig. 83). Denne og den følgende Art udmærker sig ved, at Forskinnebenene paa Indersiden mod Spidsen har 5—7 Børster[1]), medens de hos de øvrige Arter kun har 3 Børster. Fra alle de andre Arter er denne Art let at adskille ved de i Oversigten angivne Skelnemærker, der gør den til den lettest kendelige Art i Slægten. Bred, sort eller brunsort, med mørkt Metalskær, Følehornene mørke med lysere Rod, Benene rødgule, Laarene oftest mørkere. Pronotum stort, ret blankt, bredere end Vingedækkerne, Baghjørnerne stærkt spidsvinklet bagudtrukne. Vingedækkerne bagtil lidt tilsmalnede, tydeligst hos ♂, forholdsvis tæt og kraftigt kornede. Længde 0,85—1 mm.

Temmelig almindelig, især i Gødning.

2. A. Montandóni Allib. Ret let kendelig ved Forskinnebenenes Torne samt ved den blanke Overside i Forbindelse med den parallelle Legemsform og Størrelsen. Temmelig aflang, sort eller brunsort, Benene rødgule Følehornene brune, ofte med lysere Rod, de mellemste

[1]) Ses tydeligst, naar Dyret ligger paa Ryggen.

Led c. 3 Gange saa lange som brede. Oversiden spredt netridset og kornet. Pronotum med spidsvinklet bagudtrukne Baghjørner. Vingedækkerne ikke eller næppe smallere end Pronotum. Længde 0,62—0,7 mm.

Udbredt og vistnok ret almindelig. Undertiden hos Myrer (Formica rufa) og i hule Træers Smuld (i Selskab med Ptenidium Gressneri).

3. A. atomária De Geer. Den bredeste og korteste Art, kendelig ved det store, hvælvede, blanke Pronotum. Sort eller brunsort, Følehorn og Ben rødgule, de første ofte mørkere mod Spidsen, deres mellemste Led 3—3½ Gang saa lange som brede. Pronotum betydeligt bredere end Vingedækkerne, Baghjørnerne stærkt spidsvinklet bagudtrukne. Vingedækkerne lidt kortere end tilsammen brede, hos ♀ ganske svagt, hos ♂ tydeligere tilsmalnede bagtil. Længde 0,64—0,9 mm.

Fig. 83. Acrotrichis grandicollis. × 42.

Udbredt og vistnok ret almindelig; træffes ofte i Muldvarpe- og Musereder; ogsaa taget hos Myrer (Formica rufa).

4. A. thorácica Waltl. Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Følehornene er lidt mørkere og Vingedækkernes afstudsede Spidser bredere rundede udadtil. Længde 0,66—0,8 mm.

Vistnok udbredt, men langt sjældnere end den foregaaende, i hvis Selskab den træffes.

5. A. intermédia Gillm. Den største Art, ikke helt saa kort og hvælvet som A. atomaria. Sort eller brunsort, ret mat, Følehorn og Ben rødgule, de første ofte lidt mørkere mod Spidsen. Pronotum noget bredere end Vingedækkerne, Baghjørnerne ret stærkt spidsvinklet bagudtrukne, Vingedækkerne c. saa lange som tilsammen brede, hos ♀ ikke, hos ♂ ganske svagt tilsmalnede bagtil. Længde 0,9—1,2 mm.

Udbredt og vistnok ret almindelig, især under Løv. Undertiden hos Myrer (Formica rufa).

6. A. fasciculáris Hbst. Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Vingedækkerne hos ♂ er ganske svagt, hos ♀ lidt mere tilsmalnede bagtil. Længde 0,84—0,9 mm.

Udbredt og vistnok ret almindelig, især i Plantemøddinger o. lign. Undertiden hos Myrer (Formica rufa).

[A. suffocáta Hal. Denne Art staar midt imellem den foregaaende og den følgende. Fra A. fascicularis adskiller den sig ved lidt ringere Størrelse, smallere Form og ved, at Pronotum ikke er bredere end Vingedækkerne. Fra A. brevipennis adskiller den sig ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Sort eller graasort, Benene gulbrune, Følehornene mørke, undertiden med lysere Rod, de mellemste Led c. 3 Gange saa lange som brede. Længde 0,78—0,8 mm.

Denne Art vil antagelig kunne findes herhjemme. Den er udbredt i Nordeuropa, men sjælden.]

7. A. brevipénnis Er. Denne Art er for Hannens Vedkommende let kendelig. Temmelig mat, sort eller sortebrun, Benene rødgule, Følehornene oftest ret mørke, med lysere Rod, deres mellemste Led c. 3 Gange saa lange som brede. Pronotums Baghjørner tydeligt spidsvinklet bagudtrukne, men ikke saa stærkt som hos A. atomaria. Vingedækkerne omtrent saa lange som tilsammen brede. Længde 0,64—0,75 mm.

♂: Forskinnebenene mod Spidsen stærkt udvidede, Forføddernes 2. Led meget bredt, fortil dybt udskaaret. (Fig. 82).

Udbredt og vistnok ret almindelig, paa fugtig Bund.

8. A. Chevroláti Allib. Den mindste Art, let kendelig ved den blanke Overside i Forbindelse med Størrelsen. Sort eller sortebrun, Benene brungule, ofte med mørkere Laar, Følehornene mørke, med lysere Rod, forholdsvis lange. Pronotums Sider bredere randede end hos de 3 følgende. Vingedækkerne c. saa lange som tilsammen brede. Længde 0,54—0,6 mm.

♂: Forfødderne svagt udvidede.

Udbredt, men vistnok sjælden; f. Eks. taget i Bognæs Skov i Egesmuld.

9. A. longicórnis Matth. Denne og de 2 følgende Arter udmærker sig ved de kun svagt bagudtrukne, omtrent retvinklede Baghjørner paa Pronotum. Arten er nærbeslægtet med A. brevipennis, med hvilken den har de udvidede Forskinneben og -fødder hos Hannen tilfælles, men adskiller sig fra den ved længere, smallere, mere fladtrykt Form, tættere netridset og kornet Pronotum, hvis Baghjørner er mindre stærkt bagudtrukne, og som fortil er mindre stærkt tilsmalnet, og ved at Udvidelsen af Hannens Forben er tydeligt svagere udpræget. Smallere end nogen af vore andre Arter, temmelig parallelsidet, ret mat, sort eller graasort, Benene og Følehornene brungule, de sidste mørkere mod Spidsen. Pronotum forholdsvis kort, tættere og kraftigere kornet end hos de nærstaaende Arter, c. saa bredt som Vingedækkerne; disse forholdsvis langstrakte. Længde 0,7—0,85 mm.

♂: Forskinnebenene mod Spidsen ret stærkt udvidede, Forføddernes 2. Led bredt.

Denne ret let kendelige Art er fundet i Københavns Omegn og ved Søllerød i Plantemøddinger og vil antagelig vise sig at være ret udbredt.

10. A. séricans Heer. Udmærker sig ved de korte, kraftige, mørke Følehorn. Temmelig parallelsidet, ret mat, sort eller graasort, Benene brungule, Følehornene brunsorte, undertiden med lysere Rod. Pronotum c. saa bredt som Vingedækkerne, disse næppe saa lange som tilsammen brede. Længde 0,75—0,85 mm.

Udbredt og vistnok ret almindelig.

11. A. díspar Matth. Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker og gennemgaaende lidt ringere Størrelse. Længde 0,65—0,75 mm.

Vistnok sjælden; f. Eks. taget ved Hillerød (i Kogødning) og i Rude Hegn hos Myrer (Formica rufa).

13. *Actinópteryx* Matth.

Ligner i Form den foregaaende Slægt, men adskiller sig fra den ved slankere Følehorn, hvis mellemste Led er indsnørede baade foran Roden og bag Spidsen og forsynede i hvert Fald med een tydelig Haarkrans, samt ved, at Pronotum har en tydelig fin Randlinie langs Bagranden og et Tværindtryk foran denne, hvorved Roden synes tydeligt opstaaende, at Baghofternes indbyrdes Afstand er større, c. $^1/_3$ af Bagbrystets Bagrand, at denne mellem Hofterne er dybt udbuet og paa hver Side tandformet udtrukket, at Bagkroppen har 7 Bugled, og at Pygidiums Bagrand kun har een skarp Midtertand, ingen Sidetænder.

1. Act. fucícola Allib. Temmelig flad, Oversiden mat, fint hvidgraat behaaret; sort eller sortebrun, Pronotums Baghjørner og Vingedækkernes Spids lysere, Følehorn og Ben gule. Hoved og Pronotum meget fint og spredt, Vingedækkerne noget stærkere og tættere kornede.

Pronotum stort, bredere end Vingedækkerne, bredest lidt foran Roden, fortil stærkt tilsmalnet, Siderne jævnt rundede, Bagranden tydeligt udbuet, Baghjørnerne spidsvinklede, stærkt bagudtrukne. Vingedækkerne tilsmalnede bagtil i næsten lige Linier, Spidsen skraat afstudset, Sømmen bag Midten svagt hævet. Længde 0,75—0,9 mm.

Paa Strandbredder under Tang og Alger. Eksemplarer foreligger fra Falster.

9. Familie **Scaphidiidae.**

Kroppen hvælvet, helt eller næsten ubehaaret. Følehornene indleddede imellem eller foran Øjnene, 11-leddede, undertiden omtrent traadformede, med svagt afsat Kølle, undertiden med stærkt afsat, 5-leddet Kølle. Pronotum sluttende sig tæt til Vingedækkerne, fortil tilsmalnet. Vingedækkerne bagtil afstudsede, ikke dækkende Bagkroppens Spids, med afsatte Sidedækker. De forreste Hofteskaale bagtil aabne, Forhofterne konisk tapformede, omtrent berørende hinanden, Mellemhofterne runde, langt adskilte fra hinanden, Baghofterne tværbrede, hos de danske Slægter endnu længere adskilt fra hinanden end Mellemhofterne. Benene slanke, Fødderne 5-leddede. Bagkroppen bagtil konisk tilsmalnet, med 5 eller 7 frie Bugled.

Slægterne i denne Familie udmærker sig ved den noget baadformede Krop, der er hvælvet saavel paa Overs om paa Undersiden, blank og nøgen eller omtrent nøgen. Hovedet lille, trukket tilbage i Forbryststykket indtil Øjnene. Pronotums Bagrand tvebuet, i Midten bagudtrukket, Baghjørnerne hos de danske Slægter spidst bagudtrukne, omfattende Vingedækkernes Skuldre. Scutellum helt eller

delvis synligt. Vingedækkerne oftest med kraftig Sømstribe. Flyvevingernes Ribbenet stemmende overens med Staphylinoidea-Typen.

Arterne i denne Familie lever hovedsagelig i Svampe. I Danmark er der hidtil kun fundet 4 Arter.

Oversigt over Slægterne.

1. Følehornene med kraftig, bred, fladtrykt, 5-leddet Kølle, 9. og 10. Led ikke længere end brede. Større, 5—6 mm..... 1. Scaphídium.
   Følehornene med smal, svagt afsat Kølle, 9. og 10. Led længere end brede. Mindre, 2—2,8 mm 2. Scaphosóma.

1. *Scaphídium* Oliv.

Øjnene udrandede. Følehornene med skarpt afsat, 5-leddet Kølle, 1. og 2. Led kun lidt tykkere end de følgende. Pronotum med fint randede Sider. Scutellum synligt. Vingedækkerne med dyb Sømstribe, der fortil bøjer udad og fortsættes omtrent til Skuldrene, iøvrigt i det højeste med svage Antydninger af Punktstriber. Fødderne meget kortere end Skinnebenene.

Fig. 84. Scaphidium quadrimaculatum. × 7.

1. Sc. quadrimaculátum Oliv. (Fig. 84). Blankt sort, Følehornenes Rod og Fødderne

brunrøde, hvert Vingedække med 2 røde, takkede Tværbaand, der ikke naar Sømmen. Pronotum hvælvet, temmelig kraftigt punkteret, foran Roden med en buet Tværfure, der er forsynet med en Række Gruber. Vingedækkerne temmelig kraftigt punkterede, fortil i Sømstribens Rodforlængelse med en Række Gruber. Længde 5—6 mm.

♂: Bagskinnebenenes Inderside tæt, kort behaaret. Bagbrystet i Midten med et bredt, tæt behaaret Indtryk.

Under svampet Bark af Stubbe, især Bøgestubbe, og i Træsvampe, sjælden. Brahetrolleborg og Gjerup Skove ved Faaborg; Aasø Skov paa Langeland; Lindum Skov, Rosenholm Skov ved Randers, Ry Nørre- og Sønderskove, Løvenholt, Nagbøl Skov, Estrup Skov ved Brørup, Haderslev. Fra Maj til Septbr.

2. *Scaphosóma* Leach.

Øjnene ikke udrandede. Følehornene omtrent traadformede, med svagt afsat, smal Kølle, 1. og 2. Led meget tykkere end de følgende, 8. Led kortere end de indesluttende Led. Pronotum med fint randede Sider. Af Scutellum er kun den bageste Spids synlig. Vingedækkerne med dyb Sømstribe, iøvrigt uden Striber. Fødderne kun lidt kortere end Skinnebenene.

Oversigt over Arterne.

1. 6. Følehornsled omtrent saa langt som de 3 foregaaende Led tilsammen. Pronotums Punktur temmelig kraftig, kun lidt finere end Vingedækkernes..... limbátum.
   6. Følehornsled meget kortere end de 3 foregaaende Led tilsammen. Pronotums Punktur fin, meget finere end Vingedækkernes..... 2.
2. Vingedækkernes Sømstribe fortil kun ganske kort udadbøjet, ikke nær naaende Midten af Vingedækkets Rod..... 3. agaricínum.
   Vingedækkernes Sømstribe fortil udadbøjet og

naaende mindst til Midten af Vingedækkets Rod..... 3.

3. Større, 2,5 mm. 4. Følehornsled omtrent kun halvt saa langt som 5..... subalpínum.
Mindre, 2—2,2 mm. 4. Følehornsled kun lidt kortere end 5..... 4.

4. Vingedækkernes Punktur temmelig spredt, Sømmen i det højeste bagtil utydeligt ophøjet. Grundfarven rødbrun ..... 1. boléti.
Vingedækkernes Punktur temmelig tæt, Sømmen tydeligt ophøjet. Grundfarven oftest sort 2. assímile.

1. Sc. boléti Panz. Blankt rødbrun, Vingedækkernes Spids lysere, Benene rustrøde, Fødderne og Følehornenes Rod rødgule. Pronotum meget fint og spredt punkteret. Vingedækkerne temmelig spredt og temmelig kraftigt punkterede. Længde 2—2,1 mm.

I hule Træer, i Svampe og under svampet Træbark, udbredt, men ikke almindelig.

2. Sc. assímile Er. Ligner den foregaaende meget stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Blankt sort eller undertiden mørkebrun, Vingedækkernes Spids lysere, Følehornenes og Benenes Farve omtrent som hos den foregaaende. Vingedækkernes Punktur temmelig tæt og temmelig kraftig. Længde 2,1 mm.

Som den foregaaende, fra hvilken den muligvis ikke er artsforskellig.

3. Sc. agaricínum L. Blankt sort, Vingedækkernes Spids lysere, Følehornenes og Benenes Farve omtrent som hos de 2 foregaaende. Pronotums Punktur yderst fin og spredt. Vingedækkernes Punktur spredt, noget varierende i Styrke, Sømmen i det højeste bagtil svagt ophøjet. 4. Følehornsled meget kortere end 5. Længde 1,5—1,9 mm.

Almindelig. Levevis som de 2 foregaaende.

[Sc. limbátum Er. og Sc. subalpínum Reitter, der er større end de andre Arter (2,5—2,8 mm), er kendelige ved de i Oversigten nævnte Skelnemærker og kunde muligvis findes hos os.]

10. Familie **Histerídae.**

Følehornene knæede, med langt, skaftformet Rodled, 7-leddet Svøbe og kompakt Kølle, der oftest er tydeligt 3- eller 4-leddet, men hos Hetaerius (og nogle nærstaaende Former) tilsyneladende uleddet. Pronotum slutter sig tæt til Vingedækkernes Rod. Vingedækkerne bagtil afstudsede, Bagkroppens 2 yderste Led (Pygidium og Propygidium) hos de danske Slægter udækkede. Bagbrystet meget stort, ofte sammenvokset med Mellembrystet. Forhofterne tværbredt valseformede, adskilte fra hinanden af en til Mellembrystet sluttende Forbrystforlængelse, deres Hofteskaale bagtil aabne. Mellemhofterne kugleformede eller ovale, adskilt langt fra hinanden. Baghofterne bredt trekantede, langt adskilte fra hinanden. Benene oftest kraftige Graveben, Fødderne 5-leddede, kun hos Acritus 4-leddede paa Bagbenene. Bagkroppen med 5 frie Bugled; Pygidium oftest lodret eller omtrent lodret stillet.

Histrene eller, som de ofte kaldes paa Dansk, Stumpbillerne adskilles let fra alle de andre i nærværende Hæfte behandlede Familier ved de knæede Følehorn med kompakt Følehornskølle. Deres Krop er stærkt kitiniseret og som Regel kort, plump og hvælvet. Hovedet er hos alle de danske Slægter i Hvilestillingen stærkt nedadbøjet og trukket stærkt tilbage i Pronotum. Til Optagelse af Følehornsskaftet findes paa Hovedet en Fure, oftest mellem

Øjnene og Kindbakkernes Rod, og til Optagelse af Resten af Følehornene findes hos alle de danske Slægter Gruber enten i Forbrystet eller i den forreste Del af Pronotums Sidedækker.

Vingedækkerne oftest korte og brede, bagtil afstudsede, Sidedækkerne oftest tydeligt afsatte ved en Længdestribe (Randstriben). Bag Skulderbulen findes en fin, skraa Linie (Skulderstriben) og indenfor denne 6 Striber, af hvilke de 5 yderste benævnes 1. til 5. Rygstribe, talt fra Siden, medens den inderste (altsaa 6.) kaldes Sømstriben. Bag Skulderstriben, udenfor 1. Rygstribe findes en inderste Sidestribe og udenfor denne en yderste Sidestribe. Af de nævnte Striber er dog som oftest flere kun antydede eller endog forsvundne. Randstriben og Sømstriben er ofte forbundne ved en Stribe langs Vingedækkernes Bagrand (Spidsstriben). Vingedækkernes yderste Parti er ofte ombøjet paa Kroppens Sider og forsynet med et Længdeindtryk (Sideindtrykket). Endelig er Sidedækkerne ofte forsynede med 1 eller 2 Længdestriber. Hos Onthophilus er Vingedækkerne, saavel som Pronotum, forsynede med Længderibber.

Histrene er i hvert Fald for Størstedelen Rovdyr. De træffes ved Aadsler, i Gødning eller henraadnende Plantedele, i Svampe, under Træbark eller i hule Træer, særlig ved udflydende Træsaft. Nogle lever hos Myrer, andre i Pattedyrs eller Fugles Reder.

Af denne Familie er der hidtil herhjemme fundet 48 Arter.

Oversigt over Slægterne.

1. Følehornene indleddede under Pandens Siderand, mellem Øjnene og Kindbakkernes Rod (Fig. 85) ..... 2.
   Følehornene indleddede indenfor Øjnene, i en dyb Indbugtning af Pandens Sider (Fig. 86). Længde højst 3,5 mm ..... 10.
2. Alle Skinneben brede, forsynede med Fodfurer, uden synlig Endespore. Oversiden spredt og ret langt behaaret. Følehornskøllen uleddet, med afstudset Spids (Fig. 87). Farven rødlig.

6. Hetaerius.

Forskinnebenene med tydelig Endespore. Oversiden nøgen. Følehornskøllen ikke afstudset paa Spidsen ..... 3.

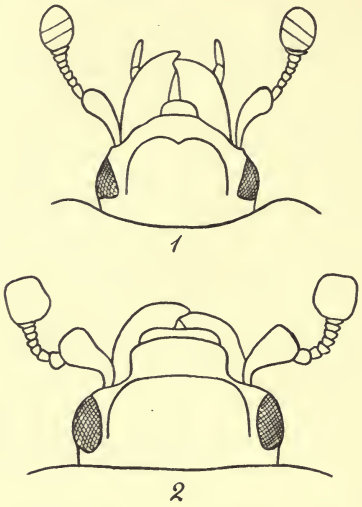

Fig. 85. Hoved af 1. Hister striola, 2. Saprinus semistriatus.

Fig. 86. Hoved af Onthophilus.

3. Alle Skinneben med Fodfurer, Mellem- og Bagskinnebenene meget brede, bredest omtrent i Midten, herfra tilsmalnede mod Spidsen,

Ydersiden i det højeste med enkelte spredte, meget korte Torne (Fig. 88, 4). Hovedet paa hver Side indsnævret, saa at Tilsmalningen fremefter sker i vinkelbøjede Linier (som Fig. 85, 2) ..... 3. Dendróphilus.

Fig. 87. Højre Følehorn af Hetaerius.

Mellem- og Bagskinnebenene uden Fodfurer, ikke tilsmalnede fra Midten mod Spidsen, Ydersiden oftest tydeligt tornet..... 4.

4. Hovedet tilsmalnet fremefter i omtrent rette Linier (Fig. 85, 1). Forbrystet med en ved en mere eller mindre tydelig Tværsøm afsat Strubeplade..... 5.

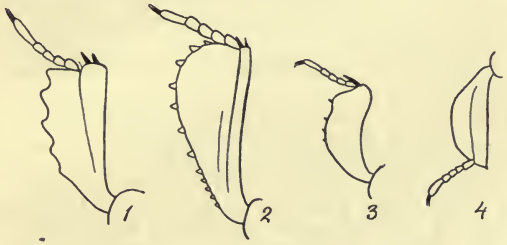

Fig. 88. Venstre Forben af Hister cadaverinus (1), Saprinus semistriatus (2) og Paromalus flavicornis (3) samt venstre Mellemben af Dendrophilus pygmaeus (4).

Hovedet paa hver Side indsnævret, saa at Tilsmalningen fremefter sker i vinkelbøjede Linier (Fig. 85, 2). Forbrystet uden afsat Strubeplade..... 8.

5. Scutellum usynligt. Vingedækkerne i det højeste med korte Spor af Rygstriber .... 5. Parómalus.

Scutellum synligt. Vingedækkerne i hvert Fald med nogle fuldstændige Rygstriber..... 6.
6. Panden uden Tværfure. Lille, 2—2,5 mm ..... 4. Cárcinops.
Panden med en i Midten ofte afbrudt Tværfure. Større, mindst 3 mm..... 7.
7. Forskinnebenenes Fodfure S-formet bøjet, ogsaa udadtil ret tydeligt begrænset. Mellem- og Bagskinnebenenes Yderside tydeligt tandet (Den danske Art temmelig flad og parallelsidet) ..... 1. Platysóma.
Forskinnebenenes Fodfure omtrent ret, kun indadtil skarpt begrænset..... 2. Híster.
8. Panden med en Fure eller Køl, der i hvert Fald er tydelig langs Øjets Inderrand. Forskinnebenene med tandet, Mellem- og Bagskinnebenene med tornet Yderside ..... 9. Saprínus.
Panden uden Fure eller Køl langs Øjets Inderrand ..... 9.
9. Oversiden næppe synligt punkteret. Forskinnebenene temmelig smalle, deres Yderside ikke tydeligt tandet..... 7. Myrmétes.
Oversiden kraftigt punkteret. Forskinnebenene temmelig brede, deres Yderside tydeligt tandet ..... 8. Gnathóncus.
10. Pronotum og Vingedækkerne med ophøjede Ribber (Fig. 93) ..... 11. Onthóphilus.
Pronotum og Vingedækkerne uden ophøjede Ribber ..... 11.
11. Pronotums Sider opsvulmede, indvendig begrænsede af en dyb Fure (Fig. 92) 10. Plegáderus.
Pronotums Sider ikke opsvulmede ..... 12.
12. Alle Fødder 5-leddede. Vingedækkernes Sidedækker ikke afsatte..... 12. Abraēus.
For- og Mellemfødder 5-leddede, Bagfødderne 4-leddede. Vingedækkernes Sidedækker afsatte ved en dyb Længdestribe..... 13. Ácritus.

1. *Platysóma* Leach.

Hos denne og de følgende 5 Slægter er Forbrystet forsynet med en ved en Tværsøm afsat Strubeplade. Nær beslægtet med den følgende Slægt, men adskilt fra den ved Forskinnebenenes

S-formet svungne, paa begge Sider skarpt begrænsede Fodfurer og Mellem- og Bagskinnebenenes tydeligt tandede Yderside. Pronotum med fin, ofte kun fortil tydelig Randstribe og med 1, eller sjældent 2 Sidestriber. Vingedækkerne med fin Skulderstribe, oftest uden Sidestriber. Følehornsfurerne anbragt i Forhjørnerne af Pronotums Sidedækker.

Arterne lever baade som Larver og som fuldvoksne Insekter under Træbark og ernærer sig væsentligt af Barkbille- og Fluelarver.

Oversigt over Arterne.

1. Kroppen højst $1^1/_2$ Gang saa lang som bred. Pronotum omtrent dobbelt saa bredt som langt ..... 2.
   Kroppen mindst dobbelt saa lang som bred. Pronotum højst $1^1/_2$ Gang saa langt som bredt 4.
2. Kroppen hvælvet, Siderne let rundede ... frontále.
   Kroppen flad, temmelig parallelsidet ..... 3.
3. Vingedækkerne med 3 fuldstændige Rygstriber 1. compréssum.
   Vingedækkerne med 4 fuldstændige Rygstriber deplanátum.
4. Vingedækkerne med 3 fuldstændige Rygstriber oblóngum.
   Vingedækkerne med 4 fuldstændige Rygstriber 5.
5. Propygidium og Pygidium groft og tæt punkterede..... angustátum.
   Propygidium og Pygidium fint og spredt punkterede ..... lineáre.

1. Pl. compréssum Hbst. Aflang, temmelig parallelsidet, flad; blankt sort, Følehorn og Ben lysere eller mørkere brune, Køllen rustrød. Pronotum tydeligt punkteret indenfor Sidestriberne. Vingedækkernes 1.—3. Rygstribe fuldstændig, 4. oftest tydelig bagtil, 5. ofte udvisket, Sømstriben oftest forsvundet helt. Propygidium og Pygidium groft, ret spredt punkterede. Forskinnebenenes Yderside 4-tandet, Mellem- og Bagskinnebenene med tvespidset

Spidstand, de første yderligere med 2, de sidste oftest kun med 1 Tand paa Ydersiden. Længde 3—3,5 mm.

Under Bark af Løvtræer, især Bøg og Eg, udbredt og temmelig almindelig.

[Pl. frontále Payk., deplanátum Gyll., oblóngum Fabr., angustátum Hoffm. og lineáre Er. er alle udbredte i Nordeuropa og kunde muligvis findes hos os.]

2. *Híster* L.

Hovedet tilsmalnet fremefter i omtrent rette Linier, Panden med en i Midten ofte afbrudt Tværfure. Pronotum med fuldstændig eller bagtil forkortet Randstribe og paa hver Side tillige med 1 eller 2 Sidestriber, der ofte er forbundne ved en bag Pronotums Forrand løbende Tværstribe. Scutellum lille, trekantet. Af Mellembrystets Epimerer er et lille trekantet Stykke synligt mellem Pronotum og Vingedækkerne, naar Dyret betragtes fra oven. Vingedækkernes ombøjede Sider med et Længdeindtryk, der ofte er forsynet med 1 eller 2 Furer; Sidedækkerne tydeligt afsatte ved en Randstribe; Rygstriberne omtrent parallelle med Siderne. Følehornsgruberne anbragte i Forhjørnerne af Pronotums Sidedækker, undertiden dog manglende. Forskinnebenene udvidede mod Spidsen, hvor de er bredest, med Fodfure, der kun indvendig er skarpt begrænset (Fig. 88, 1). Mellem- og Bagskinnebenene svagere udvidede mod Spidsen, deres Yderside med 2 Rækker Torne.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum paa hver Side, foruden Randstriben, med 2 Sidestriber, der undertiden er for-

kortede bagtil eller endog kun tydelige helt fortil ..... 2.
Pronotum paa hver Side, foruden Randstriben, kun med 1 Sidestribe ..... 10.
2. Vingedækkerne rødplettede ..... 3.
Vingedækkerne ensfarvet sorte ..... 4.
3. Vingedækkerne hvert med en stor, halvmaaneformet, rød Plet. Pronotums yderste Sidestribe bagtil stærkt forkortet ..... sinuátus.
Vingedækkerne hvert med 2 mindre, undertiden sammenflydende, røde Pletter. Pronotums Sidestriber bagtil kun ganske svagt forkortede ..... 6. quadrinotátus.
4. Vingedækkerne uden Sidestriber. Følehornskøllen mere eller mindre rustrød ..... 5.
Vingedækkerne med 1 eller 2 Sidestriber..... 6.
5. Vingedækkernes 3 yderste Rygstriber fuldstændige ..... 7. funéstus.
Vingedækkernes 4 yderste Rygstriber fuldstændige ..... 8. bissexstriátus.
6. Vingedækkernes 3 yderste Rygstriber fuldstændige ..... 7.
Vingedækkernes 4 yderste Rygstriber fuldstændige ..... 8.
7. Større, 7—10 mm, Formen bredere. Pygidium temmelig fint punkteret ..... 1. unícolor.
Mindre, 5,5—7 mm, Formen mere aflang. Pygidium groft punkteret ..... 2. terrícola.
8. Følehornskøllen rustrød. Forskinnebenenes Yderside med 4 Tænder. Vingedækkernes Sideindtryk temmelig fint og spredt punkteret... 5. merdárius.
Følehornskøllen sortebrun. Forskinnebenenes Yderside med 5 eller 6 Tænder. Vingedækkernes Sideindtryk temmelig groft punkteret 9.
9. Gennemsnitlig større, 5,5—8,5 mm. Pandetværfuren i Midten buet, ofte afbrudt. Vingedækkernes 3. Rygstribe uden tydeligt Indtryk ved Roden. Pygidium ret groft og meget tæt punkteret..... ..... 3. cadaverínus.
Gennemsnitlig mindre, 5—7 mm. Pandetværfuren i Midten tydeligt vinkelbøjet (Fig. 85, 1). Vingedækkernes 3. Rygstribe ved Roden med et tydeligt Indtryk. Pygidium noget finere og endnu tættere punkteret ..... 4. stríola.
10. Vingedækkernes 5 Rygstriber alle fuldstændige.

Pronotums Siderandstribe naar kun tilbage til Midten. Pygidium fint og spredt punkteret.. 11.
Vingedækkernes 3 eller 4 yderste Rygstriber fuldstændige ..... 12.
11. Vingedækkerne røde, med sort Plet. Pronotum fortil paa hver Side, indenfor Sidestriben med en dyb Grube..... 16. bimaculátus.
Vingedækkerne ensfarvet sorte. Pronotum fortil paa hver Side, indenfor Sidestriben i det højeste med svag Antydning af et Indtryk .. 17. duódecimstriátus.
12. Pronotums Siderandstribe naar helt eller omtrent helt tilbage til Roden ..... 13.
Pronotums Siderandstribe naar højst tilbage til Midten. Vingedækkernes Sidestribe lang.... 17.
13. Vingedækkernes Sidestribe manglende eller meget kort ..... 14.
Vingedækkernes Sidestribe lang..... 16.
14. Vingedækkernes 3 yderste Rygstriber fuldstændige, deres Sideindtryk glat 10. stercorárius.
Vingedækkernes 4 yderste Rygstriber fuldstændige, deres Sideindtryk i hvert Fald med svag Punktur i 2 Furer..... 15.
15. Kindbakkernes øverste Yderrand skarp. Pygidium fint og spredt punkteret. Vingedækkernes Sideindtryk med 2 svagt punkterede Furer 18. corvínus.
Kindbakkernes øverste Yderrand stump. Pygidium temmelig tæt og groft punkteret. Vingedækkernes Sideindtryk med 2 tydeligt punkterede Furer..... 19. praetermíssus.
16. Vingedækkerne rødplettede, de 3 yderste Rygstriber fuldstændige. Forskinnebenenes Yderside med 4 store Tænder..... 9. fimetárius.
Vingedækkerne ensfarvet sorte, de 4 yderste Rygstriber fuldstændige. Forskinnebenenes Yderside med 6 eller 7 smaa Tænder ..... 11. marginátus.
17. Vingedækkerne med næsten glat Sideindtryk og 4 fuldstændige Rygstriber samt oftest med en rød Plet..... 15. purpuráscens.
Vingedækkerne ensfarvet sorte, Sideindtrykket punkteret..... 18.
18. Formen aflang; større, 5—6,5 mm... 12. negléctus.
Formen kort; mindre, 3,5—5 mm..... 19.
19. Pronotums Sidestribe temmelig kort adskilt fra

Sideranden, noget buet. Pygidium og Propygidium i hvert Fald temmelig tæt og groft punkterede. Vingedækkernes Sideindtryk temmelig tæt og groft punkteret... 14. carbonárius.

Pronotums Sidestribe langt adskilt fra Sideranden, næsten ret. Pygidium og Propygidium finere og mere spredt punkterede. Vingedækkernes Sideindtryk mere spredt punkteret .. 13. ventrális.

1. H. unícolor L. Temmelig bred og hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere. Pronotums yderste Sidestribe naar højst tilbage til Midten, den inderste noget længere. Vingedækkerne med en indre og en kort, buet, ydre Sidestribe, de 3 inderste Rygstriber kun antydede i bageste Halvdel, Sideindtrykkene spredt punkterede. Punkturen paa Pygidium temmelig fin og tæt, paa Propygidium noget grovere og mindre tæt. Forskinnebenenes Yderside 3-tandet. Længde 7—10 mm.

Almindelig i Gødning, ved Aadsler, i Svampe og Plantemuld. Undertiden i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus).

2. H. terrícola Germ. Noget aflang, temmelig hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere. Pronotums yderste Sidestribe naar tilbage til Midten, den inderste til lidt foran Roden. Vingedækkerne med en (ydre) næsten fuldstændig Sidestribe, de 3 inderste Rygstriber i det højeste antydede ved Vingedækkernes Spids, Sømstriben dog undertiden naaende frem til Midten, Sideindtrykkene næsten glatte. Punkturen paa Pygidium grov og tæt, paa Propygidium mere spredt. Forskinnebenenes Yderside med 4 Tænder, 3 større og en (øverste) lille. Længde 5,5—7 mm.

Sjælden. I Antal i en Plantemødding i Valby, Holte, i Antal i Plantemuld ved Øbjerggaard (Sydsjælland); Amtmandshaven i Nykøbing F.

3. H. cadaverínus Hoffm. (Fig. 89). Temmelig bred og hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere, Køllen

med svungne Sømme. Pronotums 2 Sidestriber i Reglen omtrent fuldstændige, den inderste bagtil noget buet, nærmende sig den yderste. Vingedækkerne med en (ydre) næsten fuldstændig Sidestribe, de 2 inderste Rygstriber oftest kun antydede ved Vingedækkernes Spids. Punkturen paa Pygidium ret grov og meget tæt, paa Propygidium noget grovere og mindre tæt. Forskinnebenenes Yderside 5- eller 6-tandet. Længde 5,5—8,5 mm.

Fig. 89. Hister cadaverinus. × 5.

Almindelig i Gødning, ved Aadsler, i Svampe og Plantemuld.

4. H. striola Sahlb. (succícola Thoms.). Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved, at Følehornskøllens Sømme er rette, og Spidsen af Forbrystets Strubeplade er afrundet tilspidset, ikke som hos den foregaaende afrundet afstudset. Længde 5—7 mm.

Almindelig, særlig ved gærende Saft under Træbark, i hule Træstubbe o. lign.

5. H. merdárius Hoffm. Noget aflang, blankt sort, Følehornene rødbrune, med rustrød Kølle. Pronotums Sidestriber omtrent som hos de 2 foregaaende. Vingedækkerne med en (ydre) næsten fuldstændig Sidestribe, de 2 inderste Rygstriber kun antydede i bageste Halvdel. Punkturen paa Pygidium grov og temmelig tæt, paa Propygidium grovere og mere spredt. Forskinnebenenes Yderside 4-tandet. Længde 5,5—7 mm.

Ikke sjælden, især i Gødning. Undertiden i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus). Larven er en enkelt Gang taget i en Fuglerede.

6. H. quadrinotátus Scriba. Temmelig kort og hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere, Vingedækkerne hvert med 2, ofte sammenflydende, røde Pletter, en ved Skulderen og en i Midten. Pronotums 2 Sidestriber omtrent fuldstændige, bagtil nærmende sig hinanden. Vingedækkernes 1.—3. Rygstribe fuldstændig, 3. dog undertiden afbrudt i Midten eller forkortet bagtil, 4. og 5. oftest helt forsvundne, Sømstriben i det højeste naaende frem til Midten; Sidestriberne mangler, undertiden er dog en kort Antydning af den indre tilstede; Sideindtrykkene omtrent glatte. Punkturen paa Pygidium fin og spredt, paa Propygidium grovere. Forskinnebenenes Yderside 3-tandet. Længde 4,5—8 mm.

Denne Art, der især træffes i Gødning, er fundet paa Als og i Egnen Nord for Flensborg.

[H. sinuátus Illig. Adskiller sig fra den foregaaende ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Længde 5—8 mm. Udbredt i Størstedelen af Europa og kunde muligvis findes ogsaa hos os.]

7. H. funéstus Er. Temmelig kort og hvælvet, blankt sort, Følehornene rødbrune, med rustrød Kølle. Pandetværfuren lige. Af Pronotums Sidestriber er den inderste fuldstændig, medens den yderste er stærkt forkortet, kun udpræget fortil. Vingedækkernes 4. og 5. Rygstribe i det højeste kort antydet bagtil, Sømstriben naaende frem lidt forbi Midten; Sideindtrykkene kun svagt og spredt punkterede. Punkturen paa Pygidium spredt og ikke ret grov, paa Propygidium grovere. Forskinnebenenes Yderside 5-tandet. Længde 3,5—6 mm.

Et Eks. taget ved Jyske Aas i Vendsyssel, $^{20}/_{6}$ 1875.

8. H. bissexstriátus Fabr. Temmelig kort, kun lidt hvælvet, blankt sort, Følehornskøllen rustrød, Benene

brune. Pandetværfuren omtrent lige. Af Pronotums Sidestriber naar den yderste højst tilbage til Midten, den inderste er fuldstændig, bagtil nærmende sig Sideranden noget. Vingedækkernes 5. Rygstribe kun antydet bagtil, Sømstriben naaende frem til eller lidt forbi Midten, Sideindtrykket næppe punkteret. Punkturen paa Pygidium temmelig grov og spredt, paa Propygidium lidt grovere og mere spredt. Forskinnebenenes Yderside 4- eller 5-tandet. Længde 3—5 mm.

I Svampe og Plantemuld, temmelig sjælden.

9. H. fimetárius Hbst. Noget aflang, temmelig hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere, Vingedækkerne hvert med en stor, rød Plet. Pronotums Sidestribe fuldstændig. Vingedækkernes 4. og 6. Rygstribe kun naaende frem til Midten, 5. oftest helt forsvunden. Punkturen paa Pygidium grov og tæt, paa Propygidium mere spredt. Længde 5—6,5 mm.

Denne Art, der især træffes i Hestegødning, er fundet i den sydligste Del af Jylland, ved Frøslev, Faarehus og paa Als.

10. H. stercorárius Hoffm. Noget aflang, temmelig hvælvet, blankt sort, Følehornsskaftet lysere, Benene brune. Pronotums Sidestribe fuldstændig. Vingedækkerne med en stærkt forkortet, kun fortil udpræget (ydre) Sidestribe, 4. og 5. Rygstribe kun antydet ved Spidsen, Sømstriben naaende frem c. til Midten. Punkturen paa Pygidium og Propygidium grov og tæt. Forskinnebenenes Yderside 4- eller 5-tandet. Længde 3—5 mm.

Udbredt, men ikke helt almindelig; ved Aadsler, i Gødning, Svampe og Plantemuld.

11. H. marginátus Er. Bred, temmelig hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere. Pronotum med lidt ophøjet Siderand og fuldstændig Sidestribe; indenfor denne punkteret. Vingedækkernes 5. Rygstribe naaende frem til

Midten og tillige antydet ved Roden, Sømstriben omtrent fuldstændig, Sideindtrykket punkteret. Punkturen paa Propygidium spredt og ret kraftig, paa Pygidium noget tættere. Længde 4,5—5 mm.

I Muldvarpereder, undertiden ogsaa i Musereder og Rævehuler eller endnu sjældnere ved Træsaft, i Svampe eller Plantemuld, udbredt og vistnok ikke særlig sjælden.

12. H. negléctus Germ. Noget aflang, temmelig hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere. Pronotums Sidestribe fuldstændig, adskilt temmelig langt fra Sideranden og ikke nærmende sig denne stærkere fortil end bagtil. Vingedækkernes 1.—3. Rygstribe fuldstændig, 4. fuldstændig eller fortil lidt forkortet, 5. og 6. naaende frem c. til Midten eller lidt kortere. Punkturen paa Pygidium grov og tæt, paa Propygidium lidt grovere og mindre tæt. Forskinnebenenes Yderside 5- eller 6-tandet, ved Spidsen tillige med 1 eller 2 smaa Tænder. Længde 5—6,5 mm.

Temmelig almindelig.

13. H. ventrális Mars. Ligner den følgende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved bredere Form, stærkere rundede Sider og ved, at Strubepladens Sidestriber bagtil er stærkt forkortede. Længde 4—4,5 mm.

Almindelig.

14. H. carbonárius Hoffm. Temmelig bred og hvælvet, blankt sort, Følehornssvøben lysere. Pronotums Sidestribe fuldstændig, oftest nærmende sig Sideranden lidt stærkere fortil end bagtil. Vingedækkernes 1.—3. Rygstribe fuldstændig, 4. fortil ofte noget forkortet, 5. kun udpræget bagtil, Sømstriben oftest naaende frem c. til Midten. Strubepladens Sidestriber naaende helt tilbage til Roden. Forskinnebenenes Yderside 5-tandet. Længde 3—6,5 mm.

Var. stigmósus Mars. afviger fra Hovedformen ved,

at Forbrystets Forlængelse mellem Forhofterne er randet paa hver Side og Pygidium og Propygidium tættere og grovere punkteret, men forbindes med Hovedformen ved jævne Overgange. Dette sidste gælder ligeledes var. ignóbilis Mars., der afviger fra Hovedformen ved Pygidiums og Propygidiums tættere og grovere Punktur.

Almindelig. Af var. stigmosus er et Eks. fundet paa Amager.

15. H. purpuráscens Hbst. Bred, temmelig hvælvet, blankt sort, Vingedækkerne hyppigst hvert med en stor, rød Plet. Følehorn brunrøde, Ben brune. Pronotums Sidestribe fuldstændig, let buet. Vingedækkernes Sømstribe naar oftest frem c. til Midten, 5. Rygstribe hyppigst noget kortere. Punkturen paa Pygidium grov og tæt, paa Propygidium endnu noget grovere. Forskinnebenenes Yderside 5- eller 6-tandet. Længde 3—5 mm.

Almindelig.

16. H. bimaculátus L. Temmelig bred, kun lidt hvælvet, blankt sort, Vingedækkerne røde, fortil med en stor, trekantet, sort Fællesplet, Følehorn rustrøde, Ben brune. Pronotums Sidestribe bagtil lidt forkortet. Vingedækkerne uden Sidestriber, 1.—5. Rygstribe fuldstændig, Sømstriben naaende frem forbi Midten, Sideindtrykket med en svagt punkteret Fure. Punkturen paa Pygidium meget fin og spredt, paa Propygidium oftest mindre fin og mindre tæt. Forskinnebenenes Yderside 4-tandet. Længde 3—4 mm.

Paa solaaben Bund i tør Plantemuld, paa Sandmarker og i Gødning omkring Drivkasser; sjælden, men undertiden i Antal. København, Refsnæs, Øbjerggaard; Odense; Aalborg, Randers, Fanø, Haderslev.

17. H. duódecimstriátus Schrank. Temmelig bred og hvælvet, blankt sort, Følehorn og Ben rødbrune. Pronotums Sidestribe bagtil lidt forkortet. Vingedækkerne uden eller med antydet (indre) Sidestribe, 1.—5. Rygstribe

fuldstændig, Sømstriben kun ganske lidt forkortet fortil eller fuldstændig og fortil forbundet med 5. Rygstribe, Sideindtrykket med 2 utydeligt punkterede Furer. Punkturen paa Pygidium meget fin og spredt, paa Propygidium spredt og temmelig grov. Forskinnebenenes Yderside 3-tandet. Længde 3,5—4,5 mm.

I Svampe, Plantemuld og Gødning og ved gærende Træsaft, ikke almindelig; undertiden i Antal i Gødning omkring Drivkasser.

18. H. corvínus Germ. Temmelig bred og hvælvet, blankt sort, Følehorn og Ben rødbrune. Pronotums Sidestribe fuldstændig, ofte noget buet. Vingedækkerne uden eller med en svagt antydet (indre) Sidestribe, 5. Rygstribe naaende frem c. til Midten, Sømstriben oftest noget længere. Punkturen paa Pygidium fin og spredt, paa Propygidium grov og spredt. Forskinnebenenes Yderside 4-tandet. Længde 3—4 mm.

Denne Art angives af Schiødte at være sjælden og at være fundet paa Sandbund ved Tisvilde og Hasle; i Zoologisk Museums danske Samling mangler Arten imidlertid, men da den er udbredt i Nordeuropa, er det sandsynligt, at den lever ogsaa i Danmark.

19. H. praetermíssus Peyr. Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker. Længde 4,5—5,5 mm.

Paa Sandbund; sjælden. Strandbredden ved Vejrhøj, Øbjerggaard; Sosa Odde.

3. *Dendróphilus* Leach.

Hovedet paa hver Side indsnævret, saa at Tilsmalningen fremefter sker i vinkelbøjede Linier; Panden uden Tværfure. Pronotums Sider randede. Scutellum lille, trekantet. Mellembrystets Epimerer ikke synlige fra oven. Vingedækkerne dækkende

Størstedelen af Propygidium, med Rygstriber og en Sidestribe, Sidedækkerne skarpt afsatte ved en Randstribe. Følehornsfurerne anbragt i den forreste Del af Forbrystets Sider. Alle Skinnebenene med brede, ikke skarpt begrænsede Fodfurer, bredest omtrent i Midten, med stærkt rundet Yderside, denne paa Forskinnebenene ganske fint tandet, paa Mellem- og Bagskinnebenene i det højeste med enkelte spredte og meget korte Torne.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum og Vingedækkerne temmelig tæt og kraftigt punkterede ..... 1. punctátus.
   Pronotum næppe synligt punkteret, Vingedækkerne yderst utydeligt, meget fint og spredt punkterede ..... 2. pygmāēus.

1. D. punctátus Hbst. Brunsort, temmelig blank, Følehorn og Ben brunrøde. Vingedækkerne med 4 eller 5 Rygstriber, af hvilke de inderste er svagere og bagtil forkortede, Punkturen tættere mod Siderne end mod Sømmen, bagtil mod Siderne noget længderynket. Pygidium kraftigt og tæt punkteret. Længde 3 mm.

I gamle, forladte Fuglereder i hule Træer, udbredt, men ret sjælden. Undertiden ogsaa taget ved udflydende Saft, under Træbark, og i hule Træer i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus).

2. D. pygmāēus L. Bredere end den foregaaende, brun eller sortebrun med svag, mat, silkeagtig Glans, Følehorn og Ben brunrøde. Vingedækkerne med 6 meget fine Rygstriber, af hvilke de yderste er fordybede, de inderste meget utydelige, svagt ribbeformet hævede. Pygidium med tydelig, fin og tæt Punktur. Længde 2,5—3 mm.

I Tuerne af den røde Skovmyre (Formica rufa) og beslægtede Arter (F. pratensis og exsecta), vistnok ret ud-

bredt og ikke særlig sjælden. Den træffes bedst i større Tuer, der ligger i Skovbryn eller paa solaaben Bund og temmelig tørt; den findes ofte dybt i Tuerne og lever især af døde og saarede Myrer.

4. *Cárcinops* Mars.

Meget nær beslægtet med den følgende Slægt, men adskilt fra den ved, at Scutellum er synligt og Vingedækkerne forsynede med tydelige Rygstriber.

1. C. quatuórdecimstriáta Steph. Noget aflang, lidt hvælvet, blankt begsort eller mørkebrun, Følehorn og Ben rødbrune, Køllen lysere. Panden uden Tværfure. Pronotum fint og temmelig tæt punkteret, paa Siderne tillige med kraftige Punkter, foran Scutellum med en lille Grube. Vingedækkerne med en fuldstændig Sidestribe og med 6 fuldstændige, grove, kraftigt punkterede Rygstriber, Stribemellemrummene meget fint punkterede, bagtil med enkelte grovere Punkter. Propygidium temmelig kraftigt og tæt, Pygidium fint punkteret. Længde 2—2,5 mm.

Kosmopolitisk. Fundet i københavnske Bagerier i Mel- og Brødaffald. I Mellemeuropa lever den ved Aadsler og i Gødning.

5. *Parómalus* Er.

Kroppen aflang, oftest noget parallelsidet. Hovedet tilsmalnet fremefter i omtrent rette Linier. Panden uden Tværfure. Pronotum med randede Sider. Scutellum ikke synligt. Vingedækkerne i det højeste fortil med korte Spor af 2 eller 3 skraa Rygstriber, Sidedækkerne skarpt afsatte ved en Randstribe. Følehornsfurerne anbragte i den forreste Del af Forbrystets Sider og Pronotums Sidedækker. Forskinnebenene meget brede, med

konkav Inderside og stærkt krummet, fint tandet Yderside, med svag eller utydelig Fodfure (Fig. 88, 3). Mellem- og Bagskinnebenene ret slanke, med tornet Yderside.

Oversigt over Arterne.

1. Kroppen parallelsidet, Vingedækkerne over Skuldrene kun ganske lidt smallere end paa deres bredeste Sted ..... 1. *párallelopípedus.*
   Kroppens Sider let rundede, Vingedækkerne over Skuldrene betydeligt smallere end paa deres bredeste Sted ..... 2. *flavicórnis.*

1. P. *párallelopípedus* Hbst. Aflang, noget hvælvet, blankt sort, Følehorn og Ben brunrøde, Køllen rustrød eller rødgul. Pronotum temmelig fint og spredt punkteret. Vingedækkerne bagtil næppe tilsmalnede, noget kraftigere punkterede end Pronotum. Længde 1,5—2,3 mm.

♂: Pygidium med nogle uregelmæssige Furer.

Under Bark saavel af Løvtræer, f. Eks. Bøg, som af Naaletræer. Angives af Schiødte at være fundet under Bøgebark ved Knudshoved og i Skovene omkring Ry og Silkeborg; i Zoologisk Museums danske Samling findes imidlertid kun Eksemplarer, tagne paa københavnske Tømmerpladser. Arten er udbredt i Nordeuropa og angives især at leve under Fyrrebark.

2. P. *flavicórnis* Hbst. Ligner den foregaaende meget, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker samt ved forholdsvis mindre langstrakte Vingedækker. Længde 1,5—2 mm.

♂: Pygidium med nogle fine, uregelmæssige Furer.

Under Bark af Løvtræer, f. Eks. Bøg, og vistnok ogsaa af Naaletræer; udbredt og ikke særligt sjælden.

6. *Hetaerius* Er.

Kroppen bred, Oversiden spredt og temmelig langt behaaret. Hovedet paa hver Side noget ind-

snævret, saa at Tilsmalningen fremefter sker i buede Linier. Panden uden Tværfure. Følehornskøllen uleddet, med afstudset Spids. Pronotum paa hver Side, temmelig langt indenfor Sideranden med en Længdefure. Scutellum meget lille. Mellembrystets Epimerer ikke synlige fra oven. Vingedækkerne med en Sidestribe og med Rygstriber, Sidedækkerne afsatte ved en Randstribe. Følehornsfurerne anbragt i Forhjørnerne af Pronotums Sidedækker, synlige, naar Dyret betragtes forfra. Skinnebenene brede, med tydelige Fodfurer og med stumpvinklet, tornklædt Yderside, uden Endetorne.

Fig. 90. Hetaerius ferrugineus. × 20.

1. H. ferrugíneus Oliv. (Fig. 90). Rustrød eller rødgul. Pronotums Siderande ophøjede og forsynede med fine Længdekøle. Vingedækkerne med en fin Sidestribe og 3 eller 4 bagtil oftest forkortede Rygstriber. Pygidium og Propygidium glatte. Længde 1,3—2 mm.

Selskabelig hos Myrer (Formica exsecta, fusca og cinerea, vistnok undertiden ogsaa F. rufa og sanguinea), udbredt og vistnok ikke særlig sjælden. Den træffes bedst

om Foraaret i Tuer under flade Sten paa aaben Bund, f. Eks. paa Stengærder omkring Skove. Den lever af døde og saarede Myrer og behandles med Ligegyldighed af Myrerne.

7. *Myrmétes* Mars.

Denne og de 2 følgende Slægter adskiller sig fra de foregaaende Slægter ved, at Forbrystet ikke har nogen afsat Strubeplade. Nær beslægtet med Saprinus, fra hvilken Slægt den adskiller sig ved manglende Fure langs Øjets Inderrand og ved temmelig smalle, i det højeste meget spredt tornklædte Mellem- og Bagskinneben. Endvidere adskiller den sig fra Saprinus saavel som fra Gnathoncus ved næppe synligt punkteret Overside og ved de temmelig smalle Forskinneben, der mangler Fodfure, og hvis Yderside ikke er tydeligt tandet. Vingedækkerne uden tydelig Skulderstribe, med fuldstændig (ydre) Sidestribe og 4 meget fine, fortil lidt, bagtil stærkt forkortede Rygstriber, uden Sømstribe; Sidedækkerne afsatte ved en Randstribe, der bagtil forener sig med Sidestriben, forsynede med en fin Længdestribe.

1. M. píceus Payk. Bred, rødbrun, med meget mat Glans. Oversiden næppe synligt punkteret. Vingedækkernes 4 Rygstriber bliver mod Sømmen finere og kortere. Pygidium tydeligt, men meget fint og spredt punkteret. Længde 2—2,5 mm.

Hos den røde Skovmyre (Formica rufa) og nærstaaende Myrearter, udbredt, men temmelig sjælden og enkeltvis. I Levevis stemmer den vistnok overens med Dendrophilus pygmaeus.

8. *Gnathóncus* Duval.

Meget nær beslægtet med Saprinus, fra hvilken Slægt den adskiller sig ved manglende Fure langs Øjets Inderrand. Vingedækkernes Sidedækker med 2 Længdestriber. Mellem- og Bagskinnebenenes Yderside med en Række Torne.

Oversigt over Arterne.

1. Pygidium med runde Punkter ..... 1. rotundátus.
   Pygidiums Punkter for Størstedelen tværbrede. 2. punctulátus.

1. G. rotundátus Kugel. Blankt sort, Følehorn og Ben brunlige. Oversidens Punktur stærkt varierende i Styrke og Tæthed. Pronotum foran Scutellum i Reglen med en Grube, Punkturen kraftigere og tættere paa Siderne end i Midten. Vingedækkernes 1.—4. Rygstribe strækker sig tilbage over Midten, 5. kun antydet som en kort Stribe ved Roden, Sømstriben indskrænket til en kort, udadkrummet Stribe ved Scutellum, undertiden dog fortsat noget længere bagud. Vingedækkernes Punktur indtager som Regel kun deres bageste Halvdel, men strækker sig dog undertiden længere frem. Pygidiums Punktur varierende i Styrke og Tæthed. Længde 2—4 mm.

Udbredt, men ikke almindelig; ved Aadsler, i Gødning, Plantemuld og Svampe; ogsaa undertiden fundet hos Myrer (Lasius fuliginosus) og i Fuglereder i hule Træer.

2. G. punctulátus Thoms. Ligner den foregaaende meget stærkt, men adskiller sig fra den ved det i Oversigten nævnte Kendemærke samt ved ganske lidt smallere og fladere Krop, med lidt svagere rundede Sider. Længde 1,8—3,8 mm.

Vistnok hyppigere end den foregaaende, med hvilken den stemmer overens i Levevis.

9. *Saprínus* Er.

Hovedet paa hver Side indsnævret, saa at Tilsmalningen fremefter sker i vinkelbøjede Linier (Fig. 85, 2), paa hver Side langs Øjets Inderrand med en Fure. Disse 2 Furer løber undertiden sammen, saa at der dannes en Pandetværfure og er i saa Fald oftest ledsagede af en mere eller mindre tydeligt kølformet ophøjet Rand. Pronotums Forrand og Sider randede. Scutellum lille. Mellembrystets Epimerer ikke eller kun lidt synlige fra oven. Vingedækkerne med 4 skraat udad rettede, bagtil ofte forkortede Rygstriber og en fortil ofte forkortet Sømstribe, 5. Rygstribe oftest ganske forsvundet; af Sidestriberne er den inderste oftest tydelig, den yderste kun antydet ganske kort fortil; Sidedækkerne afsat ved en Randstribe og tillige langs Yderranden med en Stribe; Randstriben undertiden bagtil forbunden med Sømstriben ved en Spidsstribe. Følehornsfurerne anbragte i den forreste Del af Forbrystets Sider. Forskinnebenene brede, med tandet Yderside og tydelig, kun indadtil skarpt begrænset Fodfure (Fig. 88, 2). Mellem- og Bagskinnebenene i Reglen kun jævnt udvidede mod Spidsen, langs Ydersiden med 2 Rækker Torne.

Hos Hannen har Bagbrystet et Indtryk i Midten.

Arterne lever især ved Aadsler, i Gødning eller henraadnende Plantedele. Nogle Arter er Stranddyr.

Denne Slægt er den artsrigeste Slægt i Familien, men er dog herhjemme ikke repræsenteret ved saa mange Arter som Slægten Hister. Fra Hister-Arterne adskilles Saprinus-Arterne let bl. a. ved Hovedets Form, Punkturen paa Vingedækkerne og disses skraat udad rettede Rygstriber.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Spidsstribe fuldstændig. Panden med simpel Punktur, Pandetværfuren uden ophøjet Rand, oftest afbrudt i Midten. 2.
   Vingedækkernes Spidsstribe ufuldstændig eller manglende. Pandetværfuren fuldstændig, med kølformet eller i hvert Fald fint ophøjet Rand 7.
2. Vingedækkernes Punktur strækker sig helt tilbage til Spidsstriben ..... 3.
   Vingedækkernes Punktur standser bagtil et lille Stykke foran Spidsstriben, saa at der foran denne dannes et smalt, blankt, glat Tværbælte. Pronotums Midte i det højeste med meget fin og spredt Punktur..... 5.
3. Oversiden sort, uden Metalskær. Vingedækkerne groft og yderst tæt rynket-punkterede. 2. rúgifer.
   Oversiden med Metalskær. Vingedækkerne med simpel Punktur ..... 4.
4. Oversiden med dyb Ertsglans. Pronotums Punktur i Midten yderst fin og spredt 1. sémistriátus.
   Oversiden med grønligt eller blaaligt Metalskær. Pronotums Punktur i Midten mindre fin og spredt end hos den foregaaende... 3. viréscens.
5. Det spejlblanke Parti mellem Vingedækkernes Sømstribe og 4. Rygstribe strækker sig bagtil langt forbi Midten af Vingedækkerne.... polítus.
   Det spejlblanke Parti mellem Vingedækkernes Sømstribe og 4. Rygstribe strækker sig bagtil ikke eller kun lidt forbi Midten af Vingedækkerne ..... 6.
6. Punkturen paa Vingedækkernes Sider fin og spredt, næppe naaende frem til Midten; Punkturen paa Vingedækkernes Ryg tæt, ikke tydeligt rynket, Afstanden mellem Punkterne c. saa stor som disse ..... 4. æneus.
   Punkturen paa Vingedækkernes Sider temmelig tæt og kraftig, strækkende sig frem forbi Midten; Punkturen paa Vingedækkernes Ryg yderst tæt, tydeligt rynket, Afstanden mellem Punkterne mindre end disse ..... 5. immúndus.
7. Pronotum glat, undtagen langs Bagranden. Panden glat, med en dyb, vinkelformet eller buet Tværfure..... 11. marítimus.
   Pronotum i hvert Fald paa Siderne tydeligt punkteret..... 8.
8. Vingedækkerne med Undtagelse af Bagranden

og en stor, spejlblank Plet fortil paa Sømmen yderst tæt rynket-punkterede; yderste Rygstribe naar omtrent til Spidsen, de 3 andre mere eller mindre utydelige, ikke naaende til Midten ..... 8. quádristriátus.
Vingedækkernes Punktur simpel og mindre udbredt ..... 9.

9. Mindre, 1,5—2,3 mm. Pygidium fint og spredt punkteret. Vingedækkernes 2.—4. Rygstribe naaende til henimod Spidsen, utydeligt punkterede. Forskinnebenenes Yderside med 7—9 smaa Tænder ..... 7. rúfipes.
Større, 2,5—3,5 mm. Pygidium tæt og groft punkteret. Vingedækkernes 2.—4. Rygstribe højst naaende til lidt forbi Midten eller i modsat Fald kraftigt punkterede. Forskinnebenenes Yderside med 4—6 Tænder ..... 10.

10. Vingedækkerne kun punkterede et kort Stykke foran Bagranden, 2.—4. Rygstribe naaende til henimod Spidsen ..... 6. conjúngens.
Vingedækkernes Punktur strækker sig frem til omkring Midten, 2.—4. Punktstribe naar kun tilbage til omkring Midten ..... 11.

11. Vingedækkernes yderste Rygstribe ikke eller næppe længere end de andre. Forskinnebenenes Yderside med 6 Tænder ..... 10. rúgifrons.
Vingedækkernes yderste Rygstribe meget længere end de andre, naaende omtrent til Spidsen. Forskinnebenenes Yderside med 4 eller 5 Tænder ..... 9. metállicus.

1. S. sémistriátus Scriba. (nitídulus Fabr.) (Fig. 91). Sort, med dyb Ertsglans, Følehornene med rødbrun Svøbe og brunsort Kølle, Pandefuren ufuldstændig eller omtrent fuldstændig, men ikke randet. Pronotum fortil paa hver Side med et Indtryk, Punkturen i Midten yderst fin og spredt, paa Siderne grov og tættere. Vingedækkerne med 4 Rygstriber, der naar tilbage c. til Midten, og med en Sømstribe, der fortil næsten aldrig forener sig med 4. Rygstribe, men iøvrigt varierer stærkt og undertiden endog helt forsvinder; ogsaa 3. Rygstribe forsvinder undertiden; Punkturen indtager Vingedækkernes bageste Tredjedel eller Halvdel, men strækker sig dog langs Søm og Sider

længere frem; Mellemrummet mellem de 2 yderste Rygstriber oftest skraat rynket eller rynket-punkteret. Pygidum og Propygidium tæt og kraftigt punkterede. Længde 3,5—5,5 mm.

Almindelig ved Aadsler, især paa Sandbund.

2. S. rúgifer Payk. Sort, paa Grund af den tætte Punktur forholdsvis mat. Pandefuren ufuldstændig eller i Midten yderst svagt antydet, ikke randet. Pronotums Punktur i Midten tydelig, men fin og spredt, paa Siderne grov og tæt. Vingedækkerne meget groft og yderst tæt rynket-punkterede, med omtrent glat Søm og fortil ved Scutellum en spejlblank, ofte yderst fint og spredt punkteret Plet, der udadtil strækker sig til 4. Rygstribe og bagtil ikke naar forbi Vingedækkernes 1. Tredjedel; Skulderbulen spredt punkteret eller glat; de 4 Rygstriber naar tilbage c. til Midten, men er paa Grund af den tætte Punktur ofte utydelige; Sømstriben er fortil forkortet eller forener sig med 4. Rygstribe. Pygidium og Propygidium groft og meget tæt punkterede. Længde 4—5 mm.

Fig. 91. Saprinus semistriatus. × 8.

Hidtil kun fundet ved Moesgaard Havskrænt, Syd for Aarhus, hvor den er taget i Antal ved Aadsler.

3. S. viréscens Payk. Metallisk grøn eller blaagrøn. Pandefuren ufuldstændig eller i Midten yderst svagt antydet, ikke randet. Pronotums Punktur paa Siderne temmelig grov og tæt, i Midten finere og mere spredt, men

meget tydelig. Vingedækkerne med 4 Rygstriber, der naar tilbage c. til Midten, og af hvilke 4. fortil er forbundet med Sømstriben; Punkturen er temmelig kraftig, men ikke tæt og indtager omtrent den bageste Halvdel samt strækker sig frem mellem de 4 Rygstriber. Pygidium og Propygidium meget tæt punkterede. Længde 3—4 mm.

Ved Aadsler, udbredt, men sjælden og stedegen. Amager, Nordsjælland (f. Eks. Ryget Skov, Tokkekøb Hegn og Tisvilde), Svinø Strand (i Antal under et dødt Marsvin); Nexø; Falster; Eisbøl, Tørning. Den angives at jage Larver af Bladbilleslægten Phaedon.

4. S. æneus Fabr. Sort, med mørk Ertsglans, Følehorn og Ben oftest rødbrune, Køllen brunsort. Hovedet temmelig fint og tæt punkteret, Pandefuren afbrudt i Midten. Pronotums Punktur i Midten meget fin og spredt, paa Siderne grov og rynket. Vingedækkernes 1., 2. og 4. Rygstribe naaende tilbage c. til Midten, 3. forsvunden eller kun fortil kort antydet, Sømstriben fortil oftest forenet med 4. Rygstribe, men undertiden forkortet. Vingedækkerne i bageste Halvdel samt fortil mellem Skulderstriben og 2. Rygstribe tæt og kraftigt punkterede, paa Siderne fint og spredt punkterede; det spejlblanke Parti i forreste Halvdel mellem Søm og 2. Rygstribe deles af 4. Rygstribe i 2 Felter, af hvilke det inderste er størst og oftest strækker sig lidt længere tilbage end det yderste. Pygidium og Propygidium tæt punkterede. Længde 3—4 mm.

Ved Aadsler og i Gødning, almindelig paa Sandbund.

5. S. immúndus Gyll. Ligner den foregaaende stærkt, men adskilles let fra den ved de i Oversigten angivne Kendemærker. Længde 3—3,8 mm.

Paa Sandbund, stedegen og sjælden eller meget sjælden. Efter Schiødte taget paa Falsters Østland, paa Bornholm og ved Skagen. I Zoologisk Museums danske Samling findes kun 3 Eks., tagne paa Bornholm. 1 Stk. taget ved Esbjerg.

[S. polítus Brahm (pulchérrimus Web.) ligner de 2 foregaaende, men adskilles fra dem ved det i Oversigten nævnte Kendemærke. Punkturen paa Vingedækkernes Ryg lige saa tæt og rynket som hos S. immundus. Længde 3—3,8 mm. Arten kunde muligvis findes hos os.]

6. S. conjúngens Payk. Sort, med svagt metallisk eller grønligt Skær, Følehorn og Ben mørkebrune. Panden rynket-punkteret og paa hver Side med et Indtryk, ofte med en fin Midtkøl, men uden kraftigere Tværrynker, Pandefuren fuldstændig, i Midten noget indbuet, Pronotum i Midten omtrent glat, paa Siderne temmelig kraftigt og tæt punkteret. Vingedækkerne med 4 dybe, kraftigt punkterede Rygstriber, af hvilke den yderste naar c. til Midten, de andre til henimod Spidsen, og en dyb, fortil med 4. Rygstribe forenet Sømstribe; en 5. Rygstribe oftest antydet bagtil ved en kort Punktrække; bagtil er Vingedækkerne i ringe Udstrækning kraftigt punkterede indtil 2. Rygstribe. Længde 2,5—3,5 mm.

Paa Sandbund, udbredt, men sjælden og stedegen; hyppigst taget ved Stranden. Ørholms Fælled, Tisvilde, Bognæs, Sorø, Øbjerggaard; Møen; Bornholm; Fyen; Tranum Strand (Vendsyssel), Randers, Ry, Horsens, Halk Strand (Haderslev).

7. S. rúfipes Payk. Vor mindste Art. Sortebrun, med svagt Metalskær, Følehorn og Ben brunrøde. Panden med fin og tæt, undertiden noget rynket Punktur, Pandefuren fuldstændig, med fin, ophøjet Rand. Pronotums Punktur i Midten fin og spredt, paa Siderne temmelig kraftig og tæt. Vingedækkerne med 4 skarpe, utydeligt punkterede Rygstriber, af hvilke de 3 inderste naar til henimod Spidsen, medens den yderste er kortere; Sømstriben forener sig fortil med 4. Rygstribe; Punkturen ret fin og spredt, indskrænket til bageste Tredjedel. Længde 1,5—2,3 mm.

Hidtil kun fundet ved Dragør Strand, ved Roden af Strandplanter.

8. S. quádristriátus Hoffm. Blaasort. Panden groft rynket, med nogle kraftigere Tværrynker, Pandefuren fuld-

stændig, med kølformet Rand. Pronotum, med Undtagelse af en stor trekantet Midtplet i bageste Halvdel, med grov og yderst tæt, paa Siderne noget rynket Punktur. Vingedækkerne yderst tæt rynket-punkterede med Undtagelse af Bagranden og en stor spejlblank Plet, der findes fortil paa Sømmen, og som bagtil naar c. til Midten og udadtil begrænses af den mere eller mindre utydelige 4. Rygstribe. Længde 3—4 mm.

Paa Sandbund, udbredt, men sjælden og stedegen. Nordsjælland; Falster; Bornholm; Vendsyssel.

9. S. metállicus Hbst. Sort eller brun, oftest med mørkt, grønligt Metalskær, Følehorn, Skinneben og Fødder rødbrune eller mørkebrune. Panden groft rynket, oftest med nogle grovere Tværrynker, Pandefuren fuldstændig, med kølformet Rand. Pronotum, med Undtagelse af en stor, noget trekantet Midtplet, med grov og ret tæt, mod Forhjørnerne noget rynket Punktur. Vingedækkernes Sømstribe fortil oftest forbunden med 4. Rygstribe; Punkturen ret kraftig og temmelig spredt, indtagende omtrent den bageste Halvdel. Længde 2,5—3,5 mm.

Paa Sandbund, særlig i Klitter; sjælden og stedegen.

10. S. rúgifrons Payk. Ligner den foregaaende stærkt, men adskiller sig fra den ved de i Oversigten nævnte Kendemærker og ved gennemgaaende kraftigere og tættere Punktur. Længde 2,5—3,5 mm.

Amindelig paa Sandbund, særlig i Klitter.

11. S. marítimus Steph. Sort eller brunsort, Følehorn og Ben rødbrune. Pandefuren fuldstændig, med kølformet Rand. Pronotum, med Undtagelse af Bagranden, glat. Vingedækkerne med 4 dybe Rygstriber, der oftest naar langt forbi Midten, Sømstriben forener sig fortil med 4. Rygstribe; Punkturen kraftig, fortil mellem Sømstriben og 4. Rygstribe naaende frem betydeligt forbi Midten, udadtil kun strækkende sig til 3. Rygstribe. Pygidiums Punk-

tur ikke særlig tæt. Mellem- og Bagskinnebenene mod Spidsen temmelig stærkt udvidede og kraftigt børsteklædte. Længde 3—5 mm.

Af denne let kendelige Strandart er der hidtil herhjemme kun fundet et Eks. paa Stranden ved Arnager (Bornholm), dybt i Sandet ved Planterødder, $^{28}/_{5}$ 1912, og et Eks. ved Tranum Strand i Vendsyssel, $^{4}/_{8}$ 1885.

10. *Plegáderus* Er.

Denne og de følgende Slægter adskiller sig fra de foregaaende Slægter ved, at Følehornene er indleddede indenfor Øjnene. Panden uden Tværfure. Pronotum med opsvulmede Sider, der indvendig er begrænsede af en dyb Fure, og oftest med en Tværfure. Scutellum meget lille. Vingedækkerne bagtil afstudsede, ved Roden med 1 eller 2, oftest rudimentære, skraa Rygstriber; Sidedækkerne i hvert Fald fortil afsatte ved en Randstribe. Følehornsfurerne anbragt i den forreste Del af Forbrystets Sider. Forskinnebenene stærkt udvidede mod Spidsen, med fint tandet Yderside, Mellem- og Bagskinnebenene slanke.

Arterne lever under Træbark og jager baade som Larver og som fuldvoksne Dyr Larver af forskellige Insekter, især Barkbiller.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotums opsvulmede Sider bestaaende af en ydre, i forreste Tredjedel bred, derefter pludseligt tilsmalnet Del og en indre, fortil tilsmalnet, i forreste Tredjedel forsvindende Del ..... saucius.
   Pronotums opsvulmede Sider ikke delt i en ydre og en indre Del ..... 2.

2. Pronotums opsvulmede Sider afbrudt af Tværfuren..... 2. vulnerátus.
Pronotums opsvulmede Sider ikke afbrudt.... 3.
3. Pronotums Tværfure anbragt i Midten. Vingedækkerne meget tæt og groft punkterede. cæsus.
Pronotums Tværfure anbragt foran Midten. Vingedækkerne fint og spredt punkterede... 1. disséctus.

1. Pl. disséctus Er. (Fig. 92). Aflang, sort eller sortebrun, Følehorn og Ben brunrøde. Pronotum fint og spredt punkteret, foran Roden med en Tværfure (foruden den dybe Tværfure foran Midten). Vingedækkerne fortil med en dyb, skraa, noget buet Rygstribe, der strækker sig forbi deres forreste Tredjedel, og med en bred Fure langs Sømmen, der er ophøjet i hele sin Længde. Pygidium og Propygidium temmelig fint og tæt punkterede. Forskinnebenene mod Spidsen pludseligt udvidede. Længde 1—1,5 mm.

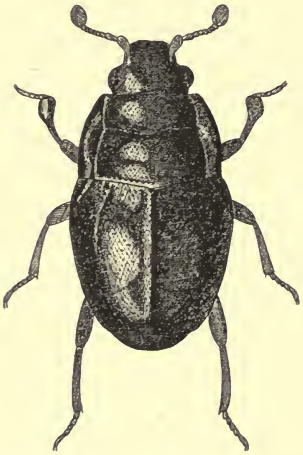

Fig. 92. Plegaderus dissectus. × 30.

Under Bark af Løvtræer, sjælden. Dyrehaven (under Bøgebark og i fugtigt, bladet og trøsket Bøgetræ); Sorø.

2. Pl. vulnerátus Panz. Aflang, sort eller brunsort, Følehorn og Ben brunrøde. Pronotum med temmelig dyb, foran Midten anbragt Tværfure, foran denne fint og ret tæt, bag denne fint og spredt punkteret. Vingedækkerne ved Roden med en ganske kort Rygstribe, Sømmen bagtil ophøjet, Punkturen mod Siderne fin og tæt, mod Sømmen grovere og mere spredt. Pygidium og Propygidium

temmelig tæt punkterede. Forskinnebenene mod Spidsen jævnt udvidede. Længde 1,5—1,7 mm.

Under Bark, især af Naaletræer, sjælden, men ofte i Antal, hvor den findes. Rude Hegn, Bromme Plantage; Falster.

[Pl. s$\overline{a}\overline{u}$cius Er. er let kendelig ved det i Oversigten nævnte Kendetegn. Aflang, sort eller brunsort, Følehorn og Ben brunrøde. Pronotum med lidet dyb, foran Midten anbragt Tværfure, Punkturen foran denne noget finere og tættere end bag denne. Vingedækkerne ved Roden med en ganske kort Rygstribe, Sømmen bagtil ophøjet, Punkturen mod Siderne tæt og noget ru, mod Sømmen kraftigere og mere spredt. Pygidium og Propygidium tæt punkterede. Forskinnebenene mod Spidsen jævnt udvidede. Længde 1,5—2 mm.

Arten lever under Fyrrebark og kunde muligvis træffes hos os.

Pl. c$\overline{a}\overline{e}$sus Hbst. Sort eller sortebrun, Følehorn og Ben brunrøde. Pronotum temmelig tæt punkteret, foran Roden med en Tværfure (foruden den dybe Tværfure i Midten). Vingedækkerne ved Roden med 2 ganske korte Rygstriber, langs Sømmen med en svag, fortil forsvindende Fure. Pygidium og Propygidium tæt punkterede. Længde 1—1,7 mm.

Under Træbark; kunde muligvis træffes hos os.]

11. *Onthóphilus* Leach.

Let kendelig fra alle vore andre Slægter ved Oversidens Længderibber. Kroppen kort og bred. Panden uden Tværfure. Pronotum med ophøjede Længderibber. Scutellum lille. Vingedækkerne bagtil afstudsede, med ophøjet Søm og Rygribber samt en Skulderribbe. Propygidium i Midten med en Længdeknude, Pygidium bøjet skraat ind mod Bugen, med nogle Indtryk. Følehornsfurerne anbragt i den forreste Del af Pronotums Sidedækker. Skinnebenene smalle, med torn- eller haarklædt Yderside, de forreste med lang Fodfure.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum med simpel Punktur. Vingedækkerne hvert med 3 Rygribber..... 1. sulcátus.
Pronotum tæt længderynket. Vingedækkerne hvert med 6 Længderibber..... 2. striátus.

1. O. sulcátus Fabr. (Fig. 93). Mat, sort, Følehorn og Ben brune. Pronotum jævnt tilsmalnet fremefter, groft og tæt punkteret, med 6 fortil forkortede Længderibber, af hvilke de 2 midterste er afbrudt foran Midten og bag Afbrydelsen nærmede stærkt til hinanden. Vingedækkernes Ribbemellemrum hvert med 5 fine, ophøjede Længdelinier, der, med Undtagelse af den midterste, er afbrudt af Punkter. Længde 2,5–3,5 mm.

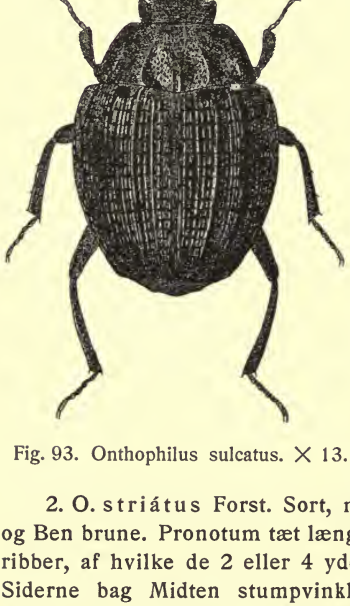

Fig. 93. Onthophilus sulcatus. × 13.

I Gødning og Plantemuld, sjælden. Strandmøllen; Nykøbing F.; Aalborg, Randers, Thorsager, Horsens.

2. O. striátus Forst. Sort, med mat Glans. Følehorn og Ben brune. Pronotum tæt længderynket, med 6 Længderibber, af hvilke de 2 eller 4 yderste fortil er forkortede, Siderne bag Midten stumpvinklet udvidede. Vingedækkerne med 6 Rygribber, af hvilke de afvekslende er svagere, Ribbemellemrummene hvert med 2 ophøjede, af Punkter afbrudte Længdelinier. Længde 1,7–2,5 mm.

Sjælden. Boserup Krat (2 Stkr. under Rørsvampe); Merrits Skov (i Gødningsvamp), Christianssæde (ketset); Als. Angives ogsaa at leve i Gødning.

12. *Abræus* Leach.

Kroppen stærkt hvælvet. Panden uden Tværfure. Pronotums Sider fint randede. Scutellum meget lille, næppe synligt. Vingedækkerne bagtil afstudsede, i det højeste med svage Spor af Rygstriber, Sidedækkerne ikke afsat. Pygidium bøjet skraat ind mod Bugen. Følehornsfurerne anbragt i den forreste Del af Forbrystets Sider. Forskinnebenene stærkt udvidede, med utydelig Fodfure, Mellem- og Bagskinnebenene slanke.

Oversigt over Arterne.

1. Vingedækkernes Punktur i bageste Halvdel tæt længderynket ..... 1. glóbulus.
   Vingedækkernes Punktur ensartet, ikke længderynket ..... 2.

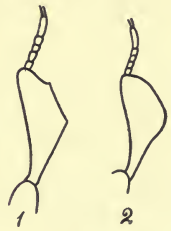

Fig. 94. Højre Forben af 1. Abraeus globosus, 2. A. granulum.

2. Forskinnebenenes Yderside foran Midten med en afrundet Udvidelse (Fig. 94, 2) .. 2. gránulum.
   Forskinnebenenes Yderside i Midten skarpt stumpvinklet udvidet og bag Spidsen med en lille Tand (Fig. 94, 1) ..... 3. globósus.

1. Abr. glóbulus Creutz. Begsort, Følehorn og Ben rustrøde, Oversiden spredt beklædt med let affaldende,

mod Spidsen kølleformet fortykkede Haar. Pronotum og Vingedækkerne meget tæt punkterede, Punkturen paa Vingedækkernes bageste Halvdel tæt længderynket. Forskinnebenenes Yderside i Midten med en afrundet Udvidelse, der er svagere end hos den følgende Art. Længde 1,2—1,5 mm.

Fig. 95. Abraeus globosus. × 30.

I tør Kogødning og Plantemøddinger. 1 Stk. taget i en Skov ved Tommerup (Fyen) $^{27}/_{9}$ 1896, 1 Stk. ved Odense $^{18}/_{10}$ 1896.

2. Abr. gránulum Er. Rødbrun, Følehorn og Ben rustrøde. Pronotum kraftigt og tæt punkteret. Vingedækkerne endnu kraftigere og omtrent lige saa tæt punkterede, fortil med en svag, skraa Rygstribe. Længde 1,2 mm.

I fugtigt, bladet og trøsket Bøgetræ, udbredt, men vistnok sjælden. Dyrehaven, Sjælsølund, Bognæs, Sorø; Næsbyhoved Skov; Frijsenborg.

3. Abr. globósus Hoffm. (Fig. 95). Rødbrun, Følehorn og Ben rustrøde. Pronotum temmelig fint og tæt, Vingedækkerne kraftigere og mere spredt punkterede. Længde 1—1,5 mm.

Under Bøgebark, i Kulsvamp paa gamle Bøgetræer, og i fugtigt, bladet og trøsket Bøgetræ, udbredt og vistnok ikke særlig sjælden. Ogsaa fundet hos Myrer (Formica rufa og Lasius fuliginosus).

13. *Ácritus* Leconte.

Kroppen hvælvet. Panden uden Tværfure. Pronotums Sider fint randede. Scutellum meget lille, ikke eller næppe synligt. Vingedækkerne bagtil afstudsede, undertiden med skraa Rygstriber, Sidedækkerne afsat ved en dyb Randstribe. Følehornsfurerne anbragt i den forreste Del af Forbrystets Sider. Forskinnebenene hos de danske Arter kun svagt udvidede, med utydelig Fodfure, Mellem- og Bagskinnebenene slanke. For- og Mellemfødderne 5-leddede, Bagfødderne 4-leddede.

Oversigt over Arterne.

1. Pronotum foran Roden uden Tværlinie, temmelig tæt og kraftigt punkteret ..... 1. minútus.
   Pronotum foran Roden med en af tætstillede Punkter bestaaende Tværlinie, fint og spredt punkteret .... 2. nigricórnis.

1. Acr. minútus Hbst. Temmelig blank, brunrød eller gulbrun, Følehornene med gul Kølle. Pronotum og Vingedækkerne temmelig tæt og kraftigt punkterede, de sidste fortil med en skraa Rygstribe, der dog ofte er meget svag eller forsvunden. Længde 0,8—1,2 mm.

Under Bøgebark, sjælden og enkeltvis. Undertiden i Selskab med Myrer.

2. Acr. nigricórnis Hoffm. Blank, sortebrun eller brunrød, Følehorn og Ben rustrøde, Køllen undertiden mørkere. Pronotum fint og spredt punkteret. Vingedækkerne fint og spredt, fortil noget kraftigere punkterede, fortil i det højeste med svagt antydet Rygstribe; fra Punkterne i Vingedækkernes bageste Halvdel udgaar en fin, fremadrettet, skarpt indridset Streg. Der findes imidlertid

ogsaa en Form (*seminulum* Küster), hos hvilken Punkterne i Vingedækkernes bageste Halvdel er aflange, men uden den nævnte Streg; denne Form anses nu for Hannen, den anden Form for Hunnen af samme Art. Længde 0,6—1 mm.

I Gødning og henraadnende Plantedele, almindelig.

Alle Afbildningerne er originale, tegnede efter Naturen af Forfatteren.

Larver.

Af K. Henriksen.

Pselaphídae.

Af Larver til denne Families danske Former er kun Larven til Myrebillen *Cláviger testáceus* beskrevet, og de eksisterende Beskrivelser af den er hinanden saa modstridende, at de i hvert Fald ikke kan være rigtige alle. Mest trolig er den af v. Heyden beskrevne Larve den rigtige.

Den er 2,5 mm lang. Det runde Hoved med en dyb Længdefure, der krydses af en tværgaaende Vold, ved hvis Ender de korte 2-leddede Antenner er fæstede. 2. Antenneled er meget lille, saa at Antennerne tilsyneladende gør Indtryk af at være 1-leddede. Pronotum er rundt, noget indsmalnet bagtil, de følgende Led ca. 3 Gange saa lange som Hoved og Pronotum tilsammen. Laarene er tykke. Skinnebenene mod Spidsen tyndere og gaaende jævnt over i Tarseleddet, der ender i en ret stor Klo.

Puppen ligger med Bagenden i den afkastede Larvehud; den tomme Puppehud er 2,5 mm lang og viser fortil et Par Smaahorn, hvori Imago's Antenner skal have ligget.

Scydmaenídae.

Kun en enkelt dansk Scydmænlarve er kendt, nemlig Larven til

Scydmaenus tarsatus Müll.

Legemets Form flad, kakerlakagtig. Farven svovl- eller orangegul. Hovedet temmelig lille. Længde 1,9 mm.

Følehornene kraftige, 4-leddede, de første Led meget korte, 3. Led meget langt og paa Spidsen bærende for-

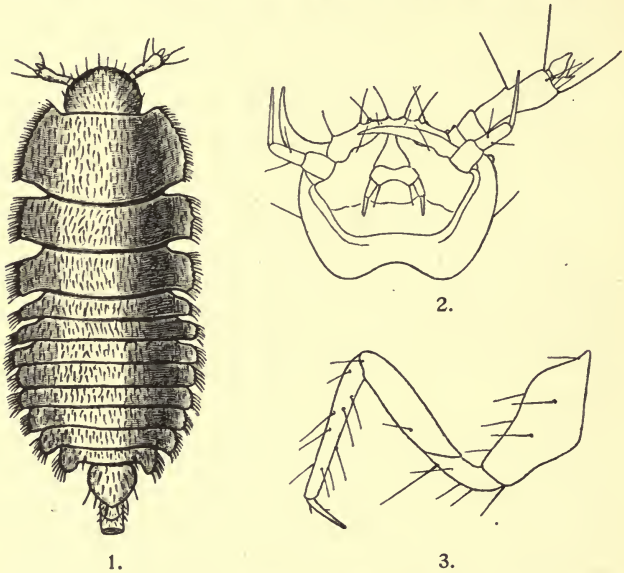

Fig. 96. 1. Scydmaenus tarsatus-Larven. 2. Samme. Hovedet, set nedenfra. Venstre Kindbakke og højre Følehorn udeladt. 3. Samme. Ben.
(Efter Fr. Meinert).

uden det lille 4. Led en stor Sansetap. 1 Øje paa hver Side. Epistoma svagt buet med 8 børstebærende Knuder. Overlæbe mangler. Kindbakkerne simple, seglformede uden nogen Tand (Retinaculum) paa Inderkanten. Kæberne brede, tilsammen dækkende en stor Del af Hovedets Underside, kun forsynet med en enkelt Flig, der paa sin Spids bærer et lille spydformet Blad og en tæt Kost af

korte Børster. Kæbepalperne 3-leddede. Underlæben kort, men bred, Læbepalperne 2-leddede.

Thoraxleddene og de 8 første Bagkropsled brede, deres Rygside helt dækket af de brede Rygskjolde. 9. Bagkropsled smalt, 10. som sædvanlig hos Billelarverne dannende Analtuben, der er mer eller mindre udskydelig og besat med Tornrækker, der sikkert tjener til Fastholdningsorgan under Bevægelsen.

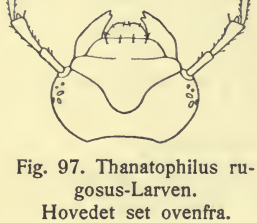

Fig. 97. Thanatophilus rugosus-Larven. Hovedet set ovenfra.

Spiraklerne er simple tragtformede og findes i Bindehuden under Rygskjoldene paa 2. Thoraxled og 1.—8. Bagkropsled.

Benene temmelig lange og slanke, bestaaende af Hofte, Hoftering, Laar, Skinneben og det lille kloformede Fodled.

Truffet i en Kompostdynge i en Have. Forpupningen og Udviklingen til Imago skete i September Maaned.

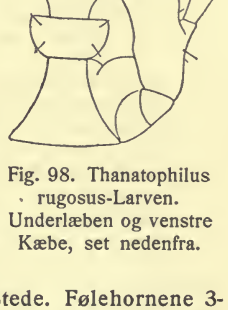

Fig. 98. Thanatophilus rugosus-Larven. Underlæben og venstre Kæbe, set nedenfra.

Silphidae.

Silphide-Larvernes Hoved er kort og bredt. Nakkehullet ligger mest paa Hovedets Underside, og Hovedet er derfor fæstet i noget nedadbøjet Stilling. Et veludviklet, kraftigt kitiniseret Clypeus og en ligeledes veludviklet Overlæbe til Stede. Følehornene 3-leddede; paa den brede Spids af 2. Led fæster foruden det lille 3. Led en lille, undertiden helt indtrækkelig Sansetap. Kindbakkerne ret forskelligartede hos de enkelte Underfamilier, med eller uden Retinaculum. Kæbernes Stipes sammenvokset med de 2 Flige, der langs den største Strækning er sammenvoksede indbyrdes undtagen

lige i Spidsen. Inderfligens indadvendende Kant er besat med en Række Torne eller kraftige Børster, Yderfligen bærer i Spidsen oftest en større eller mindre Dusk Haar. Kæbepalperne 3-leddede. Læbepalperne 2-leddede. 9. Bagkropsled med et Par længere eller kortere 2-leddede Cerci. Analtuben veludviklet, tjener til Bevægelsesorgan.

Spiraklerne simple, tragtformede.

Benene veludviklede, endende i et lille, kloformet Fodled.

Oversigt over Underfamilierne.

1. Kindbakkerne smalle, uden Retinaculum, i Spidsen med flere Tænder, men Inderranden i

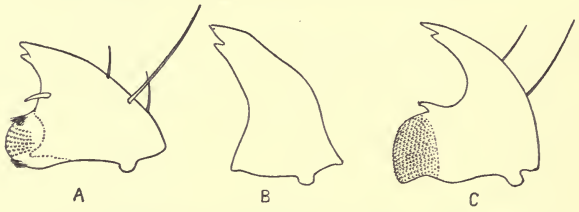

Fig. 99. Kindbakke af *A* Catops fuscus, *B* Thanatophilus rugosus, *C* Anisotoma humeralis.

hele sin Længde skarp. Underlæben med sammenvoksede Stipites. 2. Cerceled kort. Silphínae.

Kindbakkerne bredere, Retinaculum til Stede; deres Inderrand nær Basis opsvulmet, dannende en Knusetand. Underlæbens Stipites adskilte, saa at Læbepalperne tilsyneladende viser sig 3-leddede. 2. Cerceled langt børstedannet, almindeligvis underinddelt i et meget stort Antal Ringe, endende i en Børste..... 2.

2. Knusetanden tværrynket eller forsynet med et begrænset Antal Tværrækker af fine Tænder. Retinaculum lille, børsteformet. Ingen Bitunger paa Underlæben ..... Cholevínae.

Knusetanden tæt besat med et stort Antal smaa fine Tænder, der ikke er anbragt saa regelmæssigt. Retinaculum kraftig og spids, men meget bred ved Basis. Bitunger til Stede paa Underlæben ..... Liodínae.

Cholevínae.

Cátops fúscus Panz.

Farven lysebrun til rødbrun, lidt lysere mellem Leddene. Langstrakt. Thoraxleddene længere og lidt bredere end de forreste Bagkropsled, Bagkroppen bagtil tydelig tilspidset. Rygskjoldene naar lige ud til Leddenes Siderande, Thoraxleddenes Rygskjolde hver med et Par halvcirkelformede Indtryk. Ogsaa Bagkroppens Underside ret vel kitiniseret. Rygskjoldene beklædt med et ret stort Antal almindelige, tilspidsede smaa Børster, samt med en Tværrække større kølleformede eller i hvert Fald i Spidsen brat afskaarne Børster, anbragt langs Leddenes Bagrande. Paa Leddets Siderand findes et lignende (paa Thoraxleddene 2) i Spidsen tydeligt tykkere Køllehaar; dette Køllehaar er rettet opefter og lidt fremefter og danner Catops-Larvens lettest iagttagelige Kendemærke.

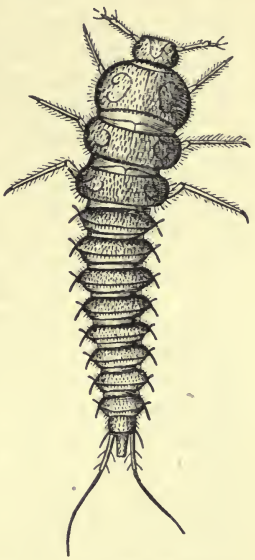

Fig. 100. Catops fuscus-Larven. (Efter Schiødte).

Paa hver Side af Hovedet en enkelt mørkere farvet Øjeplet. Følehornene 3-leddede, det store 2. Led med mange lange Børster, 3. Led lille, men (i hvert Fald hos denne Art) med en Antydning af en Tvedeling. Kindbakkens Tyggetand med Tværrækker af smaa tandagtige Tuberkler, det tandbesatte Areal foroven og forneden begrænset af en lille Samling tætstillede gule Haar. Kæbens Inderflig med 8 Tornbørster, deraf de 4 nærmest Spidsen kraftigst.

Benene meget slanke Løbeben, tæt og fint bebørstede.

Længde 5,5 mm.

Lever især i Kældere af raadnende Plantedele, f. Eks. henfaldende Svampe. Den er dog ogsaa taget i det frie i det tidligste Foraar ved Kadavere af smaa Pattedyr og Krybdyr.

Fig. 101. Catops fuscus-Larven. Følehorn.

Cátops nígricans Sp.

Ligner i høj Grad fuscus-Larven, men er lidt mørkere farvet. Den skelnes vistnok bedst ved, at Bagkroppens Bugskjolde er tandede bagtil. Længde 4 mm.

Truffet i Februar Maaned under Kadavere af smaa Pattedyr.

Cátops Watsóni Sp.

er lysebrun med Hoved og de 2—3 sidste Led noget mørkere. Bagkroppens Rygskjolde delt i 2 Dele, en forreste og en bageste, Grænselinien derimellem markeret ved en tæt Kam af korte, tornagtige Børster af samme Slags, der iøvrigt findes som Beklædning overalt paa Rygskjoldene. De større, i Spidsen afskaarne Børster, der findes paa den bageste Del af hvert Led, staar i 2 ret regelmæssige Rækker. Kæbens Inderflig med 4 Tornbørster. Længde 6 mm.

Taget om Foraaret i en Skov ved en raadnende Krage.

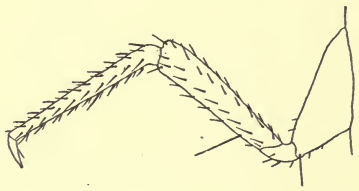

Fig. 102. Catops fuscus-Larven. Ben.

Cátops pícipes F.[1])

stemmer i Udseende ganske overens med Watsoni, kun har Kæbens Inderflig en Række af 7 noget svagere Børster. Længde 8 mm.

Taget sammen med Watsoni-Larven.

[1]) Larven ikke identificeret med fuld Sikkerhed.

Ptomáphagus sericeus Panz.

adskilles fra Catops-Arterne ved, at det lange 2. Følehornsled kun har 4 lange Børster paa hver Side. Længde 5 mm.

Taget om Efteraaret, især under Kadavere af Fugle, Muldvarpe og Rotter; den forsmaar dog heller ikke større Insekter (og Skorpioner).

Silphínae.

Oversigt over Grupperne.

1. Rygskjoldene meget smaa i Forhold til Leddenes Størrelse. Bugskjolde mangler Necrophoríni.
   Rygskjoldene saa brede som Leddene, paa Siden trukket ud i en vingeagtig Proces. Bugskjolde til Stede paa Bagkroppen ..... Silphíni.

Necrophoríni.

Kroppen er hos Necrophorinerne (d. v. s. Slægten *Necróphorus*) trind. Den tykke Bagkrop mangler Bugskjolde (undtagen paa 9. og 10. Led) og er derfor lys og blød. Ogsaa Bagkroppens Overside gør et lyst og blødt Indtryk, idet Rygskjoldene er smaa og kun indtager et lille Areal paa hvert Leds Overside. (Hos den spæde Larve fylder Rygskjoldene dog hele Leddets Overside, og umiddelbart efter et Hudskifte er de ligeledes relativt store; men indtil næste Hudskifte indtræder, vokser Larven stærkt ved, at Bindehuden udspiles mere og mere). Rygskjoldene paa Thoraxleddene er ubevæbnede, men 1.—8. Bagkropsleds Rygskjolde har bagtil 4 mørkere, opad og bagud vendende Tænder, der er mindst paa de forreste Led og kraftigst udviklede bagtil paa Kroppen.

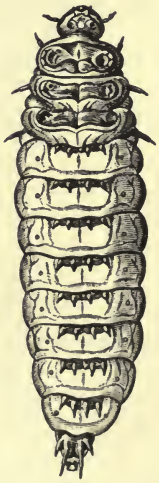

Fig. 103. Necrophorus vespilloides Hbst. (Efter Schiødte).

9. Leds Rygskjold har i det højeste de 2 Sidetænder, medens Midttænderne altid mangler; paa deres Plads ses — oftest skilt fra Rygskleriten ved en Søm — et Par korte 2-leddede Cerci.

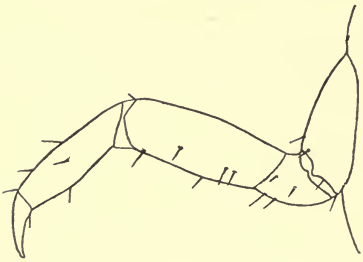

Fig. 104. Necrophorus humator. Larve. Ben.

Kun 1 Øje paa hver Side. Følehornene ikke saa lange som Kindbakkerne. Kæbernes Inderflig med en Kam af ca. 7 korte tornagtige Børster, hvoraf de 3 nederste sidder tæt op til hinanden og danner en fælles Spids.

Benene er ret kraftige Graveben med brede, tværstillede Hofter.

Oversigt over de kendte Arter.

1. 9. Leds Rygskjold uden Sidetænder. Cerci meget korte, naar ikke ud over 9. Leds Bagrand. Kindbakkerne i Spidsen kun utydeligt tandede. — Kæbepalpens 3. Led ikke længere end 2. Farven gullig. Længde 27 mm ..... Necrophórus vespíllo L.
   9. Leds Rygskjold med tydelige Sidetænder. Cerci længere, naar ud over 9. Leds Bagrand. Kindbakkerne i Spidsen med ca. 6—7 tydelige Savtænder. Farven hvidlig ..... 2.
2. 1. Cerceled i fast Forbindelse med 9. Leds Rygskjold uden nogen Sutur. Kæbepalpens 3. Led en Trediedel længere end 2. — Længde 23 mm Necrophórus vespilloídes Hbst.
   Cerci ved tydelig Sutur skilt fra 9. Leds Rygskjold. Kæbepalpens 3. Led saa langt som 2. 3.
3. 1. Cerceled 4 Gange længere end bredt, dets Bredde ca. en Sjettedel af Rygskjoldets Bredde. Længde 27 mm Necrophórus investigátor Zett.
   1. Cerceled dobbelt saa langt som bredt, dets

Bredde ca. en Ottendedel af Rygskjoldets Bredde. Længde 33 mm .....
Necrophórus humátor Oliv.

Alle Necrophorus-Larverne lever af Kadavere af smaa Pattedyr, som et Antal Forældreindivider, de bekendte Aadselgravere, graver ned i Jorden før Æglægningen.

Forpupningen sker i en Hule med vel glattede Vægge dybere i Jorden under det Dyrekadaver, Larven har levet

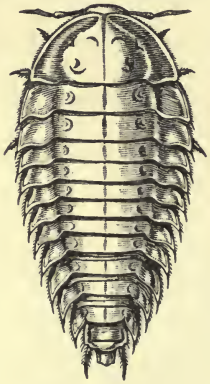

Fig. 105. Silpha obscura-Larven. (Efter Schiødte).

Fig. 106. Thanatophilus rugosus-Larven. (Efter Schiødte).

af. Puppen har paa hver Side af Hovedet indenfor Øjnene en Tværrække af 3 lange, tornformede Børster, Pronotum med ca. 20 lignende Børster langs Randen. Paa Siden af 2.—6. Bagkropsled en lang, tornformet Børste og midt paa 2.—4. Leds Rygside 2 kortere lignende.

Silphini.

Kroppen er hos Silphinerne, de egent. Aadselbillers Larver bikonvex, undertiden næsten bænkebideragtig. Med

Undtagelse af 1. Bagkropsled, der har en blødhudet eller læderagtig Underside, besidder alle de øvrige Bagkropsled store mørke Bugskjolde, hvoraf det paa 2. Led kan være underinddelt i en større Midtsklerit og 2 mindre Sideskleriter. Rygskjoldene er mørkfarvede, meget brede og sender en fri, vingeagtig Proces frit ud til Siden. Denne Proces har et afrundet Forhjørne, medens Baghjørnet er trukket spidst ud, og den kan være større, udgaa fra hele Leddets Siderand og staar da sædvanligt horizontalt ud, eller ogsaa er den mindre, kun udgaaende fra en mindre Del af Leddets Siderand og er da oftest drejet mere nedad. Alle Rygskjoldene er ubevæbnede, men ofte fint haarede.

6 Øjne paa hver Side. Følehornene længere end Kindbakkerne. Kæbernes Inderflig med en Kam af korte, lidt krummede Tænder, der alle staar i nogenlunde samme indbyrdes Afstand.

Benene er ret slanke Løbeben, hvis Skinneben er slanke og stærkt behaarede.

Oversigt over Arterne.

1. Bagkropsspiraklerne ligger bag en segldannet Kitinbøjle udgaaende fra den forreste Del af Rygskjoldets Sidedel. — 2. Bagkropsleds Bugskjold 3-delt. Cerci betydeligt (2—3 Gange) længere end Analtuben. Følehorn korte. Rygskjoldenes Sideprocesser ret smaa, men horizontalt udstaaende. Rygskjoldene fint behaarede. Længde 24 mm... Necródes littorális L.
   Ingen saadanne Kitinbøjler; i det højeste findes en but, bred Udvækst fra Siderandens forreste Del ..... 2.
2. 2. Bagkropsleds Bugskjold 3-delt. Cerci betydeligt (2—3 Gange) længere end Analtuben. — Følehornene korte, højst af Prothorax's Længde. Rygskjoldene gulligt behaarede, deres Sideprocesser ret smaa, bøjet noget nedefter (Thanatóphilus). ..... 3.
   2. Bagkropsleds Bugskjold udelt. Cerci i det højeste saa lange som Analtuben, koniske, kun utydeligt 2-leddede..... 4.

3. Pronotums Siderand svagt opbøjet. — Længde 16 mm ..... Thanatóphilus sinuátus F.
   Pronotums Siderand ikke opbøjet. — Længde 18 mm .. } Thanatóphilus rugósus L. / Thanatóphilus díspar Hbst.
4. Følehornene lange, mindst saa lange som Pro- og Mesonotum tilsammen, deres 3. Led længst. — Længde 16 mm. Phosphúga atráta L.
   Følehornene korte, ikke længere end Pronotum 5.

Fig. 107. Thanatophilus rugosus-Larven. Ben.

5. Rygskjoldene jævnt bøjleformet hvælvede ovenfor de nedadbøjede Sideprocesser. Kroppen smal ..... 6.
   Rygskjoldene affladede med horizontale Sideprocesser. Kroppen bred ..... 8.
6. Rygskjoldene kort behaarede ..... Blitóphaga undáta Müll.
   Rygskjoldene nøgne ..... 7.
7. Pronotum med en dyb bueformet (prokonkav) Tværfure mellem de 2 Forhjørner. Rygskjoldene helt sortebrune, Hovedet lysebrunt. Længde 18 mm ..... Xylódrepa 4-punctáta L.
   Pronotum kun med en svag Tværfure. Rygskjoldene sortebrune med lys yderste Siderand. Hovedet sortebrunt. Længde 15 mm .. Blitóphaga opáca L.
8. Pronotum fortil i Midten dybt indbugtet med stærkt fremspringende Forhjørner. — 3. Følehornsled højst saa langt som 2. Rygskjolde-

nes Sideprocesser tvefarvede, mørke i deres forreste Del og lyse bagtil. Længde 17 mm. Oeceoptóma thorácica L.

Pronotum jævnt rundet uden Spor af nogen Indbugtning fortil ..... 9.

9. 3. Følehornsled meget længere end 2. Rygskjoldene skinnende, kun yderst fint behaarede. — Baghovedet frit af Pronotums Forrand. Rygskjoldenes Sideprocesser tvefarvede, lyse bagtil. Længde 22 mm... Sílpha trístis Ill.

3. Følehornsled saa langt som 2. Rygskjoldene matte, ret tæt gulligt behaarede ..... 10.

10. Baghovedet frit af Pronotums Forrand. Rygskjoldenes Sideprocesser ensfarvede mørke. Længde 20 mm..... Sílpha carináta Hbst.

Baghovedet dækket af Pronotums stærkt fremragende Forrand. Rygskjoldenes Sideprocesser tvefarvede, lyse bagtil. Længde 18 mm ..... Sílpha obscúra L.

Silphin-Larverne er, som ogsaa deres slanke Ben viser, frit omstrejfende Dyr, hvis Levevis er ret forskelligartet, dog saaledes at Levevisen er nogenlunde ensartet indenfor samme Slægt. Saaledes er Slægterne *Necrodes* og *Thanatophilus* udtalte Aadselædere, der fortærer Aadsel, hvor det tilfældigvis findes; der er ikke Tale om nogen Nedgravning som for Necrophorernes Vedkommende. *Phosphuga* æder Snegle, *Oeceoptoma* træffes ved raadnende Svampe og Pattedyrsekskrementer, *Xylodrepa* færdes (i Modsætning til de øvrige Slægter, der holder sig til Jorden) baade som Larve og Imago paa Træer og Buske (især Eg og Frugttræer), hvor den jager Sommerfuglelarver (især Spindere), *Blitophaga* lever i hvert Fald delvis af Plantekost, medens *Silpha* er den mest omnivore, der baade kan gaa paa levende Plantedele, Aadsler og levende Dyr (Regnorme, Snegle m. m.).

Praktisk Betydning faar de planteædende Former, naar de gaar paa dyrkede Planter, og alvorlige Silphin-Angreb paa Marker rapporteres da ogsaa til Stadighed rundt om fra forskellige Lande, ogsaa fra Danmark. Som Skadedyr angives dels *Silpha undata* paa Roer, Rug, Byg og Vikker, men for denne Arts Vedkommende skal Imago gøre den største Skade, dels den ikke danske *Ablattaria lævigata,* men langt den største Skade rundt om i Landene skyldes *Blitophaga opaca.* Dens Angreb rapporteres fra Tyskland, Frankrig, England, Holland, Norge og fra

Danmark, og den angriber Beder, Kaalvækster, Kløver, Syre, Hestehov, Byg m. fl. Planter. Larven angriber Bladet fra Randen og æder saa graadigt af de unge Blade, at Planterne kan dø eller sættes meget langt tilbage. Her i Landet gør den især Skade paa Sukkerroer og Foderroer.

Naar *Phosphuga atrata* især i ældre Litteratur ogsaa anføres som forvoldende store Angreb (især i Tyskland) er dette en Fejltagelse, beroende paa Fejlbestemmelse af Larven. Efter alle nyere Undersøgeres samstemmende Erklæring er Phosphuga — som ovenfor nævnt — Snegleæder og intet andet.

Aadselbillerne forpupper sig nær Jordoverfladen eller blot under gamle Blade o. l., der ligger tæt til Jorden. Puppen er karakteriseret ved sit brede Prothorax, det indtrukne Hoved, den skraat opadrettede Bagkrop, der ender i 2 kødede Cerci, og Bagbenene, der fra Knæet rager frit frem udenfor Bagkroppens Sider.

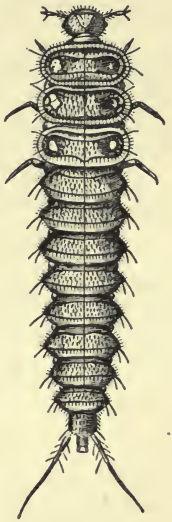

Fig. 108. Anisotoma glabra-Larven. (Efter Schiødte).

Liodínae.

Anisótoma glábra Kug.

Langstrakt, bagtil meget lidt smallere, bleg med brune Rygskjolde, der er saa brede, at de naar helt ud paa Leddenes Sider, Spiraklerne er derfor dækkede af Rygskjoldene. Bagkroppens Underside fra 2. Led med et meget bredt trekantet Bugskjold, der vender Spidsen fremefter. Bugskjoldene er svagest paa de forreste Led og kraftigst kitiniserede paa de bageste Led. Paa Rygskjoldets Bagrand faa, smaa Børster, yderst ude paa hver Side flankerede af 2 lidt større Børster.

Hovedet med 2 tydelige Øjne paa hver Side. Følehornene er slanke, 3-leddede, 3. Led ca. en Tredjedel af 2, med konisk afsat Spids. Kindbakken med tvetandet Spids, kort, men kraftig Retinaculum og Tyggetanden fint og tæt tornbesat. Kæbens Inderflig med 7 Tornbørster,

dens Yderflig i Spidsen med en Dusk Børster, hvoraf den terminale er længst og fjerformet forsynet med Bigrene paa begge Sider. 3. Kæbepalpeled ikke længere end 2.

Cerci lange og slanke, mindst saa lange som tre Bagkropsled tilsammen. Benene veludviklede, men temmelig korte, sparsomt forsynet med Børster. Hofterne koniske, Skinnebenet angives paa Undersiden under Knæet tydelig indbugtet. Længde 7 mm.

Fig. 109. Anisotoma humeralis-Larven. Ben.

Truffet i Støvbolde paa Fyrrestubbe.

Anisótoma humerális F.

adskiller sig fra glabra ved, at der langs Bagranden af hvert Led findes en Tværrække af lange Børster, at Bugskjoldene er rektangulære eller trapezformede og ved de korte plumpe Cerci, der ikke er stort længere end 9. Led. Længde 7,2 mm.

Truffet i Svampe, især Støvbolde, paa Elle- og Fyrrestubbe.

Agathídium sphaerulum Reitt.

minder ved sine korte Cerci, der er ubetydeligt længere end 9. Led, Tværrækken af lange Børster langs Rygskjoldenes Bagrand og de rektangulære Bugskleriter stærkt om Anisotoma humeralis. Ben og Følehorn er imidlertid kortere og plumpere, og i Stedet for den fjerformede Terminalbørste paa Kæbens Yderflig findes et Knippe af 5 lige lange Børster. Længde over 3 mm.

Truffet i Støvbolde og andre Svampe.

Agathídium seminulum L.

skelnes fra sphaerulum-Larven ved, at 2. Følehornsled i Spidsen er stærkt udbredt og trukket ud i 2 tandagtige

Fremspring, mens det hos sphaerulum er svagere kølledannet og uden disse Fremspring. Længde 3,5 mm.

Truffet i Slimsvampen *Trichia cinnabarina*.

? Agathidium nigripénne F.

En Agathidie-Larve, der — om end ikke med Sikkerhed — er henført til Arten nigripenne, adskiller sig fra sphaerulum-Larven ved sit forholdsvis meget længere Legeme, der er ca. $5^1/_2$ Gang saa langt som bredt, og omtrent lige bredt over det hele (medens sphaerulum-Larven er ægformet tilspidset for og bag og kun ca. $3^1/_2$ Gang saa lang som bred), og ved de korte Cerci, der er tydelig kortere end 9. Bagkropsled. Længde 4,5 mm.

Under Barken paa fældede Fyrretræer.

? Agathidium bádium Er.

Heller ikke Henførelsen til Art af denne Agathidie-Larve er helt sikker. Den adskiller sig fra sphaerulum-Larven ved sin mindre Størrelse (2,4 mm), ved sin ensfarvede gullighvide Farve og noget længere Behaaring.

Ligeledes under Barken paa fældede Fyrretræer.

Clambídae.

Kun en enkelt Clambidelarve er kendt, nemlig

Calyptomérus dúbius Marsh.

Nærmest tenformet. Farven hvidlig, Kropleddene baade foroven og forneden med lange hvidlige Haar, hvoraf 2 eller 3 paa hver Side er særligt fremtrædende.

5 Øjne paa hver Side af det afrundede Hoved. Følehornene 4-leddede; 3. Led længst, længere end 1. og 2. tilsammen, paa sin Spids bærende foruden det halvt saa lange 4. Led en lille Sansetap. Clypeus og Overlæbe veludviklede begge. Kindbakkerne korte, i Spidsen simpelt kloformede, ved Basis med et blødt pudeformet Parti.

Kæben med 1 Flig, der i sin Spids bærer en Børste og nedenfor denne 2 Torne. Kæbepalperne 3-leddede med lige lange Led. Underlæben kunde ikke tydeligt erkendes.

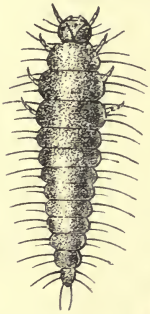

Fig. 110. Calyptomerus dubius-Larven. (Efter Perris).

Spirakler til Stede paa 1. og 4.—7. Led.

Benene temmelig vel udviklede, Laar og Skinneben hver med 2—3 Børster, den kloformede Fod temmelig lige og ret stor.

Analpapillen tilbagetrækkelig. Ingen Cerci angivet. Længde 2 mm.

Fundet i et Straatag, hvor den vistnok levede af Fugtighed og Detritus.

Puppen ligger med Bagenden i den sidste, afskudte Larvehud. Paa Issen, Pronotum og Siderne med lange kraftige, hvide Børster. Hovedet meget stort, dækkende hen over For- og Mellembenenes Laar og Skinneben.

Leptinídae.

Leptinus-Larven og dens Biologi er ikke kendt. Den skal sikkert søges i Muse- og andre Boer, der er anlagt i Jorden, i Overensstemmelse med den mærkelige og endnu ikke fuldt opklarede Levevis, Imago fører.

Corylophídae.

Af denne Families Larver er beskrevet Larven til en *Orthóperus* (artsbestemt til piceus Steph.).

Den er temmelig flad og bred, smudsigt hvidlig med brunlig Isse, Pronotum med 2 store, langstrakte, brune Pletter, alle de følgende Led (undtagen 9. Bagkropsled) med en Tværrække smaa brune Pletter. Paa Siderne af og i en Tværrække paa alle Kropleddene findes store og fremtrædende, ejendommelige kølledannede eller omvendt koniske Børster. Paa det forreste og det bageste Led desuden nogle lange slanke Haar.

Hovedet ret langt, med tydeligt Clypeus og en bred Overlæbe. Følehornene fæster langt tilbage paa Hovedet, de er 3-leddede, det slanke 3. Led længst. Kindbakkerne simpelt segldannede, temmelig korte. Kæberne med en trapezformet Flig med spids Apicalende. Kæbepalperne 3-leddede, lange, 3. Led længst, ovalt eller elliptisk, i Spidsen med 1 lang Børste. Underlæben kort med 2-leddede Læbepalper.

Cerci mangler. Analtuben tilbagetrækkelig.

Benene korte med nogle enkelte lange Børster. Tarsen klolignende, ret lang. Længde 1,5 mm.

Fundet i et Straatag.

Puppen er fuldstændig nøgen, med Bagenden fæstet i den gamle Larvehud.

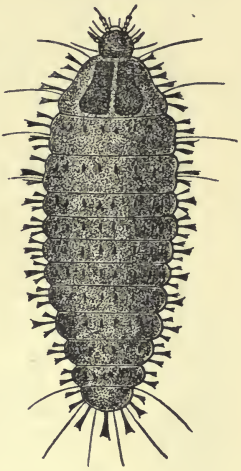

Fig. 111. Orthoperus-Larven. (Efter Perris).

Sphaerídae.

Ingen Sphaeriidelarver er kendt.

Ptiliídae.

Ptinélla áptera Guer.

Ptinella-Larven er lineær, noget affladet, af hvidlig Farve. Paa Siden af hvert Kropled 2—3 lange Børster, og saavel Rygsiden som Bugsiden af 1.—8. Bagkropsled samt Thoraxleddenes Rygside med 1 median, lige opstaaende Børste, paa hver Side flankeret af 1 lignende, men bagud hældende (kun den ene af disse tegnet). De tjener vistnok til at understøtte Bevægelsen.

Hovedet er stort, saa bredt som Thoraxleddene, rød-

ligt. Issen med 2 Længdefurer. Clypeus kort, Labrum tydeligt. Øjne mangler. Følehornene 4-leddede, 2.—4. Led omtrent lige lange. 2. Led med en lang Børste paa hver Side, i Spidsen bærende foruden 3. Led en lang Sansetap. Kindbakkerne lange, smalle, seglkrummede uden nogen Retinaculum. Kæberne med 1 lang, smal Flig med afrundet Spids, hvorpaa nogle smaa kraftige Børster. Kæbepalperne 3-leddede, det slanke 3. Led længst. Læbepalperne korte, 2-leddede.

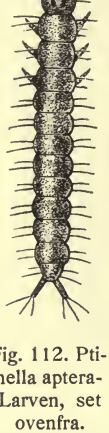

Fig. 112. Ptinella aptera-Larven, set ovenfra. (Efter Perris).

9. Led med et Par veludviklede rørformede Cerci, der ender med 3 lange Børster. Analtuben stor, ikke tilbagetrækkelig.

Benene ret veludviklede, endende i en kort, svagt krummet, kloformet Fod. Længde 1 mm.

Fundet i Gangene af Barkbillen *Cryptturgus pusillus* under Barken paa døde Fyrre *(Pinus maritimus)* i Frankrig.

Puppen med Bagenden fæstet i den gamle Larvehud. Paa Issen 2, paa Pronotums Siderand 8 og Bagranden af Meso- og Metanotum

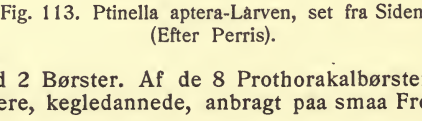

Fig. 113. Ptinella aptera-Larven, set fra Siden. (Efter Perris).

hver med 2 Børster. Af de 8 Prothorakalbørster er de 2 Par tykkere, kegledannede, anbragt paa smaa Fremspring.

Acrótrichis intermédia Gillm.

Skelnes fra Ptinellalarven ved, at Kindbakkerne har en lille, stump Retinaculum og ved, at de 3 slanke Børster paa hver af Rygleddene mangler, medens Bugleddene kun har de parrede, der til Gengæld er blevet kraftige, benlignende Torne. Længde 1,6 mm.

Den meget agile Larve lever under nedfaldne Blade o. l. og gør Jagt paa Smaapodurer.
Puppen overensstemmende med Ptinellapuppen.

Scaphidiidae.

Af denne Families Larver findes kun en enkelt tilstrækkeligt beskrevet, nemlig

Scaphosóma agaricínum L.

Noget fladtrykt, lidt tilspidset for og bag. Undersiden hvidlig, Oversiden rødlig med hvidlig Rand paa Thoraxleddene og 1.—7. Bagkropsled. Sparsomt beklædt med fine, temmelig stive Børster.

Epistoma kun utydeligt skilt fra Panden. Overlæbe tydelig. 5 Øjne paa hver Side. Følehornene 4-leddede; 3. Led det længste, besat med 2 lange Børster nær Midten, paa Spidsen foruden 4. Led bærende en lille Sansetap; 4. Led ligeledes med et Par længere Børster samt nogle mindre nær Spidsen. Kindbakkerne med en kraftig Retinaculum i sin ydre Halvdel. Kæberne med lang cylindrisk, behaaret Flig, og 3-leddet Palpe, hvis 3. Led, der er meget slankt, er det længste. Læbepalperne 2-leddede.

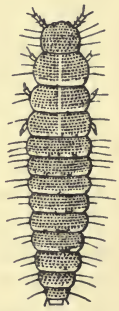

Fig. 114. Scaphosoma agaricinum-Larven. (Efter Perris).

9. Bagkropsled med et Par smaa 1-leddede Cerci, der ikke er længere end 9. Led og som ender i en lang Børste. Analtuben veludviklet.

Benene ret kraftige, Laaret foroven med 1 og forneden med 2 lange Børster, Skinnebenet i Midten indbugtet og her med en Kreds af lidt kortere Børster. Længde 3 mm.

Lever mellem Lamellerne i Paddehatte, hvoraf den æder, og hvor ogsaa Forpupningen finder Sted.
Puppen er fixeret ved Bagenden til Underlaget. Dens Pande, Prothorakalrand, Meso- og Metathorax samt Ryg

og Sider af Bagkroppen med korte, hvidlige Børster. Sidste Led med 4 kødede Vedhæng.

Histerídae.

Histeridelarverne har Hovedet lige fremstrakt, hvad der staar i Forbindelse med, at Nakkehullet sidder lige paa Hovedets Bagrand. Pronotum almindeligvis af Længde med Hovedet, med et stort, fortil afskaaret, bagtil rundet, rødligt Rygskjold. De øvrige Kropled blegere, hvidlige, uden stærkere Kitiniseringer hverken paa Ryg eller Bug. Oversiden af Leddene med Tværrynker, Undersidens Rynker almindeligvis ordnet koncentrisk paa de enkelte Led. Leddenes Sidepartier ligeledes stærkt underinddelt i Felter ved Skraarynker.

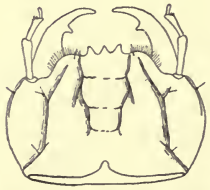

Fig. 115. Hister unicolor-Larven. Hovedet, set ovenfra.

Øjne mangler. Epistoma i intim Forbindelse med Panden, dens Forrand i Midten tandet, oftest skæv, idet den ene Side, almindeligvis højre, er trukket længere frem end venstre. Overlæbe mangler. Følehornene korte, 3-leddede, 1. Led længst, 2. Led bærer i Spidsen foruden det lille, stiftformede 3. Led 1—2 smaa Sansetappe. Kindbakkerne veludviklede, seglkrummede, lidt udenfor Midten med en stump Retinaculum, nær Basis findes, ligeledes paa Inderkanten, en Børstepensel. Kæben bestaar, foruden af det meget ubetydelige Cardo, af en fortsat Række af 5—6 Led, hvoraf det 1., der er størst, er Stipes, og det 2. Palpiger, der foruden den 3—4-leddede Palpe bærer en meget lille Flig i Form af en lille Stift, der i Spidsen er forsynet med en Børste. Underlæbens

Fig. 116. Hister unicolor-Larven. Underlæbe og venstre Kæbe, set nedenfra.

Hage er paa Siderne forsynet med et veludviklet randhaaret Vedhæng. Læbepalperne 2—3-leddede.

Spiraklerne, der findes paa 1.—8. Bagkropsled, tilhører den bifore Type, der genfindes hos Smeldernes og Sivbukkenes Larver, og hvor den oprindelige aabne Tragt er indsnævret til en smal sammenklemt Spalte, medens Resten af Spiraklets Hulhed er overdækket af Kitin, hvori

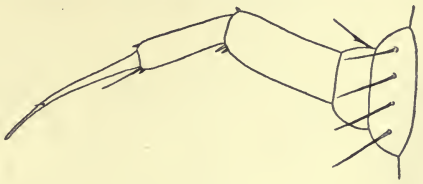

Fig. 117. Hister unicolor-Larven. Mellemben.

ses et Par langstrakte, stribeformede, tyndt kitiniserede Steder, hvorigennem Inddiffunderingen af Ilt sker.

9. Bagkropsled med et Par velkitiniserede, 2-leddede Cerci, Analtuben kort og tyk.

Benene er meget korte, Foden klo- eller børstedannet.

Oversigt over de kendte Slægter.

1. Kæbepalperne 3-leddede, Læbepalperne 2-leddede ..... 2.
   Kæbepalperne 4-leddede, Læbepalperne 3-leddede ..... 5.
2. Epistoma med 3—4 trekantede Tænder ..... 3.
   Epistoma med mindst 5 Tænder, hvoraf dog Nr. 2 og 3 fra højre kan være smeltet sammen til en stump, bred Tand (Fig. 119)..... 4.
3. Hovedet baade foroven og forneden med 4 Længdefurer. Foden børstedannet..... Híster.
   Hovedet foroven med 2 Gruber og forneden med en median Fure. Foden kloformet..... Gnathóncus.
4. Epistomaltænderne tydelige. Cerci veludviklede Platysóma.
   Epistomaltænderne svage. Cerci korte. Parómalus.

5. De mediane Furer paa Hovedets Overside naar halvvejs tilbage paa Hovedet. Kroppen ikke smallere fortil ..... Plegáderus.
Medianfurerne meget korte. Kroppen tydeligt smallere fortil ..... Abrāēus.

Hister unicolor L.

Kroppen kraftig, nærmest cylindrisk, omtrent parallelsidet, højst 5 Gange længere end bred. Hovedet bredere end langt. De 2 Medianfurer paa Hovedets Overside forbundne indbyrdes ved svage Tværfurer. Paa Hovedets Sider findes en Tindingfure, der begynder umiddelbart bag Kindbakken og naar omtrent til Hovedets Midte. Pronotum med en dyb Midtfure og 2 Par Sidefurer, de 2 paa hver Side forenede fortil. Bagkropsleddene dorsalt fortil og bagtil paa Leddet med en Tværrække skinnende Pletter, hver med 1 kort Børste.

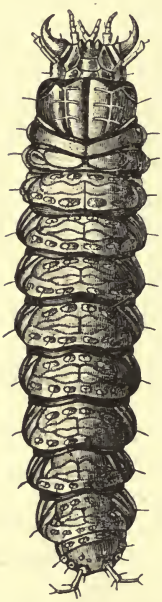

Fig. 118. Hister unicolor-Larven. (Efter Schiødte).

Epistomas Forrand med 3 Tænder. 2. Følehornsled kun halvt saa langt som 1., 3. Led næppe en Tredjedel af 2. Kæbens Stipes dobbelt saa langt som bredt.

Cerci kortere end 9. Led, opadrettede, 2. Led altid i en Vinkel til 1. Led. Længde 13 mm.

Lever i Ko- og Hestegødning, hvor den gaar paa Jagt efter Muscide- og andre bløde Fluelarver.

Puppen, der ligger i et Puppeleje af løst forbundne Græsrødder, Jord og tør Gødning, er ægformet, paa Isse og Prothorax med et Antal korte tornformede Børster, lignende findes ogsaa paa Bagkropsleddene og er her anbragt parvis. Et Par meget smaa 2-leddede Cerci til Stede.

Af de øvrige beskrevne Hister-Larver synes *Hister 12-striátus* Schr. ikke med Sikkerhed at kunne skelnes

fra unicolor, medens *Hister merdárius* Hoffm. angives at have 4 Tænder paa Epistomas Forrand.

Platysóma compréssum Hbst.

er mere langstrakt og noget fladere, Længden mindst 7 Gange Bredden. Midtfuren paa Pronotum svag. Den inderste af de 2 Sidefurer forkortet og nærmere ved den ydre Sidefarve end ved Midtfuren.

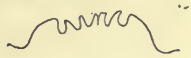

Fig. 119. Platysoma compressum-Larven. Epistoma.

Epistoma stærkt skæv med 5 Tænder, hvoraf Nr. 2 fra højre er stump og undertiden vokset sammen med Nr. 3. Kæbens Stipes slankere end hos Hister og Kindbakkens Retinaculum kraftigere.

Benene længere end hos Hister, saa lange, at de kan ses ovenfra. Ogsaa Cerci længere. Længde 11 mm.

Under Barken paa Stubbe og udgaaede Træer, hvor den jager Bille- og Fluelarver.

Parómalus flavicórnis Hbst.

kendes fra Platysoma paa sit utydeligt tandede Epistoma, hvor dog en Midttand er kraftigst, og paa sine kortere og relativt tykkere Cerci, der ender i længere Børster. Længde 7 mm.

Taget i Barkbillegange i Fyr *(Pinus maritimus)* i Frankrig.

Gnathóncus rotundátus Kug.

mangler Furer paa Hovedets Overside, men har i Stedet 2 Gruber. Epistoma med 4 Tænder. Bagkroppen mangler de blanke børstebærende Pletter. Hele Kroppen (undtagen Pronotums Skjold) beklædt med smaa tætstillede Korn eller Torne. Rygleddene med færre Tværfolder og Bugleddene simpelt tværfoldede. Længde 8 mm.

Fundet i et Hønsehus under Hønsenes Ekskrementer.

Plegáderus vulnerátus Pz.

Langstrakt, ca. 9—10 Gange saa lang som bred, gullig hvid. Hovedet langstrakt, firkantet. Epistoma 5-tandet, den midterste Tand, der er længst fremstaaende, er bred og afskaaret, 4-kantet, de ydre Tænder, hvoraf de yderste er rykkede længst tilbage, bredt trekantede, paa hver Tandspids en kort Tornbørste. Kindbakkerne med en kraftig, trekantet Retinaculum. Læbepalpens 3. Led kun ca. $^1/_3$ af 2. Led, men saa langt som 1. Led.

Thorakal- og Bagkropsleddene paa Siden med talrige længere og kortere Børster, der er fæstede paa store, flade, skinnende glatte Pletter; foran Thorakalleddenes Bagrand og paa 1.—8. Bagkropsled findes der henholdsvis 1 og 2 Tværrækker saadanne Børster.

Paa 2.—8. Bagkropsleds Underside findes et Par kegleformede Gangvorter, der i Midten er halverede af en ret utydelig Tværfold; de er omringede af korte Børster.

Cerci meget korte og stumpt koniske, divergerende, besat med nogle lange Haar.

Benene korte. Laaret paa Undersiden med en lang (og en kort) Børste, Skinnebenet med nogle meget korte Børster. Længde 6 mm.

Larven lever (ligesom Imago) i Barkbillegange under Fyrre- og Granbark, baade mens Træerne staar paa Roden, og naar de er omhuggede; hyppigst truffet i Gangene af *Ips typographus*. Ved sin Jagt paa Barkbillelarverne maa den betragtes som et udpræget Nyttedyr for Skoven.

? *Plegáderus sāūcius* Er.

En — om ikke med Sikkerhed — til saucius henført Plegaderus-Larve, adskiller sig fra foregaaende ved at være lidt større (8 mm lang), og ved noget længere Cerci, der er omtrent dobbelt saa lange som brede.

Ligeledes i Barkbillegange under Gran- og Fyrrebark, specielt i Gangene af *Ips typographus*.

Abrāēus globósus Hoffm.

Skelnes væsentlig fra Plegaderus ved sin Kropform, der er smallere fortil og bagtil, samt ved, at alle 4 Furer paa Hovedets Overside er korte. Endvidere er Mesothorax rødligt (ikke saa blegt som de øvrige Kropled) og de forreste Rygled har kun et utydeligt skinnende Midtfelt. Længde 4,5 mm.

Under Bark paa Træer og Stubbe, ofte sammen med Myrer *(Lasius fuliginosus)*. Om den æder Myrelarverne eller kun Ekskrementer, vides ikke.

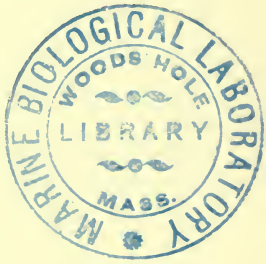
MARINE BIOLOGICAL LABORATORY
WOODS HOLE
LIBRARY
MASS.

Oversigt over de i dette Hæfte behandlede Billers Forekomst.

I. Kosmopoliter.

	Side
Carcinops quatuordecimstriata	229

II. Under Bark, Løv og Mos, i Træstubbe og hule Træer eller ved sammenfaldende Risgærder o. lign. (jfr. III og IV).

	Side		Side
Euplectus brunneus	19	Scydmaenus tarsatus	67
— Duponti	20	— rufus	67
— bescidicus	21	Nargus-Arterne	80
— piceus	21	Catops-Arterne	82
— nanus	22	Nemadus colonoides	97
— Karsteni	24	Ptomaphagus-Arterne	97
— punctatus	25	Phosphuga atrata	127
Plectophloeus nitidus	25	Agyrtes bicolor	128
Bibloporus bicolor	27	Anisotoma-Arterne	157
Trimium brevicorne	28	Amphicyllis-Arterne	160
Trichonyx sulcicollis	29	Agathidium-Arterne	161
Batrisus venustus	31	Sacium pusillum	176
Bythinus-Arterne	36	Arthrolips obscurus	176
Tyrus mucronatus	45	Orthoperus atomus	177
Euthia plicata	51	Ptenidium-Arterne	182
Euthiconus conicicollis	53	Ptilium affine	188
Neuraphes-Arterne	54	Euryptilium saxonicum	191
Stenichnus-Arterne	58	— marginatum	191
Euconnus denticornis	63	Ptilium fuscum	192
— Wetterhalli	65	Microptilium pulchellum	195
— nanus	66	Ptinella-Arterne	195

	Side
Pteryx suturalis	197
Acrotrichis-Arterne	200
Scaphidium quadrimaculatum	210
Scaphosoma-Arterne	210
Platysoma-Arterne	216
Paromalus-Arterne	229
Plegaderus-Arterne	241
Abraeus granulum	246
— globosus	246
Acritus minutus	247

III. I Plantemøddinger o. lign. (jfr. II).

	Side
Euplectus nanus	22
— sanguineus	23
— signatus	23
— Karsteni	24
Bibloplectus minutissimus	26
Euthia Schaumi	51
— scydmaenoides	52
Neuraphes talparum	55
Euconnus fimetarius	65
Scydmaenus tarsatus	67
— rufus	67
Calyptomerus dubius	171
Clambus-Arterne	171
Corylophus cassidoides	175
Sericoderus lateralis	176
Orthoperus brunnipes	177
Ptenidium intermedium	184
— pusillum	184
— nitidum	186
Ptilium minutissimum	188
— exaratum	188
— modestum	189
Oligella foveolata	190
Ptiliolum-Arterne	191
Nephanes Titan	198
Smicrus filicornis	199
Acrotrichis-Arterne	200
Adskillige Hister-Arter	218
Gnathoncus-Arterne	233
Onthophilus sulcatus	244
Abraeus globulus	245
Acritus nigricornis	247

IV. Paa fugtig Bund (ved Søbredder, i Moser og Enge).

	Side
Bibloplectus ambiguus	26
Bryaxis sanguinea	32
Reichenbachia fossulata	34
— haematica	35
— juncorum	35
— impressa	36
Bythinus Burrelli	39
— Curtisi	40
— clavicornis	41
— bulbifer	42
Tychus niger	43
Pselaphus-Arterne	44
Euthia scydmaenoides	52
Neuraphes Sparshalli	57
Stenichnus scutellaris	59
— pusillus	61
Euconnus rutilipennis	64
— hirticollis	64
Sphaerius acaroides	178
Ptenidium fuscicorne	185
Ptilium caesum	188
Actidium Boudieri	194
— Neresheimeri	194
Smicrus filicornis	199
Baeocrara litoralis	200
Acrotrichis brevipennis	205

V. Paa Strandbredder, under Tang, Alger, o. lign.

	Side		Side
Reichenbachia Helferi	34	Actidium coarctatum	194
Ptenidium fuscicorne	185	Actinopteryx fucicola.....	207
— punctatum	185	Saprinus rufipes	239

VI. Ved Træers eller Træstubbes udsvedende Saft.

	Side		Side
Trichonyx sulcicollis	29	Muligvis enkelte Scydmaener.	48
Muligvis enkelte andre Pse-lapher	13	Adskillige Hister-Arter	218
		Dendrophilus punctatus	228

VII. I Kældere o. lign.

	Side		Side
Catops fuscus	88	Calyptomerus dubius	171

VIII. Knyttede til Svamp.

A. Overjordisk Svamp.

	Side		Side
Nargus-Arterne	80	Agathidium-Arterne	161
Catops chrysomeloides	93	Scaphidium quadrimaculatum..	210
Necrophorus-Arterne	113	Scaphosoma-Arterne	210
Oeceoptoma thoracica.....	123	Adskillige Hister-Arter	218
Silpha-Arterne	123	Gnathoncus-Arterne.....	233
Anisotoma-Arterne.....	157	Onthophilus striatus.....	244
Amphicyllis-Arterne	160	Abraeus globosus	246

B. Underjordisk Svampevæv.

	Side		Side
Colonini	100	Agaricophagus cephalotes	154
Triarthron Märkeli	131	Colenis immunda	155
Hydnobius-Arterne	132	Cyrtusa-Arterne.....	155
Liodes-Arterne	134		

IX. Planteædere.

	Side
Blitophaga-Arterne	123

X. I Gødning.

	Side
Euconnus fimetarius	65
Scydmaenus tarsatus	67
— rufus	67
Oeceoptoma thoracica	123
Adskillige Ptiliidae	178
Hister-Arterne	218
Gnathoncus-Arterne	233
Saprinus-Arterne	234
Onthophilus-Arterne	243
Abraeus globulus	245
Acritus nigricornis	247

XI. Ved Aadsler.

	Side
Nargus-Arterne	80
Catops-Arterne	82
Ptomaphagus-Arterne	97
Necrophorus-Arterne	113
Necrodes litoralis	120
Thanatophilus-Arterne	121
Oeceoptoma thoracica	123
Silpha-Arterne	125
Hister-Arterne	218
Gnathoncus-Arterne	233
Saprinus-Arterne	234

XII. I Dyreboer.

(Arter, der ikke udelukkende lever i Boerne, er sat i Parentes).

A. I Muldvarpereder.

	Side
Neuraphes talparum	55
Choleva-Arterne	73
Catops fuliginosus	90
— Dorni	287
— nigrita ?	91
— morio ?	92
— coracinus ?	92
— grandicollis ?	92
Leptinus testaceus	173
Ptenidium laevigatum	183
Hister marginatus	224
(Trichonyx sulcicollis)	29
(Bythinus distinctus)	40
(Clambus minutus)	171
(Acrotrichis-Arterne)	200

B. I Musereder.

	Side
Bythinus Curtisi ?	40
— clavicornis ?	41
Choleva-Arterne	73
Nargus velox ?	80
— anisotomoides	82
Catops Watsoni	87
— picipes	89
— nigricans ?	90
— fuliginosus	90
— nigrita ?	91
— morio ?	92
Catops coracinus ?	92
— grandicollis ?	92
Ptomaphagus-Arterne	97
Colon latum ?	105
Leptinus testaceus	173
Hister marginatus	224
(Stenichnus collaris)	60
(Clambus minutus)	171
(Sericoderus lateralis)	176
(Pteryx suturalis)	197
(Acrotrichis-Arterne)	200

C. I Rottereder.

	Side
Catops fuscus?	88

D. I Hermelinens Bo.

	Side
Nargus anisotomoides	82

E. I Rævens Bo.

	Side		Side
Catops alpinus	94	Hister marginatus	224

F. I Grævlingens Bo.

	Side
Catops fuliginosus	90

G. I Fuglereder.

	Side		Side
Nemadus colonoides	97	Dendrophilus punctatus	228
Ptomaphagus-Arterne	97	Gnathoncus-Arterne	233
Hister merdarius	222		

H. I Myretuer.

1. Formica rufa og pratensis (den røde Skovmyre).

	Side		Side
Euthia plicata	51	(Neuraphes minutus)	58
Euconnus claviger	63	(Stenichnus Godarti)	59
— Mäklini	63	(— scutellaris)	59
Scydmaenus Hellwigi	68	(— collaris)	60
Ptenidium myrmecophilum	185	(— exilis)	61
Ptilium myrmecophilum	189	(Euconnus denticornis)	63
— modestum	189	(— nanus)	66
Dendrophilus pygmaeus	228	(Clambus minutus)	171
Hetaerius ferrugineus	231	(Ptenidium turgidum)	184
Myrmetes piceus	232	(Acrotrichis-Arterne)	200
(Trimium brevicorne)	28	(Abraeus globosus)	246
(Euthia scydmaenoides)	52		

2. Formica exsecta.

	Side		Side
Euthia plicata	51	Hetaerius ferrugineus	231
Dendrophilus pygmaeus	228		

3. Formica sanguinea og truncicola.

	Side		Side
Ptilium myrmecophilum	189	Hetaerius ferrugineus	231

4. Formica fusca og cinerea.

	Side
Hetaerius ferrugineus	231

5. Lasius fuliginosus.

	Side		Side
Claviger longicornis	47	(Neuraphes Sparshalli)	57
Euconnus claviger	63	(— minutus)	58
Ptenidium myrmecophilum	185	(Stenichnus scutellaris)	59
Euplectus bescidicus (tilfældigt?)	21	Catops umbrinus (tilfældigt?)	88
Plectophloeus nitidus (tilfældigt?)	25 og 287	(Ptenidium Gressneri)	183
(Bythinus Curtisi)	40	(Hister unicolor)	221
(Tychus niger)	43	(— merdarius)	222
(Euthia scydmaenoides)	52	(Dendrophilus punctatus)	228
(Neuraphes talparum)	55	(Gnathoncus-Arterne)	233
		(Abraeus globosus)	246

6. Lasius niger og brunneus.

	Side		Side
Claviger longicornis	47	(Trichonyx sulcicollis)	29
— testaceus	48	(Batrisus venustus)	31
Euconnus claviger	63		

7. Lasius flavus og umbratus.

	Side		Side
Claviger longicornis	47	Claviger testaceus	48

8. Forskellige, ikke nærmere angivne Myrearter.

	Side		Side
Amauronyx Märkeli	30	(Nemadus colonoides)	97
(Euthiconus conicicollis)	53	(Ptomaphagus ruthenus)	99
(Neuraphes angulatus)	55	(Abraeus globosus)	246
(Scydmaenus rufus)	67		

I. I Humlereder.

	Side
(Leptinus testaceus)	173

XIII. Paa Træer.

	Side
Xylodrepa quadripunctata	125

XIV. Arter, der kan tages ved Aftenketsning (Side 135).

	Side
Batrisus venustus	31
Bryaxis sanguinea.....	32
Reichenbachia fossulata	34
— Helferi	34
— haematica . ..	35
Bythinus bulbifer	42
Tychus niger.....	43
Pselaphus dresdensis	44
— Heisei	44
Euthia plicata	51
— Schaumi.....	51
Neuraphes angulatus	55
— talparum	55
Stenichnus collaris	60
Euconnus denticornis	63
— Wetterhalli.....	65
Choleva-Arterne	73
Nargus-Arterne	80
Catops-Arterne	82
Colon-Arterne	100
Ptomaphagus-Arterne	97
Agyrtes bicolor	128
Triarthron Märkeli	131
Hydnobius-Arterne	132
Liodes-Arterne.....	134
Agaricophagus cephalotes	154
Colenis immunda	155
Cyrtusa-Arterne	156
Amphicyllis-Arterne	160
Agathidium-Arterne	161
Adskillige Ptiliidae	179

Forkortede Forfatternavne.

Allib.	= Allibert.	Gillm.	= Gillmeister.
Bris.	= Brisout.	Guér.	= Guérin.
Chaud.	= Chaudoir.	Gyll.	= Gyllenhal.
Creutz.	= Creutzer.	Hal.	= Haliday.
Er.	= Erichson.	Hbst.	= Herbst.
Fabr.	= Fabricius.	Hoffm.	= Hoffmann.
Fairm.	= Fairmaire.	Illig.	= Illiger.
Forst.	= Forster.	Kiesenw.	= Kiesenwetter.
Frøl.	= Frølich.	Kugel.	= Kugelann.
Ganglb.	= Ganglbauer.	Laboulb.	= Laboulbène.

Lap.	= Laporte de Castelnau.	Panz.	= Panzer.
Latr.	= Latreille.	Payk.	= Paykull.
L.	= Linné.	Peyr.	= Peyron.
Mannh.	= Mannerheim.	Redtb.	= Redtenbacher.
Mars.	= Marseul.	Reichenb.	= Reichenbach.
Marsh.	= Marsham.	Rosenh.	= Rosenhauer.
Matth.	= Matthews.	Sahlb.	= Sahlberg.
Motsch.	= Motschulsky.	Steph.	= Stephens.
Muls.	= Mulsant.	Thoms.	= Thomson.
M. & K.	= Müller & Kunze.	Wank.	= Wankowicz.
Newm.	= Newmann.	Web.	= Weber.
Oliv.	= Olivier.	Zett.	= Zetterstedt.

Literatur.

Bestimmungs-Tabellen der europäischen Coleopteren, Heft 18 (*C. Flach,* Trichopterygidae, 1889), Heft 63 (*A. Fleischer,* Anisotomidae, Tribus Liodini, 1908).

A. Fleischer: Die Flugzeit von Liodes und Colon in Adamsthal bei Brünn, Wiener Entom. Zeitung, 1903.

Ludwig Ganglbauer: Die Käfer von Mitteleuropa, 2. Bind, 1895, 3. Bind, 1899.

Victor Hansen: Danmarks Scydmaenidae, Ent. Medd. II. Række, 4. Bind, 1913.

v. Heyden, Reitter & Weise: Catalogus Coleopterorum Europae, Caucasi et Armeniae Rossicae, 2. Ed. 1906.

H. O. Holstebroe: De danske Arter af Slægten Choleva Latreille, Ent. Medd. II. Række, 3. Bind, 1906—10.

— : Tillæg til »De danske Arter af Slægten Choleva Latreille«, Ent. Medd. 10. Bind, 1913—15.

— : De danske Arter af Slægten Colon, Ent. Medd. 10. Bind, 1913—15.

Joh. P. Johansen: Om Undersøgelse af Myretuer samt Fortegnelse over de i Danmark fundne saakaldte myrmecophile Biller, Ent. Medd. II. Række, 2. Bind, 1903—05.

A. Matthews: Trichopterygia illustrata et descripta, 1872.

A. Raffray: Revision des Euplectus paléarctiques, Annales de la Société entomologique de France, Bd. LXXIX, 1910.

E. Reitter: Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches, Bd. II, 1909.

E. C. Rosenberg: Bidrag til Kundskaben om Billernes Levevis, Udvikling og Systematik. III Undersøgelser over Danmarks Billefauna i Dyreboer, særlig underjordiske, Ent. Medd. 10. Bind, 1913—15.

I. C. Schiødte: Fortegnelse over de i Danmark levende Silpher, Scaphidier, Ptilier, Scydmæner og Pselapher, Naturh. Tidsskr. III. Række, 7. Bind, 1871.

— : Fortegnelse over de i Danmark levende Hydrophili og Histri, smstds.

Aug. West: Nogle Oplysninger om enkelte af de danske Arter af Slægten Catops Payk., Ent. Medd. II. Række, 4. Bind, 1913.

Dr. *Eichelbaum:* Die Larven von Catops Watsoni Spence und Catops picipes (?) Fbr. Berl. Ent. Zeit. XLVI 1901, p. 9—14, Tvl. III.

W. F. Erichson: Zur systematischen Kenntniss der Insectenlarven. Arch. f. Naturg. XIII. 1. 1847, p. 284—285.

F. Karsch: Bestimmungstabellen von Insecten-Larven. Ent. Nachr. X, 1884, p. 221—229.

L. v. Heyden. Die Käfer von Nassau. 2. Aufl. 1904, p. 115.

Sv. Lampa: Berättelse angående resor och förrätningar under år 1894 af kongl. landtbruksstyrelsens entomolog. Ent. tidskr. XVI, 1895, p. 1—44. Tvl. I.

Fr. Meinert: Scydmænus-Larven. Ent. Medd. I, 1887—88, p. 144—150, Tvl. I.

— : Fortegnelse over Zoologisk Museums Billelarver. Ent. Medd. IV, 1893—94, p. 1—110.

E. Perris: Notes pour servir à l'histoire des Trichopterix. Ann. Soc. Ent. Fr. (2) IV, 1846, p. 465—475, Tvl. XI.

— : Quelques mots sur les métamorphoses de Coléoptères Mycétophages, le Triphyllus punctatus Fab.; le Diphyllus lunatus Fab., l'Agathidium seminulum Linn.; et l'Eucinetus (Nycteus Latr.) meridionalis, de Castelnau. Ann. Soc. Ent. Fr. (2) IX, 1851, p. 39—53, Tvl. II—V.

— : Histoire des Metamorphoses du Clambus enshamensis Westw., du Cryptophagus dentatus Herbst, du Lathridius minutus Linné, du Corticaria pubescens Illig., de l'Orthoperus piceus Steph., du Malachius æneus Fabr. et de la Sapromyza quadripunctata Fabr. Ann. Soc. Ent. Fr. (2) X, 1852, p. 571—601, Tvl. XIV —XV.

E. Perris: Histoire des insectes du pin maritime. Ann. Soc. Ent. Fr. (3) I, 1853, p. 491—644, Tvl. XVII—XIX, og (3) II, 1854, p. 85—160, Tvl. IV—VI.

—: Larves de Coleoptères. Ann. Soc. Linn. Lyon XXII. 1876.

M. Rupertsberger: Biologie der Käfer Europas. Linz 1880.

—: Die biologische Literatur über die Käfer Europas von 1880 an. Linz 1894.

Uunio Saalas: Die Fichtenkäfer Finnlands I. Ann. Acad. Scient. Fenn. Ser. A. Tom VIII. No. 1. 1917.

J. C. Schiødte: De metamorphosi Eleutheratum Observationes. Naturh. Tidsskr. (3) I, 1861—63, p. 193—232, Tvl. III—X og (3) III, 1864—65, p. 131—224, Tvl. I—XII.

Xambeu: Moeurs et Metamorphoses d'Insectes. Ann. Soc. Linn. Lyon XXXVIII, 1891, p. 1—257, XLI, 1894, p. 107—156, XLV, 1899, p. 157—211, og Revue d'Entom. XIX, 1900, p. 1—56.

Navnefortegnelse.

(Synonymer er trykte med *Cursiv*).

1. Familier, Underfamilier, Slægter og Underslægter.

	Side		Side		Side
Abraeus	245	Bibloporus	27	*Comazus*	170
Acritus	247	Blitophaga	123	Corylophidae	174
Acrotrichis	200	Bryaxis	32	Corylophus	175
Actidium	193	Bythinus	36	Cyrtusa	155
Actinopteryx	207	Calyptomerus	170	Dendrophilus	227
Agaricophagus	154	Carcinops	229	Euconnus	61
Agathidium	161	Catops	82	Euplectus	17
Agyrtes	128	Cephennium	50	Euryptilium	190
Agyrtini	127	Choleva	73	Euthia	50
Amauronyx	30	Cholevinae	71	Euthiconus	52
Amphicyllis	160	Cholevini	72	Gnathoncus	233
Anisotoma	157	Clambidae	169	Hetaerius	230
Anisotoma	134	Clambus	171	Hister	218
Arthrolips	176	Claviger	46	Histeridae	212
Baeocrara	199	Colenis	155	Hydnobius	132
Batrisus	30	Colon	100	Leptinidae	172
Bibloplectus	26	Colonini	100	Leptinus	173

	Side
Liodes	134
Liodes	157
Liodinae	128
Microptilium	194
Myrmetes	232
Nargus	80
Necrophorini	112
Necrophorus	113
Necrodes	119
Nemadus	96
Nephanes	198
Neuraphes	54
Oeceoptoma	122
Oligella	189
Onthophilus	243
Orthoperus	176
Paromalus	229
Phosphuga	127
Platysoma	216
Plectophloeus	25
Plegaderus	241
Pselaphidae	13
Pselaphus	44
Ptenidium	182
Pteryx	197
Ptiliidae	178
Ptiliolum	191
Ptilium	186
Ptinella	195
Ptomaphagus	97
Reichenbachia	33
Sacium	176
Saprinus	234
Scaphidiidae	208
Scaphidium	209
Scaphosoma	210
Scydmaenidae	48
Scydmaenus	66
Sericoderus	176
Silpha	125
Silphidae	68
Silphinae	112
Silphini	117
Smicrus	199
Sphaeriidae	177
Sphaerius	178
Stenichnus	58
Thanatophilus	121
Triarthron	131
Trichonyx	29
Trichopterygidae	178
Trichopteryx	200
Trimium	28
Tychus	42
Tyrus	45
Xylodrepa	124

2. Arter og Varietete r.

	Side
acaroides	178
aeneus	238
affine	188
agaricinum	211
agilis	79
alpinus	94
ambiguus	26
angulatus	55
angulare	108
angustata (Choleva)	76
angustatum (Ptiliol.)	192
angustatum (Platys.)	218
anisotomoides	82
appendiculatum	109
aptera	196
armadillo	172
assimile	211
atomaria	204
atomus	177
atrata	127
atrum	165
Aubeanus	20
axillaris	158
badia (Liod.)	153
badium (Ag.)	166
badius (Narg.)	81
bescidicus	21
bicolor (Ag.)	128
bicolor (Bibl.)	27
bidentatum	111
bimaculatus	226
bissexstriatus	223
boleti	211
Boudieri	194
brevicorne	28
brevipennis	205
brunnea (Liod.)	151
brunneum (Col.)	108
brunneus (Eupl.)	19
brunneus (Narg.)	82
brunnipes	177
bulbifer	42
Burrelli	39
cadaverinus	221
caesum (Ptil.)	188
caesus (Pleg.)	243
calcarata (Liod.)	147
calcaratum (Col.)	110
carbonarius	225
carinata	126
cassidoides	175
castanea	159
cephalotes	154
Chevrolati	206
chrysomeloides	93
ciliaris	142
cinnamomea	141
cisteloides	77
clavicornis	41
claviger	63
coarctatum	194
collaris	60
colonoides	97

	Side
compressum	217
confusum	167
conicicollis	53
conjungens	239
coracinus	92
coronatus	57
corvinus	227
curta	146
Curtisi	40
denticornis	63
denticulatum	110
dentipes	107
deplanatum	218
dispar (Than.)	121
dispar (Acr.)	207
dissectus	242
distinctus	40
Dorni	287
dresdensis	44
dubia (Liod.)	149
dubius (Cal.)	171
duodecimstriatus	226
Duponti	20
elongata	76
elongatulus	56
enshamensis	171
exaratum	188
exilis	61
fascicularis	205
ferrugineus	231
filicornis	199
fimetarius (Euc.)	65
fimetarius (Hist.)	224
flavescens	147
flavicornis	230
fossulata	34
foveolata	190
frontale	218
fucicola	207
fuliginosus	90
fumatus	87
funestus	223
furva	143
fuscicorne	185
fusculum	110
fuscum (Ptil.)	192
fuscus (Cat.)	88
germanicus	114
glabra	159
globiformis	161
globosum (Ag.)	168
globosus (Abr.)	246
globulus	245
globus	161
Godarti	59
grandicollis (Cat.)	92
grandicollis (Acr.)	203
granulum	246
Gressneri	183
haematica	35
Heisei	44
Helferi	34
Hellwigi	68
hirticollis	64
Hopffgarteni	57
humator	115
humeralis	158
ignobilis	226
immunda (Col.)	155
immundus (Sapr.)	238
impressa	36
inflatipes	41
intermedia (Chol.)	78
intermedia (Acr.)	205
intermedium (Pten.)	184
interruptus	115
investigator	115
juncorum	35
Karsteni	24
Kirbyi	96
Kunzei	192
laevigatum (Ag.)	166
laevigatum (Pten.)	183
lateralis	176
latum	105
limbatum	112
lineare	218
litoralis (Necr.)	120
litoralis (Baeocr.)	200
litura	152
longicollis	57
longicornis (Cl.)	47
longicornis (Acr.)	206
longulus	94
Maerkeli (Am.)	30
Maerkeli (Tr.)	131
mandibulare	168
marginatum (Ag.)	167
marginatum (Eur.)	191
marginatus (Hist.)	224
maritimus	240
merdarius	222
metallicus	240
minuta (Cyrt.)	157
minutissimus (Bibl.)	26
minutissimus (Ptil.)	188
minutus (Acr.)	247
minutus (Clamb.)	171
minutus (Neur.)	58
modestum	189
Montandoni	203
morio	92
mortuorum	117
mucronatus	45
myrmecophilum (Pten.)	185
myrmecophilum (Ptil.)	189
Mäklini	63
nanus (Euc.)	66
nanus (Eupl.)	22
neglectus (Cat.)	95
neglectus (Hist.)	225
Neresheimeri (Byth.)	39
Neresheimeri (Act.)	194
niger	43
nigrescens	147
nigricans	90
nigricornis	247
nigrinum	169

	Side
nigripenne	165
nigrita (Cat.)	91
nigrita (Liod.)	152
nitidum (Pten.)	186
nitidus (Plect.)	25
obesa	149
oblonga (Chol.)	78
oblonga (Liod.)	142
oblongum (Plat.)	218
oblongum (Ptil.)	193
obscura (Silpha)	126
obscurus (Arthr.)	176
opaca	124
orbicularis	159
ovalis	151
parallelopipedus	230
parallelus	57
parvula	154
pauxilla	156
Perrisi	133
picea (Liod.)	149
piceum (Ag.)	168
piceus (Eupl.)	21
piceus (Myrm.)	232
picipes	89
plicata	51
politus	239
praetermissus	227
pubescens	172
pulchellum	195
pulcherrimus	339
punctatum (Pten.)	185
punctatus (Dendr.)	228
punctatus (Eupl.)	25
punctatus (Hydn.)	133
puncticolle	111
punctulatus	233
punctulum	172
purpurascens	226
pusillum (Pten.)	184
pusillum (Sac.)	176
pusillus (Sten.)	61
pygmaeus	229
quadrimaculatum	209
quadrinotatus	223
quadripunctata	125
quadristriatus	239
quatuordecimstriata	229
regiomontanum	110
Reitteri	168
reticulata	124
rhaetica	142
rotundatum (Ag.)	168
rotundatus (Gnath.)	233
rubicundus	56
rubiginosa	145
rufescens	106
rufipes	239
rufus	67
rugifer	237
rugifrons	240
rugosa (Liod.)	143
rugosus (Than.)	122
ruspator	115
ruthenus	99
rutilipennis	64
sanguinea (Br.)	32
sanguineus (Eupl.)	23
saucius	243
saxonicum	191
Schaumi	51
scita	154
scutellaris	59
scydmaenoides	52
seminulum (Acr.)	248
seminulum (Ag.)	166
semistriatus	236
sepultor	116
sericans	207
sericatus	99
sericeus	99
serripes	110
signatus	23
silesiaca	144
simplex	110
sinuatus (Than.)	121
sinuatus (Hist.)	223
spadicea	78
Sparshalli	57
Spencei	193
sphaerulum	168
stercorarius	224
stigmosus	225
striatus	244
strigosus	134
striola	222
Sturmi	77
subalpinum	212
subinerme	110
subtestacea	155
succicola	222
suffocata	105
sulcatus	244
sulcicollis	29
suturalis	197
talparum	55
tarsatus	67
tenella	197
terricola	221
testacea (Ptin.)	196
testaceus (Cl.)	48
testaceus (Lept.)	173
thoracica (Acr.)	204
thoracica (Oec.)	123
thoracicum (Ceph.)	50
Titan	198
Triepkei	144
tristis (Cat.)	94
tristis (Silpha)	116
turgidum	184
umbrinus	88
undata	124
unicolor	221
validus	39
varians	167
varicornis	100
velox	80
ventralis	225
venustus	31
vespillo	117
vespilloides	116
vestigator	117

	Side
viennense	111
virescens	237
vulneratus	242
Watsoni	87
Wetterhalli	65
Wilkini	31
Zebei	107

3. Larver.

	Side
Abraeus globosus	273
Acrotrichis intermedia	266
Agathidium badium	263
— nigripenne	263
— seminulum	262
— sphaerulum	262
Anisotoma glabra	261
— humeralis	262
Blitophaga opaca	259
— undata	259
Catops fuscus	253
— nigricans	254
— picipes	254
— Watsoni	254
Calyptomerus dubius	263
Claviger testaceus	249
Gnathoncus rotundatus	271
Hister duodecimstriatus	270
— merdarius	271
— unicolor	270
Necrodes litoralis	258
Necrophorus humator	257
Necrophorus investigator	256
— vespillo	256
— vespilloides	256
Oeceoptoma thoracica	260
Orthoperus	264
Paromalus flavicornis	271
Phosphuga atrata	259
Platysoma compressum	271
Plegaderus saucius	272
— vulneratus	272
Ptinella aptera	265
Ptomaphagus sericeus	255
Scaphosoma agaricinum	267
Scydmaenus tarsatus	250
Silpha carinata	260
— obscura	260
— tristis	260
Thanatophilus dispar	259
— rugosus	259
— sinuatus	259
Xylodrepa 4-punctata	259

Tilføjelser.

Side 25: Plectophloeus nitidus: 2 Stkr. sigtede i Oreby Skov ved Vordingborg, ved Foden af en gammel Eg, i Selskab med Myrer (Lasius fuliginosus).

„ 91: Cátops Dórni Reitter. Yderst nær beslægtet med C. fuliginosus og ligesom denne udmærket ved ganske svagt bagudtrukne Baghjørner paa Pronotum. Den adskiller sig imidlertid fra den nævnte Art ved lidt mere langstrakt Form og ved, at Pronotum er bredest i eller ganske lidt

bag Midten, medens det hos C. fuliginosus er brædest lidt længere tilbage, samt for Hannens Vedkommende ved simple Forskinneben, hvis Inderside danner en næsten ret Linie. Fra C. nigricans adskilles den let ved ringere Størrelse (3,5—4,5 mm), slankere, mindre hvælvet Form, svagere bagudtrukne Baghjørner paa Pronotum og det tydeligt tværbrede 8. Følehornsled samt ved Hannens simple Forskinneben.

Denne vistnok vidt udbredte, men oversete Art, der bl. a. er fundet i Tyskland, lever hovedsagelig i Muldvarpens Rede og vil maaske kunne findes ogsaa i Danmark.